



Zdravotně  
sociální fakulta  
Faculty of Health  
and Social Sciences

Jihočeská univerzita  
v Českých Budějovicích  
University of South Bohemia  
in České Budějovice

## Zdravotní a sociální aspekty práce v privátním sexbyznysu

# DISERTAČNÍ PRÁCE

Studijní program: **REHABILITACE**

**Autor:** Mgr. Stanislav Ondrášek

**Školitel:** doc. PhDr. Bc. Alena Kajanová, Ph.D.

České Budějovice 2020

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že svoji disertační práci s názvem „*Zdravotní a sociální aspekty práce v **privátním sexbyznysu***“ jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své disertační práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby disertační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé disertační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

.....

Mgr. Stanislav Ondrášek

## **Poděkování**

Tímto bych chtěl poděkovat školitelce doc. PhDr. Bc. Aleně Kajanové, Ph.D., za její vedení, podnětné názory, postřehy a připomínky při tvorbě této disertační práce. Děkuji všem informantkám a respondentkám, které se zapojily do výzkumu. Velké poděkování patří i mé rodině a přátelům za podporu během celého studia.

## Zdravotní a sociální aspekty práce v privátním sexbyznysu

### Abstrakt

Privátní sexbyznys v současnosti představuje velmi rychle expandující oblast sexbyznysu, která je zároveň velmi obtížně přístupná. Působení v sexbyznysu obecně nese s sebou značná rizika a dopady, se kterými se musí osoby poskytující sexuální služby každodenně vypořádávat a které významně ovlivňují jejich zdravotní a sociální oblast.

Předkládána disertační práce se zabývá vybranými zdravotními a sociálními aspekty práce v privátním sexbyznysu. Hlavní cíle disertační práce byly: 1. Analyzovat, zda se ženy pracující v privátním sexbyznysu nachází v sociální izolaci a jaké jsou její projevy; 2. Analyzovat faktory ovlivňující setrvání v sexbyznysu a vstup na legální trh práce; 3. Analyzovat jaké způsoby preventivních aktivit ve vztahu ke zdraví cílová skupina volí; 4. Zjistit v jaké míře se ženám pracujícím v privátním sexbyznysu dostává sociální opory od jejich okolí. Dílčím cílem disertační práce bylo analyzovat vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji a Praze.

Stanovené cíle byly dosaženy smíšenou výzkumnou strategií s využitím kvalitativních a kvantitativních metodologických postupů. Výzkumné šetření probíhalo částečně v rámci projektu s názvem *Životní styl žen v privátním sexbyznysu a jejich (sebe)reflexe*, který byl finančně podpořen Grantovou agenturou Jihočeské univerzity pod evidenčním číslem GAJU č. 029/2016/S. Sběr kvalitativních dat byl uskutečněn metodou dotazování a kombinací technik biograficko-narativního a polostrukturovaného interview. Sběr kvantitativních dat metodou dotazování a technikou standardizovaného dotazníku Duke-UNC Functional Social Support Questionnaire (FSSQ). Základní soubor představovaly privátní sexuální pracovnice z Jihočeského kraje a Prahy ( $N=37$ ). Komparační soubor, pro analýzu sociální opory, byl tvořen pouličními sexuálními pracovnicemi ( $N=40$ ). Získané výsledky byly zpracovány kvalitativními a statistickými analytickými metodami.

Z kvalitativní části výzkumu bylo zjištěno, že privátní sexuální pracovnice se setkávají v různé míře se sociální izolací manifestovanou narušenou a zredukovanou sociální sítí. Dále bylo zjištěno, že při poskytování sexuálních služeb využívají v rámci prevence sexuálně přenosných nemocí ochranu, přičemž v případě stálé klientely, nebo příplatku

nikoliv. Analýza subjektivních faktorů ovlivňující setrvání v sexbyznysu ukázala shodnou percepci sexbyznysu jako práce nebo zaměstnání, které je zároveň svobodné. Zmiňovaná svoboda je však velmi ovlivněna racionalizací sexuálních pracovníků. Společným identifikovaným rysem privátních sexuálních pracovníků je také zkreslená percepce legální práce, z důvodu negativních, či žádných zkušeností. Subjektivním a zároveň objektivním faktorem je finanční aspekt, kdy sexbyznys poskytuje vysoké a rychlé výdělků. Z hlediska objektivních faktorů se jedná převážně o vzdělání a omezenou, či absentující délku praxe na legálním trhu práce. Na základě analýzy kvantitativních dat byl zjištěn statisticky významný vliv délky působení v sexbyznysu na míru sociální opory u privátních sexuálních pracovníků. Statisticky významný rozdíl byl nalezen v komparaci s pouličními sexuálními pracovníky, kdy míra sociální opory je u privátních sexuálních pracovníků vyšší.

Disertační práce poskytuje vhled do problematiky privátního sexbyznysu, který představuje velmi málo probádanou oblast. Výsledky disertační práce nelze generalizovat, z důvodu nereprezentativního výzkumného vzorku, ale mohou být využity organizacemi pracujícími s touto cílovou skupinou, pro cílenou odbornou pomoc a intervenci. Výsledky jsou taktéž využitelné pro další výzkumné studie v oblasti poskytování sexuálních služeb, resp. sexbyznysu.

### **Klíčová slova**

privátní sexbyznys; sexuální pracovníky; sociální izolace; sociální opora; motivace; setrvání v sexbyznysu; prevence; sexuálně přenosné nemoci.

## **Health and social aspects of working in private sex business**

### **Abstract**

Currently, private sex business is a quickly expanding but only hardly accessible part of sex business. Working in sex business in general means a number of severe risks and impacts that the persons providing sexual services have to deal with on a daily basis and that significantly impact their health and social lives.

The presented dissertation focuses on selected health and social aspects of working in private sex business. The main objectives of the dissertation were: 1. To analyze if women working in private sex business are socially excluded and if yes then how such exclusion manifests; 2. To analyze the factors impacting continuing doing sex work or entering the legal labor market; 3. Analyze preventive health measures that the target group takes; 4. Finding out to which extent women working in private sex business receive social support from their environment. A partial objective of the dissertation was to analyze the development of private sex services in the South Bohemian Region and in Prague.

The objectives were approached by combining qualitative and quantitative research strategies and methodological approaches. The survey was partially conducted as part of the project called "*Životní styl žen v privátním sexbyznysu a jejich (sebe)reflexe*" [Lifestyle of women in private sex business and their (self)reflection] that was financially supported by the Grant Agency of the University of South Bohemia under the evidence number GAJU No. 029/2016/S. The qualitative data was collected via interviews in combination with the biographical-narrative technique and semi-structured interviews. The quantitative data was collected via a questionnaire and using the standardized Duke-UNC Functional Social Support Questionnaire (FSSQ). The basic sample consisted of female sex workers in the South Bohemian Region and Prague ( $N=37$ ). The comparative sample for analyzing social support consisted of street sex workers ( $N=40$ ). The gained results were then processed by using qualitative and statistical analytical methods.

The qualitative part of the research shows that private female sex workers are often confronted to a certain degree with social isolation manifested by a distorted or reduced social network. The results also show that in order to prevent sexually transmitted

diseases they use protection; however, based on the client or surcharge they do not use protection. The analysis of subjective factors impacting remaining in sex business show that they perceive sex work as a job that gives them freedom. Such freedom is however impacted by rationalization of sex workers. A common identified feature of private female sex workers is a distorted view of legal work due to negative or lacking experience. A subjective and at the same time objective factor is also the financial aspect, in which sex business provides high and fast earnings. The objective factors are education and limited or non-existent practice on the legal labor market. Based on the analysis of quantitative data, the length of being active in sex business is statistically significant to the extent of social support that sex workers receive. There was a statistically significant difference between street sex workers who receive less social support than private sex workers.

The dissertation provides insight into the issue of private sex business which is a very seldomly researched topic. The results of the dissertation should not be generalized due to a non-representative research sample but they can be used by organizations working with the target group to specifically provide expert help and intervention. The results also can be used for further research studies in the area of providing sex services/sex business.

### **Key words**

private sex business; sex worker; social isolation; social support; motivation; remaining in the sex business; prevention; sexually transmitted diseases.

# Obsah

|          |  |           |
|----------|--|-----------|
| <b>1</b> | <b>Úvod.....</b>                               | <b>11</b> |
| <b>2</b> | <b>Teoretická východiska.....</b>              | <b>13</b> |
| 2.1      | Sexbyznys .....                                | 13        |
| 2.2      | Historický vývoj sexbyznysu .....              | 14        |
| 2.2.1    | Starověk .....                                 | 15        |
| 2.2.2    | Středověk .....                                | 16        |
| 2.2.3    | Raný novověk .....                             | 18        |
| 2.2.4    | 20. století a současnost.....                  | 18        |
| 2.3      | Legislativní ukotvení sexbyznysu .....         | 20        |
| 2.3.1    | Kriminalizace .....                            | 20        |
| 2.3.2    | Kriminalizace doprovodných jevů.....           | 21        |
| 2.3.3    | Dekriminalizace .....                          | 23        |
| 2.3.4    | Legalizace .....                               | 24        |
| 2.4      | Typologie sexbyznysu.....                      | 25        |
| 2.4.1    | Pouliční sexbyznys .....                       | 26        |
| 2.4.2    | Sexpodniky .....                               | 27        |
| 2.4.3    | Privátní sexbyznys .....                       | 28        |
| 2.4.4    | Escort sexbyznys.....                          | 29        |
| 2.5      | Hierarchizace sexbyznysu .....                 | 30        |
| 2.6      | Motivace k poskytování sexuálních služeb ..... | 31        |
| 2.7      | Klientela sexuálních služeb.....               | 32        |
| 2.8      | Zdravotní aspekty práce v sexbyznysu .....     | 35        |
| 2.8.1    | Psychické dopady práce v sexbyznysu .....      | 35        |
| 2.8.2    | Sexuálně přenosné onemocnění.....              | 37        |
| 2.9      | Sociální aspekty práce v sexbyznysu .....      | 39        |
| 2.9.1    | Obchodování s lidmi .....                      | 39        |
| 2.9.2    | Násilí.....                                    | 40        |



|          |  |           |
|----------|--|-----------|
| 2.9.3    | Závislost a užívání návykových látek.....  | 42        |
| 2.9.4    | Sociální vztahy.....   | 44        |
| 2.10     | Zdravotní péče a služby pro osoby poskytující sexuální služby .....                              | 45        |
| 2.10.1   | Zdravotní péče a služby pro osoby poskytující sexuální služby.....                               | 45        |
| 2.11     | Sociální práce s osobami poskytující sexuální služby .....                                       | 47        |
| 2.11.1   | Modely a koncepty odchodu ze sexbyznysu.....   | 50        |
| 2.11.2   | Organizace a projekty zaměřené na osoby poskytující sexuální služby –<br>Česká republika .....   | 51        |
| 2.11.3   | Vybrané organizace a projekty zaměřené na osoby poskytující sexuální<br>služby – zahraničí ..... | 53        |
| <b>3</b> | <b>Cíle a výzkumné otázky .....</b>  | <b>55</b> |
| 3.1      | Hypotézy .....   | 57        |
| 3.2      | Operacionalizace .....   | 57        |
| <b>4</b> | <b>Metodika.....</b>   | <b>59</b> |
| <b>5</b> | <b>Výsledky a diskuse.....</b>   | <b>67</b> |
| 5.1      | Popis výzkumného souboru .....   | 67        |
| 5.1.1    | Základní soubor .....  | 67        |
| 5.1.2    | Komparační soubor.....   | 68        |
| 5.2      | Analýza nabídky privátních sexuálních služeb .....   | 69        |
| 5.2.1    | Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji.....                               | 70        |
| 5.2.2    | Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Praze .....   | 75        |
| 5.2.3    | Mobilita sexuálních pracovníků.....  | 80        |
| 5.3      | Výsledky kvalitativní části výzkumu .....  | 83        |
| 5.4      | Analýza sociální izolace žen v privátním sexbyznysu.....   | 83        |
| 5.4.1    | Vztahy s primární rodinou a partnerem .....  | 84        |
| 5.4.2    | Vztahy v práci, s přáteli a sousedy .....  | 91        |
| 5.4.3    | Vztahy se společností.....   | 94        |
| 5.4.4    | Paradigmatický model sociální izolace.....   | 97        |

|          |  |            |
|----------|--|------------|
| 5.5      | Analýza faktorů ovlivňující setrvání v sexbyznysu a vstup na legální trh práce ..... | 101        |
| 5.5.1    | Motivace k poskytování sexuálních služeb .....                                       | 101        |
| 5.5.2    | Percepce sexbyznysu jako svobodné práce .....  | 105        |
| 5.5.3    | Finanční aspekt práce v sexbyznysu .....   | 109        |
| 5.5.4    | Percepce legální práce a úvahy o odchodu ze sexbyznysu .....                         | 111        |
| 5.5.5    | Objektivní faktory ovlivňující vstup na legální trh práce .....                      | 115        |
| 5.5.6    | Paradigmatický model setrvání v sexbyznysu .....                                     | 116        |
| 5.6      | Analýza preventivních aktivit ve vztahu ke zdraví .....                              | 119        |
| 5.6.1    | Paradigmatický model preventivních aktivit ve vztahu ke zdraví .....                 | 124        |
| 5.7      | Výsledky kvantitativní části výzkumu .....   | 127        |
| 5.8      | Analýza sociální opory u sexuálních pracovníků v privátním sexbyznysu .....          | 127        |
| 5.8.1    | Deskriptivní statistické zpracování získaných dat .....                              | 127        |
| 5.8.2    | Statistické ověření stanovených hypotéz .....  | 139        |
| <b>6</b> | <b>Závěr .....</b>   | <b>146</b> |
| <b>7</b> | <b>Seznam použitých zdrojů .....</b>   | <b>149</b> |
| <b>8</b> | <b>Seznam zkratk .....</b>   | <b>191</b> |
| <b>9</b> | <b>Přílohy .....</b>   | <b>192</b> |
|          | Příloha 1 .....  | 192        |
|          | Příloha 2 .....  | 193        |
|          | Příloha 3 .....  | 195        |
|          | Příloha 4 .....  | 197        |
|          | Příloha 5 .....  | 198        |
|          | Příloha 6 .....  | 199        |

# 1 Úvod

Poskytování sexuálních služeb je obecně spojováno se sexuálně přenosnými nemocemi, násilím, užíváním návykových látek a kriminálním jednáním. Tyto zobecněné představy negativně ovlivňují celkovou společenskou percepci sexbyznysu. Sexbyznys v posledních letech prošel významnou transformací, která se vyznačuje přechodem nabídky pouličních sexuálních služeb do privátního prostředí. Privátní sexbyznys představuje oblast sexuální práce, která je velmi obtížně přístupná jak pro výzkumníky, tak také pro sociální a další služby, proto se jedná o oblast, která je velmi málo zmapovaná. Nicméně počet osob pracujících v privátním sexbyznysu stále roste, a to z důvodu vyšších výdělků a anonymity, kterou tato forma sexuálním pracovním a pracovníkům poskytuje. Privátní sexbyznys se vyznačuje specifickou klientelou, která významně ovlivňuje koncepci sexbyznysu v České republice a která je velmi skrytá.

V České republice de facto prakticky absentují výzkumné studie, které by se privátním sexbyznysem zabývaly. Výzkumy jsou zaměřené především na pouliční formu sexbyznysu, motivaci sexuálních pracovníků ke vstupu do této oblasti a rizika a dopady, které jsou s poskytováním pouličních sexuálních služeb spojené. Tato skutečnost byla důvodem autorovo volby tématu disertační práce a snaha přispět tak k poznání této specifické oblasti sexbyznysu. Zároveň v době volby tématu disertační práce začalo řešení projektu GAJU č. 029/2016/S – Životní styl žen v privátním sexbyznysu a jejich (sebe)reflexe, kde autor byl součástí řešitelského týmu.

Cílem disertační práce je analyzovat vybrané sociální a zdravotní aspekty práce v privátním sexbyznysu se zaměřením na sociální izolaci privátních sexuálních pracovníků, a to prostřednictvím analýzy několika úrovní vztahů. Disertační práce se dále zaměřuje na subjektivní a objektivní faktory, které mají vliv na setrvání v poskytování sexuálních služeb a na vstup na legální trh práce a v neposlední řadě pak na analýzu míry sociální opory v komparaci se sexuálními pracovníky pracujícími v pouličním sexbyznysu. Dalšími cíli práce je analyzovat preventivní aktivity ve vztahu ke zdraví v kontextu prevence sexuálně přenosných onemocnění a analýza vývoje nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji a Praze v letech 2017-2019.

Disertační práce je rozdělená na dvě části, a to teoretickou část a část výzkumnou. V teoretické části je vymezena stěžejní terminologie vztahující se k tématu disertační práce. Jedná se o vymezení sexbyznysu, představení jeho historického podtextu, jednotlivých forem, se kterými se lze v České republice setkat, legislativního ukotvení v právním systému České republiky a zahraničí, hierarchizace a zdravotních a sociálních aspektů, které k této práci pojí. V teoretické části jsou taktéž uvedené možnosti sociální práce s osobami pracujícími v sexbyznysu a tuzemské a zahraniční organizace, které se sexuálními pracovníky a pracovníky odborné pracují. Ve výzkumné části disertační práce jsou uvedeny stanovené cíle, výzkumné otázky a hypotézy s operacionalizací pojmů. V metodické části autor popisuje zvolenou kvalitativní a kvantitativní výzkumnou strategii, metody a techniky sběru dat a metody analýzy. Kapitola Výsledky je tématicky členěna dle stanovených cílů práce a získaná data jsou v ní analyzována a interpretována. Zároveň je do této kapitoly včleněna komparace s především zahraničními výzkumy a teoretickými poznatky k dané oblasti.

## 2 Teoretická východiska

### 2.1 Sexbyznys

Pojem sexbyznys je poměrně pojmem novým. V minulosti, v souvislosti s nahlížením na sexbyznys, odborníci, ale i vládní činitelé a další ho označovali jako *prostituci*, osoby poskytující sexuální služby jako *prostitutky*, případně *prostituty* a poskytování sexuálních služeb jako *prostituování*. Zlepšením právního postavení těchto osob, změnou odborných postojů k této práci a přístupů k ní, kdy v současnosti mnoho států uplatňuje legalizaci, nebo dekriminalizaci, jsou tyto mnohdy pejorativně vnímané pojmy již převážně nahrazeny pojmy *sex work*, tedy sexuální práce a *sex workers* – sexuální pracovníci a pracovnice (srov. Campbell, O'Neill, 2006). První zmínku o pojmu *sex work* lze zaznamenat v 70. letech, přičemž za autorku je považována americká aktivistka Carol Leigh (Berg, 2014). Zároveň mezi odborníky jsou patrné dva diskursy, které mají na výsledné označování této práce významný vliv. Prvním je, že odborníci mohou prostituci vnímat jako výraz násilí na ženách (Ditmore, 2006), a v tomto případě mohou stále hovořit o prostituci. Můžeme se setkat i s tzv. opresivním paradigmatem, které je dle Weitzer (2009, s. 214): „*Paradigma oprese tvrdí, že sexuální práce je kvintesenčním vyjádřením patriarchálních genderových vztahů...*“, zároveň dle autora představitelé tohoto paradigmatu vnímají sexbyznys a vykořisťování a násilí jako neoddelitelné součásti a prostituce je vnímána jako situace, která se osobě děje, a ne jako práce, kterou si osoba vybrala (Weitzer, 2009). Z toho je patrné, že zastánci zmíněného konceptu, či paradigmatu jsou toho názoru, že působení v sexbyznysu je pouze na základě nátlaku, donucení, a ne na základě dobrovolnosti. Druhým diskursem je dle Ditmore (2006) vnímání prostituce jako sexuální práci a poté pracující s konceptem sexuální práce. Zde je nutné uvést i paradigma zplnomocnění, které sexbyznys vnímá jako práci a které Weitzer (2009, s. 2015) definuje jako: „... *paradigma zplnomocnění, které se zaměřuje na způsoby, jakými se sexuální obchod kvalifikuje jako práce, zahrnuje lidskou agenturu a může být pro pracovníky potenciálně posilující ...*“.

V České republice se v současnosti jako ekvivalent sexuální práce používá pojem *sexbyznys* (srov. Kutálková et al., 2016). Vliv na používání pojmu prostituce může mít dle mého názoru i to, zda odborníci, nebo instituce vnímají sexbyznys jako sociálně

patologický jev, nebo sociální deviace, kam je stále řazen (srov. Bělík, Hoferková, Kraus et al., 2017; Delaney, 2017; Forsyth, Copes, 2014). Po rozhovorech se sexuálními pracovníci a po prostudování obou diskursů a paradigmat se přikláním k pojetí prostituce jako sexuální práce, proto v disertační práci budou používány pojmy sexbyznys, sexuální pracovnice, nebo pracovníci a poskytování sexuálních služeb, případně jejich ekvivalenty.

Z výše uvedeného je proto složité definovat sexbyznys. Overs (2020) definuje sexbyznys jako: „*Sexuální práce je poskytování sexuálních služeb za peníze nebo zboží*“ (Overs, 2002, s. 2) a dále uvádí i komerční sex a ten definuje: „*komerční sex je výměna peněz nebo zboží za sexuální služby. To vždy zahrnuje sexuálního pracovníka a klienta, a často také třetí stranu.*“ (Overs, 2002, s. 2). Dále pak např. Lutnick a Cohan (2009, s. 39) sexbyznys definují: „*jako sexuální akty (včetně vaginální, anální a ruční stimulace) prováděné za kompenzaci (jako jsou peníze nebo jiné zboží ekonomické hodnoty, včetně ale bez omezení na potraviny, drogy, oblečení a bydlení)*“. Kromě zmíněného Chmelík et al. (2003) uvádí, že se může jednat o poskytnutí sexuální služby za určitou protislužbu. Jako poslední definici sexbyznysu zde uvedu definici dle autorů Kutálková et al. (2016, s. 24), kteří sexbyznys chápou jako komplexní a rozsáhlou oblast: „*zahrnuje jak kontaktní (např. prostituce, natáčení pornofilmů), tak nekontaktní formy sexuální práce (např. erotická představení, sex po telefonu, v současnosti aktuální erotické chaty)*“. Je tedy patrné, že definic sexbyznysu, resp. sexuální práce je mnoho, ale pro disertační práci bude sexbyznys definován jako poskytování sexuálních služeb za finanční a materiální odměnu nebo službu.

## **2.2 Historický vývoj sexbyznysu**

Z historického hlediska sexbyznys se vyskytoval ve všech společnostech již od pradávna. Zároveň v rámci jednotlivých historických etap prošel různými proměnami a reakcemi od společnosti, kdy v prvopočátku v některých zemích a městech jako je starověký Řím, bylo poskytování sexuálních služeb spjato s posvátností, až po středověk a novověk, kde sexbyznys představoval nesmírné stigma a hřích. V následující kapitole budou představeny jednotlivé historická období a jejich vliv na poskytování sexuálních služeb, a to jak ve světě, tak i v České republice.

### 2.2.1 Starověk

Starověk pro sexbyznys představoval velmi ambivalentní období. Na římském území, konkrétně ve starověkém Římě rozkvět sexbyznysu souvisel s polyteistickým vyznáním tamních obyvatel, kteří pro svá božstva vybudovali řadu chrámů, kde dle zasvěcení bohy uctívali. Pro téma, kterým se v disertační práci zabývám, byl důležitý Chrám bohyně lásky, který byl v Římě zasvěcen Venuši a v Řecku Afroditě (Strong, 2016; Wilson, 2013). V těchto chrámech se vyskytovala určitá forma „posvátné prostituce“ (Faraone, McClure, 2008), avšak poskytování sexuální služeb v této formě nebylo takto vnímáno. Nicméně o existenci posvátné prostitutky jsou stále vedeny odborné diskuse (Strong, 2016). Paralelně s poskytováním sexuálních služeb v chrámech existovaly marginalizované sexuální pracovnice (McGinn, 1998). Tyto ženy byly označovány jako *infamia*, tedy ženy „postrádající čest“, a to na základě používání svého těla k obživě, podobně byly označovány i další profese jako herectví nebo gladiátorství (Edwards, 1997). Označení *infamia* bylo pro sexuální pracovnice doživotní a byla s ním spjata řada omezení (Ackerman, 2014). Současně se zde již setkáváme s první stigmatizací a současně omezením, kdy sexuální pracovnice musely nosit mužské tógy, aby byly viditelně rozeznatelné od ostatních žen (Olson, 2006). Někteří autoři jako např. Qualls-Corbett (2004) tento typ označují jako profánní prostituci, tedy prostituci vykonávanou za účelem odměny. V této době, v Pompejích, vznikl a byl velmi oblíbený lunapar, který byl podobný veřejným domům (Wallace-Hadrill, 2005) a který lze pokládat za první institucionální poskytování sexuálních služeb.

Ambivalence v percepci sexbyznysu byla patrná i v Řecku, kdy největší rozvoj sexbyznysu zaznamenávaly např. Athény, Korint a další starověká města v Řecku (Kapparis, 2017). Sexbyznys v těchto městech nebyl obecně ilegální, ženy měly možnost poskytovat sexuální služby neomezeně, ale pouze v případě, že byly poskytovány v rámci veřejného domu, nebo pokud se jednalo o pouliční prostituci (MacDowell, 1986). Ze starého Řecka existují i zmínky o poskytování sexuálních služeb muži, které taktéž nebylo ilegální, ale na druhou stranu v souvislosti se zákonem se sexuální pracovníci setkávali s různými restrikcemi, mezi které např. patřila ztráta statusu athénskému občana (MacDowell, 1986). S Řeckem a starověkem souvisí vznik jedné z forem sexbyznysu, která byla v následujících etapách více rozšiřována a v současné době v České republice téměř vymizela. Jedná se o vznik prvního veřejného domu (dnes sexpodniky) za jehož zakladatele je považován řecký státník a filosof Solon (Clarkson, 1939). Bassermann

(1993) uvádí, že veřejný dům se stal místem, kam přicházela řada státníků, vojáků a dalších, přičemž právě Solon návštěvy takového domu doporučoval jako „léčbu homosexuality“. V Řecku byla taktéž patrná striktní hierarchizace sexuální pracovnic, se kterou se, v pozměněné formě, lze setkat i dnes. V této době byly sexuální pracovnice řazeny do třech skupin/“kast“ (Sanger, 2018), což mělo velký vliv na jejich klientelu, nabízené služby a v neposlední řadě na výdělek. První skupinu představovaly dikteriády, které se všech skupin měly v hierarchii nejnižší postavení a služby poskytovaly na ulicích, ale především v nově vzniklých veřejných domech (Thompson, 1999). Ditmore (2006) uvádí skupinu sexuálních pracovnic porne, která je ekvivalentem dikteriád. Další skupinou byly auletridy, kterým se taktéž říkalo „hráčky na flétnu“ a které bavily hosty na různých veřejných a soukromých slavnostech a sešlostech (Sanger, 2018). Poslední skupinou s nejvyšším postavením, která byla zaměřena pouze na vyšší vrstvy tamní společnosti, byly hetéry (Ditmore, 2006).

### 2.2.2 Středověk

Druhou historickou etapu, která měla významný vliv na sexbyznys a jeho percepci je středověk. Nejvýznamnější vliv mělo rozšiřující se náboženství, konkrétně křesťanská církev, která společnost nabádala k cudnosti, ale především k sexuální zdrženlivosti (Kleinhenz, 2017). Společnost však sexbyznys vnímala jako běžný jev, proto církev přistoupila k tomu, že sexuální pracovnice a sexbyznys obecně začala schvalovat jako „*nutné zlo, které chránilo počestné ženy před sexuálními útokem*“ (Ditmore, 2006, s. 299). Zajímavé je s tím související tvrzení sv. Augustina, který tvrdil, že potlačení prostituce by vedlo k rozpadu všeho skrze chtíče (Richards, 1994). Zároveň duchovní představovali jednu z největší klientely sexuálních pracovnic (Chmelík et al., 2003) a sexbyznys se postupně začal stávat neodmyslitelnou součástí církve, kdy např. při Kostnickém koncilu, kde se mimo jiného projednával případ Jana Husa, je odhadováno, že se účastnilo přibližně 1 400 a víc sexuálních pracovnic (Ditmore, 2006). Druhou největší klientelou sexuálních pracovnic a veřejných domů byly vojáci, z toho důvodu se sexuální pracovnice začaly objevovat i v řadách armády, které vedle poskytování sexuálních služeb také pečovaly o raněné a nemocné a zastávaly práce jako uklízení apod. (Bassermann, 1993). Ve středověku rozvoj sexbyznysu byl nejpatrnější ve Francii v 11. století, a to především v Paříži, kde hlavní klientelu sexuální pracovnic tvořili studenti



(Rossiaud, 1996). Sexbyznysu se ve Francii dařilo až do 13. století, kdy byl korunován Ludvík IX, který byl velmi duchovně založený a jehož snahou bylo sexbyznys konkrétně v Paříži tvrdě regulovat (Ditmore, 2006). Regulace probíhala skrze vyhnání sexuálních pracovníků z měst a uzavření všech sexpodniků, ale na druhou stranu slíbil všem sexuálním pracovníkům, které odejdou ze sexbyznysu, penzy (Richards, 1994). Regulace byly zaměřeny i na pouliční sexbyznys, ty měly podobu vzniku „uliček lásky“, kde bylo poskytování sexuálních služeb legální a kde kontrolu prováděla představená kláštera, což souviselo i povinností platit daně (Chmelík a kol., 2003). Autoři dále uvádí, že do těchto oblastí chodil jednou za týden lékař, který všechny sexuální pracovnice prohlédl a při známkách onemocnění pracovnice musela odejít. V této době se objevila nová stigmatizace pracovníků, kterou byla nutnost nosit žlutou stuhu na levém rameni (Ehrlichová, 2014).

V českých zemích se sexbyznys koncentroval především v Praze. Dle Bassermann (1993) byl sexbyznys legální pouze ve formě veřejných domů (dnešních sexpodniků), kdy prvním formálním sexpodnikem byly lázně. Ostatní formy poskytování sexuálních služeb, převážně pouliční forma, byly pod přísnou regulací a restrikcemi (Bassermann, 1993). Autor uvádí, že legální sexbyznys byl soustředěn hlavně na Starém městě, kde se nacházel i jeden lokálně nejznámější veřejný dům, který byl založen katem. Ten byl však zbořen a přestavěn na klášter pro kající se hříšnice. Podobně jako ve světě i v českých zemích tolerance sexbyznysu směrem od církve vyplývala z povinných poplatků, které sexuální pracovnice odváděly (Bassermann, 1993). Klabouch (1962) uvádí, že koncentrace sexuální pracovníků byla patrná za Karla IV. v Krakovské ulici a na Novém Městě za Rudolfa II. Zlom nastal v období husitských válek, kdy byl založen speciální úřad, který jak sexuální pracovnice, tak i jejich klienty trestal (Portál, 2003). Sexuální pracovnice v našich zemích se taktéž setkávaly se stigmatizací, kdy z nařízení arcibiskupa Jana Rokycana, musely být rozpoznatelné (Bassermann, 1993).

### **2.2.3 Raný novověk**

V návaznosti na Kostnický koncil byla instituce papežství vnímána v morálním poklesu (Ullmann, 2003). V novověku se stále více rozšiřovaly regulace, které zavedl Ludvík IX., sexuální pracovnice musely povinně odvádět daně a zároveň být rozpoznatelné od běžné populace (Chmelík et al., 2003). Novověk znamenal pro sexuální pracovnice vlnu další stigmatizace a restrikcí. V tomto období bylo na sexuální pracovnice pohlíženo jako na symboly hříchu a nepočetné ženy, které jsou hodny opovržení (Dülmen, 2003; Ringdal, 2004; Scott, 2016). Nejvýznamnější osobou v tomto období, která aktivně a restriktivně postupovala proti sexbyznysu, byla Marie Terezie. Byla autorkou řady zákonů a vyhlášek, které regulovaly sexbyznys a které ukládaly tresty za porušení a přestupky vůči nim a zároveň byla zřízena mravnostní policie, která na dodržování dohlížela (Chmelík et al., 2003). Mezi tresty patřily např. nucené práce, ale i ostříhání vlasů (Chmelík et al., 2003), což dále prohlubovalo stigmatizaci ve společnosti.

V Paříži v 19. století sexbyznys, zejména veřejné domy, zaznamenal výrazný boom, kdy v roce 1815 se v tomto městě jich nacházelo 180 (Conner, 2017). Zajímavé je, že dle Hantzaroula (2017) byl sexbyznys v Řecku v tomto období již pomocí různých opatření regulován a policie vydávala povolení k legálnímu poskytování sexuálních služeb, zároveň byly povinné pravidelné lékařské prohlídky.

### **2.2.4 20. století a současnost**

Ve 20. století se stále více rozšiřovaly mravnostní/morální policie, které měly za úkol kontrolovat dodržování regulačních zákonů a nařízení. Dle Proctor (2003) sexuální pracovnice byly během 20. století využívány i k vojenským účelům, konkrétně ke špionáži, kdy nejznámější sexuální pracovnící s rolí informátorky byla Mata Hari. Na sexuální pracovnice se armády začaly taktéž soustředit v souvislosti se stále rostoucími případy onemocnění pohlavně přenosnými nemocemi, převážně syfilitidou a kapavkou (Harris, 2010). V České republice byl do roku 1922 uplatňován regulační přístup, který se kvůli novému zákonu o potírání pohlavních nemocí, změnil na aboliční přístup, který k sexbyznysu přistupuje s určitou tolerancí a trestá především přidružené jevy (Poláková, 2013).

Během 2. sv. války se začaly vznikat hodinové hotely, což mělo za následek přeliv poptávky a zánik velké řady veřejných domů. Zanikání veřejných domů způsobilo, že při okupaci Francie se výrazně zvýšila frekvence znásilnění, proto byly zřízeny tzv. Himmlerovy nevěstince, které počet znásilnění snížili, ale na druhou stranu byly sexuální pracovnice a jejich pasáci v nacistickém období perzekuováni podobně jako jiné marginalizované skupiny (Miko, 2016).

Vaničková (2007) uvádí, že poválečné období se vyznačovalo opětovným rozvojem sexbyznysu a zároveň vznikla nová forma, která přetrvává i nadále, tzv. call girls. Autorka dále uvádí, že v této historické etapě došlo k výraznému snížení využívání sexuálních služeb, což zapříčinilo vynalezené prvního hormonálního antikoncepčního přípravku. Společnost v tomto období musela reagovat i na další expandující odvětví sexbyznysu, tedy na nucenou prostituci a obchodem s lidmi pro tyto účely, kdy se v souvislosti s tím začaly používat pojmy jako kuplířství a obchod s „bílým masem“ (Myška, 2006).

V současnosti je sexbyznys velmi rozmanitá oblast s řadou podob poskytování sexuálních služeb. Sexbyznys je stále více celospolečensky diskutován, přičemž do diskuse se zapojuje, jak veřejnost, tak i odborníci z různých oblastí, ale i zákonodárné orgány. Přístupy jednotlivých států prošly v čase řadou proměn a stále více států přistupuje k legalizaci sexbyznysu, případně k dekriminlizaci nabídky. Změna se netýká pouze přístupů k němu, ale taktéž nabízení sexuálních služeb, kdy s rozvojem online prostředí, které poskytuje větší anonymitu a úsporu času a financí, již téměř zanikla tištěná inzerce. Je nasnadě zmínit i enormní nárůst poskytování sexuálních služeb související s otevřením hermeticky uzavřených hranic České republiky v roce 1989 a přílivem zahraničních klientů (Bassermann, 1993). V současnosti je v České republice taktéž patrná výrazná transformace sexbyznysu, kdy poskytování sexuálních služeb je soustředěno do privátů, z důvodu utlumení zahraniční klientely a vyhlášek, které výrazně omezují pouliční formu sexbyznysu (Ondrášek et al., 2018a).

V následujících kapitolách disertační práce bude sexbyznys popisován a analyzován z hlediska současných změn a se zaměřením na výraznou transformaci nabídky a poptávky sexuálních služeb v České republice.

## 2.3 Legislativní ukotvení sexbyznysu

Legislativní úprava sexbyznysu není v celém světě jednotná. Každý stát se snaží na sexbyznys reagovat různými způsoby (Lenderová, 2002), přičemž jednotlivé přístupy mají různé dopady na sexuální pracovníce a pracovníky, resp. sexbyznys. Existuje několik členění přístupů států k sexbyznysu, např. Harcourt a Donovan (2005b) uvádí prohibici, dekriminlizace a licencování a Lenderová (2002) a přístup aboliční, represivní a reglementační. V této kapitole disertační práce bude použito členění přístupů k sexuální práci, které uvádí Lutnick a Cohan (2009) a těmi jsou kriminalizace, dekriminlizace a legalizace sexuální práce.

### 2.3.1 Kriminalizace

V rámci kriminalizace stát vůči sexuální práci uplatňuje restrikce v podobě trestních sankcí, které postihují sexbyznys obecně, nebo některé jeho aspekty a doprovodné jevy (Benoit et al., 2017). Státy kriminalizaci historicky uplatňují v reakci na značný nárůst počtu sexuálních pracovníků (Lenderová, 2002). Sexuální práce je v těchto státech ilegální a jsou v různé míře trestány všechny osoby v něm působící. Příkladem států, kde je sexuální práce ilegální jsou Spojené státy americké (USA), nebo Bělorusko, výjimku představuje pouze stát Nevada, kde je sexbyznys legální. Jedním ze států USA, který uplatňuje přísné restrikce vůči sexbyznysu je stát New York. García (2017) uvádí, že rozvoj sexbyznysu v New Yorku byl spojen s rozvojem města v 70. letech minulého století. Významný vliv na kriminalizaci sexbyznysu měl rozvoj cestovního ruchu začátkem 21. století, přičemž působení policie a dalších orgánů postupně z prostředí ulic vytlačilo sexuální pracovníky a pracovníce, kteří reagovali změnou ve formě online nabídek (Murphy, Venkatesh, 2006). V tomto státě je sexuální práce, zařazena pod přešupek třídy B (New York Legislature, 2018), kde trestní sazba v případě odsouzení je tři měsíce odnětí svobody a pokud 500 USD (FindLaw, 2018). Kriminalizace způsobuje, že i běžné činnosti a věci mohou být považovány za trestné, případně sloužící k trestné činnosti. Takovým důkazem, který může být u soudu použit jako důkaz úmyslu poskytovat sexuální služby, je držení kondomů, což následně může vést k tomu, že z důvodu strachu sexuální pracovníci a pracovníce nenosí u sebe žádné kondomy a vystavují se tak riziku přenosu pohlavní nemoci (Lutnick, Cohan, 2009). S kriminalizací sexuální práce se lze setkat i v asijských zemích, kde např. v Thajsku je od roku 1996

v platnosti zákon o prevenci a potlačování prostituce, který staví mimo zákon všechny osoby, které se na sexbyznysu podílejí (Virasin, 2018). Zajímavé je, že i přes tuto skutečnost je Thajsko stále vyhledávanou destinací sexuální turistiky (Nuttavuthisit, 2007).

Kriminalizace sexuální práce má řadu forem. Jednou takovou formou je kriminalizační přístup uplatňovaný ve Švédsku a dalších severských zemích a který je nejčastěji nazýván „švédským“ nebo „severským modelem“. Specifikem tohoto modelu je, že je kriminalizována pouze část sexbyznysu, a to klientela a organizování sexbyznysu, kdežto sexuální pracovníci a pracovníce jsou dekriminální, tedy mohou poskytovat sexuální služby bez postihů (Dodillet, Östergren, 2011). Po zavedení toho modelu byl ve Švédsku dle Kilvington et al. (2001) zaznamenán výrazný, až desetinásobný pokles poskytování pouličních sexuálních služeb. Dle autorů dekriminální poskytování sexuálních služeb a kriminalizace klientely vedla pouze k transformaci sexbyznysu a poskytování sexuálních služeb se přesunulo z venkovních prostor do prostředí bytů, privátů apod. Úbytek viditelné formy, a především kriminalizace a stigmatizace klientely je pozitivně přijímána od švédské společnosti a model je tak značnou částí populace podporován (Waltman, 2011). Zajímavé je, že zmíněný model se zaměřuje především na muže a po přijetí „severského modelu“ došlo ke změně kurikula sexuální výchovy, kdy do obsahu bylo převážně pro chlapce zahrnuty informace o významu vzájemnosti v sexuálních vztazích, o důsledcích komerčních sexuálních služeb a o informace o pokutách a povinnosti podstoupení edukace a terapie pro klienty (Harrington, 2012).

### **2.3.2 Kriminalizace doprovodných jevů**

Další formou kriminalizace je určitá „tolerance“ sexbyznysu a kriminalizace doprovodných jevů. Ekvivalentem k této formě kriminalizace je aboliční přístup, který uvádí Lenderová (2002). V rámci kriminalizace doprovodných jevů je trestáno např. kuplířství, nebo obchod s lidmi a zároveň má stát zavedená bezpečnostní, zdravotnická a hygienická opatření (Poláková, 2013). Stát a další subjekty (např. neziskové organizace) aktivně vytváří směrem k sexbyznysu řadu preventivních aktivit týkajících se bezpečného sexu, přenosu pohlavních nemocí, ale i resocializační aktivity v případě odchodu ze sexbyznysu (Šídová, Poláková, Malinová, 2013). Příkladem států, které aplikují kriminalizaci doprovodných jevů, je Rusko, Polsko a Česká republika.

V současnosti v České republice neexistuje právní předpis, který by sexuální práci definoval, ale jelikož je zde uplatňována kriminalizace doprovodných jevů, existuje řada následujících zákonů a vyhlášek, které se tímto zabývají. Prvním zákonem je zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve kterém, konkrétně v Hlavě II – Trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti a soukromí a listovního tajemství, nalezneme v § 168 definici a trestní sazbu za obchodování s lidmi. V Hlavě III – Trestné činy proti lidské důstojnosti v sexuální oblasti, kde jsou zákonně upraveny další jevy přidružené k sexuální práci a těmi jsou: § 185 Znásilnění, § 186 Sexuální nátlak, § 187 Pohlavní zneužití, ale i § 189 Kuplířství. Trestní zákoník obsahuje i paragraf týkající se explicitně sexuální práce, resp. prostituce - § 190 Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí. Znění odstavce 1 tohoto paragrafu je následující: *„Kdo provozuje prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.“* (zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, s. 396) a odstavce 2: *„Kdo organizuje, střeží nebo jiným způsobem zajišťuje provozování prostituce v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“* (zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, s. 396). Z toho vyplývá, že poskytování sexuální služeb je pouze trestné v blízkosti škol a dalších zařízení, které jsou určené pro děti, ale v následujícím zákoně je poskytování sexuálních služeb dále výrazně implicitně regulováno. Tímto zákonem je zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, kde v §10 v bodě a) je uvedeno: *„k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány“*, tuto povinnost obec může ukládat obecně závaznou vyhláškou. Poslední zákon, který je potřeba uvést a který se týká sexuální práce, je zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, který v § 3, odstavci 3 na straně 4 uvádí, že živností není: *„nabízení, nebo poskytování služeb směřujících bezprostředně k uspokojování sexuálních potřeb“*

Od roku 1994 je problematika sexbyznysu v České republice velmi diskutována a objevují se snahy o jeho regulaci a zdanění (ROZKOŠ bez RIZIKA, 2015). Mezi laickou i odbornou veřejností v přístupu k sexbyznysu neexistuje jednotný diskurz. Někteří

odborníci jako např. Poláková (2013) upozorňují, že návrh takového zákona vychází z legalizačního, resp. regulačního přístupu, který by sexbyznys legalizoval, ale v případě nesplnění, či porušení podmínek sankcioval. Organizace ROZKOŠ bez RIZIKA v roce 2010 v návaznosti na předložený návrh zákona provedla pilotážní výzkum, který měl za cíl zjistit názor sexuální pracovnic, jakožto hlavních aktérů sexbyznysu a také osob, na které by zákon měl největší dopady a zjistila, že 67 % sexuální pracovnic (N=162) nesouhlasí s nutností oprávnění k provozování sexuálních potřeb, a to z důvodu ztráty anonymity (Malinová, 2011 cit. dle Polákové, 2013, s. 63). Výsledky výzkumu na druhou stranu ukázaly, že sexuální pracovnice nejméně nesouhlasily s povinností vlastnit potvrzení od lékaře. Politické tendence ke změně přístupu k sexbyznysu souvisí s daněmi, kdy dle Weiss et al. (2010) uvádí, že Česká republika ročně ze zisků ze sexbyznysu ztrácí až 9 miliard Kč, Poláková (2016) cituje Český statistický úřad, který uvádí, že za rok 2013 zisky ze sexbyznysu dosahovaly přibližně 3,5 miliardy Kč, tedy skoro o 2/3 méně. I přesto, že se jedná o odhady, je jasné, že daňové úniky v této šedé oblasti jsou enormní.

### 2.3.3 Dekriminalizace

Dekriminalizace sexbyznysu znamená, že v daném státě neexistují speciální zákony, které jsou zaměřené výhradně na sexuální služby a jejich poskytovatele, ale současně jsou regulovány zákony, které jsou platné pro jakýkoliv jiný podnik, tedy zákony o daních, bezpečnostních a hygienických standardech, ale i územního plánování a zaměstnanosti (Lutnick, Cohan, 2009). Tento přístup lze nalézt jen v minimu států, mezi tyto patří např. Nový Zéland, ale i v části Austrálie (Benoit et al., 2017). Dekriminalizace na Novém Zélandě je platná od roku 2003 se schválením *Prostitution Reform Act*, tedy zákonem o prostituci, který má za cíl zlepšení zdravotních, pracovních a bezpečnostních podmínek v sexbyznysu (Comte, 2014), což může významně přispět ke snížení stigmatizace a marginalizace. Abel (2014) uvádí, že dekriminalizační přístup neměl za následek zvýšení nabídky sexuálních služeb a také bylo zaznamenáno zvýšené bezpečí a zdraví sexuálních pracovníků a pracovnic. Dle Benoit et al. (2017) Nový Zéland patří mezi státy, které k přijetí zákona o prostituci využívá výsledky z výzkumů sociální vědy a také zpětnou vazbu po přijetí od odborníků v této oblasti a také od národní organizace sexuálních pracovníků.

### 2.3.4 Legalizace

Státy, které uplatňují ve vztahu k sexbyznysu legalizaci mají legislativně stanovené mechanismy, které regulují a zároveň legalizují poskytování sexuální služeb (Weitzer, 2012). Hlavní myšlenkou legalizace je dle Brents a Hausbeck (2005) pojetí sexbyznysu jako součásti systému a společnosti a jeho kriminalizace k jeho zastavení, nebo odstranění nepřispěje, proto rolí státu je striktní kontrola v podobě regulačních nařízení opatření. Mezi regulační opatření patří např. pravidelné povinné zdravotní prohlídky, udělování licencí pro provoz sexpodniků a kontrolu nad jejich umístěním (Brucker, Hannen, 2013). Mezi státy, které tento přístup aplikují lze zařadit např. Nevadu (USA), který je jediným státem v USA s tímto přístupem (Bruckert, Hannem, 2013). V rurálních regionech Nevady se nachází přes 30 sexpodniků, které podléhají zdanění, proto tyto oblasti sexbyznys velmi podporují (Hamdan, 2014). Zajímavé je, že i přes legalizaci je poskytování sexuálních služeb ilegální v Renu a v Las Vegas, tedy ve městech, kde je v rámci Nevady vysoká koncentrace osob (Heineman, MacFarlane, Brents, 2012). Nicméně v posledních letech se však v americké společnosti objevuje stále častěji názor podporující legalizaci, případně určitou formu kriminalizace (Hamdan, 2014).

Dalším státem s tímto přístupem je Rakousko, kde sexuální pracovníci a pracovnice mají povinnost registrace a povinných zdravotních prohlídek (Wagenaar et al., 2013; Wagenaar et al., 2017). Mimo tyto povinnosti je také územní vymezení, kde lze sexuální služby poskytovat (Lenderová, 2002). V Nizozemí je sexbyznys legální od roku 2000, kde cílem změny přístupu bylo potírání obchodu s lidmi, vykořisťování a zároveň vytvoření prostoru pro ochranu osoby poskytující sexuální služby, přičemž ty mohou služby poskytovat pouze jako osoba samostatně výdělečně činná, případně jako zaměstnanec licencovaného sexpodniku (Daalder, 2007). Nejvýznamnějšími aktéry v politice sexbyznysu jsou obce, které získaly kompetence k její tvorbě (Daalder, 2015), a to z důvodu vydávání oprávnění k poskytování sexuálních služeb, které mají povinnost vlastníci sexpodniků získat k jejich provozu (Malinová, 2013). Autorka dále uvádí, že se získáním licence vyvstává i povinnost vytvoření možnosti pravidelných zdravotních prohlídek pro sexuální pracovníky a pracovnice.

Jistou analogii můžeme také nalézt v Německu, kde s přijatým zákonem z roku 2002 mohou být legálně poskytovány sexuální služby, pokud je osoba tyto služby poskytující osobou samostatně výdělečně činnou, nebo je legálně zaměstnána (Poláková, 2013).



V zákoně je upravena i forma platby, resp. uplatnění nároku na ní, a to tím způsobem, že tento nárok nelze uplatnit třetí osobou, čímž nemůže uplatnit nárok majitel sexpodniku, případně pasák (Czarnecki et al., 2014). Podobně jako v České republice mohou jednotlivé federální území skrze tento zákon regulovat, případně zcela omezit poskytování sexuálních služeb v daných obcích a určit k tomu speciální vyhrazená místa (Czarnecki et al., 2014). Téměř současně se zákonem legalizující sexbyznys byl přijat zákon *Infektionsschutzgesetz*, tedy zákon o ochraně před infekcemi, který zrušen povinnost podrobovat se zdravotním prohlídkám a uložil pouze povinnost hygienickým úřadům zajistit pro sexuální pracovnice a pracovníky bezplatné a anonymní testování na pohlavně přenosné nemoci a související poradenství (Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth, 2007; Poláková, 2013).

Jak v Nizozemí, tak i v Německu regulace místního vymezení poskytování sexuálních služeb je patrně v tzv. tippelzónách. Ditmore (2006) uvádí, že provoz těchto zón se v Nizozemí datuje již od 90. let 20. století. Tippelzóna představuje speciální parkovací box, případně část vozovky, kde lze v určený čas nabízet, ale i poskytovat sexuální služby (Ditmore, 2006). Součástí některých tippelzón jsou neziskové organizace, které sexuálním pracovníkům a pracovnícím poskytují poradenství, hygienické a ochranné prostředky (Poláková, 2013). Postupné rozšiřování konceptu tippelzón lze sledovat i v dalších státech jako např. v Anglii, nebo Itálii (Bisschop et al., 2017).

## 2.4 Typologie sexbyznysu

Typologie sexbyznysu velmi rozmanitá a obecně lze sexuální služby členit podle osoby poskytující sexuální služby, nebo dle místa poskytování, resp. prostředí. Dle osoby poskytující sexuální služby se sexbyznys dělí na ženský, mužský a dětskou prostituci a zároveň na heterosexuální a homosexuální (Harcourt, Donovan, 2005). Disertační práce je zaměřená na sexuální pracovnice a sexbyznys je rozčleněn dle místa poskytování sexuálních služeb. V širším pojetí je v sexbyznysu zařazen i pornoprůmysl (Kutálková et al., 2016), ale disertační práce se zaměřuje pouze na užší pojetí ženského sexbyznysu, resp. sexuální práce jakožto ekvivalentu prostituce. Členění dle místa poskytování sexuálních služeb je velmi rozmanité a v zahraničních odborných publikacích je nejčastěji s pojmy *outdoor* a *indoor sex work*, tedy na sexuální služby poskytované „venku“ a „uvnitř“ (srov. Weitzer, 2010). Pro potřeby disertační práce s ohledem na

hierarchizaci, zaměření práce a aktuální typologii v České republice bude částečně použité dělení dle autorů Harcourt a Donovan (2005), kteří sexbyznys dělí na přímou sexuální práci a nepřímou sexuální práci, kam řadí např. BDSM služby, masážní salóny, lap dance, neboli tanec na klíně, ale i swingers kluby, kde jsou zaměstnány i sexuální pracovnice. Mezi přímé sexuální služby pak řadí pouliční sexbyznys, sexpodniky, eskortní služby, priváty a další. V závěrečné části kapitoly je představena současná hierarchizace sexuálních služeb.

#### **2.4.1 Pouliční sexbyznys**

Ditmore (2006) *street sex work*, tedy pouliční sexuální práci definuje jako poskytování sexuálních služeb ve venkovních prostorech, tedy na ulici, v parcích, parkovištích, odpočívadlech, ale i v tippelzónách. Tato forma sexbyznysu je považována za nejrizikovější (Ditmore, 2006), a to z několika důvodů. Prvním důvodem je výrazná míra závislosti na návykových látkách, nicméně dle Ditmore (2006) je obraz pouličního sexbyznysu velmi zkreslený a působení v pouličním sexbyznysu automaticky neznamená, že sexuální pracovníci nebo pracovnice jsou závislí na návykových látkách. Na druhou stranu dodává, že rizikovitost této formy spočívá i v ekonomické a bytové situaci těchto osob, kdy je mezi sexuálními pracovníky a pracovnicemi hlášena vyšší míra chudoby a bezdomovectví. Dalším důvodem rizikovosti je frekvence násilí směrem od klientů, ale i dalších osob, které jsou v pouličním sexbyznysu zapojeny (Raphael, Shapiro, 2004). Závislosti na návykových látkách a násilí je v disertační práci věnována samostatná kapitola. V souvislosti s pouličním sexbyznysem je nezbytné uvést osobu, která má významný vliv na osobu poskytující sexuální služby, ale i samotné poskytování, významný vliv. Touto osobou je kuplíř, který se obecně v sexbyznysu vyskytuje nejčastěji právě u této formy (Williamson, Cluse-Tolar, 2002). Vztah mezi kuplířem a osobou poskytující sexuální služby může nabývat mnoha podob. Vztahy lze rozdělit do tří skupin, a to láska, vydírání a obchod, ale všechny jsou založeny na finančním vykořisťování a kuplíři se frekventovaně chovají vůči sexuálním pracovníkům a pracovnicím násilně, případně využívají hrozbu násilí (Government of the Netherlands, 2011). Finanční vykořisťování jako nejčastější základ vztahu mezi kuplířem a osobou poskytující sexuální služby zmiňuje i Ditmore (2006). Zároveň však uvádí, že vztah může být postaven i na základech vzájemných výhod, či altruismu. Důsledky finančního

vykořisťování mohou dle Sandy (2009) a Scott (2002) mít podobu odevzdání kuplíři značné části, případně celého výdělku. Vykořisťování se projevuje i totální závislostí na kuplířovi, který může sexuálním pracovníkům a pracovnícím zadržovat občanské průkazy, nebo pasy, pro znemožnění odchodu, případně se závislost může projevovat, či prohlubovat skrze závislost na návykových látkách, kdy odměnu za odvádění výdělku z poskytování sexuálních služeb může představovat dávka návykové látky (La Strada, 2006; May, Harocopos, Hough, 2000). Ernstman-Mongard (1996) uvádí, že sexuální pracovníci a pracovníce mohou kuplíře subjektivně vnímat i jako blízkou osobu, která jim poskytuje pocit bezpečí a ochrany. Pouliční sexbyznys je oproti jiným formám viditelnou formou, proto je také nejvíce cílem různých nařízeních, vyhlášek a policie, ale i výzkumníků a médií.

V České republice je pouliční sexbyznys soustředěn do prostředí velkých města (např. Praha) a příhraničních oblastí (Strážný, Halámky, Železná Ruda...), nicméně, z důvodu obecních vyhlášek a úbytku zahraniční poptávky, v těchto oblastech téměř vymizel (vlastní zjištění). V této formě je značná diverzita, co do věkové skladby, tak také etnické a národnostní příslušnosti žen, kdy sexuální pracovníce jsou nezletilé ženy až ženy 55+ a současně se v této formě nejvíce vyskytují ženy romské národnosti (Frybert, 2013).

#### **2.4.2 Sexpodniky**

V zahraničních odborných publikacích jsou sexpodniky označeny jako *brothels*, tedy bordely (srov. Brents, Hausbeck, 2005; Harcourt, Donovan, 2005 a další). Toto označení je vzhledem k pejorativnímu a stigmatizujícímu podtextu v disertační práci nahrazeno označením „sexpodnik“. Sexpodniky pro nalákání klientely využívají různé světelné označení, případně i poutače u vstupu, proto po pouličním sexbyznysu druhou nejviditelnější formou (Poláková, 2016). Viditelnost a s tím související právní podtext tuto formu poskytování sexuálních služeb téměř prakticky znemožňuje provozovat ve státech, kde není tato forma legální, proto lze s touto formou setkat především ve státech jako je Nizozemí, Nový Zéland, Německo (Harcourt, Donovan, 2005), ale i ve státech, které např. uplatňují kriminalizaci doprovodných jevů, tedy např. v České republice (Poláková, 2016). Oproti pouličnímu sexbyznysu sexpodniky sexuálním pracovníkům a pracovnícím poskytují bezpečný prostor pro poskytování služeb a u řady podniků se lze setkat i s testováním na pohlavně přenosné nemoci pro zaměstnance (Ditmore, 2006).

Každý sexpodnik má majitele a manažera, nebo manažerku, kteří dohlíží na „hladký“ provoz a poskytují bezpečí, případně domlouvají klienty, přičemž sexuální pracovníci a pracovníce za tyto služby povinně platí poměrně vysoké sumy (Brent, Hausbeck, 2005; Ditmore, 2006). Nabídka sexpodníků je velmi rozmanitá a některé sexpodniky se mohou zaměřovat pouze na určité sexuální praktiky jako např. na BDSM, tedy služby spojené s bondage, dominancí a submisivitou, ale i pouze na strip show, lap dance apod. (Poláková, 2016). Sexpodniky pro vyhovění a ke zvýšení počtu klientů velmi často „nabízejí“ sexuální pracovníce různých národností (Bucerius, Tonry, 2014). S tím však souvisí, že u této formy je relativně časté obchodování s lidmi (Daalder, 2007; Joshi et al., 2012).

Poláková (2016) uvádí, že dle údajů ROZKOŠE bez RIZIKA bylo v roce 2015 v České republice provozováno celkem 198 klubů, což je počet, který je vzhledem k rozloze republiky poměrně vysoký.

### **2.4.3 Privátní sexbyznys**

Privátní sexbyznys představuje formu sexbyznysu, na kterou se tato disertační práce zaměřuje. Di Nicola et al. (2009) uvádí, že poskytování sexuálních služeb v rámci této formy se uskutečňuje v bytech nebo domech, které mohou být pronajaté, ale i soukromé a zároveň mohou být určeny pouze pro práci, ale sexuální pracovníce je často využívají i k soukromým účelům. Dle Polákové (2016) sexuální služby v těchto bytech poskytuje jedna i více sexuálních pracovníc, které ze svých výdělků společně hradí nájemné, ale i další náklady spojené s bytem. Zajímavé je, že v privátním sexbyznysu se lze s kuplířem, oproti pouličnímu sexbyznysu, setkat ve velmi nízké míře a případně se jedná o majitele nemovitosti (May a kol., 2000). Nicméně tuto roli může často zastávat partner sexuální pracovníce, ale i její rodina (Ondrášek, Kajanová, Řimnáčová, 2017). Oproti předešlým formám sexbyznysu je u privátního sexbyznysu rozdílné i nabízení sexuálních služeb, kdy místo nabídky face to face se v tomto případě uskutečňuje zejména prostřednictvím efektivnější tišené a online inzerce (Cunningham, Kendall, 2011; Rigg, 2010). Inzerce obsahuje nejčastěji fotografie sexuální pracovníce, přezdívku, nabízené služby, věk pracovníce a telefonní kontakt (vlastní zjištění). Inzeráty mohou obsahovat i neúplnou adresu a klient si služby objednává přímo se sexuální pracovnící, nebo operátorkou, která objednávky pracovníci předává (Poláková, 2016). Priváty s vícero sexuálními

pracovnicemi jsou situované tak, že klient i nejprve vybere konkrétní sexuální pracovníci a následné poskytování sexuálních služeb probíhá v určené samostatné místnosti (Peršák, Vermeulen, 2014). V některých privátech si klienti mohou vybrat sexuální pracovníci podle barvy vlasů, národnosti, ale i poskytovaných služeb (Poláková, 2016). Problematika privátního sexbyznysu spočívá mimo jiného v tom, že tato forma je prakticky neviditelná, proto je obtížně přístupný pro jeho analýzu, ale i pro sociální, zdravotní a další služby, které by mohly osobám v ní pracujícím poskytnout odbornou pomoc (Peršák, Vermeulen, 2014; Poláková, 2016)

#### **2.4.4 Escort sexbyznys**

Posledním typem sexbyznysu, který je potřeba uvést v souvislosti s typologií vyskytující se v České republice, je eskortní sexbyznys. Eskortní sexbyznys je dle Flowers (1998) velmi organizovanou formou, což souvisí s tím, že řada eskortních agentur je mezinárodní povahy (Harcourt, Donovan, 2005). V případě escort sexbyznysu se někdy hovoří o tzv. elitním, nebo luxusním sexbyznysu (Shively et al. 2012). Poskytování eskortních sexuálních služeb je následovné, klient skrze např. inzerci v tisku si telefonicky objedná služby a sexuální pracovníce poté přijde na klientem určené místo např. klientova doma, ale i hotelu (Flowers, 1998). Online prostředí způsobilo enormní transformaci nabízení sexuálních služeb, proto eskortní agentury, které zprostředkovávají nabídku sexuální služeb, tyto služby převážně inzerují na internetových stránkách (Castle, Lee, 2008). Poláková (2016) píše, že objednávání sexuálních služeb u této formy se uskutečňuje tím způsobem, že klient zavolá na uvedené číslo agentury, kde operátoři vše s klientem domluví a poté kontaktují vybranou sexuální pracovníci, kterou mnohdy speciálně sjednaný taxikář doveze ke klientovi. U této formy sexbyznysu je ještě více vyhovováno klientovo požadavkům a klient si tak může vybírat sexuální pracovníce, dle národnosti, těla, druhu poskytovaných služeb a dalších specifických požadavků (Long, 2012).

## 2.5 Hierarchizace sexbyznysu

Hierarchizace je spojená se sexuálními službami již od starověku, viz. kapitola *Historický vývoj sexbyznysu* a má nemalý vliv na sociální status sexuálních pracovníků, ale i na jejich klienty a tím na jejich příjmy. V této podkapitole bude hierarchizace uvedena vzestupně, tedy od pouličního sexbyznysu až k eskortním sexuálním službám.

Sexuální pracovníce, které poskytující pouliční sexuální služby jsou v hierarchizaci na nejnižším místě (srov. Benson, Matthews, 1995) a dle autorů Scott a Dedel (2006) zároveň mají i výrazně nižší sociální status. Na tento status má vliv řada okolností. Weitzer (2007) uvádí, že indoor sexbyznys (sexpodniky, privátní a eskortní sexbyznys) poskytuje pro sexuální pracovníce větší kontrolu nad pracovními podmínkami, a tedy i odmítání poskytování určitým klientům, zároveň ceny jsou u těchto forem výrazně vyšší, čímž se může výrazně snížit pravděpodobnost zkušenosti s násilím od klientů. Vliv na sociální status sexuální pracovníce má i příjem (Flowers, 1998), nebo dle Clements (1996) i stupeň dosaženého vzdělání. Ceny za poskytované sexuální služby jsou velmi odlišné, kdy Poláková (2016) uvádí, že v rámci pouličního sexbyznysu se cena odvíjí od poskytované služby a u sexpodníků, nebo v privátním sexbyznysu je fixně časově stanovená. I přesto se do celkového výdělku u těchto forem promítají i ceny za další poskytované služby nad rámec např. slevy pro stálé klienty, sexuální techniky a polohy, které nejsou součástí běžných služeb (orální, anální sex) a další (vlastní zjištění). V roce 2018 se ceny za poskytované služby pohybovaly v rozmezí od 250 Kč – 2000 a více, kdy nejnižší cena byla zaznamenána u pouličního sexbyznysu a nejvyšší u eskortních služeb (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b). Na začátku roku 2020 se cena příliš nezměnila a ceny za privátní sexuální služby byly v rozmezí od 700-1000 Kč/půl hodiny až po 1500-2000/hodinu (vlastní zjištění). Percepce hierarchizace je patrná i mezi sexuálními pracovníci, kdy např. Flowers (1998) uvádí, že sexuální pracovníce působící v eskortních sexuálních službách se sebereflektují jako dominující ostatním formám sexbyznysu.

Hierarchizace sexuálních služeb není pevně stanovená a mezi sexuálními pracovníci je patrná určitá mobilita. V případě, že klientela sexuální pracovníce, která poskytuje sexuální služby v sexpodniku, je stálá a sexuální pracovníce nechce již platit za služby podniku, může začít působit v privátním sexbyznysu (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b). Přičemž v případě ztráty klientely, sexuální pracovníce mohou začít poskytovat

pouliční sexuální služby (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b). Mobilita v rámci hierarchizace je možná i změnou místa působení sexuální pracovnice, kdy po odstěhování se do jiného města může pro pouliční sexuální pracovníci znamenat začátek působení v sexpodniku (vlastní zjištění).

## **2.6 Motivace k poskytování sexuálních služeb**

Motivace k poskytování sexuálních služeb je velmi rozmanitá a může mít i vliv na to, v jaké formě sexuální pracovnice působí. Motivace představuje i jednu z důležitých komponent, kterou je potřeba brát v potaz v případě práce s touto marginalizovanou skupinou, ale i v rámci politických rozhodnutí. V této kapitole budou představeny jednotlivé důvody, které vedly k rozhodnutí sexuální pracovnice k poskytování sexuálních služeb, přičemž v řadě případů se jedná o jejich kombinaci.

Vanwesenbeeck (2013) uvádí, že nejčastějším důvodem k poskytování sexuálních služeb jsou finance (srov. Benson, Matthews, 1995, Hughes de Compostela, 2004, Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b). Sexbyznys nabízí osobám, které do něj vstoupí relativně vysoký a rychlý (v hotovosti) příjem, který zároveň může být nejjednodušším řešením v případě nedostatku finančních prostředků, dluhů, exekucí apod. Zmíněné dluhy a exekuce mohou být mnohdy z minulých vztahů (Poláková, 2016). Autorka dále uvádí, že pro sexuální pracovnice samoživitelky, příjem se sexbyznysu může být i jedinou možností, jak si udržet bydlení a pokrýt další potřeby. Z příjmu sexuální pracovnice může profitovat partner, přátelé nebo rodina, což může mít výrazný vliv na toleranci práce v sexbyznysu (Ondrášek, Kajanová, Řimnáčová, 2017). Blízké okolí může i podnítit ženu k poskytování sexuálních služeb a dále jí povzbuzovat v setrvání (May et al., 2000). Výdělek z poskytování sexuálních služeb nemusí sloužit pouze ke splácení dluhů, nebo k zajištění provozu domácnosti, ale mohou ho dle Jeal a Salisbury (2004) využívat v případě závislosti na návykových látkách k jejímu financování, přičemž v některých případech materiální výdělek představuje přímo dávka návykové látky. Kajanová a Mutlová (2012) uvádí, že materiální platba může mít podobu i nezákladnějších potřeb, tedy např. potravin.

Jako další důvod k poskytování sexuálních služeb Jordan (2005) uvádí vize sexbyznysu jako nezávislé práce (srov. Bernstein, 2007; Perkins, Lovejoy, 2007; Weidner, 2001 a další), kdy subjektivní percepce nezávislosti souvisí s příležitostmi manažerovat své časové

možnosti. Autor dále uvádí, že tato možnost pro sexuální pracovnice představuje značný přínos, a to z toho důvodů, že sexuální pracovnici se tak otevře možnost např. pro work-life balance, nebo pro studium. K této percepci může přispět i představa sexuální práce jako zábavy (Weidner, 2001). V některých případech sexuální pracovnice skrze poskytování sexuálních služeb uspokojují i své sexuální potřeby (Malinová, 2005). Percepce svobody může být výrazně zkreslená, protože denní režim sexuální pracovnice je velmi často nepravidelný a svůj celkový čas musí podřizovat objednávkám klientů a případně na ně vyčkávají, nebo vyřizují emaily, zprávy z online inzerce apod. (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b).

Na motivaci k poskytování sexuálních služeb může mít nepřímý vliv i některé další okolnosti jako např. narušená sebepercepce, nebo nízká inteligence (Cusick, 2002). Dalším mohou být oslabené, nebo poškozené rodinné vztahy, které mohou vést k impulzivnímu jednání např. k útěkům z domova a životu na ulici a poskytování sexuálních služeb může být tak důsledkem (Cobbina, Oselin, 2011; Cusick, 2002). Cobbina, Oselin (2001), Chudakov et al. (2002) nebo Malinová (2013) uvádí, že na vstup do sexbyznysu může mít sexuální zneužívání v dětství, nebo znásilnění. Poslední faktor, který může být i reakcí na zneužívání/znásilnění, jsou emoční poruchy, kdy poskytování sexuálních služeb nemusí pro sexuální pracovnici mít žádný emoční podtext (Cusick, 2002; Malinová, 2003). Vstup do sexbyznysu sexuální pracovnice převážně vnímají jako nezbytné řešení jejich aktuální situace např. již zmíněné zadluženosti, nebo exekuce, nicméně z důvodu vysokých příjmů, který sexbyznys nabízí, často vede ke ztížení odchodu, nebo k setrvání (Malinová, 2011).

## **2.7 Klientela sexuálních služeb**

Sexbyznys tvoří, jak nabídka sexuálních služeb, tak i poptávka po sexuálních službách. Klientela sexuálních pracovnic má významný vliv na celkový koncept sexuálních služeb, kdy příliv a odliv především zahraniční poptávky znamenalo i přetransformování sexbyznysu. Klientela je z důvodu anonymity velmi skrytá a odborně nezmapovaná skupina. Tato kapitola se zaměřuje na motivaci k využívání sexuálních služeb, typologii klientů a analýzu klientely privátního sexbyznysu.

První studií, která se nepřímo zabývala i klientelou sexbyznysu byla tzv. Kinseyho studie sexuálního chování mužů, kde autoři zjistili, že zkušenost se sexbyznysem má v americké



mužské populaci až 69 % (Kinsey et al., 1948). Tato studie měla velký vliv na vnímání sexuálních služeb, protože toto číslo bylo vzhledem k době velmi vysoké, a tedy i překvapivé. V současnosti existuje pouze několik studií, které se zabývají klientelou a motivací k využívání sexuálních služeb. Jacobson (2002) uvádí, že nejfrekventovanější motivací je sexuální nespokojenost ve vztahu, sexuální frustrace, nebo možnost vyzkoušené specifické, nebo partnerkou odmítané sexuální praktiky. Dalším motivem může být dle Connell (1987) a Nelson-Butler (2015) dominance, kterou klient nad sexuální pracovníci v případě zaplacení pociťuje a utvrzuje. Nelson-Butler (2015) dále uvádí, že dominance je spojena i se získáváním moci a kontroly nad sexuální pracovníci (srov. Barry, 1995; Freeman, 1996), kdy relativně často tito klienti zároveň páchají na sexuálních pracovnících násilí. V některých případech může klienty uspokojovat i samotná platba, ale i pomyšlení na ní, přičemž toto může umocňovat pocit dominance nad sexuální pracovníci a k její komodifikaci (Månsson, 2006; Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b; Vanwesenbeeck, 2001). Dle studie Xantidis a McCabe (2000) motivací mužů k využívání sexuálních služeb je vnímání sexuálního styku se sexuální pracovníci jako méně komplikovaného. Motivací může být i emoční frustrace, kdy klienti využívají sexuální služby i k možnosti pocitu pochopení a emočního kontaktu (Kovařík, 1993) a kompenzaci pocitů osamělosti (Birch, 2015). Specifickou skupinu klientů pak představují muži, jejichž sexuální preference jsou zaměřené na velmi mladé, nebo i těhotné ženy (Köning-Hollerwöger, 2009). Autor dále uvádí, že pro řadu klientů je sexbyznys dobrodružstvím a vyhledávání a navštěvování sexuálních služeb lovem. Někteří klienti mohou v rámci různých specifických diskusních fór soutěžit o nejvyšší počet sexuální pracovníc, nebo se označovat za „sběratele“ sexuálních pracovníc např. různých národností (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b). V současnosti mezi klienty je využívání diskusních fór velmi populární (v České republice např. Norník), a to zejména proto, že poskytují anonymní prostor pro vyjádření, místo, kde hodnotí konkrétní sexuální pracovníce a kde mohou sdílet tipy a rady, jak využívat sexuální služby skrýt před partnerkou (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018a).

V České republice neexistují přesné údaje o klientele. Např. Weiss (2011) uvádí, že počet klientů za týden na jednu sexuální pracovníci může být v průměru až deset. Gillnerová, Kebza a Rymeš uvádí, že v 90 letech sexuální služby využilo přibližně 9 % mužů, nicméně tento údaj může souviset s otevřením hranic a uvolněním státní kontroly po pádu komunistického režimu. Dle Malinové (2008) lze za typického klienta privátních

sexuálních služeb označit muže ve věku 35 let, z čeho lze usoudit, že toto nekoresponduje se stereotypní představou klienta ve věku 55+. Autorka dále uvádí, že většina klientů žije v dlouhodobém partnerském, nebo manželském vztahu.

V rámci typologie klientely se můžeme setkat s různým rozdělením. První typologií je od autora Vanwesenbeeck (2001), který jako první typ klienta uvádí *byznys klienta*, který vnímá sexuální službu pouze jako obchodní transakci a pro kterého je samotný akt objednávky a platby uspokojující. Dalším typem je *romantický klient*, který využívá sexuální služby jako určitý prostředek a příležitost k navázání stálého vztahu, zároveň do sexbyznysu vstupuje s touhou po emočním kontaktu a možností nabourání pocitu osamělosti, s čím souvisí i představa záchrany sexuální pracovnice. Jako poslední typ autor uvádí tzv. *misogynního klienta*, tedy klienta, který skrze sexuální služby realizuje agrese a násilí na ženách, čím potvrzuje svou subjektivně vnímanou dominanci, přičemž dle autora se tento typ klienta vyskytuje především v pouličním sexbyznysu z důvodu nízkého sociálního statusu pouliční sexuální pracovnice.

Typologie klientely dle Weiss et al. (2010) je následující: *romantik*, *konzument*, *experimentátor* a *pacient*. Romantik dle těchto autorů je velmi podobný tomu v předešlé typologii. *Konzument* vyhledává sexuální služby s představou zábavy a odpočinku, kdežto *experimentátor* je vyhledává z důvodu zažití neobvyklé zkušenosti. Poslední typ, který autoři uvádí je *pacient* a definují ho jako klienta, který má potřebu intenzivního sexuálního uspokojení, případně může trpět některou sexuální dysfunkcí a sexuální styk se sexuální pracovnicí mu je méně nepříjemný. Tyto dvě typologie je možné doplnit, o ještě jeden zajímavý typ klienta podle Månsson (2004), jehož typologie je velmi podobné již zmíněným, nicméně uvádí, že klienta s tzv. fantazií o špinavé děvce (*dirty whore fantasy*), který se v porovnání se sexuálními pracovnicemi vnímají jako morální a neposkvrněný a vůči sexuální pracovnici cítí opovržení, které ho vzrušuje.

## **2.8 Zdravotní aspekty práce v sexbyznysu**

Práce v jakékoliv formě sexbyznysu nese s sebou řadu zdravotních rizik, se kterými se sexuální pracovnice musí potýkat. Sexuální pracovnice řeší stejné zdravotní problémy, které řeší i běžná populace. Baker et al. (2003) uvádí, že mezi zdravotní problémy, které sexuální pracovnice mimo jiné řeší, patří bolesti v celém těle, hypertenze, diabetes, astma a další. Nebo zdravotní problémy související s menstruací, tedy např. bolestivou menstruaci, nebo i změny nálad (Friedman, 1982), někdy však může být menstruace používána i jako důvod odmítání klientů (Huang, 2004).

V následujících kapitolách budou představeny a popsány zdravotní aspekty, které se v sexbyznysu vyskytují nejčastěji a které jsou v určité míře pro tento typ práce typické. Nejčastěji se může jednat o psychické dopady, ale i zvýšené riziko nákazou některou se sexuálně přenosných nemocí a další, přičemž tyto rizika jsou velmi negativně vnímané společností.

### **2.8.1 Psychické dopady práce v sexbyznysu**

Prvním rizikem a zároveň dopadem sexbyznysu jsou psychické poruchy, které se u sexuálních pracovnic v porovnání s běžnou ženskou populací vyskytují ve vyšší míře, kdy tyto poruchy a problémy mohou být příčinou poskytování sexuálních služeb, ale nejčastěji důsledkem (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b). Psychické dopady se dle Vrangalové (2014) liší podle místa poskytování sexuální služeb. Ale i dle formy sexbyznysu v jaké sexuální pracovnice působí (Weitzer, 2009). Zároveň je taktéž velmi rozdílné, zda sexuální pracovnice do sexbyznysu vstoupily na základě vlastního rozhodnutí, nebo zda byly ke vstupu donuceny a potýkají se s násilím od klientů, se znásilněním, či zda jsou vykořisťovány apod., což ohrožuje jejich psychické zdraví (Tomeš et al., 2016). Z výsledků výzkumu autorů Seib, Fischer a Najman (2009) vyplynulo, že u sexuálních pracovnic, které poskytují sexuální služby v ilegální formě (pouliční sexbyznys) bylo zjištěno markantně zhoršené psychické zdraví oproti legálním sexuálním pracovnicím (práce v sexpodniku, nebo jako OSVČ). Mezi nejčastější psychické dopady Farley (2018) řadí deprese, poruchy nálad, poruchy příjmu potravy, disociativní poruchy, posttraumatickou stresovou poruchu, ale i sebevražedné chování, nebo zneužívání návykových látek jako vyústění těchto dopadů. Tyto zmíněné psychické dopady a další budou v následujících odstavcích více popsány.

Emoční vyčerpání je u sexuální pracovnic dle Vanwesenbeeck (2005) způsobeno vlivem nedostatku sociální podpory, nebo stigmatizací. Autor zároveň provedl výzkum, kde 53 % z celkového počtu sexuálních pracovnic (N=96) bylo emočně vyčerpaných, což je velmi vysoké číslo. Emoční vyčerpání a strádání u sexuálních pracovnic zaznamenali i Kramer (2004) anebo Young, Boyd a Hubbell (2000). Depresí, ale i bezmocí, nízkým sebevědomým sexuální pracovnic se zabýval např. Flowers (1998), nebo Chudakov et al. (2002), kde z celkového výzkumného souboru (N=55) mělo klinickou depresi až 19 % sexuální pracovnic. U řady sexuálních pracovnic se lze setkat s pocitem hanby, studem a zatajováním práce v sexbyznysu a s tím spojeným stresem a strachem z odhalení (Huang et al., 2004). Emoční vyčerpání, úzkosti a změny nálad představují nejčastější psychické dopady, se kterými se lze u sexuálních pracovnic setkat (Vrangalova, 2014).

Nejvíce analyzovanou psychickou poruchou zaznamenanou mezi osobami poskytující sexuální služby je posttraumatická stresová porucha (PTSD). Tato porucha je v tomto případě reakcí na probíhající sexuální násilí, se kterým se sexuální pracovnice v různé míře setkávají, ale i na zkušenost se syndromem CAN, včetně sexuálního zneužívání (Epstein, Saunders, Kilpatrick, 1997; Farley, Lynne, Cotton, 2005; Choi et al., 2009; Romans, Potter, Martin, Herbinson, 2001; Hrabětová, 2009). Výzkumy v této oblasti naznačují, že prevalence PTSD je mezi sexuálními pracovnicemi v různé míře vysoká, ale dle MacKinnon (2007) se může jednat až o 80 %, tedy výrazně vyšší výskyt než u veteránů války ve Vietnamu. Porucha, která se u sexuálních pracovnic velmi často komorbidityně vyskytuje s PTSD je disociativní porucha (Cooper, Yuille, Kennedy, 2001; Gajic-Veljanoski, Stewart, 2007; Ross, Farley, Schwartz, 2004, Yargic, Sevim, Arabul, Ozden, 2001), která se dle Herman et al. (2008) vyznačuje tím, že traumatické emoce, vzpomínky, nebo myšlenky jsou disociovány od vědomé části psychiky, čímž se vytvoří mezera v paměti, která slouží jako obranný mechanismus. Disociativní porucha může být však obrannou reakcí na samotné poskytování sexuálních služeb (Napoli, Gerdes a DeSouza-Rowland, 2001).

S psychickými dopady se ovšem můžeme setkat i u žen, kterých se sexbyznysu odešly. Dle některých studií je zaznamenán výrazný rozdíl v psychickém stavu ženy před a po vystoupení ze sexbyznysu (Jung et al., 2008; McClanahan, McClelland, Abram, Teplin, 1999). Ženy, které vystoupily se sexbyznysu mají např. oproti ostatním ženám výrazně větší problémy s copingem, depresemi, frustrací a více konzumují alkohol, nebo kouří (Jung et al., 2008).

## 2.8.2 Sexuálně přenosné onemocnění

Druhým rizikem souvisejícím s poskytováním sexuálních služeb, které bude v této kapitole popsáno, je nákaza sexuálně přenosnou nemocí (SPN). Laická, ale i odborná veřejnost vnímá toto riziko jako největší, proto tyto typy onemocnění jsou se sexuálními službami, resp. sexbyznysem nejčastěji asociovány.

Mezi nejčastější sexuálně přenosné nemoci můžeme zařadit genitální opar, chlamydie, kapavku, syfilis a HIV, ale i např. hepatitidu. Z historického hlediska se o sexuálně přenosné choroby začaly společnosti ve větší míře zajímat v souvislosti s nekontrolovatelným šířením kapavky, syfilitidy a v současnosti nevy léčitelným HIV, kdy Huang et al. (2004) uvádí, že na konci 40. let v Číně sexuálně přenosné nemoci představovaly třetí nejčastější důvod návštěvy nemocničního zařízení.

Problematika přenosu HIV je z hlediska jeho nebezpečnosti velmi vážná. Míra prevalence HIV mezi sexuálními pracovníky a pracovníci, která může dosahovat až 93 %, je oproti běžné populaci velmi vysoká, a to z důvodu množství znásilnění (Farley, 2018). Výraznou míru prevalence sexuální přenosných nemocí mezi osobami v sexbyznysu uvádí např. Jin et al. (2011), Pando et al. (2006), Sarkar et al. (1998), Wang et al. (2008) a další. Je ovšem potřebné zmínit, že některé studie uvádí, že tato míra prevalence sexuálně přenosných nemocí, tedy i HIV, může být i extrémně nízká (Chow et al., 2014). Rozdílné výsledky mohou být způsobeny rozdílnou metodikou, velikostí výzkumného souboru, ale i geografickým působením výzkumu. S rizikem infekce sexuálně přenosnou nákazou souvisí používání ochrany, resp. nechráněný pohlavní styk. Podle výzkumné studie klientů sexuálních služeb autorů Mulieri et al. (2014), kteří analyzovali žádosti o informace na telefonické lince Národního zdravotního ústavu v Itálii a zjistili, že převážná část klientů hlásili, že měli nechráněný vaginální styk se sexuální pracovníci, početně následovaný orálním a análním stykem. Klienti vnímali riziko jako středně vysoké až vysoké, přičemž zjištěním výzkumu taktéž bylo, že klienti, kteří nepoužívají při využívání sexuálních služeb žádné ochranné prostředky, vnímají riziko přenosu jako nízké. Autoři studie uvádí, že počet pohlavních styků, které klienti považovali za rizikové, byl až 23 %. Huang et al. (2014) popisuje situaci ohledně preventivních aktivit v Číně a uvádí, že mezi tamními sexuálními pracovníci existují znatelné rozdíly v edukaci ohledně bezpečného poskytování sexuálních služeb a ochranných prostředků. Nicméně

zmíněný výzkum naznačuje, že sexuální pracovnice v případě, že klient odmítne použít kondom, vyžaduje pro sexuální pracovníci nepříjemnou sexuální službu, nebo v případě nedostatečné hygieny klienta, může tohoto klienta odmítnout. Toto odmítání je vnímáno mezi sexuálními pracovníci velmi pozitivně, zároveň většina sexuálních pracovníků před poskytnutím sexuální služby i klientovi vizuálně kontroluje penis, z důvodů viditelných příznaků sexuálně přenosných nemocí (Huang et al., 2014).

Problematika rizika infekce sexuálně přenosnou nemocí je aktuální i pro Českou republiku. Riziko přenosu HIV je v sexbyznysu v porovnání s běžnou populací nízké (Kutálková et al., 2016). Dle Kutálkové et al. (2016) se v České republice sexuální pracovnice zajímají o snižování rizik, které představují sexuálně přenosné nemoci a zároveň hlásí i relativně vysoké zkušenosti s vynucováním sexuálního styku bez ochrany. Organizace ROZKOŠ bez RIZIKA, která pracuje s touto cílovou skupinou a eviduje míru infekce sexuálně přenosnými nemocemi a dle dostupných statistických údajů této organizace v roce 2018 nebyl diagnostikován žádný případ HIV, přičemž výskyt HIV u sexuálních pracovníků je dle organizace trvale nízký, a ohledně dalších sexuálně přenosných nemocí organizace uvádí následující počty: hepatitidu C byla prokázána v celkem 16 případech z celkových 1097 provedených testů; kapavka byla prokázána v celkem čtyřech případech z 603 testů; pozitivní test na chlamydie byl v 19ti případech ze 585 testů a akutní infekce syfilis byla prokázána u 11ti sexuálních pracovníků, neaktivní infekce u osmi z celkového počtu 2412 testů (ROZKOŠ bez RIZIKA, 2019). Dle tiskové zprávy Národní referenční laboratoře pro HIV-AIDS (2020) v roce 2019 přibylo celkem 222 případů infekce, kdy od roku 1985-2019 bylo evidován celkový počet 3590 HIV pozitivních osob. Z počtu nových případů se jednalo o 193 mužů a 29 žen, kdy 93,2 % z těchto případů představoval přenos sexuálním stykem, ale v 68 % (151) se jednalo o muže, kteří mají sex s jinými muži.

## 2.9 Sociální aspekty práce v sexbyznysu

Kromě zdravotních aspektů popsaných výše, má sexbyznys i neodmyslitelné sociální aspekty a dopady. V následující kapitole budou tak představeny sociální aspekty práce v sexbyznysu.

### 2.9.1 Obchodování s lidmi

Podle článku 3 Protokolu o prevenci, potírání a trestání obchodování s lidmi, především se ženami a dětmi doplňující Úmluvu OSN proti nadnárodnímu organizovanému zločinu (Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime) ratifikovaného v roce 2003 je obchodování s lidmi definováno jako: „...*najímání, přeprava, převádění, ukryvání nebo přijímání osob prostřednictvím výhrůžek nebo užití násilí nebo jiných forem nátlaku, únosu, podvodu, klamu, zneužití moci nebo zranitelného postavení nebo poskytování či přijímání plateb nebo výhod k získání souhlasu osoby mající kontrolu nad jinou osobou, za účelem vykořisťování. Vykořisťování zahrnuje přinejmenším využívání jiných osob k prostituci nebo jiných forem sexuálního vykořisťování, nucené práce nebo služby, otroctví nebo praktik podobných otroctví, nevolnictví nebo odebírání orgánů*“ (United Nation Office on Drugs and Crime, s. 42, 2004). Z této definice je patrné, že obchod s lidmi je problematikou, která se sexbyznysem velmi úzce souvisí. Je velmi obtížné říci kolik žen je nuceno k prostituci skrze obchod s lidmi, protože se jedná o problematiku, která je velmi obtížně zmapovatelná. Nicméně dle odborníků převážná část obchodu s lidmi je z důvodu sexuálních služeb (Wilson, Dalton, 2007; Shively et al., 2012). Údaje Úřadu OSN pro drogy a kriminalitu (UNODC) ukazují, že nejčastějšími oběťmi obchodu s lidmi jsou mladé ženy, které jsou prostřednictvím sexbyznysu vykořisťovány (Cho et al., 2013).

Obchodování s lidmi je velmi diskutovanou problematikou i v souvislosti s legalizací sexbyznysu. Podle názoru a výzkumů některých autorů je legalizace sexbyznysu může zvýšit počet obětí obchodování s lidmi (Farley, 2009; Hughes, 2000) a dle výzkumu ve státech, kde je uplatňován legalizační přístup k sexbyznysu je průměrně více hlášených případů obchodu s lidmi (Cho et al., 2013). Na druhou stranu legalizace zlepšuje pracovní a bezpečnostní podmínky v sexbyznysu, což může výrazně pozitivně ovlivnit boj s obchodováním s lidmi (Segrave, 2009). Dle autorů Farley et al. (2003), Farley et al.

(2014), nebo Raphael, Shapiro (2002) mohou být sexuální pracovnice až v 70-80 % případů k poskytování sexuálních služeb donuceny kuplířem, nebo obchodníkem skrze obchodování s lidmi. Nicméně sexuální pracovnice mohou být donuceny, vmanipulovány, nebo prodány i vlastní rodinou, nebo partnerem (Demleitner, 1994; Malinová, 2005; Karandikar et al., 2013; Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b).

### **2.9.2 Násilí**

Dalším sociálním aspektem, který je stále předmětem mnoha odborných diskusí a se kterým se osoby pracující v sexbyznysu setkávají, je násilí. Míra prevalence zkušenosti s násilím mezi sexuální pracovnicemi je velmi vysoká, např. Van Brunschot et al. (2000) uvádí, že až 99 % sexuálních pracovnic se setkala s násilím jak ze strany klienta, tak také kuplíře. Dle autorů se u sexuální pracovnic lze setkat s větším množstvím zranění, než u zaměstnanců v jiných rizikových profesích např. v lesnictví atd. Dále např. Jessen (1998) uvádí, že se s násilím a agresivním chováním od klienta setkala polovina sexuálních pracovnic. Dle výzkumu Vanwesenbeeck (1994) se v Nizozemí s fyzickým násilím setkala 60 % pracovnic, 70 % s výhrůzkami násilím, 40 % se setkala se sexuálním násilím a 40 % pracovnic s donucením k sexuálnímu styku se známými. Jako nejčastější motiv násilí na sexuálních pracovnicích lze označit odmítnutí vykonání požadavku od klienta, nebo kuplíře (Farley, 2015; Farley et al., 2011; 2017). Na druhou stranu Kutálková et al. (2016) tvrdí, že násilí ze strany klientely je převážně charakteru epizody a dlouhodobý charakter lze vysledovat od majitele, nebo manažera sexpodniku, privátu. Motivace k realizování násilí na sexuální pracovnici je dle Farley (2018) může být již před objednáním sexuální služby, ale i jako důsledek odmítnutí požadované služby, nebo nespokojenost s ní. V některých případech násilí může být reakcí na požadavek sexuální pracovnice k použití kondomu, přičemž agresivní reakce může být i horší, pokud sexuální pracovnice tuto ochranu po klientovi vynucuje (Anderson et al., 2003). Na zkušenost s násilím v sexbyznysu dle Vanwesenbeeck (1994) mají vliv dva faktory, tím prvním je ekonomické zázemí sexuální pracovnice a aktuální potřeba financí a druhým faktorem je doba působení v sexbyznysu, kdy čím déle pracovnice sexuální služby poskytuje, tím se zvyšuje pravděpodobnost zkušenosti s násilím od jiné osoby.

Sexuální pracovnice se mohou setkat s celou řadou projevů agrese a násilí. Může se jednat o ponižování, slovní útoky, nebo sugilace v jakékoliv části těla, nejčastěji v oblasti



obličeje (Farley, 2018). Autorka uvádí, že se nezřídka stává, že sexuální pracovnice se stane obětí i násilí ve formě bodnutí, fraktur, které jsou způsobeny rány pěstí, kopáním apod., ale i vážného zranění hlavy (hematom, fraktury lebky a další) způsobené úderem hlavy o zed', nebo předmětem. V extrémních případech, ale bohužel ne ojedinělých, kvůli komodifikaci sexuální pracovnice a agresivním impulzům klientů, je u sexuálních pracovnic zaznamenána z důvodu násilí frekventovanější úmrtnost, než u jiných analyzovaných skupin žen (Farley, 2018). Vysokou míru úmrtnosti mezi sexuálními pracovnicemi zjistila i Kanadská komise pro pornografii a prostituci, dle které je tato míra 40krát vyšší oproti běžné populaci (Special Committee on Pornography and Prostitution, 1985). Dle Kutákové et al. (2016) v České republice došlo od roku 1994 k 30 vraždám sexuální pracovnic a pracovníků. Násilí a agrese může nabývat i formě psychického násilí, kdy např. Kutáková et al. (2016) uvádí, že v případě násilí ze strany majitele, či manažera sexpodniku se může jednat zejména o ekonomické tresty (zabavení celého výtěžku), ale i psychický nátlak a vyhrožování o zveřejnění působení sexuální pracovnice v sexbyznysu její rodině a dalším blízkým osobám.

I v České republice se výzkumníci zabývající se sexbyznysem zajímali o násilí na sexuálních pracovnicích, kdy byla provedena rozsáhlá studie zaměřená na tuto problematiku. Výzkum probíhal po dobu dvou let (2014 a 2015) a výsledky ukázaly, že skupinou sexuálních pracovnic, které jsou nejvíce ohroženy násilím, jsou nezkušené/nové sexuální pracovnice, které nemají pro klienty stanovené hranice. Výsledky taktéž ukázaly, že konflikt s klientem mělo 63,5 % pracovnic a 16,2 % sdělilo, že s konflikty se setkává velmi často.

Zvýše uvedeného tedy vyplývá, že agrese a násilí je se sexbyznysem velmi úzce spjato. Osoby poskytující sexuální služby jsou tak tomuto v různé míře exponovány a organizace, které s touto cílovou skupinou odborně pracující, poskytují i edukační programy zaměřené na prevenci a řešení takové situace a případně i předměty k tomu určené např. pepřové spreje, nebo SOS tlačítka.

### 2.9.3 Závislost a užívání návykových látek

Závislost a užívání návykových látek představuje další sociální, resp. zdravotně sociální aspekt práce v sexbyznysu který je zároveň i nejvíce zmapovaný. V této kapitole budou představeny nejčastěji se vyskytující se návykové látky v sexbyznysu, motivace k jejich užívání a rizika a dopady, které jsou s tímto spojené.

Řada autorů, kteří se zabývali tímto aspektem, jako např. Dzúrová et al. (2016), Hartnoll (2005), nebo Lejčková et al. (2002) uvádí, že užívání návykových látek reflektuje socioekonomický status sexuální pracovnice, její životní styl, a zároveň typ užívané látky je odvislý na formě sexbyznysu. Zároveň v případě užívání návykových látek u sexuálních pracovnic se jedná především o kombinaci látek. Norton-Hawk (2003) uvádí, že v rámci jednotlivých forem sexbyznysu je patrná rozdílná struktura užívání návykových látek, kdy u eskortního sexbyznysu má vliv na užívání relativně klidné prostředí, kdežto u pouličního sexbyznysu je tato struktura odlišná z důvodu vyšší míry stresu. Rozdíly mezi formami sexbyznysu jsou znatelné i v míře užívání návykových látek. Např. U sexuálních pracovnic pracujících v masážních salónech byla zjištěna nižší míra intravenózních aplikací návykových látek než u pouličních sexuálních pracovnic (Jeal, Salisbury, 2007).

Mezi ilegální návykové látky, které sexuální pracovnice užívají patří THC. Mravčík et al. (2011) uvádí, že marihuana, ve které je THC obsaženo je třetí nejdostupnější, po alkoholových a tabákových výrobcích, návykovou látkou. Podle výsledků studie autorů Tegang et al. (2010) byl mezi sexuálními pracovnicemi nejvíce rozšířen alkohol, následně khat, což jsou listy rostliny, které se užívají žvýkáním a v 34 % se jednalo o marihuanu. Vysokou míru užívání marihuany mezi pracovnicemi uvádí i Persaud et al. (2000), Romero-Daza, Weeks, Singer (2003), Goldstein (1979) nebo Philpot, Harcourt, Edwards (1989). Další ilegální látkou, se kterou se lze v sexbyznysu setkat je kokain. V Londýně byla v posledních 20ti letech mezi sexuálními pracovnicemi, ale i klientelou, zaznamenána zvyšující se tendence užívání této návykové látky, resp. její formy - cracku (Green, Day, Ward (2000). Rozšíření kokainu mezi sexuálními pracovnicemi uvádí i Needle et al. (2008), Patterson et al. (2006), Roxburgh et al. (2008), nebo např. Ward et al. (2000). Mezi poslední nejvíce v sexbyznysu využívané návykové látky lze zařadit i amfetaminy a metamfetaminy. Móró. Simon a Sárosi (2013) uvádí, že užívání amfetaminů obecně představuje v sexuálních službách nejrozšířenější a nejproblémovější

návykovou látku. Dle výsledků studie autorů Hail-Jares et al. (2016) amfetaminy dokonce užívalo až 87,5 % sexuálních pracovníků zapojených do studie. Užíváním metamfetaminu a jeho rozšířením mezi sexuálními pracovníci se např. zabývaly studie autorů Brouwer et al. (2006), Kang et al. (2011), Patterson et al. (2006), Shannon et al. (2011), nebo Urada et al. (2014). Ze jmenovaných studií např. Shannon et al. (2011), která byla zaměřená na pouliční sexuální pracovníce, zjistíme, že celoživotní užívání metamfetaminu bylo mezi sexuálními pracovníci rozšířené ve 32 % případů a 24 % sexuálních pracovníků tento typ návykové látky užívalo minimálně po dobu studie.

Mezi sexuálními pracovníci je obecně velké užívání legálních návykových látek, tedy alkoholu a tabákových výrobků. Alkohol podle Rodríguez, Gutiérrez a Vega (2003) funguje jako copingová strategie sexuálních pracovníků pro vyrovnání se s každodenními stresovými situacemi. V rámci jednotlivých forem sexbyznysu se alkohol nejvíce objevuje v sexpodnicích, privátech a eskortních službách (de Graaf et al., 1995), kdy důvodem je specifické pracovní prostředí a dostupnost alkoholových výrobků (Šlězák, 2016; Urada et al., 2014; Móró, Simon, Sárosi, 2013). V posledních letech výzkumníci monitorující konzumaci alkoholu hlásí, že dochází k zvyšování konzumace jak u sexuálních pracovníků, tak také u klientů (Li et al., 2010). Alarmující výsledky uvádí Peltzer et al. (2004), kteří provedli výzkum ve Skotku a zjistili, že 92 % sexuálních pracovníků konzumuje alkohol týdně a 33 % denně. Ohledně tabákových výrobků a kouření výzkumy naznačují, že užívání tohoto typu návykových látek je mezi sexuálními pracovníci velmi rozšířené. Podle výsledků výzkumné studie Devóglia et al. (2017) se může jednat až o 70 % sexuálních pracovníků, které konzumují tabákové výrobky.

Motivace k užívání návykových látek v sexbyznysu je velmi různorodá. Prvním důvodem může být, že v souvislosti se stresovým a bezpečným prostředím sexbyznysu, návyková látka slouží jako copingová strategie, ale také ke snížení pocitů viny atd. (Cusick, 2009; Kramer, 2004; Rodríguez et al., 2003; Young et al., 2000). A další důvod lze spatřit v tom, že návykové látky mohou fungovat jako prostředek ke zvýšení pracovního výkonu, nebo k podpoře zábavy a k zahnání nudy (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b).

Užívání návykových látek s sebou přináší řadu zdravotních rizik, které mohou vyústit i v úmrtí. Prvním rizikem může být přenos infekčního onemocnění, jako např. hepatitidy typu B, C, HIV (Aceijas et al., 2004; American Journal of Public Health, 2001; Vogt et al., 2006). Zároveň riziko představují i onemocnění, které jsou způsobeny aplikací

návykové látky (Le et al., 2015), což mohou být např. abscesy, tedy infekce kůže a podkoží způsobené intravenózní aplikací (Lloyd-Smith, 2005). Intravenózní aplikace u sexuálních pracovníků může mít i obecně větší dopady na jejich zdraví, oproti uživatelům, kteří nepůsobí v sexbyznysu (Roxburgh, Degenhardt, Breen, 2005). Užívání návykových látek má i nepříznivý vliv na psychické zdraví (NIDA, 2020). Dle Green, Day, Ward (2000) sexuální pracovníci vnímají důsledky užívání návykových látek i v podobě ušlých výtěžků nebo násilí. V neposlední řadě užívání návykových látek má vliv i rizikové sexuální chování v rámci poskytování sexuálních služeb (Andrade, Carroll, Petry, 2013; Gilchrist, Cameron, Scoular, 2005). Důsledkem závislosti sexuální pracovníci může být, že z výtěžků z poskytování sexuálních služeb financuje tuto závislost, případně sexuální služby za dávku přímo poskytuje (Ishøy et al., 2005).

#### **2.9.4 Sociální vztahy**

Sociálním aspektem pojmím se k poskytování sexuálních služeb je taktéž oblast narušených sociálních vztahů, resp. narušené sociální opory. Sociální oporu lze definovat např. dle Kim et al. (2014) jako jakoukoliv podporu ve formě informačních, materiálních, emočních zdrojů, ale i pozitivních sociálních interakcí. Sociální opora obsahuje několik kategorií, které se liší dle jednotlivých autorů. Taylor (2011) uvádí, že sociální opora se skládá z informační, instrumentální a emocionální podpory. Autor informační podporu specifikuje jako podporu ve formě rad a znalostí, instrumentální podporu ve formě hmotné pomoci, kterou může představovat finanční pomoc a emocionální podporu jako empatii, sympatii, nebo péči od druhé osoby. Oproti tomu dle Cutrona a Suhr (1992) lze sociální oporu členit do celkem pěti kategorií, kterými jsou: informační podpora, emocionální podpora, úcta, podpora o sociální síť a hmotná podpora.

Schumm, Briggs-Phillips a Hobfoll (2006) uvádí, že sociální opora má významný vliv na celkové fyzické a psychické zdraví daného jedince. V případě osob pracujících v sexbyznysu Buttram, Surratt a Kurtz (2014) zjistili, že sociální opora je v pozitivním vztahu s úrovní psychické odolnosti, ale také s životní spokojeností (Cox, 2012), soběstačností (Sarafian, 2012), nebo s používáním ochrany proti sexuálně přenosným nemocem (Qiao et al., 2014), ale také s využíváním odborné formy pomoci a služeb (Sarafian, 2012). Míra sociální opory, konkrétně její zvyšování, je v přímém vztahu se zvyšující se kvalitou života (Arriola, Spaulding, Booker, 2012) a nadějí do budoucna (Liu

et al., 2013). I přesto, že sociální opora u osob pracujících v sexbyznysu může pozitivně ovlivňovat řadu oblastí, je její míra dle Carlson et al. (2017) v porovnání s běžnou populací až o 60 % nižší. Dle autorů Tomori et al. (2016) je emocionální složka sociální opory zajišťována kolegyněmi/kolegy a v některých případech dle Xu (2006) i klienty. Často Jelikož sociální opora má přímý vliv na kvalitu a šířku sociální sítě daného jedince (Berkman et al., 2005) lze tak usuzovat, že sociální síť osob pracujících v sexbyznysu bude mít zredukovanou podobu.

## **2.10 Zdravotní péče a služby pro osoby poskytující sexuální služby**

Z důvodů zdravotních a sociálních dopadů práce v sexbyznysu existuje řada zdravotních a sociálních služeb, které jsou pro tuto cílovou skupinu určené, někdy i výhradně. Nejprve budou uvedeny zdravotní služby, které mohou osoby poskytující sexuální služby využívat. Následně sociální služby a uplatňované metody a techniky sociální práce. V poslední části kapitoly jsou uvedeny i organizace, případně projekty, které se v České republice specializují na poskytování sociálních a dalších služeb pro sexuální pracovníky a pracovnice, přičemž budou uvedeny i vybrané zahraniční organizace, kde je sociální práce s osobami v sexbyznysu historicky starší a které v řadě případů působí i v mezinárodním měřítku. Zajímavé je, že i přesto, že jsou služby určené pro všechny sexuální pracovníky a pracovnice, je zřejmé, že využívání sociálních služeb je rozdílné v rámci jednotlivých forem sexbyznysu, kdy privátní sexuální pracovnice sociální služby využívají ve velmi nízké míře (vlastní zjištění).

### **2.10.1 Zdravotní péče a služby pro osoby poskytující sexuální služby**

Na začátek této podkapitoly je nutné podotknout, že zdravotní služby, které by byly speciálně určené pouze pro sexuální pracovníky a pracovnice neexistují. Nicméně lze se setkat se specifickými zdravotnickými zařízeními jako např. specializované kliniky pro sexuální pracovníky a pracovnice, se kterými mají tyto osoby pozitivní zkušenosti z hlediska respektu a důvěrnosti (Scorgie et al., 2013). Avšak s ohledem na zdravotní rizika a dopady práce v sexbyznysu mohou osoby poskytující sexuální služby využívat některé specializované zdravotní služby.

První takovou službou je testování na sexuálně přenosné nemoci, které je ve většině případů anonymní a se kterým se dle organizace ROZKOŠ bez RIZIKA (2018) lze u této cílové skupiny setkat velmi frekventovaně. Anonymní testování na sexuálně přenosné nemoci v České republice provádí např. ČESKÁ SPOLEČNOST AIDS POMOC, z. s. - Dům světla (ČESKÁ SPOLEČNOST AIDS POMOC, 2019), Státní zdravotní ústav a jeho Národní referenční laboratoř pro HIV/AIDS (Státní zdravotní ústav, 2008), nestátní nezisková organizace ROZKOŠ bez RIZIKA, z. s. (2020), ale i nemocnice a další. Zmíněná zařízení a organizace souběžně poskytují poradenství ohledně těchto nemocí, což je dle Rekart (2005) velmi zásadní. Zároveň uvádí, že kromě podpory a poradenství je taktéž důležitá péče o tyto pacienty. Významnou mezinárodní organizací, která působí v oblasti prevence a intervence sexuálně přenosných nemocí, především HIV a AIDS, je program OSN United Nations Programme on HIV/AIDS (UNAIDS, 2020). Dalším druhem služeb jsou služby určené pro léčbu a terapii závislostí na návykových látkách (Jeal et al., 2017). Typ zdravotních služeb, které mohou sexuální pracovníci a pracovníce ve zvýšené míře využívat, představuje i psychologická a psychiatrická péče, a to v reakci na psychické dopady práce v sexbyznysu (poruchy nálad, úzkostné poruchy, deprese, posttraumatická stresová porucha, ...), které jsou blíže popsány v podkapitole *Psychické dopady práce v sexbyznysu*, kdy se jedná např. o psychoterapie (Anklesaria, Gentile, 2012). Odbornou léčbou posttraumatické stresové poruchy u osob poskytující sexuální služby se např. ve Velké Británii zabývá National Health Service, kde tuto léčbu poskytují, s ohledem na sexuální pracovníce, pouze ženy (Jeal et al., 2018). Dle výsledků studie autorů Zehnder et al. (2019) je však návštěvnost takových služeb nízká i přes zjevné symptomy psychického onemocnění. V neposlední řadě lze mezi zdravotní služby, které sexuální pracovníci využívají v souvislosti s prací v sexbyznysu, je umělé přerušování těhotenství, přičemž riziko neplánovaného těhotenství je velmi vysoké (srov. Feldblum et al., 2007; Marlow, Shellenberg, Yegon, 2014; Lau et al., 2007).

Sexuální pracovníci a pracovníci obecně zdravotní služby využívají ve velmi nízké míře. Nejvýznamnější vliv na tuto skutečnost může mít podle Mastrocola, Taylor, Chew-Graham (2015) strach ze ztráty anonymity, protože v převážné části zdravotních služeb je pro jejich využívání nutnost registrace. Mezi další vliv lze zařadit i kriminalizaci sexbyznysu, stigmatizaci, absenci nebo nedostatečnost zdravotního pojištění sexuálního pracovníka/pracovnice, ale i jazykovou bariéru (Lazarus et al., 2012; Misra et al., 2000; Scorgie et al., 2013; Vanwesenbeeck, 2001; Woloshin et al., 1997). Mezi další bariéry,

kteře mohou bránit využívání zdravotních služeb, Kurtz et al. (2005) řadí i chudobu, bezdomectví, a také časovou a místní dostupnost těchto služeb. Dále mohou mít vliv postoje a názory personálu zdravotnického zařízení na práci v sexbyznysu (Alexander, 1992; Baker et al., 2004; Kurtz et al., 2005), přičemž v některých případech dochází i k odmítnutí ošetření, či péče o tuto osobu (Scorgie et al., 2013). V neposlední řadě dle Darling et al. (2013) má na využívání zdravotních služeb vliv i nedostatečná informovanost o těchto službách.

## **2.11 Sociální práce s osobami poskytující sexuální služby**

V této kapitole budou představeny metody a techniky sociální práce, které jsou při práci s osobami v sexbyznysu využívány, se zaměřením na exitové programy a modely odchodu ze sexbyznysu a zároveň sociální služby. Sociální práce je u této cílové skupiny zaměřena zejména na dvě oblasti, a to harm reduction a resocializaci (Malinová, 2005). Sociální práce s osobami poskytující sexuální služby probíhá v terénní (streetwork), případně v ambulantní formě (poradny apod.) a převážně ve formě sociální práce s jednotlivcem.

Harm reduction ve vztahu k osobám poskytující sexuální služby je zaměřen dle Malinové (2005) na preventivní aktivity v oblasti sexuálně přenosných nemocí, kriminality v sexbyznysu a závislosti na návykových látkách, ale i např. gamblerství, případně jiných nelátkových závislostí. Autorka dále uvádí, že se jedná i o prevenci sociálního propadu, který může nastat v případě, že sexuální pracovník/pracovnice nemá zabezpečené bydlení, pojištění, ale i dokumenty, jako občanský průkaz, nebo pas. K harm reduction v sexbyznysu Rekart (2005) doporučuje, že z důvodu užívání návykových látek, probíhajícího násilí, diskriminace, zadluženosti, vykořisťování lze využít následující intervence, a to vzdělávání, bezpečnostní tipy, empowerment a další. Empowerment osoby poskytující sexuální služby probíhá skřze snížení její zranitelnosti, která je výsledkem nízkého vzdělání, neviditelnosti sexbyznysu, nízkého sebevědomí, a dále negativními postoji společnosti, ale i ekonomickými faktory např. chudobou, přičemž zranitelnost výrazně negativně ovlivňuje oblast bezpečného poskytování sexuálních služeb, odřikání klientů, ale vede i k omezenému přístupu k veřejným službám (Rekart, 2005).

Resocializace sexuálních pracovníků a pracovníc je v souvislosti s odchodem ze sexbyznysu. Malinová (2005) uvádí, že v případě resocializace je potřeba se zaměřit na následující oblasti, které mají významný vliv na úplný odchod ze sexbyznysu a ke snížení rizika návratu. Jedná se tak o oblast zaměstnání, kdy dle autorky je nutné obnovení pracovních návyků, ale i dovedností, které sexuální pracovníci/pracovnice prací v sexbyznysu ztratili. Problematickou skupinu pak představují osoby, které svůj produktivní život započaly v sexuálních službách a nemají tak žádné zkušenosti legálním trhem práce (Malinová, 2005). Druhou oblast dle autorky představuje bydlení. Oblast, která má vliv na úspěšnou resocializaci jsou vztahy, kdy Huang (2016) uvádí, že je klíčové, aby osoby poskytující sexuální služby měly kvalitní vztahovou síť a sociální podporou. Sexuální pracovníci a pracovnice se potýkají i s finančními problémy z hlediska dluhů a exekucí – blíže kapitola *Motivace k poskytování sexuálních služeb*, proto je taktéž důležité s těmito osobami pracovat v rámci dluhového poradenství (srov. Department of Health, Social Services and Public Safety, 2015).

Resocializace, resp. odchod ze sexbyznysu je především zahraničí řešen prostřednictvím tzv. exitových programů, které jsou na odchod velmi specializované. Šídová, Poláková a Malinová (2013) uvádí, že v celé fázi odchodu je přítomen sociální pracovník, jehož úkolem je doprovázení sexuálního pracovníka/pracovnice a mapování a spolupráce s dalšími organizacemi, které mohou pomoci. Zmíněná spolupráce probíhá např. s personálními agenturami ohledně nalezení nové legální práce, azylovými zařízeními v souvislosti s bydlením a dále s krizovým centrem, které může osobám poskytnout krizovou intervenci, nebo jinou psychologickou pomoc, ale i se zdravotnickými zařízeními (Šídová, Poláková, Malinová, 2013). Exitovým programem pro osoby poskytující sexuální je např. nizozemský program RUPS (Regionaal Uitstapprogramma voor Prostituees) podle Národního ústavu veřejného zdraví Zeeland, který probíhá v regionu Zeeland (Zéland) a Brabant (Brabantsko) (RUPS Zeeland en West-Brabant, 2020). Na začátku exitového programu je osobě přiřazen poradce, se kterým se individuálně věnují oblastem: bydlení, finanční oblast, nalezení práce, nebo studia, ukončení závislosti na návykových látkách, ale i návratu do země původu (RUPS Zeeland en West-Brabant, 2020). Dalším překladem může být projekt DIWA, do kterého jsou zapojeny berlínské psychosociální poradenské centrum Hydra e. V. a centrum Goldnetz e.V, který poskytuje integrační služby a pracovní kvalifikační a přípravné programy (Steffan et al., 2015). Nicméně je potřeba zmínit, že odchod ze sexbyznysu je velmi



náročný a stresující proces, a proto se v jakékoliv fázi odchodu může sexuální pracovník/pracovnice odchod rozmyslet, případně se k poskytování sexuálních služeb vrátit (Malinová, 2005).

V rámci terénní sociální práce s osobami poskytující sexuální služby, tedy streetworku sociální pracovník, nebo pracovnice provádí dle Malinové (2005) následující činnosti. Jako první autorka uvádí činnosti informační a poradenskou (kontakty na další organizace a instituce; materiály preventivní povahy, ...). Streetworkeri dále distribuují i ochranné prostředky (kondomy), ale i nabízí gynekologické vyšetření a testování na sexuálně přenosné nemoci a zároveň provádí depistáž a monitoring sexbyznysu (Malinová, 2005). Nejobtížnější pro streetworkera může být: „...*docilit toho, aby kontaktovaná žena akceptovala fakt, že je oslovená jako prostitutka*“ (Malinová, 2005, s. 263), což může mít v případě neakceptace za následek, že sexuální pracovnice pomoc streetworkera odmítne a může nastat i velmi nepříjemná reakce od pracovnice, a to v podobě nadávek, naznačování fyzického útoku apod. (Malinová, 2005). Streetworker se však nemusí dostat do takové situace pouze osobou poskytující sexuální služby, ale i např. s kuplířem, který na poskytování sexuálních služeb „dohlíží“, proto je nutné dbát zvýšené opatrnosti.

Z hlediska kontaktování a poskytování sociálních služeb jsou podle Malinové (2005) obtížně přístupné sexpodniky, kde největší překážku představují majitelé podniku, nebo ochranka, protože se mohou počítovat v ohrožení, že sociální pracovníci/pracovnice zjistí, že se u některé ze sexuálních pracovnic testováním zjistí přítomnost z některé ze sexuálně přenosných nemocí. Nicméně dále uvádí, že jsou i majitelé, kteří toto testování pozitivně vnímají a sociálním pracovníkům zaručují bezproblémový vstup.

Činnost sociálního pracovníka s osobami poskytující sexuální služby je velmi rozmanitá a sociální pracovníci mohou svou činností pozitivně ovlivnit nejen jejich aktuální sociální a případně zdravotní situaci, ale i rozvoj autonomie, sebevědomí a sebeúcty (Ayuste et al., 2016).

Brückner (2008) uvádí, že existují i rozdíly v přijímání sociálních pracovníků osobami poskytující sexuální služby, kdy organizace, které musí z hlediska imigrace a návykových látek spolupracovat s policií, mají v sexbyznysu horší postavení než organizace, které jsou zaměřené na okamžitou právní pomoc, nebo obhajují právo na práci v sexbyznysu. Zároveň vliv na poskytování sexuálních služeb může mít i individuální percepce sexbyznysu (Wahab, Abel, 2016).

### 2.11.1 Modely a koncepty odchodu ze sexbyznysu

V případě odchodu ze sexbyznysu lze u osob poskytující sexuální služby identifikovat různé fáze. V této kapitole budou proto představeny nejvýznamnější modely, kterými sexuální pracovníci a pracovnice prochází a které mají významný vliv na výsledný odchod ze sexbyznysu.

Prvním takovým modelem je čtyřfázový *Role Exit model*, autorkou je socioložka H. R. Fuchs Ebaugh. Tento model byl vyvinut na základě studií lidí, kteří změnili své role (např. rodinné), ale také kteří opustili tzv. stigmatizované role, tedy např. závislý na alkoholu, vězňům, ale i právě osoby poskytující sexuální služby (Baker et al., 2010). První fáze *první pochybnosti* (first doubts) představuje nespokojenost osoby s její současnou rolí a osoba tak zvažuje klady a zápory v případě setrvání v roli, nebo jejím opuštění (Fuchs Ebaugh, 1988). Dle autorky je druhou fází *hledání alternativ* (seeking alternatives), třetí fází je pak *bod zvratu/zlomu* (turning point), která může nastat náhle např. v případě určité události nebo situace, ale i na základě dlouhodobého uvažování a poslední fází je *vytvoření ex-role* (Fuchs Ebaugh, 1988). V rámci této fáze se osoba emocionálně distancuje od své staré role a postupně se sžívá se svou novou rolí (Fuchs Ebaugh, 1988).

Druhý model je *Zlomení Matthewova efektu* (Breaking the Matthew Effect) od autorů Månsson a Hedin (1999). Tento model se skládá z celkem pěti fází, kdy poslední tři fáze jsou zaměřené přímo na odchod ze sexbyznysu (Månsson, Hedin, 1999). První fází je bezcílné *směřování* (drifting), dále nastává *zneužívání* (ensnarement), *předodtržení* (prebreakaway), *odtržení* (breakway) a poslední fází je *fáze po odtržení* (after the breakway). Autoři modelu popisují, že odtržení je doprovázeno bodem zlomu, který může představovat traumatický zážitek v podobě zásahu oficiální instituce, jako např. policie, nebo orgánu sociálně právní ochrany dětí (odebrání dítěte), ale může být i v extrémní podobě např. sexuálního zneužití, těžké formy fyzického nebo psychologického násilí, ale i oběti pokusu o vraždu (Månsson, Hedin, 1999). Dále dodávají, že nemusí jedit pouze o negativní/traumatické zážitky a situace, ale bod zlomu nastává i v případě pozitivních životních událostí – mateřství, nalezení legální práce, studium, zamilování se, ale i zahájení léčby závislosti na návykových látkách atd.

Třetím typ modelu je šestifázový *Integrovaný model* od autorů Baker et al. (2010), který z předešlých modelů vychází. První fází je dle autorů *ponoření* (immersion), ve které

sexuální pracovník/pracovnice nemá žádné vědomé potřeby k odchodu ze sexbyznysu (autoři tuto fázi přirovnávají předodtržení z předešlého modelu), přičemž tato fáze může být dlouhodobá; druhá fáze *viscerální uvědomění* (visceral awareness) je charakteristická nevyslovitelnými pocity ohledně odchodu ze sexbyznysu. Následně tyto pocity přecházejí do vědomého uvědomění (conscious awareness), kdy pocity o odchodu nabývají vědomosti a osoba je začíná vědomě zpracovávat a verbalizovat. Dále autoři uvádí, že po těchto fázích již začíná *úmyslné plánování* (deliberate planning) následovaný *počátečním* (initial) a *konečným odchodem* (final exit) (Baker et al., 2010).

### **2.11.2 Organizace a projekty zaměřené na osoby poskytující sexuální služby – Česká republika**

V České republice v současnosti existuje pět organizací, jejichž hlavní, nebo vedlejší cílovou skupinou jsou osoby poskytující sexuální služby. První a specializovanou organizací je ROZKOŠ bez RIZIKA, z.s., která byla založeno v roce 1992 (ROZKOŠ bez RIZIKA, 2020). Jedná se o nestátní neziskovou organizaci, jejíž výhradní cílovou skupinu představují sexuální pracovnice, které působí v sexbyznysu, případně o práci v sexbyznysu přemýšlí, ale i ženy, které ze sexbyznysu odešly a stále se potýkají s dopady jejich působení. Organizace se taktéž řídí několika principy při poskytování sociálních a dalších služeb a těmi jsou: princip empowermentu, respektu, nízkoprahovosti, dobrovolnosti, individuálního přístupu a další, ale zároveň i velmi pro tyto osoby důležitým principem, a to anonymitou. Posláním a cílem této organizace je prevence rizik a dopadů sexbyznysu, zlepšení postavení této cílové skupiny, ale zaměřuje se i na empowerment, podporování respektu a prosazování práv sexuálních pracovnic (ROZKOŠ bez RIZIKA, 2020). Organizace pro sexuální pracovnice nabízí sociální a zdravotní služby. V rámci sociálních služeb organizace poskytuje terénní sociální práci a odborné sociální poradenství a v rámci zdravotních služeb organizace poskytuje anonymní testování na sexuálně přenosné nemoci, ale i gynekologické vyšetření. Mezi další služby lze zařadit terapie, ale i právní poradenství a pomoc s odchodem ze sexbyznysu (ROZKOŠ bez RIZIKA, 2020). Organizace služby poskytuje v terénní nebo na svých pobočkách po České republice v ambulantní formě.

Z důvodu, že se sexuální pracovníci a pracovnice stávají často i oběťmi obchodování s lidmi a vykořisťování (blíže podkapitola *Obchodování s lidmi*), je mezi organizace,

kteře se zaměřují na osoby poskytující sexuální služby, nezbytné zařadit i organizaci La Strada Česká republika, o.p.s, která se zabývá právě doprovodným jevem sexbyznysu, a to obchodováním s lidmi a která působila jako projekt proFem (1995-1998) a od roku 1998 již jako samostatný subjekt (La Strada, 2015). Organizace je členem i mezinárodních organizací, které se touto problematikou zabývají – *La Strada International*, *Platform for international cooperation on undocumented migrants* a *Global Alliance Against Trafficking in Women*. Cílem této organizace je poskytování podpory a ochrany osobám, které jsou vykořisťované, obětmi obchodování s lidmi, ale i těm, kteří jsou těmito doprovodnými jevy ohroženi, přičemž cílem organizace je taktéž přispění k odstranění obchodování s lidmi a vykořisťování (La Strada, 2015). Organizace poskytuje pro klienty celou řadu sociálních a dalších služeb. Mezi registrované sociální služby patří krizová pomoc, azylové domy, odborné sociální poradenství a telefonická krizová pomoc. Dále poskytuje finanční a materiální pomoc, zprostředkování pracovního a právního poradenství, ale i zajištění návratu do země původu a zprostředkování tamní následné péče (La Strada, 2015). Další doprovodným jevem sexbyznysu je násilí a kriminalita, kterým se zabývá organizace Bílý kruh bezpečí, z.s. Organizace pomáhá obětmi kriminality např. při ublížení na zdraví, domácího násilí, znásilnění a další a zároveň aktivně působí i v oblasti prevence (Bílý kruh bezpečí, z.s, 2020). Organizace poskytuje sociální a psychologické poradenství a dále i právní a jiné informace, které se týkají situace klienta/tky, a to v rámci intervenčních center, poradenských pracovišť, ale i prostřednictvím bezplatné nonstop linky (Bílý kruh bezpečí, z.s, 2020).

Dalšími organizacemi, které ve velké míře pracují s osobami poskytující sexuální služby, jsou Spolek Ulice Plzeň a Arcidiecézní charita, konkrétně projekt Magdala. Spolek Ulice působí ve městě Plzeň a okolí a zaměřuje se na terciální prevenci, kdy poskytuje zdravotní a sociální služby (testování na sexuálně přenosní nemoci, poradenství, substituční léčbu atd.) v terénní a ambulantní formě pro osoby ohroženými závislostí na návykových látkách a pracujícím v sexbyznysu (Ulice Plzeň, 2020). Projekt Magdala je cílen na osoby, které se nachází v tíživé sociální situaci, kdy cílovou skupinu tvoří osoby v krizi, rodiny s dětmi, oběti domácího násilí a také osoby poskytující sexuální služby a další (Arcidiecézní charita Praha, 2020). Služby jsou poskytovány ve formě terénní a ambulantní a jedná se např. o sociální a právní poradenství, ubytování v režimu utajení apod. (Arcidiecézní charita Praha, 2020). Mimo zmíněné organizace a projekty sexuální pracovníci a pracovnice mohou využívat i jiné sociální služby jako např. služby určené

pro osoby závislé na návykových látkách (př. Prevent 99, ...), ale i poradenské služby, které se specializují na dluhové poradenství (v Českých Budějovicích např. sociální služba Diecézní charity ČB Poradna Eva pro ženy a dívky v nouzi) a další.

### **2.11.3 Vybrané organizace a projekty zaměřené na osoby poskytující sexuální služby – zahraničí**

V této podkapitole budou zmíněny vybrané organizace a projekty, které působí v zahraničí, často i mezinárodně a které jsou svým působením často i velmi specifické.

Významnou mezinárodní organizací, která se zabývá problematikou sexbyznysu, je The Global Network of Sex Work Projects (NSWP) a zaměřuje se na prosazování práv sexuálních pracovníků, pracovníc (NSWP, 2014). Jedná se o členskou organizaci, do které jsou zapojeny organizace vedené sexuálními pracovníky a pracovnícemi v Evropě, celé Americe, Africe a Asii a za Českou republiku je členem ROZKOŠ bez RIZIKA, z.s. (NSWP, 2014). Hlavními principy této organizace jsou přijetí poskytování sexuálních služeb jako práce, vyhrazení se vůči kriminalizaci sexbyznysu a právnímu útlaku všech osob do něj zapojených (NSWP, 2014). Členy této organizace jsou i následující organizace.

Další organizací je Red Light United. Členy této organizace mohou být pouze sexuální pracovníci a pracovníce specifické formy sexbyznysu, a to tzv. okenní sexuální práce (window sex work) v amsterdamské čtvrti červených luceren (Red Light District) (Red Light United, 2020). Organizace byla založena tamními sexuálními pracovníky a pracovnícemi v roce 2019. Cílem organizace je převážně pomáhat zviditelnit tuto formu sexbyznysu a mít větší možnost podílet se na debatě o této světově známé a velmi často navštěvované čtvrti (Red Light District, 2020). Zajímavé je, že nejvíce členů tvoří sexuální pracovníce a pracovníci s východní Evropy, především z Rumunska (Red Light United, 2020).

Organizace, které působí v oblasti sexbyznysu, nalezneme i v Africe, kde největší takovou organizací je African Sex Workers Alliance (ASWA), jejíž členy je celkem 33 afrických států. Organizace byla založena v roce 2009 původními 10ti členskými státy (African Sex Workers Alliance, 2019). Organizace mimo jiného založila vzdělávací program Sex Worker Academy Africa (SWAA), který je určen pro sexuální pracovníky/pracovnice a který je jimi i veden a jehož cílem je rozvíjet organizační

dovednosti, osvojení si osvědčených postupů a také stimulace pro zapojení se do politického děje a další (ASWA, 2019).

Na asijském kontinentě působí rovněž řada organizací např. All India Network of sex Workers (AINSW) která představuje skupinu organizací pracujících s osobami poskytující sexuální služby (AINSW, 2020). Mezi hlavní činnosti AINSW patří: zapojení sexuálních pracovníků a pracovníc do HIV intervenční programů, podpora kolektivizace, obhajování základních práv a lobování za dekriminlizaci těchto osob, ale také aktivně bojovat proti násilí (AINSW, 2020).

### **3 Cíle a výzkumné otázky**

Pro disertační práci byly stanovené následující cíle:

**1) Analyzovat, zda se ženy pracující v privátním sexbyznysu nachází v sociální izolaci a jaké jsou její projevy.**

Tento cíl byl stanoven na základě rešerše dostupné odborné literatury, podle které ženy pracující v sexbyznysu mají výrazně redukovaný počet sociálních kontaktů, ale také nedostatečný počet sociálních vazeb v soukromé sféře z důvodu vykonávané práce, případně se nachází v sociální izolaci. (Baker, Dalla, Williamson, 2010; Silbert, Pines, 1982; Shoham et al., 1983 a další).

**2) Analyzovat faktory ovlivňující setrvání v sexbyznysu a vstup na legální trh práce.**

Sociální izolace může být spojená i s působením na ilegálním trhu práce, dalším důvodem mohou být faktory, které brání vstupu na trh legální, proto druhým cílem práce je analyzovat faktory (objektivní a subjektivní) ovlivňující setrvání v sexbyznysu a vstup žen z privátního sexbyznysu na legální trh práce. Cíl byl zvolen z důvodu, že dle Shively et al. (2012) je odchod velmi složitý a podílí se na něm řada faktorů. Zároveň podle Raymond et al. (2001) se více než polovina sexuálních pracovníků, pokoušejících se odejít ze sexbyznysu, vrátí zpět.

**3) Analyzovat jaké způsoby preventivních aktivit ve vztahu ke zdraví cílová skupina volí.**

Třetím cílem práce je analyzovat preventivní aktivity ve vztahu ke zdraví u žen pracujících v privátním sexbyznysu se zaměřením na sexuálně přenosné nemoci a jejich prevenci vzhledem k tomu, že odborná literatura uvádí, že prevalence těchto onemocnění je mezi sexuálními pracovníci vysoká (Jin et al., 2011; Pando et. al., 2006; Wang et al., 2008)

#### **4) Zjistit v jaké míře se ženám pracujících v privátním sexbyznysu dostává sociální opory od jejich okolí.**

Sociální opora zásadně ovlivňuje způsob, jakým se osoba vyrovnává s náročnými situacemi a tím přispívá k její psychické pohodě a zdraví. Ženy pracující v sexbyznysu jsou vystaveny větší míře stresu, a proto je pro ně sociální opora podstatná. Zároveň některé studie uvádí, že sociální opora je u této skupiny nízká (Murphy, 2010). Tento cíl se váže na kvantitativní část výzkumu.

Dílčím cílem disertační práce je **analýza vývoje nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji a Praze.**

Ve vztahu k cílům práce byly stanoveny následující výzkumné otázky:

VO1: Jaké subjektivní faktory u privátních sexuálních pracovníků ovlivňují setrvání v sexbyznysu a vstup na legální trh práce?

VO2: Jaké objektivní faktory u privátních sexuálních pracovníků ovlivňují setrvání v sexbyznysu a vstup na legální trh práce?

VO3: Jaká je prevence v přenosu sexuálně přenosných nemocí u žen pracujících v privátním sexbyznysu?

VO4: Jaká je sociální síť žen pracujících v privátním sexbyznysu?

Pro kvantitativní část výzkumu byla stanovená výzkumná otázka:

VO5: Jaká je míra sociální opory u žen pracujících v privátním sexbyznysu?



### **3.1 Hypotézy**

V rámci kvantitativní části výzkumu byly pro naplnění stanoveného cíle stanoveny následující hypotézy.

**H1 (H<sub>A</sub>): Na míru sociální opory privátních sexuálních pracovníků má vliv délka působení v sexbyznysu.**

**H1 (H<sub>0</sub>): Na míru sociální opory privátních sexuálních pracovníků nemá vliv délka působení v sexbyznysu.**

**H2 (H<sub>A</sub>): U žen pracujících v privátním sexbyznysu je míra sociální opory vyšší než u žen pracujících v pouličním sexbyznysu.**

**H2: (H<sub>0</sub>): U žen pracujících v privátním sexbyznysu je míra sociální opory stejná jako u žen pracujících v pouličním sexbyznysu.**

### **3.2 Operacionalizace**

Níže jsou operacionalizované pojmy, se kterými bylo pracováno při sběru a analýze získaných dat.

#### **Privátní sexbyznys**

Privátní sexbyznys představuje poskytování sexuálních služeb v prostředí bytů, kde se vyskytuje jedna, nebo více sexuálních pracovníků (Poláková, 2016).

#### **Pouliční sexbyznys**

Pouliční sexbyznys představuje poskytování sexuálních služeb na ulici, v parcích, parkovištích, odpočívadlech (Ditmore, 2006).

### **Délka působení v sexbyznysu**

Délka působení v sexbyznysu znamená délku poskytování sexuálních služeb v dané formě sexbyznysu (privátní/pouliční sexbyznys). Pro účely disertační práce je číselně vyjádřena a následně zakategorizována v rozmezí: méně než 3 roky, 4-6 let, 7-9 let, 10-12 let, 13-15 let, 16 a více let.

### **Sociální opora**

Pro účely výzkumu disertační práce je sociální opora definována jako jakákoliv podpora, kterou jedinci dostávají ve formě informačních, materiálních a emočních zdrojů a pozitivních sociálních interakcí (Kim et al., 2014).

### **Míra sociální opory**

Mírou sociální opory se pro účely disertační práce rozumí dosažené skóre prostřednictvím dotazníku Duke-UNC Functional Social Support Questionnaire (FSSQ).

## 4 Metodika

V disertační práci byla použita smíšená výzkumná strategie. Výzkumné šetření probíhalo částečně v rámci projektu GAJU č. 029/2016/S – Životní styl žen v privátním sexbyznysu a jejich (sebe)reflexe, kde jsem byl členem řešitelského týmu.

Kvalitativní strategie výzkumu je velmi elastická, což se projevují tím, že v jejím průběhu vznikají nové výzkumné otázky, ale dochází i k modifikaci výzkumného plánu a strategií sběru dat (Hendl, 2016). Kvalitativní výzkum obsahuje kontextuálnost, dynamiku, reflexivitu, ale i procesuálnost, ale zároveň nelze jeho výsledky zobecnit na celou zkoumanou populaci a statisticky zpracovat (Miovský, 2006). Metodou pro sběr dat byla použita metoda dotazování a jako technika sloužila kombinace biograficko-narativního a polostrukturovaného rozhovoru. Při narativním rozhovoru má subjekt prostor pro zcela volné vyprávění (Mayring, 2002). U polostrukturovaného rozhovoru jsou skrze výzkumný plán připraveny okruhy otázek, které se následně při sběru dat kladou informantům, přičemž pořadí otázek lze dle potřeby a v reakci na probíhaný rozhovor měnit (Miovský, 2006). Vzor otázek je v Příloze 1,

Druhá část výzkumu tvořila kvantitativní výzkumná strategii. V rámci této části výzkumu byla použita metoda dotazování a technika dotazníku. Dotazníkem, který byl použit, je standardizovaný dotazník Duke-UNC Functional Social Support Questionnaire (FSSQ), tedy dotazník na zjištění sociální opory od okolí respondenta. Autory tohoto dotazníku jsou Broadhead a kol., tento dotazník hodnotí vnímání sociální opory jednotlivcem, které se mu dostává od jeho okolí a jeho potřeb, které v rámci svého okolí má (Broadhead et al., 1988). Dotazník obsahuje 8 škálových otázek a odpovědi k otázkám se pohybují v rozmezí od „Tolik, kolik si přeji“ až do „Mnohem méně, než bych chtěl/a“, přičemž každá otázka je bodově ohodnocená v rozmezí 1-5 bodů, to znamená, že minimální skóre, které respondent může získat je 8 bodů a maximální 40 bodů (Adult Meducation, 2006). Dotazník není standardizovaný na českou populaci, proto pro komparaci jsou využita data od sexuálních pracovníků, které poskytují sexuální služby v rámci pouličního sexbyznysu. Existuje řada nástrojů pro měření sociální opory např. MOS Social Support Survey, který obsahuje 18 škálových otázek, ale vzhledem k tomu, že sexuální pracovníci si na výzkum vyčlenily určitý časový rámec, byl pro výzkumné šetření vhodnější dotazník FSSQ, jehož administrace je z hlediska času nenáročná. Vzor dotazníku je v Příloze 2.

### *Výzkumný soubor, průběh sběru dat a fixace*

Základní soubor představovaly privátní sexuální pracovnice (N=37), které poskytovaly sexuální služby v Jihočeském kraji (N=19) a hlavním městě Praha (N=18). Věková skladba žen byla v rozmezí 18-55 let, kdy průměrný věk činil 27 let. Působení v privátním sexbyznysu bylo různé a sexuální pracovnice, které se zúčastnily výzkumného šetření v něm působily od půl roku – 20 let. Z hlediska délky působení v sexbyznysu, sexuální pracovnice uvedenou dobu působily pouze v privátním sexbyznysu v daném regionu, nicméně byla u nich zaznamenána mobilita jak v rámci České republiky, tak také v rámci forem sexbyznysu. Blíže je mobilita sexuálních pracovnic zmíněna ve výsledcích disertační práce. Dosažené vzdělání bylo následovné: sedm žen mělo dokončené základní vzdělání, osm žen střední vzdělání ukončení výučním listem, 19 žen střední vzdělání s maturitní zkouškou a tři ženy měly vysokoškolské vzdělání (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b).

V době zahájení rozhovorů (2016) v Jihočeském kraji nabízelo skrze internetovou inzerci sexuální služby přibližně 60 privátních sexuálních pracovnic a v Praze přibližně 500 žen (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b). Relativní číslo je způsobeno tím, že privátní sexuální pracovnice inzerují současně na vícero webových stránkách k tomu určených a také se u tohoto čísla odráží jejich mobilita. I přesto je stále vysoký počet sexuálních pracovnic v této oblasti zůstává skryto, proto výzkumné šetření vycházelo z dostupných informací. Sexuální pracovnice byly kontaktovány telefonicky a emailem prostřednictvím inzerce na webových stránkách Naprivat.cz, Eroticke-privaty.cz, Iprivaty.cz a Agamaseznamka.cz s prosbou o zapojení se do výzkumu. Nejprve byly pracovnici představeny cíle výzkumu a byly ujištěny o jeho absolutní anonymitě, v případě, že sexuální pracovnice s výzkumem souhlasila, byl jí poskytnut prostor pro výběr místa, kde se rozhovor uskuteční, kdy nejčastěji se jednalo o její soukromý byt a ve dvou případech se rozhovor uskutečnil ve vybrané kavárně. Privátní sexuální pracovnice představují z výzkumného hlediska velmi skrytou a obtížně kontaktovatelnou populaci, což se projevilo i ve výsledné velikosti základního souboru a množství sexuálních pracovnic, které účast odmítly (75 %), současně se některé sexuální pracovnice nepodařilo žádným způsobem kontaktovat. Z toho důvodů bylo strategicky využíváno předpokládané sociální sítě a pro oslovení byla taktéž použita metoda snowball

sampling (metoda sněhové koule) (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b). Principem snowball sampling je, že výzkumník získává přístup k dalším informantům prostřednictvím kontaktů od těch předešlých, přičemž se tento proces opakuje (Noy, 2008). Jedná se o nepravděpodobnostní metodu výběru vzorku (Johnson, 2014), kombinující účelový výběr a prostý náhodný výběr, případně záměrný, stratifikovaný, případně příležitostní (Mioviský, 2006). Tato metoda je velmi využívána v kvalitativních sociologických, ale i dalších výzkumech, které se zaměřují na marginalizované skupiny jako osoby užívající návykové látky (Biernacki, Waldorf, 1981), ale je velmi efektivní i k vyhledávání skrytých populací (Johnson, 2014; Naderifar, Goli, Ghaljaie, 2017), do obou skupin lze zařadit i osoby poskytující sexuální služby.

Komparační soubor představovaly pouliční sexuální pracovnice (N=40), kterým byl distribuován dotazník FSSQ. Věkové rozmezí u těchto žen bylo 24–45 let. Průměrná délka působení v sexbyznysu činila 5 let. Z hlediska dosaženého vzdělání v komparačním souboru bylo 22 sexuálních pracovnic se základním vzděláním a 10 pracovnic s ukončením středním vzděláním s výučním listem a osm pracovnic se středním vzděláním s maturitou.

Fixace dat probíhala pomocí audiozáznamu prostřednictvím záznamového média, konkrétně mobilního telefonu. Tato strategie byla zvolena s cílem eliminace strachu informantek z nahrávání a eliminaci efektu morčete (Chromý, 2014). Audiozáznamy byly zakódovány a uloženy do uzamčeného osobního počítače. Fixace dat dále probíhala prostřednictvím doslovného přepsání získaných rozhovorů. S přepsanými rozhovory bylo zacházeno stejným způsobem jako s audiozáznamy.

Výzkumné šetření u základního souboru v rámci kvalitativního a kvantitativního výzkumu probíhalo v letech 2017-2018. Získávaná data byla průběžně přepisovaná, analyzovaná a zároveň v průběhu celé výzkumné části probíhala, ve spolupráci se školitelkou, reflexe průběhu sběru dat a průběžných výsledků. Kvantitativní výzkumné šetření u komparačního souboru proběhlo na podzim v roce 2019.

### *Analýza získaných dat*

Analýza kvalitativních dat probíhala pomocí metody zakotvené teorie. Autory zakotvené teorie jsou B. G. Glaser a A. L. Strauss (1967). Podle Hendla (2016) se zakotvená teorie využívá při objevování a rozvíjení nových teorií, ale v případě této práce se bude jednat o způsob analýzy získaných dat. Miovský (2006) k zakotvené teorii dodává, že se jedná o zkoumání jevu prostřednictvím shromažďování informací s následnou analýzou. Zakotvená teorie se sestává ze tří fází, a to otevřeného, axiálního a selektivního kódování (Strauss, Corbin, 1999). Získané rozhovory nejprve prošly fází otevřeného kódování, kdy jednotlivým částem rozhovoru byly přiřazeny kódy, tedy významové jednotky (Miovský, 2006). Proces kódování byl postupný (probíhal po každém rozhovoru) a opakovaný, s cílem kódy redukovat. Poté byly jednotlivé kódy seskupeny prostřednictvím kategorizace do nadřazených kategorií. Seznam kódů po redukcích a kategorie, použité v disertační práci, jsou k nahlédnutí v Příloze 3. Následně pomocí axiálního kódování byly mezi jednotlivými kódy a kategoriemi vyhledávány vztahy a vazby, které jsou ve výsledcích graficky znázorněny pomocí diagramů prostřednictvím *sítování* (networkingu).

Zároveň byly vytvořeny a graficky znázorněny paradigmatické modely ke sledovaným jevům, které mají následující schéma:

PŘÍČINNÉ PODMÍNKY → JEV → KONTEXT → INTERVENUJÍCÍ PODMÍNKY → STRATEGIE JEDNÁNÍ A INTERAKCE → NÁSLEDKY (Strauss, Corbin, 1999).

Během selektivního kódování výzkumník projevuje snahu o vytvoření hlavních témat a kategorií (Hendl, 2016), a to skrze znovuzpracování, ověřování a integraci výsledků z axiálního kódování na abstraktní úrovni (Vollstedt, Rezat, 2019). Kvalitativní data byla zpracována v programu Atlas.ti, verze 7.

V disertační práci byla využita taktéž sekundární analýza dat, která byla zaměřená na analýzu erotických inzertních stránek Naprivat.cz, Eroticke-privaty.cz, Iprivaty.cz, Agamaseznamka.cz, Katalog-holek.cz a Iprivaty.cz a pro analýzu nabídek zaměstnání skrze portál Úřadu práce.

Data kvantitativního charakteru byla statisticky zpracována, a to pomocí programu IBM SPSS Statistics verze 23.0. Pro zjištění, jaký typ statistického testu použít pro otestování stanovených hypotéz, byl nejprve použit test normality, který se využívá k otestování

normálního rozložení dat (Ghasemi, Zahediasl, 2012). Testů normality existuje několik např. Kolmogorovův-Smirnovův test, Shapirův-Wilkův test, nebo Cramérův-von Misesův test a další (Ghasemi, Zahediasl, 2012). Pro otestování získaných dat byl použit Shapirův-Wilkův test, kdy výsledek testu činil  $W=0,961$  a dosažená hladina významnosti činila  $p=0,018$ . Na základě tohoto výsledku lze říct, že data jsou nenormálně rozdělená, proto byly pro otestování hypotéz použity neparametrické statistické testy. Prvním neparametrickým testem byl Mann-Whitneyův U test pro nezávislá měření, který se používá pro porovnání dvou nezávislých skupin sledovaných případů (Neideen, Brasell, 2007). Druhým statistickým neparametrickým testem byl použit Spearmanův korelační koeficient, pro otestování vztahu mezi zkoumanými proměnnými (Hauke, Kossowski, 2011). U všech statistických testů byla stanovena hladina významnosti  $\alpha=0,05$ .

### ***Harmonogram disertační práce***

V tabulce 1 níže, je znázorněný harmonogram disertační práce a zároveň i prolínání s projektem GAJU č. 029/2016/S – Životní styl žen v privátním sexbyznysu a jejich (sebe)reflexe – nejedná se o úplný harmonogram projektu.

**Tabulka 1 – Harmonogram disertační práce**

| <b>Rok</b> | <b>Disertační práce</b>   | <b>GAJU č. 029/2016/S</b>   |
|------------|---|---|
| 2016       | Rešerše odborné literatury; příprava přehledové studie s názvem <i>Psychological problems of women working in the sex business</i> (publikován 2017)    | Rešerše odborné literatury; příprava přehledové studie s názvem <i>Psychological problems of women working in the sex business</i> (publikován 2017)    |
|            | Začátek sběru dat u základního souboru – privátní sexuální pracovnice; rozhovory; dotazník FSSQ   | Začátek sběru dat – privátní sexuální pracovnice  |
|            | Průběžná analýza získaných dat  | Průběžná analýza získaných dat  |
|            | Příprava odborného článku „ <i>Je to takový hodně svobodný zaměstnání. Vybrané aspekty životního stylu žen v privátním sexbyznysu</i> (publikován 2017) | Příprava odborného článku „ <i>Je to takový hodně svobodný zaměstnání. Vybrané aspekty životního stylu žen v privátním sexbyznysu</i> (publikován 2017) |

|      |  |  |
|------|--|--|
| 2017 | Sběr dat a jejich analýza  | Sběr dat a jejich analýza  |
|      | Příprava odborného článku<br><i>Women in private sex business from perspective of relationship level</i> (publikován 2017)                     | Příprava odborného článku<br><i>Women in private sex business from perspective of relationship level</i> (publikován 2017)                     |
|      | Příprava teoretické části disertační práce   |  |
| 2018 | Příprava odborného článku<br><i>Social Work Challenge: Sex Workers and their Families in Prague and South Bohemia Region</i> (publikován 2018) | Příprava odborného článku<br><i>Social Work Challenge: Sex Workers and their Families in Prague and South Bohemia Region</i> (publikován 2018) |
|      | dokončení sběru dat u základního souboru   | dokončení sběru dat  |
|      | dokončení teoretické části disertační práce  | dokončení monografie <i>Životní styl žen v privátním sexbyznysu a jejich (sebe)reflexe</i>   |
|      |  | ukončení projektu GAJU č. 029/2016/S   |
| 2019 | příprava praktické části disertační práce  |  |
|      | sběr a analýza dat od komparačního souboru – pouliční sexuální pracovnice  |  |
| 2020 | dokončení disertační práce   |  |



### ***Etika výzkumu***

Před začátkem rozhovorů byly sexuální pracovnice informovány o dobrovolné účasti, cílech výzkumu, použití dat a využití výzkumu, nahrávání rozhovoru a možnosti ukončení svého působení v něm (Miovský, 2006; Švaříček, Šedřová, 2007). Informovaný souhlas všech účastnic výzkumu byl nahrán na záznamové médium. Důležitou součástí tohoto výzkumu bylo kladení mimořádného důrazu na anonymitu, kdy nebyly vyžadovány žádné osobní a identifikační údaje od sexuálních pracovnic, a to jak v případě jména, ale i přezdívky, kterou se sexuální pracovnice v privátním sexbyznysu prezentují. V disertační práci je pro identifikaci rozhovorů využito kódování IN1 – IN37, které bylo taktéž použito u dotazníků. Dalším důležitým aspektem v zachování anonymity a etického podtextu tohoto výzkumu byl i výběr prostředí, kde se rozhovory budou odehrávat, kdy tato volba byla výhradně v režii informantek. Volba prostředí je důležitá z hlediska zachování pocitu bezpečí (Eisenhauer, Wynaden, 2001). Po ukončení rozhovoru a doslovného překladu byl rozhovor každé sexuální pracovnici zaslán s možností korekce, přičemž možnost revidovat rozhovor využila pouze jedna. Zároveň jim byla nabídnuta možnost zaslání výsledků výzkumu, ale informantky neměly zájem. Některé informantky nesouhlasily, aby plné znění rozhovorů bylo uvedené v Přílohách, proto v této kapitole nejsou obsaženy. Studie byla 16. 1. 2016 schválena etickou komisí Zdravotně sociální fakulty Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích.

### ***Limity výzkumu***

Na disertační práci a výzkumné šetření mohly mít vliv některé zkruslení a limity. Prvním takovým limitem výzkumu může být výběr souboru, kdy Jihočeský kraj je z hlediska sexbyznysu velmi specifický, proto byla zvolena pro sběr dat i Praha, kde je situace ohledně sexbyznysu odlišná (z hlediska velikosti apod.). Ke zkruslení dat mohlo dojít i skrze velikost souboru, kdy značná část sexuálních pracovnic odmítla spolupráci, případně nebyla kontaktována (75 %), přičemž tyto pracovnice mohly být v mnoha ohledech specifické.

Dalším zkruslením, které mohlo mít vliv na průběh výzkumného šetření, je efekt tazatele, kdy výzkum je zkruslen osobními atributy výzkumníka a může se jednat např. o gender, rasu, ale i věk (Padgett, 2017; Tavakoli, 2013). V případě tohoto výzkumu se mohlo jednat zejména o pohlaví, z důvodu, že poskytování sexuálních služeb má i určitý

neodmyslitelný genderový podtext (klientela, násilí apod.) a sexuální pracovnice mohly cítit bariéru sdělovat informace o své práci muži. Tento aspekt mohl mít vliv i u některých sexuálních pracovnic na to, zda se zúčastní výzkumného šetření, či nikoliv. Jako další zkreslení související se sběrem dat je nutné uvést i možné tendence sexuálních pracovnic pozitivně upravit sdílenou realitu, což je typické pro marginalizované skupiny, přičemž takové jednání může být reakcí na strach z restrikcí, ale i snahou zapůsobit na výzkumníka a upravená realita je tak určitou adaptační strategií (Kajanová, Mrhálek, 2016).

Zkreslení výzkumu může nastat i při interpretaci dat, kdy na základě výzkumníkovy znalosti teorie, vnímání a postojů k danému tématu může dojít k ovlivnění kódování získaných dat (Kajanová, Dvořáčková, Stránský, 2017). Tohoto zkreslení jsem si byl vědom, proto v rámci jeho eliminace bylo kódování dat kontrolováno školitelkou. Kontrolu kódování doporučují Strauss a Corbin (1999), kteří tvrdí, že u zakotvené teorie je nutné, aby v případě otevřeného kódování docházelo ke kontrole a kódování vícero výzkumníky.

## 5 Výsledky a diskuse

Kapitola Výsledky a diskuse je tematicky členěná dle stanovených cílů disertační práce a stěžejní kapitoly tvoří 5.2 Analýza nabídky privátních sexuálních služeb, 5.4 Analýza sociální izolace žen v privátním sexbyznysu, 5.5 Analýza faktorů ovlivňující setrvání v sexbyznysu a vstup na legální trh práce, 5.6 Analýza preventivních aktivit ve vztahu ke zdraví a 5.8 Analýza sociální opory u sexuální pracovnic v privátním sexbyznysu. V uvedených kapitolách budou prezentována, interpretována a analyzována získaná kvalitativní a kvantitativní data. Zároveň jsou získaná data komparována s především zahraničními výzkumy a teoretickými poznatky k dané oblasti.

### 5.1 Popis výzkumného souboru

V této podkapitole bude představen a popsán výzkumní soubor, který byl rozdělen na základní a komparační soubor.

#### 5.1.1 Základní soubor

Základní soubor byl tvořen sexuálními pracovnicemi pracujícími v privátním sexbyznysu (N=37). U souboru byly sledovány následující sociodemografické údaje viz Tabulka 2, níže. Jako první vzdělání, kdy v základním souboru sedm pracovnic mělo ukončené základní vzdělání, osm pracovnic střední vzdělání s výučním listem, 19 pracovnic dokončené střední vzdělání s maturitou a tři pracovnice mělo vysokoškolské vzdělání. Z hlediska věku bylo 10 pracovnic ve věkové kategorii 18-24 let (nejmladší 18 let), 10 pracovnic ve věkové kategorii 25-29 let, šest v kategorii 30-34 let, sedm pracovnic v kategorii 35-44 let, tři pracovnice v kategorii 45-54 let a pouze jedna pracovnice ve věku 55 a více let. Uváděný věk však nemusí být skutečný, jelikož sexuální pracovnice v některých případech uvádí věk, který by pro klienty mohl být více atraktivní. Ve výzkumu jedna sexuální pracovnice uvedla: „*Tak bylo mi 30 už, ale hodně lidí říká, že na to nevypadám a před chlapama si taky jim říkám, že mi je míň, aby se cítili jakože dobře, že maj ještě na dvacítku (smích)*“ (IN14, 30 let). Dalším sledovaným údajem byla délka působení v sexbyznysu, kdy 14 pracovnic v sexbyznysu působilo maximálně 3 roky (jedna pracovnice poskytovala sexuální služby půl roku), 14 pracovnic v rozmezí 4-6 let, čtyři pracovnice 7-9 let, dvě pracovnice 10-12 let, další dvě pracovnice v rozmezí 13-15

let a jedna pracovnice v rozmezí 16 a více let, kdy uvedla, že sexuální služby poskytuje již 20 let.

**Tabulka 2 – sociodemografické údaje – sexuální pracovnice pracující v privátním sexbyznysu**

| Vzdělání                 | N  | Věk           | N  | Délka působení v sexbyznysu | N  |
|--------------------------|----|---------------|----|-----------------------------|----|
| základní                 | 7  | 18-24 let     | 10 | do 3 let                    | 14 |
| střední s výučním listem | 8  | 25-29 let     | 10 | 4-6 let                     | 14 |
| střední s maturitou      | 19 | 30-34 let     | 6  | 7-9 let                     | 4  |
| vysokoškolské            | 3  | 35-44 let     | 7  | 10-12 let                   | 2  |
|                          |    | 45-54 let     | 3  | 13-15 let                   | 2  |
|                          |    | 55 a více let | 1  | 16 a více let               | 1  |

Zdroj: GAJU 029/2016/S

### 5.1.2 Komparační soubor

Komparační soubor byl tvořen sexuálními pracovnicemi pracujícími v pouličním sexbyznysu (N=40). U souboru byly sledovány stejné sociodemografické údaje jako u základního souboru a jsou shrnuty v Tabulce 3, níže. V komparačním souboru 22 pracovnic mělo ukončené základní vzdělání, 10 pracovnic střední vzdělání s výučním listem a 8 pracovnic dokončené střední vzdělání s maturitou. Z hlediska věku bylo 16 pracovnic ve věkové kategorii 24-29 let (nejmladší 24 let), 11 pracovnic ve věkové kategorii 30-34 let, sedm v kategorii 35-40 let a šest pracovnic v kategorii 41 a více let, přičemž nejstarší pracovníci bylo 45 let. Z hlediska délky působení v sexbyznysu v komparačním souboru bylo 12 pracovnic, které v sexbyznysu působily maximálně 3 roky, 17 pracovnic v rozmezí 4-6 let, deset pracovnic 7-9 let a jedna pracovnice sexuální služby poskytovala 10 let.

**Tabulka 3 – sociodemografické údaje – sexuální pracovnice pracující v pouličním sexbyznysu**

| Vzdělání                 | N  | Věk           | N  | Délka působení v sexbyznysu | N  |
|--------------------------|----|---------------|----|-----------------------------|----|
| základní                 | 22 | 24-29 let     | 16 | do 3 let                    | 12 |
| střední s výučním listem | 10 | 30-34 let     | 11 | 4-6 let                     | 17 |
| střední s maturitou      | 8  | 35-40 let     | 7  | 7-9 let                     | 10 |
|                          |    | 41 a více let | 6  | 10 a více let               | 1  |

Zdroj: Vlastní výzkum

## 5.2 Analýza nabídky privátních sexuálních služeb

V České republice nabídka privátních sexuálních služeb probíhá především skrze inzerci na erotických webových stránkách. Pro analýzu byly zvoleny následující webové stránky: Naprivat.cz, Eroticke-privaty.cz, Iprivaty.cz, Agamaseznamka.cz a Katalog-holek.cz, které (mimo Iprivaty.cz) patří pod největší inzertní erotický server v České republice SEX.cz. Nejedná se o jediné stránky určené k nabízení sexuálních služeb, ale dle mého názoru představují vhodný vzorek pro analýzu nabídky privátních sexuálních služeb. Analýza byla zaměřená na Jihočeský kraj a hlavní město Prahu, kdy celkový počet inzerátů byl 889. Je nutné poznamenat, že počet je velmi zkreslen, a to z několika důvodů. Prvním důvodem je, že sexuální pracovnice mají v řadě případů více profilů současně na jedné inzertní stránce. Dalším důvodem je, že inzerují své služby na více stránkách současně, přičemž v obou případech jsou použity jiné fotografie, přezdívky, popis sexuální pracovnice. Jediná věc, která zůstává stejná, tak jsou kontaktní informace, tedy telefonní čísla, emaily. Zajímavé je, že v nabídce se relativně často prolíná nabídka privátních sexuálních služeb a eskortu, je tedy zřejmé, že privátní sexuální pracovnice mohou působit v těchto formách současně.

Po registraci a vytvoření profilu může sexuální pracovnice, nebo privát, pokud se jedná o byt, kde je více sexuálních pracovnic, své služby inzerovat bez omezení. Všechny tyto inzertní stránky fungují na stejném, nebo podobném principu, po otevření stránek se zobrazí seznam profilů, které lze filtrovat dle různých kritérií – kraj, město, nabízené služby apod. Jednotlivé profily/inzeráty obsahují přezdívku sexuální pracovnice, případně název privátu. V profilu lze nalézt i telefonní kontakt, email, případně název

ulice, kde se privát nachází. Přesná adresa je z důvodu bezpečí a anonymity sdělena, až po objednávce klienta. V profilu se také nachází popis nabízených služeb, ale i popis sexuální pracovnice, nebo požadavky na klienta. Frekventovaně se v inzerci objevuje poznámka, že všechny sexuální služby jsou poskytovány pouze s ochranou (kondomem).

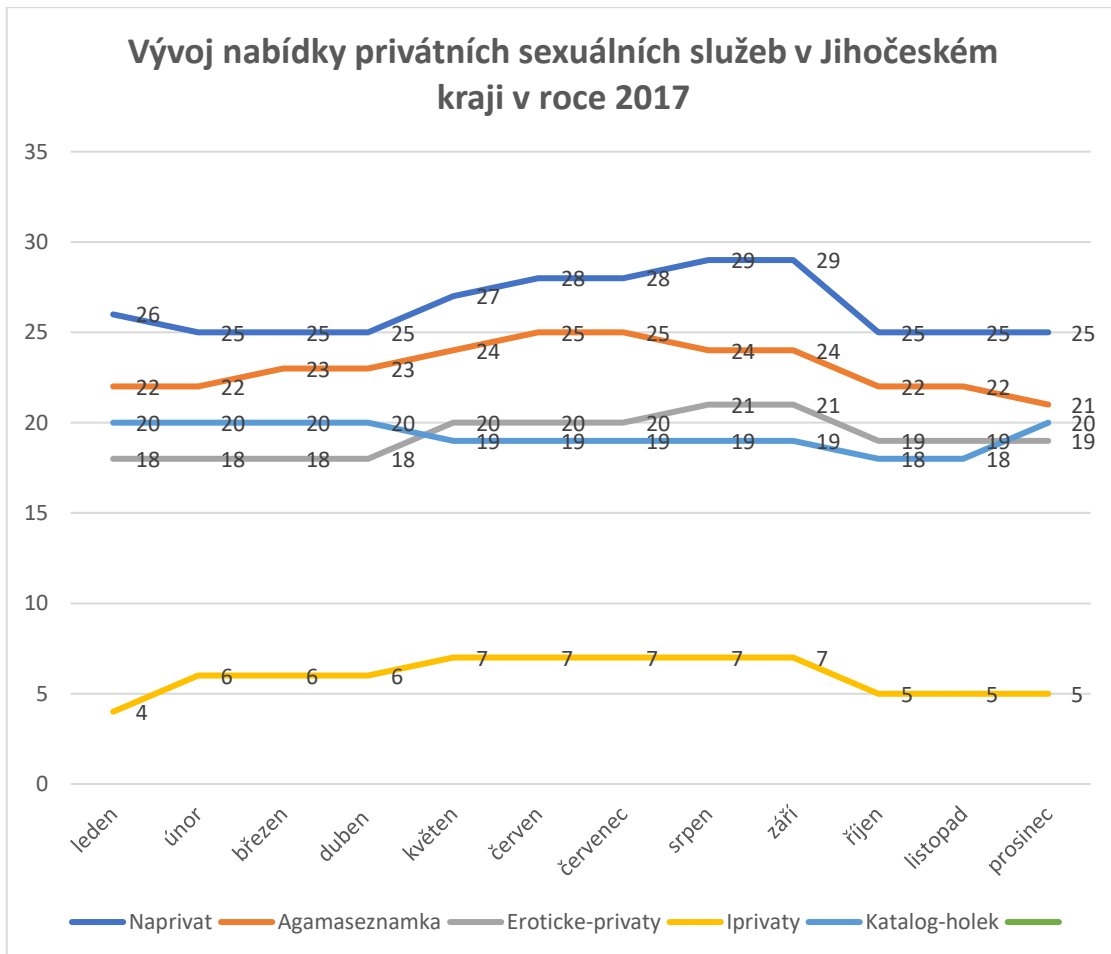
Největší prostor je dán fotografiím sexuálních pracovnic, které jsou často i s explicitním obsahem, přičemž zde je možné si všimnout, že v rámci zachování anonymity, jsou fotografie nejčastěji bez obličeje. Příklad profilu je přiložen v Příloze 4. Inzertní stránky zároveň upozorňují na nové privátní sexuální pracovnice a priváty, přičemž v rámci některých stránek si sexuální pracovnice může připlatit za zobrazování svého profilu na první stránce.

Z hlediska charakteru a principu nabízení privátních sexuálních služeb může dle mého názoru docházet k prohlubování komodifikace sexuálních pracovnic, která je problematická z důvodu klientské percepce sexuálních pracovnic, což v důsledku vede k vyžadování sexuálních pracovnic neposkytovaných služeb, složitému odmítání klientů, vyžadování sexuálních služeb bez ochrany, prohlubování pocitu dominance, moci a kontroly nad sexuální pracovnicí (srov. Barry, 1995; Connell, 1987; Freeman, 1996; Nelson-Butler, 2015), ale i k frekventovanému násilí od klientů.

### **5.2.1 Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji**

Součástí analýzy nabídky privátních sexuálních služeb bylo i sledování jejího vývoje. V Jihočeském kraji v roce 2017 bylo v lednu zaznamenáno celkem 90 inzerátů, v následujících měsících, tedy v únoru došlo k malé změně, ale pouze v případě nabídky na stránkách Iprivaty nabídka vzrostla o dva inzeráty na celkem šest a v rámci Naprivat došlo k poklesu počtu z 26 na 25 inzerátů (*Agamaseznamka - 22 inzerátů; Eroticke-privaty - 18 inzerátů; Katalog-holek - 20 inzerátů*). V březnu a dubnu se nabídka nezměnila. V květnu byl zaznamenán nárůst téměř u všech analyzovaných inzertních stránek (*Naprivat - 27; Agamaseznamka - 24, Eroticke-privaty - 20; Iprivaty - 7*), k poklesu došlo pouze v případě Katalog-holek na 19 inzerátů. Tento nárůst pokračoval i červnu (*Naprivat - 28; Agamaseznamka - 25, Eroticke-privaty - 20; Iprivaty - 7; Katalog-holek - 19*), červenci (*Naprivat - 28; Agamaseznamka - 25, Eroticke-privaty - 20; Iprivaty - 7; Katalog-holek - 19*), srpnu (*Naprivat - 29; Agamaseznamka - 24, Eroticke-privaty - 21; Iprivaty - 7; Katalog-holek - 19*) a září (*Naprivat - 29; Agamaseznamka - 24, Eroticke-*

*privaty* - 21; *Iprivaty* - 7; *Katalog-holek* - 19), přičemž v září se růst nabídky zastavil a následně v říjnu nabídka prudce klesla (*Napriyat* - 25; *Agamaseznamka* - 22, *Eroticke-privaty* - 19; *Iprivaty* - 5; *Katalog-holek* - 18) a do konce roku se držela opět v relativně konstantních počtech. Zmíněné počty a vývoj jsou zaznamenány v obr. 1 – *Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji v roce 2017*, níže.

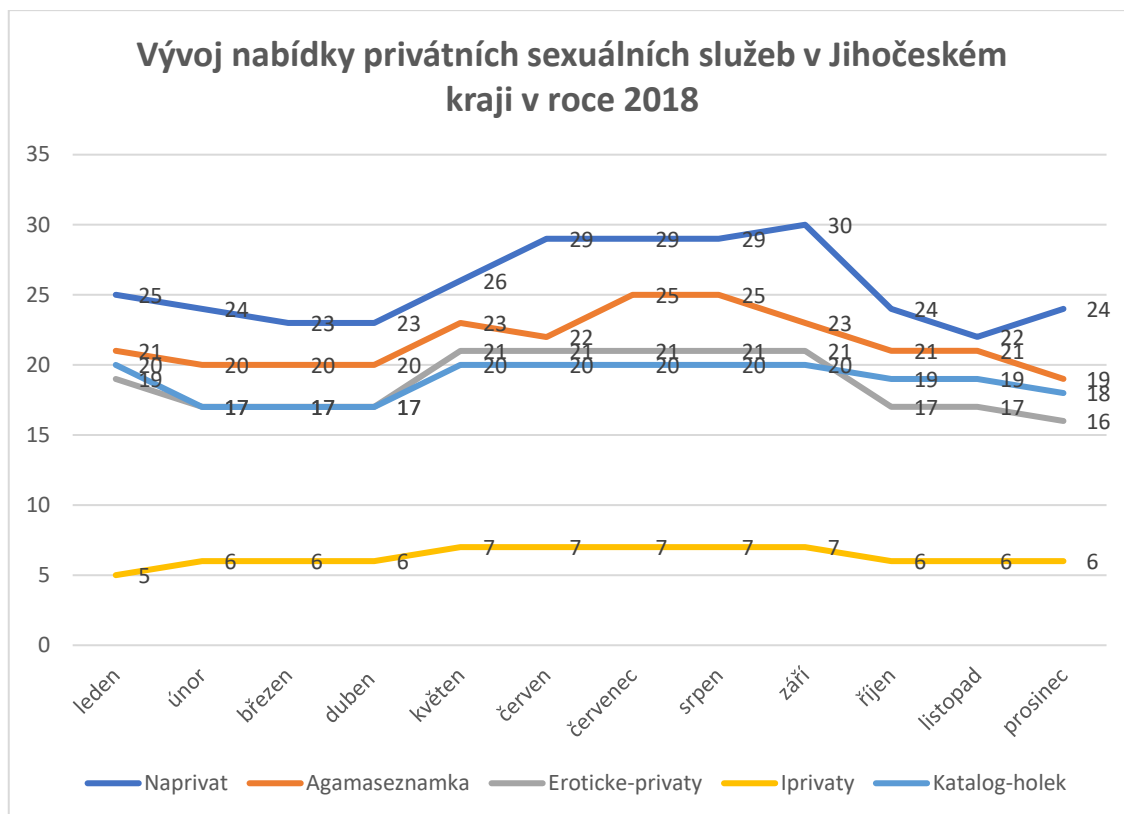


**Obrázek 1 – Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji v roce 2017**

Zdroj: Vlastní výzkum

V obr. 2 – Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji v roce 2018, viz níže, je graficky znázorněn vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji v roce 2018, kdy v lednu počet inzerátů zůstal z prosince 2017 nezměněn (*Napriřat* - 25; *Agamaseznamka* - 21, *Eroticke-privaty* - 19; *Iprivaty* - 5; *Katalog-holek* - 20). V únoru klesla nabídka začala klesat (*Napriřat* - 24; *Agamaseznamka* - 20, *Eroticke-privaty* - 17; *Iprivaty* - 6; *Katalog-holek* - 17) počet dále v březnu klesl pouze u *Napriřat* z 24 na 23 inzerátů a zůstal v dubnu nezměněn. K nárůstu, podobně jako v roce 2017, došlo v květnu (*Napriřat* - 26; *Agamaseznamka* - 23, *Eroticke-privaty* - 21; *Iprivaty* - 7; *Katalog-holek* - 20) a k dalšímu v dalším měsíci, tedy červnu (*Napriřat* - 29; *Agamaseznamka* - 22, *Eroticke-privaty* - 21; *Iprivaty* - 7; *Katalog-holek* - 20), ale také i v červenci (*Napriřat* - 29; *Agamaseznamka* - 25, *Eroticke-privaty* - 21; *Iprivaty* - 7; *Katalog-holek* - 20), přičemž počet se v srpnu nezměnil. Ke změně opět došlo v září, kdy se jednalo především o pokles (*Napriřat* - 30; *Agamaseznamka* - 23, *Eroticke-privaty* - 21; *Iprivaty* - 7; *Katalog-holek* - 20). Náhlý pokles nabídky nastal v říjnu (*Napriřat* - 24; *Agamaseznamka* - 21, *Eroticke-privaty* - 17; *Iprivaty* - 6; *Katalog-holek* - 19), který pokračoval i v listopadu (*Napriřat* - 22; *Agamaseznamka* - 21, *Eroticke-privaty* - 17; *Iprivaty* - 6; *Katalog-holek* - 19) a prosinci tohoto analyzovaného roku (*Napriřat* - 24; *Agamaseznamka* - 19, *Eroticke-privaty* - 16; *Iprivaty* - 6; *Katalog-holek* - 18).



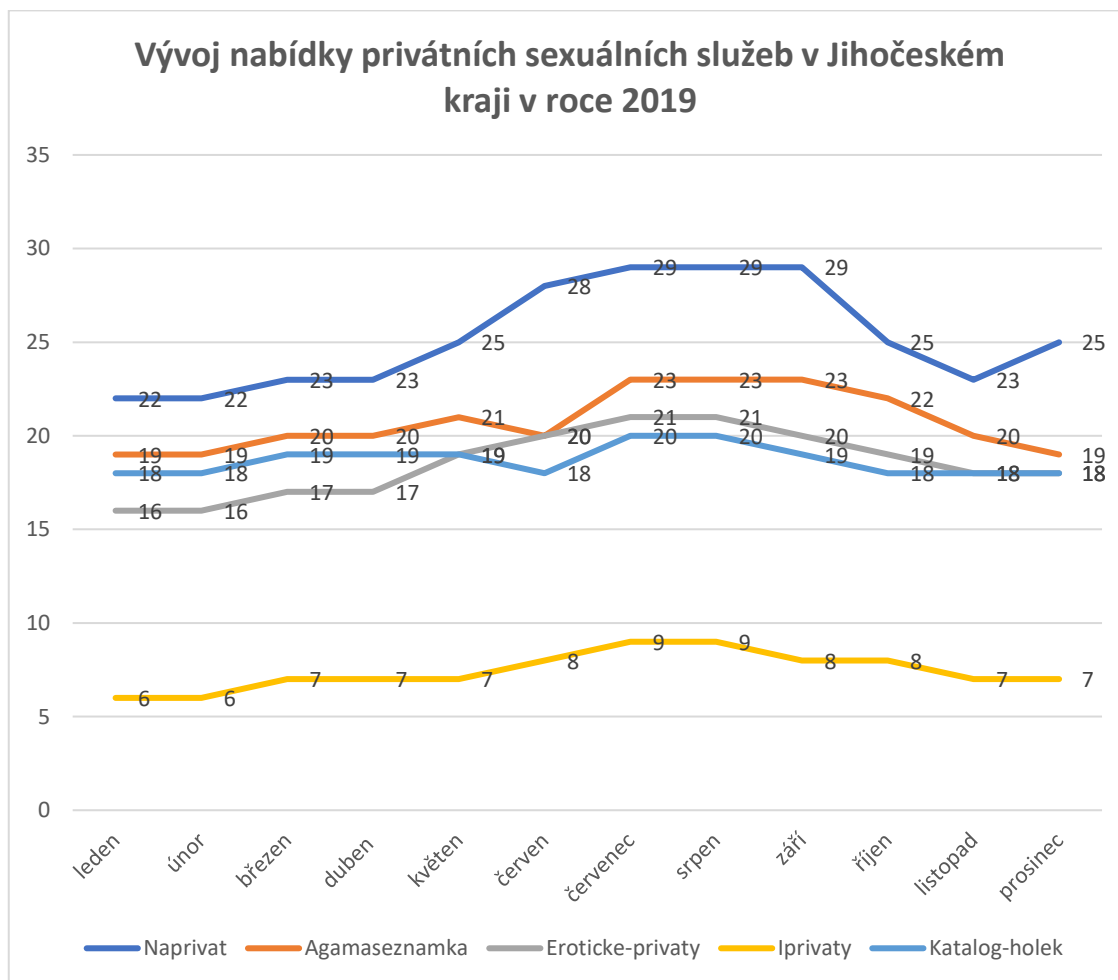


**Obrázek 2 – Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v roce 2018**

Zdroj: Vlastní výzkum

V roce 2019 z hlediska vývoje nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji byl rok 2019. V lednu došlo oproti prosinci 2017 k mírnému poklesu počtu inzerátů (*Naprivat* - 22; *Agamaseznamka* - 19, *Eroticke-privaty* - 16; *Iprivaty* - 6; *Katalog-holek* - 18) a tento počet zůstal stejný i v únoru. V březnu došlo k mírnému nárůstu (*Naprivat* - 23; *Agamaseznamka* - 20, *Eroticke-privaty* - 17; *Iprivaty* - 7; *Katalog-holek* - 19), přičemž počty nabídek zůstaly beze změn v dubnu. Další nárůst lze sledovat v květnu (*Naprivat* - 25; *Agamaseznamka* - 21, *Eroticke-privaty* - 19; *Iprivaty* - 7; *Katalog-holek* - 19) a který pokračoval i v červnu (*Naprivat* - 28; *Agamaseznamka* - 20, *Eroticke-privaty* - 20; *Iprivaty* - 8; *Katalog-holek* - 18), v červenci (*Naprivat* - 29; *Agamaseznamka* - 23, *Eroticke-privaty* - 21; *Iprivaty* - 9; *Katalog-holek* - 20), kdy počet nabídek se udržel stejný i v srpnu. V rámci září došlo k mírnému poklesu (*Naprivat* - 29; *Agamaseznamka* - 23, *Eroticke-privaty* - 20; *Iprivaty* - 8; *Katalog-holek* - 19). Pokles dále pokračoval v říjnu a listopadu (*Naprivat* - 23; *Agamaseznamka* - 20, *Eroticke-privaty* - 18; *Iprivaty* - 7; *Katalog-holek* - 18). V prosinci 2019 lze vidět k nárůstu počtu na *Naprivat* a pokles u *Agamaseznamka* (*Naprivat* - 25; *Agamaseznamka* - 19, *Eroticke-privaty* - 18; *Iprivaty* -

7; *Katalog-holek - 18*), celkem na konci sledovaného období bylo aktivních 87 nabídek privátních sexuálních služeb. Vývoj počtu v jednotlivých měsících je graficky znázorněn v obr. 3 – *Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji v roce 2019* níže.

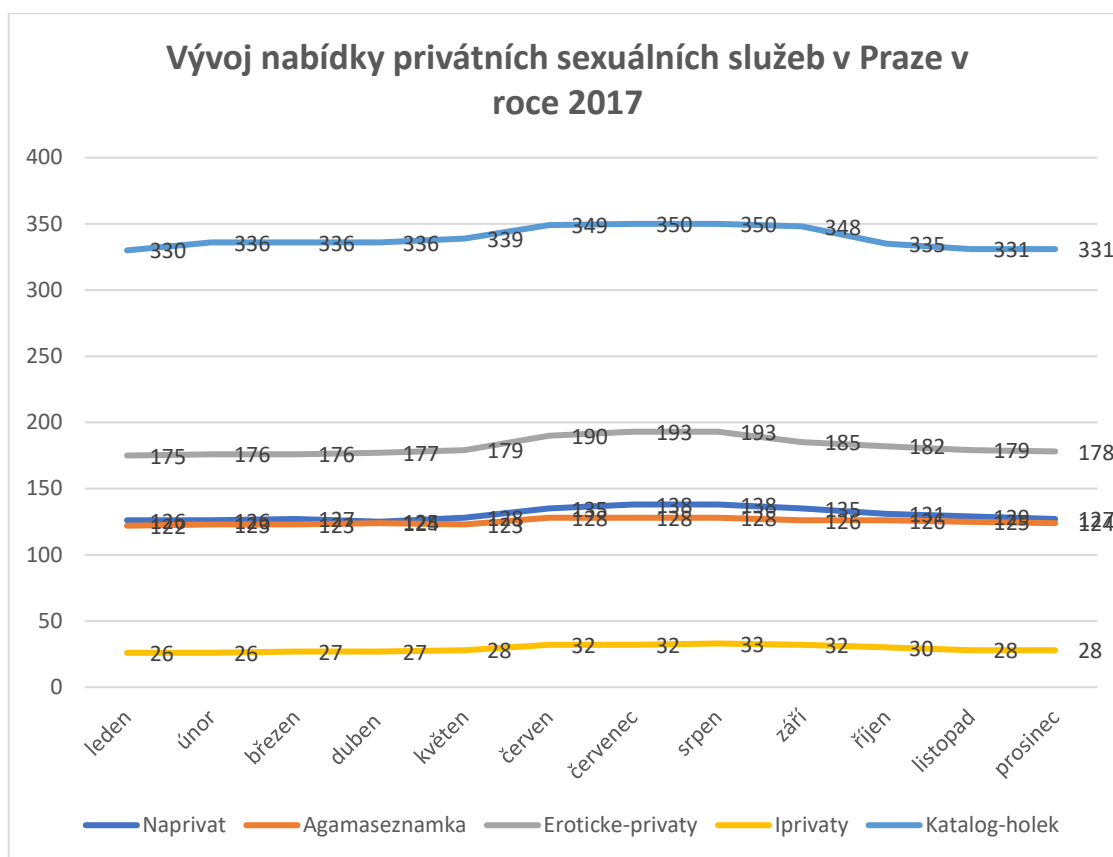


**Obrázek 3 – Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji v roce 2019**

Zdroj: Vlastní výzkum

### 5.2.2 Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Praze

Druhým sledovaným regionem byla Praha, kde na první pohled je oproti Jihočeskému kraji znatelné množství privátů. Zároveň je patrné, že v rámci Prahy jsou diametrálně odlišně využívané analyzované inzertní stránky. Podobně jako v případě Jihočeského kraje bylo prvním sledovaným obdobím rok 2017. V lednu 2017 bylo aktivních 779 nabídek sexuálních služeb (*Napriyat* - 126; *Agamaseznamka* - 122, *Eroticke-privaty* - 175; *Iprivaty* - 26; *Katalog-holek* - 330), tento počet se mírně zvýšil v únoru (*Napriyat* - 126; *Agamaseznamka* - 123, *Eroticke-privaty* - 176; *Iprivaty* - 26; *Katalog-holek* - 336) a v březnu (*Napriyat* - 127; *Agamaseznamka* - 123, *Eroticke-privaty* - 176; *Iprivaty* - 27; *Katalog-holek* - 336). V dubnu byly zaznamenány určité výkyvy (*Napriyat* - 125; *Agamaseznamka* - 124, *Eroticke-privaty* - 177; *Iprivaty* - 27; *Katalog-holek* - 336), ale od května došlo k nárůstu (*Napriyat* - 128; *Agamaseznamka* - 123, *Eroticke-privaty* - 179; *Iprivaty* - 28; *Katalog-holek* - 339), který skokově pokračoval i v dalších měsících, v červnu (*Napriyat* - 135; *Agamaseznamka* - 128, *Eroticke-privaty* - 190; *Iprivaty* - 32; *Katalog-holek* - 349), červenci (*Napriyat* - 138; *Agamaseznamka* - 128, *Eroticke-privaty* - 193; *Iprivaty* - 32; *Katalog-holek* - 350) a srpnu (*Napriyat* - 138; *Agamaseznamka* - 128, *Eroticke-privaty* - 193; *Iprivaty* - 33; *Katalog-holek* - 350). Od září nabídka privátních sexuálních služeb začala klesat (*Napriyat* - 131; *Agamaseznamka* - 126, *Eroticke-privaty* - 185; *Iprivaty* - 32; *Katalog-holek* - 348) a klesala až do konce roku 2017 (*Napriyat* - 127; *Agamaseznamka* - 124, *Eroticke-privaty* - 178; *Iprivaty* - 28; *Katalog-holek* - 331). V obr. 4 viz níže, je tento vývoj podle jednotlivých měsíců graficky znázorněn.

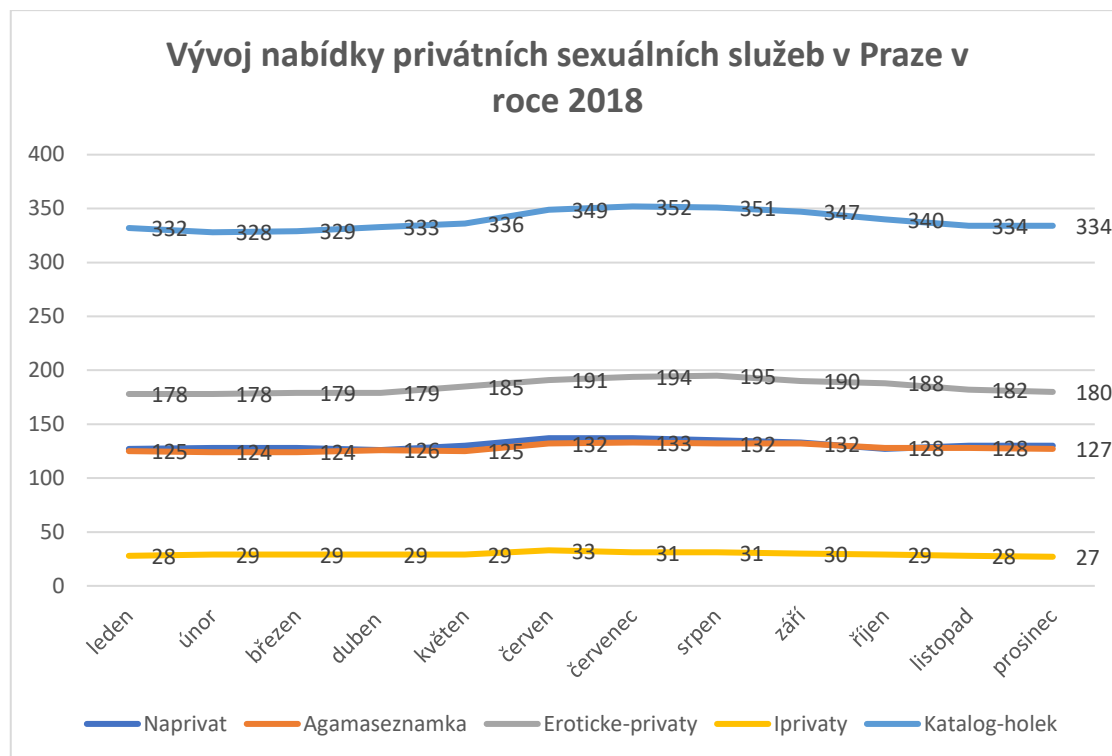


**Obrázek 4 – Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Praze v roce 2017**

Zdroj: Vlastní výzkum

Dalším analyzovaným rokem z hlediska vývoje nabídky privátních sexuálních služeb v Praze byl rok 2018, viz obr. 5 níže. Nabídka privátních sexuálních služeb se v lednu 2018, oproti prosinci 2017, nezměnila. Výkyvy počtu inzerujících byly zaznamenány v únoru a březnu (*Naprivat – 128/128; Agamaseznamka – 124/124, Eroticke-privaty – 178/179; Iprivaty – 29/29; Katalog-holek – 328/329*). Avšak v dubnu (*Naprivat - 126; Agamaseznamka - 126, Eroticke-privaty - 179; Iprivaty - 29; Katalog-holek - 333*) a květnu (*Naprivat - 130; Agamaseznamka - 125, Eroticke-privaty - 185; Iprivaty - 29; Katalog-holek - 336*) došlo k nárůstu počtu nabídek, přičemž v červnu, červenci a srpnu byl tento nárůst enormní (*Naprivat - 135; Agamaseznamka - 132, Eroticke-privaty - 195; Iprivaty - 31; Katalog-holek - 352*). V září nabídka privátních sexuálních služeb začala klesat (*Naprivat - 123; Agamaseznamka - 132, Eroticke-privaty - 190; Iprivaty - 30; Katalog-holek - 347*) a klesala i v říjnu (*Naprivat - 127; Agamaseznamka - 128, Eroticke-privaty - 188; Iprivaty - 29; Katalog-holek - 340*) a listopadu (*Naprivat - 130; Agamaseznamka - 128, Eroticke-privaty - 182; Iprivaty - 28; Katalog-holek - 334*). V

prosinci 2018 byl počet inzerátů, i přes klesání nabídky, vyšší než na začátku roku (*Naprivat* - 130; *Agamaseznamka* - 127, *Eroticke-privaty* - 180; *Iprivaty* - 27; *Katalog-holek* - 334).



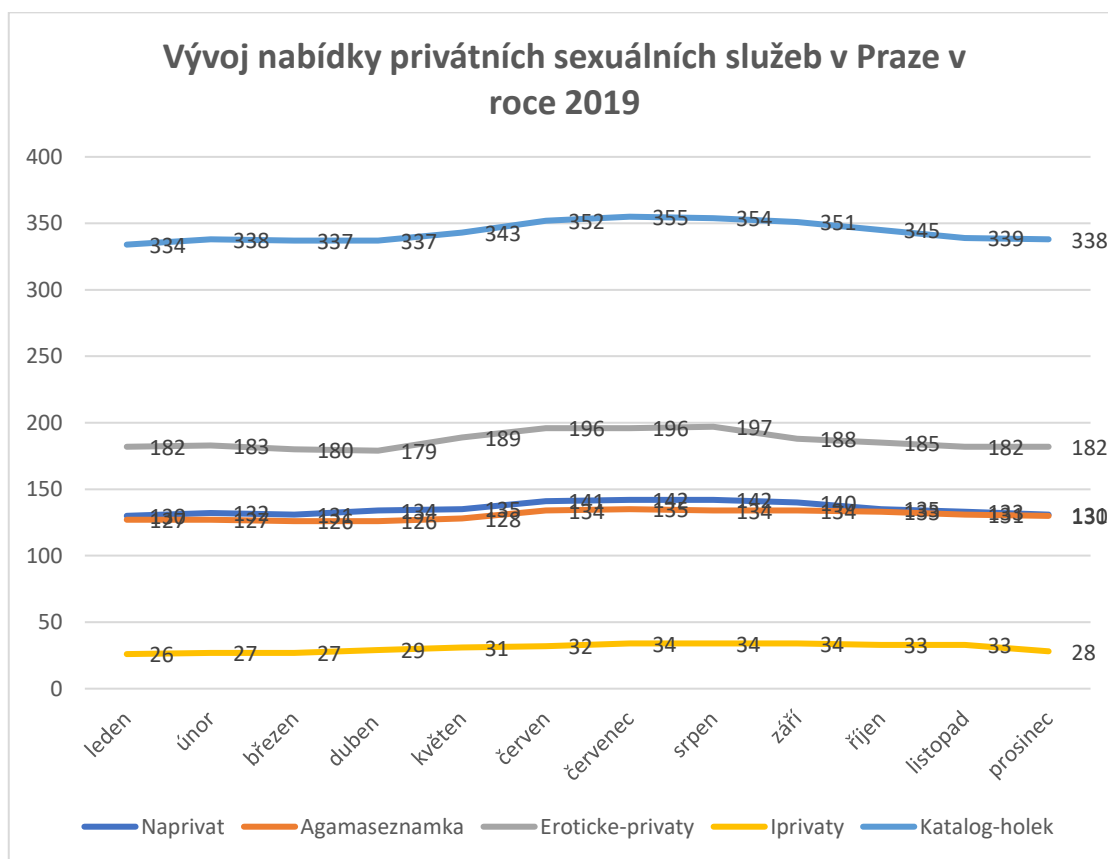
**Obrázek 5 – Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Praze v roce 2018**

Zdroj: Vlastní výzkum

Posledním sledovaným obdobím v rámci vývoje privátních sexuálních služeb v Praze byl rok 2019, viz obr. 6 níže. V lednu se počet nabídek změnil pouze v případě stránek *Iprivaty* (*Naprivat* - 130; *Agamaseznamka* - 127, *Eroticke-privaty* - 182; *Iprivaty* - 26; *Katalog-holek* - 334). Následně došlo v únoru k mírnému nárůstu (*Naprivat* - 132; *Agamaseznamka* - 127, *Eroticke-privaty* - 183; *Iprivaty* - 27; *Katalog-holek* - 338), který byl však v březnu následovaný poklesem (*Naprivat* - 131; *Agamaseznamka* - 126, *Eroticke-privaty* - 180; *Iprivaty* - 27; *Katalog-holek* - 337). V dubnu se opět nabídka zvýšila (*Naprivat* - 134; *Agamaseznamka* - 126, *Eroticke-privaty* - 179; *Iprivaty* - 29; *Katalog-holek* - 337) a zvyšující se počet pokračoval v květnu, červnu (*Naprivat* - 135/141; *Agamaseznamka* - 128/134, *Eroticke-privaty* - 189/196; *Iprivaty* - 31/32; *Katalog-holek* - 343/352), červenci až do srpna (*Naprivat* - 142/142; *Agamaseznamka* - 135/134, *Eroticke-privaty* - 196/197; *Iprivaty* - 34/34; *Katalog-holek* - 355/354). Od září

podobně jako v jiných sledovaných obdobích došlo k poklesu (*Napriyat* - 126; *Agamaseznamka* - 123, *Eroticke-privaty* - 176; *Iprivaty* - 27; *Katalog-holek* - 336), které následně pokračovalo až do prosince (*Napriyat* - 131; *Agamaseznamka* - 130, *Eroticke-privaty* - 182; *Iprivaty* - 28; *Katalog-holek* - 338).

Při porovnání počtu aktivních nabídek privátních sexuálních služeb v lednu 2017 = 779 a prosinci 2019 = 806, tak zjistíme, že i přes výkyvy celková nabídka těchto služeb stále stoupá.



**Obrázek 6 – Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v Praze v roce 2019**

Zdroj: Vlastní výzkum

### ***Vývoj nabídky privátních sexuálních služeb v roce 2020***

V roce 2020 nebyla již nabídka privátních sexuálních služeb sledována, ale významný vliv na poskytování a nabídku sexuálních služeb měla pandemie COVID-19, která měla značný dopad na život a práci sexuálních pracovníků. Vládní opatření, mezi které patří zákaz volného pohybu osoby, ale i samotné riziko nákazy, mělo za následek, že sexuální pracovníci často dobrovolně přestaly své služby nabízet i poskytovat, případně k tomu byly donuceny skrze dramatický pokles poptávky po sexuálních službách. V některých oblastech došlo k úplnému uzavření legálních sexpodniků, jako v případě amsterdamské čtvrti červených luceren (van der Wolf, 2020).

V tomto období se v inzerátech na privátní sexuální služby objevovaly zmínky o dočasném zavření privátu kvůli riziku nákazy viz příklad Příloha 5. V některých případech sexuální pracovníci i v inzerátech uváděly, že po dobu pandemie jsou doma, přijdou do kontaktu s minimem klientů a nejsou nakaženy onemocněním COVID-19 (Tomazin, 2020). Jelikož se jedná v řadě států o ilegální činnosti, na osoby poskytující sexuální služby se nevztahují podpůrná opatření, které byly zavedené pro zaměstnance a OSVČ v případě výpadku příjmu. Voynovskaya (2020) uvádí, že sexuální pracovníci a pracovníci často pocházejí z marginalizovaných komunit, a proto je pro ně obtížné sehnat si jiný druh zaměstnání. Z toho důvodu se sexuální pracovníci často ocitají na hranici uspokojení svých potřeb. V zahraničí byla, v rámci snahy o poskytování bezpečných sexuálních služeb a k eliminaci výpadků příjmů, zaznamenána určitá transformace sexuálních služeb, kdy sexuální pracovníci a pracovníci poskytování přesunuli do online prostředí a sexuální služby mají tak podobu fotografií, videí, sexu po telefonu, ale i videochatu (Voynovskaya, 2020).

V reakci na pandemii řada organizací vytvořila pro sexuální pracovníci a pracovníky informační materiály týkající se informací o vládních opatření, hygienická doporučení v ochraně před nákazou, ale také doporučení neposkytovat sexuální služby, případně poskytovat je v distanční formě prostřednictvím videochatu, nebo telefonu s upozorněním na ochranu svých údajů a anonymity (ROZKOŠ bez RIZIKA, 2020). Organizace Global Network of Sex Work Projects (2020) uvádí, že členské organizace upozorňují na nedostatečný přístup sexuálních pracovníků a pracovníků k systémům sociální ochrany a jsou nejčastěji vyloučeni z nouzových opatření, a to zejména ve státech, kde je uplatňována kriminalizace sexbyznysu. Zároveň např. organizace Bay

Area Workers Support (BAWS) založila nouzový grantový fond, prostřednictvím kterého finančně sexuální pracovnice a pracovníky podporuje se snahou o zamezení, případně prohlubování jejich vyloučení, marginalizace a o uspokojení základních životních potřeb (BAWS, 2020).

Pandemie COVID-19 je velmi aktuální záležitostí, proto v současnosti nejsou odborně zmapované dopady této nemoci na osoby poskytující sexuální služby, přičemž výsledky probíhajících studií lze očekávat v následujících měsících.

### 5.2.3 Mobilita sexuálních pracovnic

Ve výše uvedeném vývoji sexuálních služeb, a to jak v Jihočeském kraji, tak také v Praze, lze sledovat poklesy a nárůsty nabídky privátních sexuálních služeb. Tyto výkyvy představují mobilitu sexuálních pracovnic, která je obecně v sexbyznysu velmi výrazná. Mobilitu v sexbyznysu lze rozdělit to dvou oblastí. První oblastí je geografická mobilita, která se označuje jako horizontální a která se vyznačuje stěhováním sexuálních pracovnic v rámci měst, oblastí, ale i států (Siegel, 2012). Autorka geografickou mobilitu dále člení na lokální a mezinárodní. Lokální mobilita je soustředěná na daný stát, kde v České republice se jedná především o velká, často krajská města, která sexuálním pracovnicím poskytují dostatečnou anonymitu a tím se tak snižuje šance, že se o působení v sexbyznysu dozví jejich sociální okolí, především rodina. V rámci výzkumu disertační práce lze u privátních sexuálních pracovnic tuto lokální mobilitu s cílem snížit riziko odhalení své práce pozorovat:

*„Protože nikdy jedna holka nezůstane na jednom místě, samozřejmě se snaží dostat co nejdál od domova, takže pražský holky najdete i na druhý straně republiky, protože si žádná nepřeje, aby se to v okolí vědělo.“ (IN6, 30 let)*

*„Jako oni bydlí dost daleko odtud, takže nikdo osobně jim to říct nemůže a já sem vlastně nenašla cestu, jak by se to dozvěděli, fakt sem to nikomu neřekla. A od té doby, co se mi to trochu rozjelo, sem se odstěhovala sem...“ (IN14, 30 let)*

Mobilita na lokální úrovni může dle Siegel (2012) být i reakcí na právní předpisy místních samospráv, které zakazují v obci poskytovat sexuální služby a sexuální pracovnice a pracovníci přechází z jedné formy sexbyznysu do druhé, případně z jednoho města do druhého. K tomuto jevu v České republice došlo s úpravou zákona 128/2000 Sb, o obcích



a přidáním § 10 (MVČR, 2020). Mezinárodní mobilita pak nastává v případě, že se žena rozhodne poskytovat sexuální služby v jiném státě (Oso, 2016), případně se jedná o oběť obchodování s lidmi (Jahnsen, Skilbrei, 2018; Siegel, 2012). Tento typ mobility nebyl ve výzkumu zjištěn, nicméně je potřeba poznamenat, že výzkumný soubor nepředstavuje všechny sexuální pracovnice poskytující privátní sexuální služby.

Další oblastí je mobilita v rámci forem sexbyznysu, tedy vertikální mobilita (Siegel, 2012). Ve výzkumu byla tato oblast taktéž zjištěna, přičemž se jednalo výhradně o vertikální mobilitu směrem vzhůru, kdy sexuální pracovnice nejprve začínaly převážně v sexpodnicích (dance a strip show) a následně přešly do privátního sexbyznysu:

*„dohodil mi tancování v jednom kabaretu, což je vlastně bordel s kurvama. Tam sem začala, tancovat, pak strip a pak už sem chodila na pokoj“ (IN8, 24 let)*

*„A on furt vyprávěl o tom a já zase myslela jako o něčem jiným, takže jsem jako později pochopila, že mám spich s nějakým pasákem a tohle. A tenkrát říkal, ať to zkusím jenom na jeden den, no a já jsem o tom vůbec jakoby nic nevěděla, tak on mě vzal s nějakou jeho jakoby holkou někam do klubu na jeden den. No a jakoby vysvětlil mi, jak to chodí tady v těch brandžích a takle.“ (IN15, 27 let)*

*„začala jsem tancovat jako striptérka jenom jako v prádle do půl těla, pak jsem domluvila podnik a začala jsem tancovat jako striptérka. A asi po třech měsících, co jsem tam pracovala, protože jsme s manželem podělili byt a manžel nepracoval, tak ty peníze prostě chyběly, tak jsem musela začít chodit na pokoje a pak po roce jsem si udělala svůj pokoj.“ (IN17, 24 let)*

*„Noo tak sem začala normálně po klubech, prostě zábava no“ (IN24, 23 let)*

Zajímavé je, že žádná ze sexuálních pracovnic nezmínila, že první kontakt ze sexbyznysem byl ve formě poskytování pouličních sexuálních služeb. Možným důvodem je, že autoři, kteří se zajímali o mobilitu sexuálních pracovnic např. Weitzer (2007, 2005), nebo Benson, Matthews (1995) uvádí, že v sexbyznysu je vertikální mobilita (z prostředí ulice do escortního sexbyznysu) vzácným jevem a pokud dojde k mobilitě jedná se o mobilitu laterální, přičemž převážná část sexuálních pracovnic a pracovníků zůstává po celou dobu svého působení v sexbyznysu v jedné formě (Benson, Matthews, 1995; Plumridge, Abel, 2001). I přes toto tvrzení je z analýzy rozhovorů evidentní, že v tomto případě se opravdu jedná o vertikální mobilitu, jelikož v České republice jsou sexpodniky

a privátní sexuální služby oddělené formy sexbyznysu, ale jedná se o formy, které jsou si bližší, než v případě pouličního a privátního/escorního sexbyznysu. Siegel (2012) k vertikální mobilitě uvádí, že může nabývat i podoby symbolické, kdy v případě pouličního sexbyznysu mohou být sexuálním pracovnícím s větší klientelou vyhrazeny „lepší“ místa, případně jsou pověřeny dohledem nad ostatními.

Ve výzkumu byla identifikována i kombinace horizontální a vertikální mobility, kdy sexuální pracovnice skrze přestěhování změnila i formu sexbyznysu. I v tomto případě se jednalo o sexpodniky a privátní sexbyznys:

*„No to hodně, asi na 6ti privátech jsem byla a ve 4 klubech, ale já sem tam vždycky chvíli a pak jdu dál. Nemám ráda ten stereotyp. Ale na druhou stranu ty majitelé to nemají rádi, když jim řeknu, že jsem byla už v tolika privátech...takže jsem toho i dost nacestovala po republice“ (IN24, 23 let)*

Nabízí se zde však otázka, zda horizontální mobilita může skutečně vést i k vertikální mobilitě, nebo se v tomto případě jedná pouze o ojedinělý případ.

### ***Studentky jako specifická skupina sexuální pracovnic***

Při analýze vývoje nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji i v Praze si lze všimnout relativně enormního nárůstu počtu nabídek v květnu/ červnu a jejich poklesu v září/říjnu. Tyto výkyvy mohou být způsobeny specifickou skupinou sexuálních pracovnic, a to studentkami. Studentky vstupují do sexbyznysu s cílem přivydělat si při studiu (Kutálková et al., 2016). Poskytování sexuálních služeb představuje možnost rychlého výdělku a studentky se mohou zároveň věnovat studiu (Lantz, 2004). Sexuální pracovnice, které se zapojily do výzkumného šetření, měly s poskytováním sexuálních služeb během studia zkušenosti:

*„se dvěma spolubydlícíma, každá jsme měla vlastní pokoj... počkala jsem na víkend, až obě holky odjedou a budu mít volnej byt, a chlapík přijel“ (IN11, 21 let)*

*„Ne to ne, to bych nedala s těm pár penězma, co sem měla. Bydlela sem se dvěma spolubydlícíma, tak jako mně bylo v tý době dejme tomu 26, zkoušela sem vejšku, z tý sem neměla nic a nedodělala sem jí. Ale to bydlení bylo celkem fajn, protože když se ve třech dělíte o nájem, tak je to v pohodě právě.“ (IN14, 30 let)*

*„Během vysoké školy to byl fajn přivýdělek“ (IN12, 25 let)*

Jedna sexuální pracovnice uvedla, že poskytování sexuálních služeb byl pro ni přivýdělek na střední škole:

*„Začala sem to dělat jako přivýdělek při škole. Chtěla sem si něco přivydělat prostě“ (IN18, 24 let)*

Pro sexuální pracovnice vysoká, případně střední škola představovala období, při kterém poprvé vstoupily do sexbyznysu a po dostudování v něm nadále zůstaly, tedy z přivýdělku se poskytování sexuálních služeb stalo hlavním zaměstnáním.

V zahraničí se s touto skupinou lze setkat frekventovaně, a to především z důvodu politiky vysokoškolského vzdělávacího systému, který studenty nutí k souběhu zaměstnání a studia (Roberts, Bergström, La Rooy, 2007). Motyl (2012) uvádí, že studentky mohou nabízet sexuální služby, které nemusí být kontaktní, ve formě online inzerátů, ve kterých uvedou měsíční cenu za svou společnost. Klientelu představují především solventní starší muži, kterým se přezdívá sugar daddy (Motyl, 2012).

### **5.3 Výsledky kvalitativní části výzkumu**

Tato část výsledků představuje analýzu a interpretaci kvalitativní části výzkum, tedy rozhovorů s privátními sexuálními pracovnicemi. Prezentované výsledky byly publikovány v odborných časopisech a jako výstupy projektu GAJU č. 029/2016/S – Životní styl žen v privátním sexbyznysu a jejich (sebe)reflexe. Seznam publikací je přiložen v Příloze 6. Získaná data pro zřehlednění a orientaci v textu jsou členěna do tématických bloků.

### **5.4 Analýza sociální izolace žen v privátním sexbyznysu**

Další oblastí, na kterou bylo zaměřené výzkumné šetření disertační práce, bylo sociální prostředí privátních sexuálních pracovnic, se zaměřením na vztahy. Vztahy budou rozděleny do třech úrovní. První úroveň představují blízké vztahy s primární rodinou a partnerem, druhou úroveň vztahy v práci, přáteli a sousedy a poslední úroveň vztahy se společností.

#### 5.4.1 Vztahy s primární rodinou a partnerem

První úrovní jsou vztahy privátních sexuálních pracovníků s jejich primárními rodinami a partnerem. Tato úroveň je rozdělena do dvou oblastí. První oblast představují vztahy s primární rodinou, které byly velmi rozdílné. Vztahy s primární rodinou jsou graficky znázorněny v obr. 7 – *Vztahy s primární rodinou*, níže.

Analýza vztahů s primární rodinou ukazuje, že vztahy s primární rodinou lze rozdělit do dvou skupin. První skupinu představují sexuální pracovníci, které mají se svou primární rodinnou vztahy v různé míře narušené a sexuální pracovníci se s rodinou nestýkají, nebo nekomunikují.

*„...se svojí rodinou nekomunikuji, takže nic o mě neví“ (IN22, 30 let)*

*„...Nikdo se mě neptá, s rodinou nekomunikuji“ (IN31, 25 let)*

*„Ne mě rodina vymřela a mám ještě bratra s tím se nebavím už 5 let“ (IN6, 30 let)*

Podobné výsledky lze nalézt ve výzkumu Hedin a Månsson (2004), kteří uvádí, že sexuální pracovníci své vztahy s primární rodinou označovaly jako problematické, slabé a konfliktní. Druhá skupina sexuálních pracovníků má s primární rodinou dobré vztahy, případně kontakt může být omezen pouze na rodinné události:

*„nenene ne neví to vůbec, s našima vycházím suprově, oni jako neví že to dělám, protože mam jakoby zdravku“ (IN1, 43 let)*

*„párkrát do roka, většinou když jsou nějaký oslavy, narozeniny, svátek“ (IN4, 28 let)*

Na to, zda má sexuální pracovníci s primární rodinou narušené vztahy, či nikoliv má významný vliv skutečnost, zda rodina o práci v sexbyznysu ví a v jaké míře jí toleruje. Informovanost rodiny o práci v sexbyznysu lze rozdělit do dvou skupin. První skupinu tvoří sexuální pracovníci, které v rozhovorech převážně uváděly, že rodina o jejich práci v sexbyznysu neví, přičemž zde je možné pozorovat i předpokládané reakce rodiny v případě, že by se o tom dozvěděla:

*„Moje rodina? To vůbec! Moje rodina by tohle nikdy nepochopila. Nikdy. Ví to jako pár mých známých, nejbližších, ale ty se to nesmí dozvědět“ (IN9, 26 let)*

IN10 (25, let): *„Nee, vůbec.“*

T: „*Co myslíš, jak by reagovali?*“

IN10 (25 let): „*No, asi špatně, no.*“

„*Ježiš rodina ta to neví, ta kdyby to zjistila, tak to by byl průser no.*“ (IN18, 24 let)

Z toho důvodu se sexuální pracovnice snaží tuto skutečnost před rodinou utajit pomocí různých fiktivních zaměstnání, které zahrnovaly práci v masážních a kosmetických salónech, nebo v baru: „*myslí si nebo, žijou v domněni že já sem jakoby kosmetička, že dělám v jednom salonu, takže neví to co já dělám.*“ (IN24, 23 let). Ale utajování se neomezuje pouze na fiktivní zaměstnání, ale jelikož sexuální pracovnice sexuální služby poskytují převážně v bytech, které nevyužívají pouze k práci, ale i k soukromému životu, tak se utajování soustředí i na prostředí bytu:

„*Mě kdybyste tam prošli byt a chtěli byste mě nějak jakoby usvědčit, že tohle to dělám, tak tam kolikrát nenajdete ani ty kondomy, protože já prostě furt pro ně lítám, nestíhám prostě kolikrát kupovat nebo si prostě i někdy přivezou sami, jakože jim já řeknu, ať si je přivezou, protože čím míň toho doma mám, kdyby někdy náhodou mě přepadla rodina a takhle, tak ono je to lepší.*“ (IN25, 23 let)

Zmíněné utajování je spojeno především se strachem, že se rodina o práci v sexbyznysu dozví a ukončí tak se sexuální pracovnicí veškeré kontakty. Heumann (2010) uvádí, že právě strach z odhalení a možné stigmatizace je nejfrekventovanějším důvodem k utajování, zapírání a fabulaci. Totéž uvádí i autorka Sanders (2004) podle které, sexuální pracovnice žijí v neustálém strachu, že se o tomto dozví jejich rodina. Z toho důvodu je v sexbyznysu kladen značný důraz na anonymitu (Šídová, Poláková, Malinová, 2013), které se sexuální pracovnice snaží zajistit i poskytováním sexuálních služeb mimo místa svého bydliště: „*Jako oni bydlí dost daleko odtud, takže nikdo osobně jim to říct nemůže*“ (IN12, 25 let). Ale také inzerováním svých služeb s fotografiemi bez obličeje, ale i na místech v bytě, které nelze snadno identifikovat někým, kdo ho zná. Druhá skupina je pak tvořena sexuálními pracovnicemi, které svou rodinu o práci v sexbyznysu informovaly a rodina práci toleruje:

„*Nejvíc mě štve to, že jsem taková kecka, takže ví to moje máma, ví to babička, kamarádka, tuší to hodně lidí, ví to o mně hodně lidí*“ (IN2, 23 let)

„*Ví o tom máma*“ (IN20, 34 let)

*„No hele, moje rodina to toleruje“ (IN26, 55 let)*

Motivem, proč rodina práci v sexbyznysu toleruje, může být, že sexuální pracovnice svou rodinu prostřednictvím výdělků finančně podporuje. Malinová (2005) uvádí, že v současnosti je stále častější, že žena je hlavním, případně jediným živitelem rodiny a finančně zabezpečuje partnera, děti, ale i členy širší rodiny. Autorka tvrdí, že se s tímto jevem lze setkat převážně u romských rodin, které využívají atraktivní členky rodiny k zajišťování finančních prostředků. Dále Šídová, Poláková, Malinová (2013) uvádí, že finance plynoucí z poskytování sexuálních služeb mohou být jedinou možností k zajištění chodu domácnosti, samotného bydlení, ale i k zaopatření svých dětí. Tolerance může být však způsobena i jiným faktorem, a to tím, že rodina může sexuální pracovníci k poskytování sexuálních služeb donutit, případně k poskytování vmanipulovat, nebo i, v rámci obchodování s lidmi, prodat (Demleitner, 1994; Malinová, 2005; Karandikar et al., 2013). Tento jev byl ve výzkumu taktéž zaznamenán:

*„no hele, moje rodina to toleruje. Můj fotr, ten mě k tomu dokonce dostal, si pamatuju, jak mě prvně dohodil tancování v jednom kabaretu, což je vlastně bordel s kurvama...Fotr totiž prodělal dost peněz z podnikání, potřeboval pomoc...“ (IN8, 24 let)*

Analýza výsledků ukázala, že pokud se však rodina o sexbyznysu dozvěděla, ať už od sexuální pracovnice, nebo jiným způsobem, tak reagovala velmi rozdílně. V některých případech je informace o práci v sexbyznysu spojena se šokem a následně se smířením:

*Ano rodina to ví. Nebyli z toho vůbec šťastný, ale řekla sem to a mají mě pořad rádi a nijak mi do toho nekecaj. Docela se s tím smířili (IN36, 25 let)*

*„No, nejdřív z toho byla špatná, ale tak po dvou letech zjistila, že nemá cenu se proti tomu bránit“ (IN4, 28 let).*

Nicméně v některých případech rodina může zareagovat negativně a po prvotním šoku se může od sexuální pracovnice distancovat: *„S příbuznými ne, ty se ode mně distancovali.“ (IN14, 30 let).* Zajímavým zjištěním, které bylo z rozhovorů o vztazích s primární rodinou identifikováno, bylo, že sexuální pracovnice mají často rozdílné vztahy s matkou a otcem. Sexuální pracovnice v případě, že se rozhodnou o práci v sexbyznysu někomu z rodiny svěřit, tak převážně se jedná o matku. V případě otce se lze setkat s rozdílným přístupem:

*„táta vo tom neví, by to nepochopil“ (IN4, 28 let).*

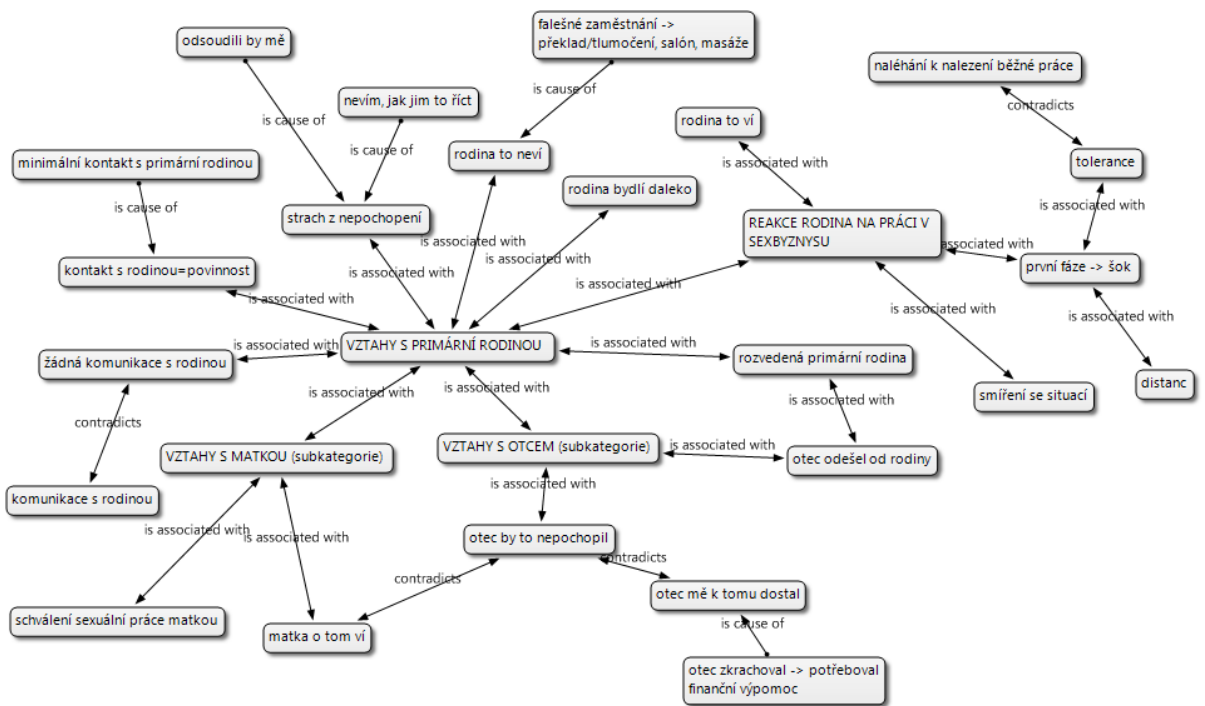
*„... hlavně táta by to nezkousl. Ten by mě vydědil“ (IN9, 26 let).*

Podobný případ jako u otce je i v případě dětí sexuální pracovnice. Před dětmi se snaží informace zatajit, případně skutečnost upraví podle potřeby, aby se o poskytování sexuálních služeb nedozvěděly:

*„ale nevědí to, myslej si, protože já sem byla dřív striptérka u tyče, takže si myslí, že tančím a nechci aby to věděli, dnešní realita je jiná“ (IN19, 34 let)*

Zeglin (2014) uvádí, že nízká podpora, na které se podílí i omezení sociální kontakty, a nestabilní životní podmínky nutí sexuální pracovnice k rozhodnutí o jejich dětech bez možnosti reflexe a podpory od blízkých osob.

Na závěr této části je třeba uvést, že sexuální pracovnice pocházely z různých rodinných prostředí, kdy některé pocházely z rozvedených rodin, ale i z úplných rodin. Dle studií, které se zabývaly rodinným zázemím sexuálních pracovnic, kdy např. Dalla (2001) uvádí, že sexuální pracovnice pocházejí z především z nefunkčních rodin, případně rodin, u kterých se vyskytovalo sociálně patologické chování jako např. závislost na návykových látkách, nebo zvýšená konzumace alkoholu, či přímo alkoholismus, ale i domácí násilí. Vliv rodinného zázemí na vstup do sexbyznysu uvádí i Malinová (2005). Na druhou stranu dle Šídové a Polákové (2013) míra nefunkčních primárních rodin mezi sexuálními pracovnicemi není vysoká.



**Obrázek 7 – Vztahy s primární rodinou**

Zdroj: Ondrášek, Kajanová, Kozubík, 2018

### *Vztahy s partnerem*

Druhou oblast představují vztahy sexuálních pracovníků s jejich partnery. Analyzované vztahy jsou graficky znázorněny v *obr. 8 – Vztah s partnerem*, níže. Výsledky ukazují, že sexuální pracovníci z hlediska partnerských vztahů představují heterogenní skupinu. Část sexuálních pracovníků mělo v průběhu výzkumného šetření partnera, který o práci v sexbyznysu ví a toleruje jí. Tolerance práce v sexbyznysu mohla být však ovlivněna i skutečností, že partner z výdělků z poskytování sexuálních služeb měl profit:

IN4 (28, let): „*Ví to, ví to, od začátku sem mu to říkala.*“

T: „*A co ti na to řekl?*“

IN4 (28, let): „*Je mu to jedno, bere to jako mojí práci.*“

„*přítel, když je ve španělsku, tak se mu nedaří, má problémy, je zodpovědnější za nějaký zvířata, který adoptoval a práci nemá, tak sem mu poslala už celkem asi 20tisíc, věci v Čechách sem za něj platila, když neměl*“ (IN7, 24 let)



Dle autorů Scambler a Scambler (1997) partner, který s poskytováním sexuálních služeb souhlasí, případně ho propaguje, je nejčastěji považován za kuplíře. Zajímavé je, že v některých případech se může stát, že se mezi sexuální pracovníci a kuplíř rozvine partnerský vztah, který Katona (2012) nazývá loverboy. Autorka uvádí, že se jedná o vztah na sexuální a emoční bázi a sexuální pracovnice je kuplířem ovládaná a sdílí s ním své výdělky. Poelmans et al. (2011) uvádí, že kuplíř může sexuální pracovníci prostřednictvím její emoční závislosti i donutit k poskytování sexuálních služeb. Tento vztah se však ve výzkumu neobjevil.

Některé sexuální pracovnice uváděly zkušenost s tím, že partner poskytování sexuálních služeb netoleroval a došlo k ukončení vztahu. Dle jejich názoru partneri nevnímali jako přijatelné mít s partnerkou vyrovnaný partnerský vztah, kde ona současně poskytuje sexuální služby:

*„Zatím jako ne, no. Já jsem teda měla a snažila jsem se bejt k němu upřímná a nekous to, takže konec“* (IN9, 26 let)

*„No bylo to hlavně kvůli té práci, ze začátku je to ideální žejo, každej říká, jak mu to nevadí, ale postupem času mu to začne vadit, že jsem s jinýma chlapama... začnou žárlit.“*  
IN4 (28 let):

Důvodem může být, že partner mohl na klienty žárlit, což uvádí i výzkumy od McKeganey, Barnard (1996), nebo Pyett a Warr (1997). Dále např. Rossler et al (2010) k tomuto uvádí, že sexuální pracovnice zapojené do jejich studie uváděly, že rozchod nastal v případě, že partner nedokázal oddělit sexuální styk v práci a doma, a to i přesto, že to ony samy to dokázaly. Jako důvod lze uvést i to, že mohlo dojít k narušení důvěry týkající se používání ochrany při poskytování sexuálních služeb (Bellhouse et al., 2015). Dalším důvodem může být komodifikace sexuálních pracovníků, která podle Sanders (2004) ovlivňuje sociální identitu a vztahy.

Druhá část sexuálních pracovníků uvedla, že současný partner o práci v sexbyznysu neví. Sexuální pracovnice před partnerem svou práci tají, přičemž i zaměstnání partnera a jeho časové možnosti mohou být pro ni značnou výhodou:

*„On má složitější povolání. Takže buď odjede na týden na služebku, což mi teda v tuhle chvíli ještě vyhovuje, že jo“* (IN5, 50 let)

*„ale přítel o tom neví, protože co se týče tohohle tak proto by pochopení neměl“ (IN6, 30 let)*

Výsledky ukazují, že partner, resp. finanční situace po rozchodu, nebo během partnerského vztahu mohla být v některých případech důvodem ke vstupu do sexbyznysu, nebo k návratu. Na tuto skutečnost poukazuje i Poláková (2016), která uvádí, že motivací ke vstupu mohou být dluhy a exekuce ze vztahů:

*„No měla sem, ale vykašlal se na mě i na syna a alimenty mi neplatí tak sem byla nucena se k tomu vrátit, abych měla pro sebe a syna.“ (IN36, 25 let).*

*„jsem měla dlouholetýho přítele, a to prostě, dostala jsem se do strašného průseru s ním, jo, prostě jsme se dostaly do strašných dluhů, prostě dluhy narůstaly, prostě to šlo všechno až do exekuce, takže já jsem byla úplně strašně zoufalá“ (IN3, 29 let)*

*„On měl prostě dluh, dluhem, ta výplata šla, potřebovala jsem něco jinýho, takže spíš taková jakoby společná situace, takže jsme začali prostě najednou krachovat“ (IN15, 27 let)*

Největší část informantek dobře výzkumného šetření partnera neměla, ale zároveň uváděla, že ani momentálně žádného nechce. Rozhodnutí může být následkem změny postoje a důvěry k mužům, ke které došlo působením v sexbyznysu:

*„... já mám hroznou jakoby že mam ehm, problémy s důvěrou, že málokomu věřim. Protože chlapi jsou hajzlové, a vim, co dělaj, že k nám chodí ženáci prostě“ (IN1, 43 let)*

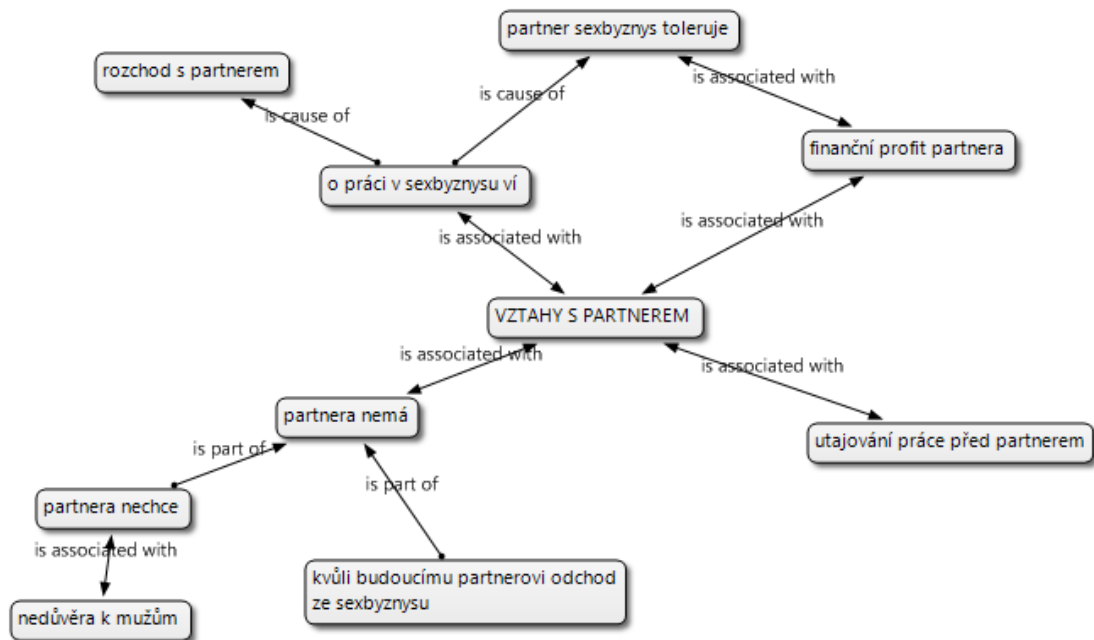
*„Nee, já mám těch chlapů plný zuby, to už bych nedala, aby mě ještě někdo takhle otravoval někde třeba na diskárnách, to ne“ (IN13, 31 let)*

I přesto některé sexuální pracovnice plánují mít v budoucnu rodinu a partnera, kvůli kterému by ze sexbyznysu odešly. Je tu tak vidět jistá idealizace a představa o partnerovi jako zachránci, který sexuální pracovníci pomůže s odchodem a překonáním jeho a následné fáze:

*„Ale je jasný, že jednou se dostanu do věku, kdy sama budu chtít děti, rodinu. Takže bych toho nechala, ale i teď, kdyby to bylo mezi náma jako vážný, tak už bych to klidně zvažovala“ (IN10, 25 let).*

Negativní zkušenosti s muži nemusí mít významný vliv na vztahovou oblast sexuálních pracovnic, kdy Baumeister a Leary (2007) uvádí, že sexuální pracovnice mají stejnou

potřebu udržovat stabilní mezilidské vztahy. Perecca et al. (1998) dále tvrdí, že se sexuální pracovnice usadí a vdá. Na druhou stranu dle výzkumu Nixon et al. (2002) vysoké procento sexuálních pracovnic zažívají ve svých stálých vztazích domácí násilí, které však ve výzkumném šetření disertační práce nebylo zaznamenáno. Podobný výsledek lze nalézt i ve výzkumu Bhattacharjee et al. (2018).



**Obrázek 8 – Vztahy s partnerem**

Zdroj: Vlastní výzkum

#### 5.4.2 Vztahy v práci, s přáteli a sousedy

Vztahová oblast privátních sexuálních pracovnic byla analyzována i v rámci druhé úrovně, tedy vztahy v práci, s jejich přáteli, ale také sousedy. Tuto oblast lze rozdělit do dvou částí, a to z toho důvodu, že vztahy v práci, resp. s kolegyněmi se velmi prolínají se vztahy s přáteli. Obě části a vztahy mezi nimi jsou graficky znázorněny v *obr. 9 – Vztahy s kolegyněmi a přáteli*, na konci této podkapitoly.

V rozhovorech sexuální pracovnice kladly zvláštní význam přátelským vztahům, protože přátelé jsou převážně jedinými osobami, které o práci v sexbyznysu ví a tolerují jí. Zároveň přátelé mohou být jedinou formou důvěry, kterou sexuální pracovnice mají:

*„Ano, mám kamarádku a kamaráda, kteří o tom ví a neodsuzují mne. Jinak si o tom s nikým nepovídám“ (IN23, 27 let)*

*„Vím to moje nejbližší kamarádky, se kterými se znám od dětství“ (IN9, 26 let)*

V některých případech se může stát, že i kamarádka sexuální pracovnice může uvažovat o vstupu do sexbyznysu, na základě rozhovorů o poskytování sexuálních služeb, především finančním aspektu:

*„Ano, jedné kamarádce. Docela mě i chápe, sama o tom začala uvažovat, protože když si povídáme, tak vidí ty peníze a peníze jsou pro všechny dost velkým lákadlem.“ (IN30, 28 let)*

Při komparaci přátelských a partnerských vztahů, tak je patrný rozdíl mezi těmito dvěma typy, kdy partnerské vztahy jsou především krátkodobého charakteru a přátelské vztahy spíše charakteru dlouhodobého. Výsledky taktéž ukazují, že dlouhodobá kamarádka může být osobou, která představovala impulz k začátku poskytování sexuálních služeb:

*„Tak mně to jedna kamarádka nabídla a já jsem do toho šla, protože jsem neměla peníze a cukrářku jsem dělat nechtěla, pak jsem s ní i bydlela s tou kamarádkou“ (IN4, 28 let).*

*„Jsem dostala nabídku tady na tu práci od jedny moje kamarádky, kterou znám dlouho“ (IN6, 30 let).*

Na druhou stranu podobně jako v případě primární rodiny, nebo partnera, se může stát, že sexuální pracovnice prostřednictvím výdělků finančně podporuje svou kamarádku:

*„Jo, ty, který jsem pomáhala s penězma“ (IN2, 23 let)*

Specifickým přátelským vztahem, přičemž zde lze pozorovat prolínání dvou oblastí, jsou vztahy s kolegyněmi. Jedná se o vztahy, které jsou dle Malinové (2016) pro sexuální pracovnice zvláště důležité a které mají vliv na to, zda se sexuální pracovnice v práci cítí relativně spokojeně. V případě, že se z kolegyně stanou kamarádky, které se mohou vzájemně podporovat, diskutovat o práci, klientech, ale také si důvěřovat:

*„... mám kamarádky z privátu, ty to ví samozřejmě...“ (IN2, 23 let).*

Dle výzkumu Miller (1993), který byl proveden s pouličními sexuálními pracovnicemi, se mezi sexuálními pracovnicemi objevují nepsaná pravidla, která jsou zaměřená na povinnost sdílet s ostatními pracovnicemi triky, ale v případě přátel, i na informace o

nebezpečných klientech. V rozhovorech jedna sexuální pracovnice uvedla, že mezi kolegyněmi dochází ke konfliktům:

*„třeba hádky s holkama na privatu, nebo tak, občas je to takový že mam nervy no jakoby“*  
(IN8, 24 let)

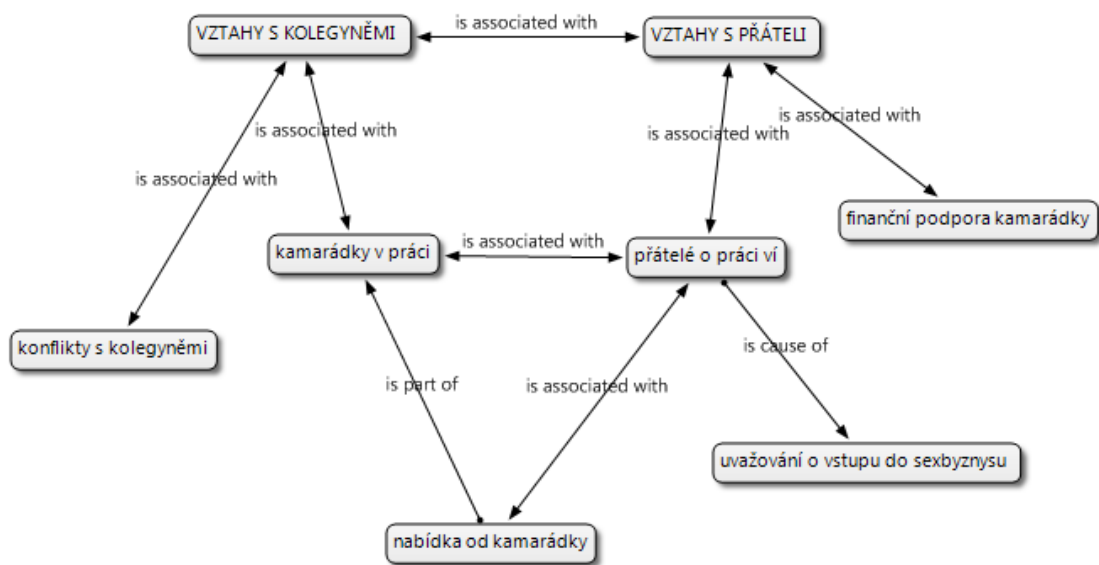
Druhou oblast této úrovně vztahů privátních sexuálních pracovnic představují vztahy se sousedy. Výzkumné šetření bylo zaměřeno i na tuto oblast zejména z důvodu, že poskytování privátních sexuálních služeb probíhá v panelových domech, kde je více zaručena anonymita sexuálních pracovnic, ale i klientů. Zároveň však zde dochází k setkávání klientely s ostatními osobami žijícími v blízkosti sexuální pracovnice.

Sexuální pracovnice v rozhovorech uváděly, že dle jejich názoru o tom sousedi neví, případně ví, ale k žádné konfrontaci nedošlo:

*„Tak v paneláku to moc nepoznáte“* (IN6, 30 let)

*„No, myslím si, že jestli sousedi vidí, jak se mi to tady střídá (smích), tak možná, ale zatím jsem se s nima o tom ještě nijak nebavila (smích).“* (IN9, 26 let)

*„Jako oni asi ví, že třeba něco je, ale asi si netipnou, že bych to byla zrovna já.“* (IN15, 27 let)



**Obrázek 9 – Vztahy s kolegyněmi a přáteli**

Zdroj: Vlastní výzkum

### 5.4.3 Vztahy se společností

Poslední identifikovanou a analyzovanou úroveň vztahů představují vztahy se společností. Rozhovory nebyly zaměřeny přímo na tento typ vztahů, ale lze je analyzovat z druhé strany, tedy ze strany společnosti. Vztahy jsou graficky znázorněny v *obr. 10 – Vztahy se společností*.

Česká společnost se k sexbyznysu staví názorově rozdílně. Dle online průzkumu společnosti SANEP, která se zabývá průzkumem veřejného mínění a do kterého se zapojilo 7 512 respondentů ve věku 18-70 let, by se podle 65,8 % dotázaných měl sexbyznys zlegalizovat, kdežto 15,9 % bylo pro úplný zákaz, 6,2 % souhlasilo se stávajícím řešením (SANEP, 2015), které představuje kriminalizace doprovodných jevů. Z tohoto vyplývá, že by vztah společnosti k sexuálním pracovnícím, resp. sexbyznysu měl být převážně kladný, nicméně je potřeba zmínit další faktory, které se na tomto podílí.

Prvním faktorem je přístup samotného právního systému České republiky. V České republice je aplikován přístup kriminalizující doprovodné jevy sexbyznysu (násilí, obchodování s lidmi, ohrožení výchovy dětí a mládeže, ...), který je blíže popsán v teoretické části disertační práce viz podkapitola *Legislativní ukotvení sexbyznysu*. Přístup na sexuální pracovnice pohlíží jako na pachatele trestných činů a stále používá označení prostituce, prostitutka, prostituování. Dále se jedná i o odborný diskurz, který

se převážně zabývá potlačením sexbyznysu. Na druhou stranu i ten se v posledních letech začíná měnit a odborníci se zabývají možnostmi zlepšení právního postavení těchto osob, bezpečného poskytování sexuálních služeb a další.

Druhým a velmi významným faktorem je, že se osoby poskytující sexuální služby setkávají s vysokou mírou stigmatizace. Stigmatizace negativně ovlivňuje sebepojetí a formování identity daného jedince s následkem jeho sociálního vyloučení, tedy zapojení se do běžného života a dochází tak k omezení sociálních interakcí z důvodu utajování, nebo studu (srov. Corrigan, Matthews, 2003) Stigmatizace je patrná zejména u marginalizovaných skupin, mezi které patří i osoby poskytující sexuální služby (Benoit et al., 2017). Autoři Benoit et al. (2017) uvádí, že stigmatizace sexbyznysu se odehrává na třech úrovních. Jako první úroveň uvádí stigmatizaci od veřejnosti, ale i sexuálních pracovníků a pracovníků, kteří mezi sebou mohou úmyslně, či neúmyslně udržovat stigmatizující pojmy. Jako další úroveň uvádí instituce (např. zdravotnický nebo justiční systém) a do poslední úrovně řadí právo, regulace, politiku a také média (Benoit et al., 2017), která se významnou mírou podílí na reprodukci a udržování stigmatizujících označení (šlapky, prostitutky a další) (Jeffrey, MacDonald, 2006). Vysokou míru stigmatizace uvádí i Ma, Loke (2019) a Zehnder et al. (2019),

Sexuální pracovníce jsou si stigmatizace plně vědomy a v rozhovorech uváděly (reprodukovaly) i stigmatizující a pejorativní označení, které jsou ve spojitosti se sexbyznysem asociovány:

*„odsoudili by mě, měli by mě za kurvu, za šlapku, styděli by se za mě. A já jim nechci jakoby, nechci aby si tohle o mě mysleli, asi by nepochopili že to dělám pro peníze“ (IN1, 43 let)*

*„Jako taková ta pověst. Jestli se říká, „jé to je ta kurva“ (IN2, 23 let)*

*„Vždycky když je někdo takový, kde děláš, tak kde děláš prosím tě, já říkám jako, pracuji v práci jako normální člověk vydělává, dostávám výplatu, jo, pracuji. Ale když teda jako nenechá mě být, tak říkám, ano dělám kurvu.“ (IN17, 24 let)*

*„Mně nezbilo nic než se s tím smířit. Prostě tady tu nálepku mám, mít budu, potáhne se to se mnou“ (IN6, 30 let)*

V některých případech se na stigmatizaci sexuálních pracovníků může podílet i jejich primární rodina:

*„... máma se to dozvěděla... mně osobně o tom, že to ví, nic neřekla, akorát vlastně všem kolem rozeslala zprávy, ať se se mnou nebaví a takhle že dělám kurvu“ (IN10, 25 let).*

Stigmatizace může mít za následek, že sexuální pracovnice se ocitnou v izolaci a případně k nepřátelským postojům od ostatních (Benoit et al., 2017). U sexuálních pracovnic se tato izolace z důvodu stigmatizace projevovala prostřednictvím toho, že se žádné jiné osobě nesvěřují ohledně poskytování sexuálních služeb:

*„O této práci nikomu se nesvěřuji je to moje věc, co dělám“ (IN19, 34 let)*

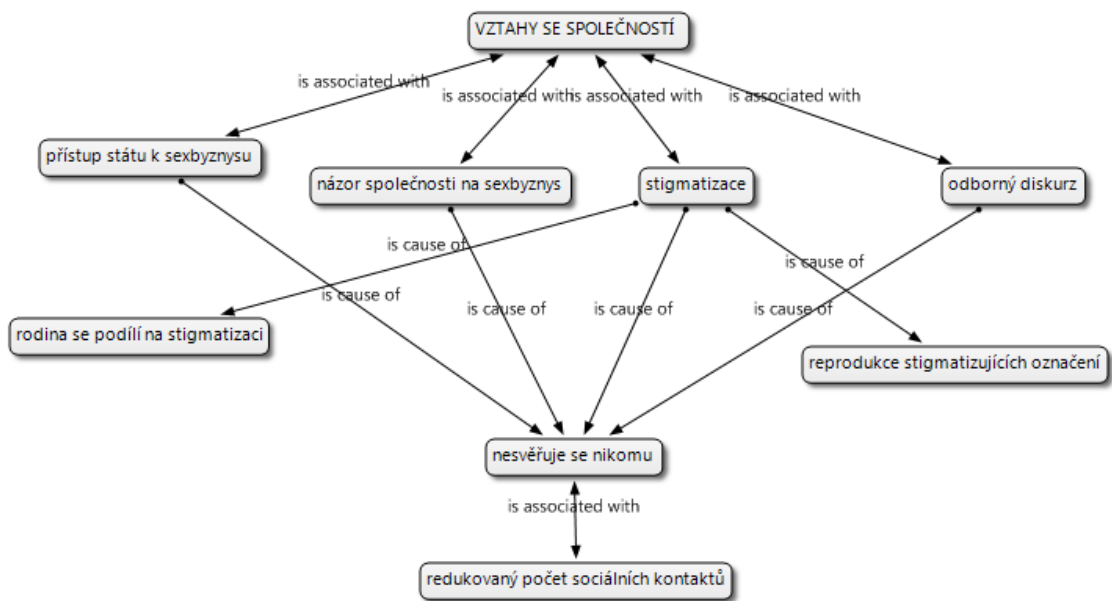
Případně se jedná pouze o omezený okruh osob:

*„Mám toho kamaráda právě, který o mě ví všechno, takže mám, no.“ (IN25, 23 let)*

*„Mám. Mám vlastně kolegyni, kámošku“ (IN24, 23 let)*

Beniot et al. (2017) dále uvádí, že stigmatizaci lze snižovat řadu aktivit jako veřejných akcí organizací zabývajících se sexbyznysem, právními výzvami, vyváženým zpravodajstvím, ale i protestními akcemi. V České republice se o snížení stigmatizace snaží zejména organizace ROZKOŠ bez RIZIKA, která pořádá řadu akcí určených pro veřejnost (ROZKOŠ bez RIZIKA, 2020).



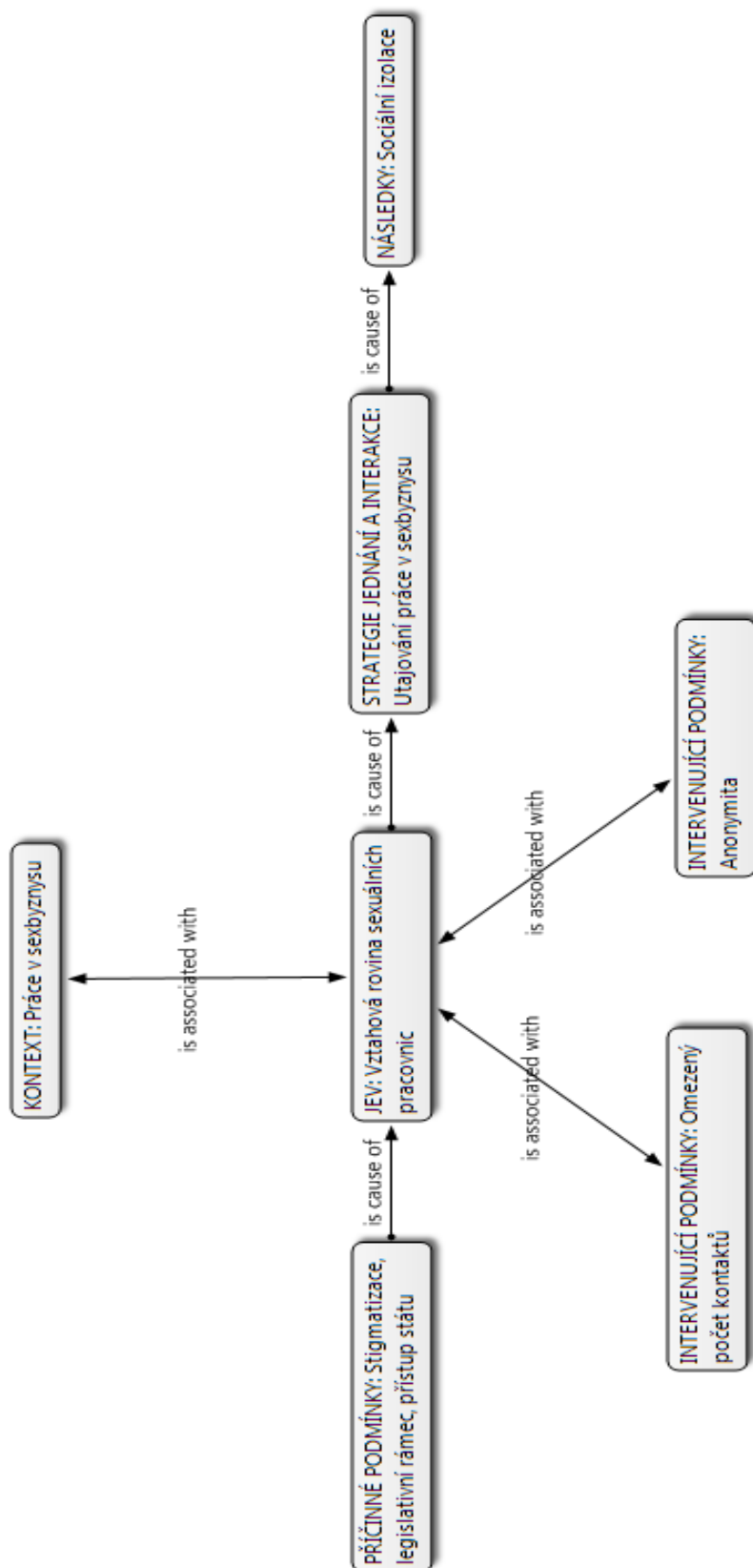


Obrázek 10 - Vztahy se společností

Zdroj: Vlastní výzkum

#### 5.4.4 Paradigmatický model sociální izolace

Ve vztahu k metodě analýzy získaných dat byl vytvořen paradigmatický model znázorňující sociální izolaci privátních sexuálních pracovníků. V modelu (obr. 11) jsou zároveň shrnuty poznatky z analyzované oblasti. Podoba modelu je následující:



Obrázek 11 – Paradigmatický model sociální izolace

Zdroj: Vlastní výzkum

### *Příčinné podmínky: Stigmatizace, legislativní rámec, přístup státu*

V České republice, ale i v zahraničí je stále velmi patrná stigmatizace osob poskytující sexuální služby. Stigmatizace jsou si vědomy, jak privátní sexuální pracovnice, tak i jejich blízké a širší sociální okolí. Stigmatizace negativně ovlivňuje život privátních sexuálních pracovnic, ale i jiných marginalizovaných skupin. Vliv na vztahovou rovinu sexuálních pracovnic má však i legislativní rámec a přístup České republiky k sexbyznysu.

### *Jev: Vztahová rovina sexuálních pracovnic*

Vlivem stigmatizace je vztahová rovina privátních sexuálních pracovnic převážně narušena. Výsledky ukazují, že privátní sexuální pracovnice mají ve větší míře narušené vztahy s primární rodinou, kdy s rodinou udržují omezené kontakty, případně žádné. V některých případech primární rodina působení v sexbyznysu toleruje, ale zde může mít vliv finanční podpora od sexuální pracovnice. Objevily se však i případy, kdy se primární rodina od sexuální pracovnice v reakci na zjištění o sexbyznysu distancovala, ale i zprostředkovala vstup do sexbyznysu.

Z hlediska partnerských vztahů privátní sexuální pracovnice nepředstavují homogenní skupinu. Část sexuálních pracovnic stálý partnerský vztah nemá a zároveň žádný nehledá, přičemž toto může být ovlivněno ztrátou důvěry k mužům způsobenou působením v sexbyznysu. Druhá část sexuálních pracovnic partnera má, který poskytování sexuálních služeb toleruje (i zde se objevila finanční podpora od sexuální pracovnice), ale v některých případech sexuální pracovnice před ním skutečnost tají.

Z hlediska přátelských vztahů privátní sexuální pracovnice mají omezený počet osob, které považují za přátele. V této rovině dochází k prolínání se vztahy v práci, tedy s kolegyněmi, které mohou být zároveň jedinými přítelkyněmi sexuální pracovnice. Výzkumné šetření ukázalo, že přátelské vztahy jsou pro privátní sexuální pracovnice velmi důležité. Zároveň přátele mohou být osoby, které sexuální pracovnici, jako v případě rodiny, zprostředkovaly první kontakt se sexbyznysem.

### *Kontext: Práce v sexbyznysu*

Kontext analyzovaného jevu představuje práce v privátním sexbyznysu.

### *Intervenující podmínky: Omezený počet kontaktů, anonymita*

Intervenující podmínky, které velmi ovlivňují zkoumaný jev představuje omezený počet sociálních kontaktů a anonymita. Analýza získaných dat ukázala, že privátní sexuální pracovnice mají omezený počet sociálních kontaktů, které tvoří jejich sociální podporu. Anonymita poskytování sexuálních služeb je významnou intervenující podmínkou, která ovlivňuje vztahovou rovinu privátních sexuálních pracovnic, ale i strategii utajování práce v sexbyznysu.

### *Strategie jednání a interakce: Utajování práce v sexbyznysu*

Privátní sexuální pracovnice před svým sociálním prostředím působení v sexbyznysu tají, a to skrze mobilitu a poskytování sexuálních služeb v jiném městě, anonymní inzerci na určených internetových stránkách, ale i fiktivní zaměstnání.

### *Následky: Sociální izolace*

Následkem zkoumaného jevu je relativně vysoká sociální izolace privátních sexuálních pracovnic. Zároveň anonymita, na kterou je kladen velký důraz v této formě, může být v kombinaci se sociální izolací sexuálních pracovnic velkým nebezpečím z hlediska rizika doprovodných jevů, tedy obchodování s lidmi a násilí od klientů. Podobné poznatky uvádí např. Shoham et al. (1983), podle kterých sociální izolace je způsobena emocionální uzavřeností a omezenou sociální podporou. Sociální izolace taktéž uvádí Pyett, Warr (1999), přičemž dle autorů je míra sociální izolace vyšší u pouliční formy sexbyznysu, než u ostatních. Dále pak Baker, Dalla, Williamson (2010), nebo Pinedo González et al. (2018). Výsledky ukazují, že privátní sexuální pracovnice využívají strategii vyhýbání se, kdy sexuální práci před svým okolím tají. Podobné výsledky lze nalézt i ve studii Koken (2012), kde autorka uvádí, že utajování práce v sexbyznysu vede k pocitům sociální izolace.

## **5.5 Analýza faktorů ovlivňující setrvání v sexbyznysu a vstup na legální trh práce**

Třetí oblastí výzkumného šetření byla analýza faktorů ovlivňující setrvání privátních sexuálních pracovníků v privátním sexbyznysu. Oblast je rozdělena do dvou oblastí, a to subjektivních faktorů, které byly zmíněny, nebo identifikovány a faktorů objektivních.

### **5.5.1 Motivace k poskytování sexuálních služeb**

Před vlastní analýzou faktorů ovlivňující setrvání v sexbyznysu je nejprve nutné analyzovat samotnou motivaci privátních sexuálních pracovníků k poskytování sexuálních služeb. Vztahy mezi identifikovanými kategoriemi jsou graficky znázorněny v *Diagramu 6 - Motivace k poskytování sexuálních služeb*, viz níže.

Z hlediska motivace lze privátní sexuální pracovníce rozdělit do třech skupin, a to podle dělení Malinové (2005), která motivaci člení na tři druhy. První skupinu a nejčastější motivaci k poskytování sexuálních služeb představuje motivace racionální úvahou pracovníce, kterou Malinová (2005) charakterizuje tím, že sexuální pracovníce sexbyznys vnímají jako velmi dobře finančně ohodnocenou práci s možností volit si svou pracovní dobu. Privátní sexuální pracovníce finanční aspekt zmiňovaly nejčastěji:

*„Tak jasně že největším důvodem byly prostě peníze“ (IN14, 30 let)*

*„... díky tomu že to dělám už tři roky, tak pro mě to je běžný zaměstnání, hodně dobře placený zaměstnání, nikdy jsem se neměla líp“ (IN1, 43 let)*

Finanční motivaci k poskytování sexuálních služeb uvádí i řada dalších autorů např. Hughes, de Compostela, (2004), Vanwesenbeeck, (2013) a další.

Finanční aspekt práce v sexbyznysu motivoval sexuální pracovníce už ke vstupu během studia vysoké, nebo střední školy, kdy se jednalo o jistý přivýdělek:

*„Během vysoké školy to byl fajn přivýdělek. Stačilo dvakrát za měsíc a měla jsem peněz spoustu“ (IN12, 25 let).*

Studium představuje náročné finanční období pro studenty a jejich rodiny, přičemž někdy se mohou dostat do stavu nouze a poskytování sexuálních služeb je tak určitým

východiskem, které zároveň značně supluje brigády, které jsou oproti sexbyznysu velmi finančně podhodnoceny (Malinová, 2005).

Analýza ukázala, že finanční motiv nemusel být pouze pro vlastní potřeby, ale privátní sexuální pracovnice uvedly, že skrze sexbyznys se snažily řešit aktuální finanční situaci, kdy např. partner ztratil zaměstnání:

*„No tak tím, že zmizel jeden příjem z rodiny... tím, že manžel přišel o práci“* (IN29, 35 let)

Případně se mohlo jednat o vysoké dluhy a exekuce:

*„On měl prostě dluh, dluhem, ta výplata šla, potřebovala jsem něco jinýho, takže spíš taková jakoby společná situace, takže jsme začali prostě najednou krachovat“* (IN15, 27 let)

Nebo finanční podpora členů primární rodiny:

*„... že chci prostě nějak žít a že si chci něco moct dovolit a pomoci tím ostatním, jako mámě a přítelovi“* (IN7, 24 let)

Dle výzkumu Oso Casas (2010) mohou sexuální pracovnice setrávat v poskytování sexuálních služeb, protože rodina po sexuálních pracovnic prosí o zaslání peněz, nebo dárků. Autorka dále uvádí, že v sexbyznysu se lze setkat s nejasnými hranicemi mezi láskou a vykořisťováním.

Druhou skupinu sexuálních pracovnic motivovaných racionální úvahou představují privátní sexuální pracovnice, které v rozhovorech uvedly, že motivace nebyla jen finanční, ale i vidina volné pracovní doby, manažerovat svůj čas, klienty, ale i pocit nezávislosti: *„Mám volnost, peněz dost a nedělám otroka někomu jinému“* (IN31, 25 let)

Analýza získaných dat ukazuje, že v případě vstupu do sexbyznysu se jedná především o kombinaci motivace financemi a svobodou. Podobné poznatky lze nalézt i ve výzkumu Weidner (2001), který uvádí, že finanční nezávislost a nezávislosti na dalších osobách je častým důvodem k poskytování sexuálních služeb.

Druhou motivací, která byla identifikována a kterou Malinová (2005) označuje za motivaci kvůli vlastní potřebě. Autorka uvádí, že se jedná o motivaci, kdy sexuální pracovnice sexbyznys vnímá jako zábavu, dobrodružství, ale v některých případech i jako

možnost dosažení orgasmu. Sexuální pracovnice v rozhovorech v souvislosti se sexbyznysem zábavu skutečně zmiňovaly:

*„No, tak původně to byla jen taková legrace, jakože menší kapesný, proč ne? Noo, tak sem začala normálně po klubech, prostě zábava, no. Já to neberu jako práci většinou, ale jako zábavu“ (IN24, 23 let).*

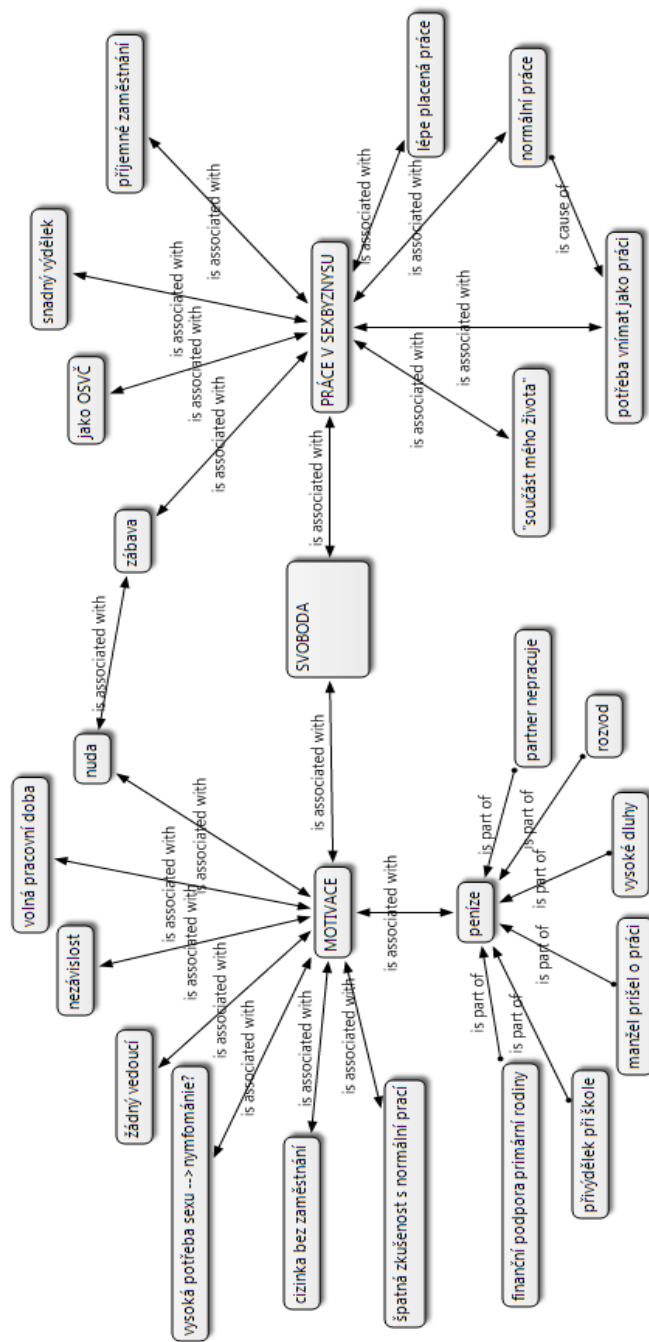
Ve výzkumu byl zaznamenán pouze jeden případ, kdy sexuální pracovnice se označovala za nymfomanku s potřebou častého sexuálního kontaktu: *„Hlavně to, že jsem nymfomanka a rozešla jsem se s přítelem a potřebovala jsem sex fakt denně. Protože jsem na to byla zvyklá x let a najednou nic, že jo. Takže hlavně, hlavně ta potřeba“ (IN26, 55 let).*

Třetí motivací je motivace pod vnějším tlakem v rámci, které je sexuální pracovnice do sexbyznysu vmanipulovaná, ale jedná se i o dívky, které opustily dětský domov a neměly možnost jiného zaměstnání, ale i sexuální pracovnice, které byly svou rodinou do sexbyznysu prodány (Malinová, 2005). Určitá manipulace skrze finanční tíseň člena rodiny byla ve výzkumu taktéž zaznamenána viz podkapitola analýza *Vztahy s primární rodinou a partnerem*. May et al (2000) uvádí, že určitý druh vnějšího tlaku lze sledovat i u přátel sexuální pracovnice, které ji mohou ke vstupu dokonce povzbuzovat, přičemž z takových přátel/přítele se stane blízká osoba, které se sexuální pracovnice svěřuje ohledně své práce, obav atd. Podobný případ byl nalezen i v tomto výzkumu viz podkapitola *Vztahy v práci, přáteli a sousedy*.

Na závěr této podkapitoly pokládám za nezbytné zmínit ještě jeden případ motivace k poskytování sexuálních služeb, a to v případě migrace, kdy sexuální pracovnice byla vnějším tlakem donucena ke vstupu do sexbyznysu:

*„Tenkrát mě nikdo nechtěl zaměstnat, protože jsem cizinka. To bylo ještě hodně, hodně složitý...“ (IN20, 34 let).*

Obě oblasti motivace racionální úvahou jsou dále v této kapitole podrobně analyzovány viz podkapitola *Percepce sexbyznysu jako svobodné práce* a *Finanční aspekt práce v sexbyznysu*.



Obrázek 12 – Motivace k poskytování sexuálních služeb

Zdroj: Ondrášek, Kajanová (2020)



### 5.5.2 Percepce sexbyznysu jako svobodné práce

První faktor, který ovlivňuje setrvání sexuálních pracovníků v poskytování sexuálních služeb, představuje svoboda. Sexuální pracovníci sexbyznysu vnímají jako svobodnější práci než jakékoliv jiné zaměstnání, a to přesto, že poskytování sexuálních služeb je spojené s velmi stresujícím prostředím, poskytování se odehrává převážně v nočních hodinách a sexuální pracovníci musí mít schopnost hospodařit s hotovostí.

Sexuální pracovníci v rozhovorech práci v sexbyznysu kladně hodnotily zejména z hlediska časových možností, které jim může poskytnou a také z důvodu absence nadřízeného, tedy privátní sexuální pracovníci nedostávají úkoly/příkazy:

*„Co tě namotivovalo dělat tuhle práci? ... peníze a svoboda“ (IN31, 25 let).*

*„Je to takový hodně svobodný zaměstnání“ (IN5, 50 let).*

*„... vyhovuje mi moje svoboda, nic nedělat, a nebýt v podstatě něčím otrokem...“ (IN14, 30 let)*

Nicméně po analýze tohoto aspektu sexbyznysu bylo zjištěno, že percepce svobody může být velmi ovlivněná několika faktory. První faktor představuje vlastní denní harmonogram sexuálních pracovníků, který je velmi determinován poskytováním sexuálních služeb. Bylo tak zjištěno, že velká část sexuálních pracovníků nemá pravidelný denní režim, pro který je charakteristické, že všechno čas je podřizován objednávkám klientů, které přichází během celého dne:

*„... jeden se ozve v pondělí, že může mezi jednou a čtvrtou a někdo může jen dopoledne. Takže já už vím, že je pondělí, někdo chodí ke mně, k někomu chodím já“ (IN12, 25 let)*

*„Někdy se stane, že mi zavolá nečekaně, když mohu, tak podle toho, o koho se jedná, si podle toho přizpůsobím svůj denní program, vyjdu mu vstříc, když to jde“ (IN12, 25 let)*

*„Odvíjí se to od toho, v kolik mám klienta. To vím většinou den dva dopředu, ale někdy je to i narychlo, když zavolají, nebo mi někoho doporučí XXX, tak to je pak všechno trochu jinak“ (IN13, 31 let).*

*„... jsem celý den na pracovním mobilu a čekám, kdyby někdo chtěl přijet na setkání...“ (IN31, 25 let).*

Z výše uvedeného vyplývá, že privátní sexuální pracovnice svůj volný čas přizpůsobují převážně klientele a objednávkám. V mezičase stále vyčkávají a vyřizují emaily, případně chatují (Facebook a další stránky) s dalšími klienty:

*„... pak se kouknu na mejl kvůli zákazníkům a zapnu si druhý mobil, kterej mam na objednávky...“ (IN37, 36 let).*

*„... si sednu k tomu chatu a potom čekám...“ (IN20, 34 let).*

*„Noo a pak čekám, až někdo zavolá, sem na facebooku samozřejmě nebo si chatuju na amatérech...“ (IN24, 23 let).*

Problematika privátních sexuálních služeb spočívá ve skutečnosti, že sexuální pracovnice i po ukončení pracovní doby se nachází (bydlí) v prostorách, kde zároveň i pracuje. Z toho důvodu se Crosbie a Moore (2004) ve svém výzkumu zaměřili na work-life balance sexuálních pracovnic a dle jejich zjištění sexuální pracovnice ve velké míře svůj byt opouští a zároveň uvádí, že se u sexuálních pracovnic lze setkat s narušenou percepcí bytu jako svého domova, který by vnímaly jako bezpečné místo. Malinová (2005) uvádí, že pokoj, kde jsou poskytovány sexuální služby je zároveň pokojem, který slouží k odpočinku. V rozhovorech byly tendence k opouštění bytu taktéž identifikovány:

*„... pak jdu třeba i do města se podívat, procházka, abych nebyla furt jen zavřená doma...“ (IN10, 25 let)*

*„... pak jsem šla do města na kafe, najíst se, po obchodech...“ (IN21, 33 let)*

*„Jde se na jídlo, obejde se pár známých a jde se do práce“ (IN16, 36 let)*

V rozhovorech zcela absentoval stereotyp domácnosti (připravování jídla, dětí do školy atd.), což může být způsobeno právě důvodem výše.

Druhý faktor, který může ovlivňovat percepci sexbyznysu jako svobodné práce, a který byl při hlubší analýze identifikován, byla určitá racionalizace v rámci, které sexuální pracovnice omlouvaly svá rozhodnutí a mohly hledat, tedy i zmiňovat, pozitiva poskytování sexuálních služeb:

*„... mi to bylo nabídnuto a já sem si řekla, že když na tom prostě nejsme dobře, tak sem si to jako omluvila, že do toho pudu a nebudu to dělat víckrát...“ (IN7, 24 let).*

Při racionalizaci jedinec omlouvá svá minulá, ale i budoucí rozhodnutí a zároveň hledá pozitiva na svém jednání (Myers, 1950; Steele, 1988). Proto zde nastává otázka, zda zmiňování a percepce sexbyznysu jako svobodné práce není ovlivněno tímto ego

obranným mechanismem. Svoboda byla privátními sexuálními pracovníci explicitně uváděna v případě motivace, ale i samotné percepce sexbyznysu. V tabulce 4 – *Spojení mezi svobodou a motivací poskytovat sexuální služby a vnímání sexbyznysu* je znázorněné spojení mezi motivací a vnímání sexbyznysu, kdy tento vnímaný aspekt může být impulzem ke vstupu do sexbyznysu, ale i k setrvání.

**Tabulka 4 – Spojení mezi svobodou a motivací poskytovat sexuálních služby a vnímání sexbyznysu**

| <b>Motivace ke vstupu do sexbyznysu</b>  | <b>Vnímání práce v sexbyznysu</b>  |
|--|--|
| „Svoboda a sex“ (IN28, 23 let)   | „Svoboda (čas pro sebe) znamená pro mě hodně“ (IN6, 30 let)  |
| „Co mě motivovalo dělat tuto práci? ... Peníze a svoboda“ (IN11, 21 let)                       | „Copak by někdo pochopil, že svoboda je pro mě důležitější, než dělat nějakého blbečka v nějaké práci?“ (IN23, 27 let)   |
| „Nedovedu si představit, že bych někde byla 8 hodin, taková práce mi nic neříká“ (IN2, 23 let) | „Nikdo mi nedává rozkazy, úkoly, když se vrátím domů, nikdo na mě nekřičí, nikdo mě nesleduje a já mohu dělat to, co chci v práci..., je to taková svobodná práce“ (IN5, 50 let) |
| „Jsem svobodná, mám dost peněz a nejsem nikomu otrokem“ (IN31, 25 let)                         | „... vyhovuje mi moje svoboda, nic nedělat, a nebýt v podstatě něčím otrokem...“ (IN14, 30 let)  |

Zdroj: Ondrášek, Kajanová (2020)

Je nezbytné taktéž uvést, že sexuální pracovníci poskytování sexuálních služeb vnímají jako práci/zaměstnání. V rozhovorech uváděly, že sexbyznys je pro ně určitým druhem samostatně výdělečné činnosti:

„Takže si představ, že třeba když je někdo nákej živnostník a dělá sám na sebe, tak si řídí tu práci sám, já mam to stejný“ (IN1, 43 let).

„tak takhle já pracuju tady doma, jo. A je to pro mě práce jako každá jiná“ (IN3, 29 let).

*„Jo, jo, já se s tím vopravdu netajím jako, je to práce, která mě baví.“ (IN5, 50 let)*

V zahraničí, v případě legalizace, nebo regulace sexbyznysu, je poskytování sexuálních služeb legální na základě získání oprávnění (Daalder, 2007; Wagennar et al., 2017) a ze sexuálních pracovníků a pracovnic se de facto stávají osoby samostatně výdělečně činné. Organizace ROZKOŠ bez RIZIKA realizovala výzkum, jehož výsledky ukazují, že sexuální pracovnice, které byly do výzkumu zapojeny, by měly zájem o oprávnění legálně poskytovat sexuální služby (Šídová, Poláková, Malinová 2013). Nicméně samotná percepce sexbyznysu a vyrovnání se s působením v něm je dle Šídové a Polákové (2013) mezi sexuálními pracovnicemi velmi rozdílné, přičemž část sexuálních pracovnic se s poskytováním sexuálních služeb nikdy nevyrovná. Dle mého názoru percepce sexbyznysu jako práce taktéž podobně jako svobodu do určité míry ovlivňuje zmíněná racionalizace.

Během našeho výzkumu bylo v percepce privátních sexuálních pracovnic zjištěno, že jejich veškeré denní i pracovní aktivity označují jako normální, zároveň na normalitu v rozhovorech kladly značný důraz (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018b). Jednalo se tak o:

*„... klasicky, co normální lidi dělají...“. „Chodím normálně ven, na brusle, do kina, nákupy, kafe, obědy večere s kámoškama, úplně normálně...“ (IN1, 26 let)*

*„Můj den se jako nák moc neodlišuje od normálního dne běžného člověka...“ (IN9, 26 let)*

*„To že bych si pokecala normálně o normálních věcech s normálním a lidma...“ (IN24, 23 let)*

Je tak patrné, že v rámci percepce sexbyznysu jako regulérní práce se může jednat pouze o vyjádření, se kterým se sexuální pracovnice neztotožňují, přičemž toto může probíhat mimo jejich vědomou úroveň. Dle De Meis (2002) existuje určitá souvislost mezi pohrdáním a působením v sexbyznysu a uvádí, že sexuální pracovnice sexbyznys vnímá jako práci v případě, že přijme svou identitu.

### 5.5.3 Finanční aspekt práce v sexbyznysu

Druhým faktorem, který významně ovlivňuje motivaci a setrvání v poskytování sexuálních služeb, jsou finance, tedy výtěžky privátních sexuálních pracovníků.

Analýza tohoto faktoru ukazuje, že výtěžky privátních sexuálních pracovníků jsou velmi rozdílné. Dle informací od zúčastněných sexuálních pracovníků se jedná o měsíční částky v rozsahu od 7000 -50 000 Kč, přičemž v průměru se jedná o 30 000 Kč za měsíc:

*„Za měsíc, 50, 60 tisíc, není tam žádná křivka, jakoby když jsou sezony nebo něco, takže průměr můžu říct, že mám tak padesátku šedesát“ (IN1, 43 let)*

Příjem privátní sexuální pracovníce je výsledkem počtu klientů za daný měsíc, kdy ceny za sexuální služby jsou v této formě stanovené převážně za hodinu, případně i za půl hodiny, nebo celou noc. Ceny, které sexuální pracovníce uváděly, byly v rozmezí od 1000 Kč (500 Kč za půl hodiny) do 2000 Kč/hodinu:

*„... jasně, účtuju si tisícovku na hodinu“ (IN1, 43 let)*

Byl zároveň nalezen i rozdíl mezi analyzovanými kraji, kdy v rámci Jihočeského kraje (konkrétně České Budějovice) byla cena i pod 1000 Kč:

*„No 1 000 je celkem dost na tyhle budějcký lidi, většinou tak 800 chtěj dávat“ (IN2, 23 let).*

V rámci hlavního města Prahy je cena i 2x tak vyšší a privátní sexuální pracovníce mají cenu stanovenou následovně:

*„... já fakt na začátku řeknu, hele, pokud teda sex, tak hodina 2 000. Když chceš něco jinýho, domluvíme se, ok. Ale pod ten litr nejdu nikdy, to fakt ne“ (IN12, 25 let).*

Rozdíly ve stanovených cenách sexuálních pracovníků dle regionu, kde jsou sexuální služby poskytovány, popisuje i Ham (2016), Moffatt (2005), Moffatt, Peters (2004) ale i Poláková (2016).

Na celkový výtěžek privátních sexuálních pracovníků mají vliv některé faktory. Prvním faktorem jsou tzv. extra služby, tedy doplňující sexuální služby, které většinou nejsou zahrnuty do standardních služeb a může se jednat např. o orální (i bez ochrany), anální sex, ale i líbání. Tyto speciální služby mají i svou speciální cenu:

*„... za orální sex je to tak 400–500“ (IN2, 23 let).*

*„... ceny jsou jasně dané, ale taky jsou ceny za extra služby (líbání, lízání, orál bez, ...)“*  
(IN18, 24 let)

Zajímavou extra službu představuje líbání, které sexuální pracovnice s klienty téměř neprovádí, což může být z důvodu, že se jedná o příliš intimní praktiku (Davidson, 1995). Weitzer (2007) uvádí, že existují rozdíly mezi jednotlivými formami sexbyznysu a emočním podtextem poskytování sexuálních služeb, kdy u pouličních sexuálních pracovnic a pracovníků je emoční interakce velmi omezená, z důvodu rychlého a mechanického pohlavního styku, kdežto u pracovníků indoor (vnitřního) sexbyznysu klienti očekávají určitou formu rande, tedy schůzku s dárky, konverzací, objímáním, ale i líbáním. Extra službu, za kterou je účtována nejvyšší cena, je nechráněný pohlavní styk. Nechráněný pohlavní styk jako extra službu uvedla pouze jedna sexuální pracovnice:

*„noo z 90 % jo, jako když přijde nějaký známý klient co tam chodí hodně pravidelně tak ne. Ale je to za příplatek“* (IN1, 43 let)

Dle Chang a Weng (2012) na celkový výdělek a stanovenou cenu za sexuální služby má vliv právě ochota sexuálních pracovnic a pracovníků poskytovat rizikové sexuální praktiky, ale i vzhled, kdy např. nadváha může být důvodem k nízkým cenám. Ve výzkumu byl však zaznamenán případ sexuální pracovnice, pro kterou je dle jejích slov nadváha určitou konkurenční výhodou:

*„Jako nechci hubnout, ale chci fyzičku. Protože moje tloušťka mi teďka momentálně hodně vydělává. Nikdo tady takovej není, akorát kolegyně tady v Budějovicích, silnější, prsatá.“* (IN24, 23 let)

Další faktor, který může ovlivnit celkový výdělek sexuální pracovnice, jsou slevy, které mají privátní sexuální pracovnice vyhrazeny zejména pro stálé klienty. V některých případech může být sleva i určitou úlevou v požadované částce u klienta, který nemá dostatek financí:

*„Některý mi jako fakt zůstali, že jde za mnou, jako když fakt nemá víc, tak mi dá třeba jen pjeťo, že už ten vztah je o něčem jiným“* (IN2, 23 let)

V neposlední řadě celkový výdělek ovlivňuje sama klientela a její počet, a to jak počet pravidelných klientů, tak také těch nových. Tuto oblast nejvíce ovlivňují diskusní fóra (např. Nornik.net), kde klienti mimo jiného píší i recenze na jednotlivé, zejména privátní sexuální pracovnice (Ondrášek, Řimnáčová, Kajanová, 2018a). Sexuální pracovnice si

těchto recenzí jsou vědomy, sledují je a vnímají je jako negativum poskytování sexuálních služeb:

*„Tak negativum jsou recenze...jakože recenze, ale prostě hned sem byla na norníku, hned sem to tam našla a jelikož vím u koho se mi to stalo, tak vím kdo to napsal, což zamrzí, takže vás to posune zpátky“ (IN24, 23 let).*

#### **5.5.4 Percepce legální práce a úvahy o odchodu ze sexbyznysu**

Faktor, který se může podílet na setrvání v sexbyznysu, je percepce legální práce. Rozhovory s privátními sexuálními pracovníci byly zaměřené i na tuto oblast, přičemž uváděly i své dosavadní zkušenosti s legálním trhem práce. Zkušenosti byly rozdílné, kdy se jednalo převážně o zaměstnání, které lze označit za manuální a v nižší platové třídě, kdy se jednalo převážně o profese prodavačky, ve výrobním průmyslu (pásové výrobě), nebo jako servírka či barmanka. Na druhou stranu některé privátní sexuální pracovníce pracovaly i v zaměstnáních, které jsou platově lépe ohodnoceny jako zaměstnání v reklamní agentuře, realitce a další. Avšak v souvislosti s těmito zaměstnáními současně některé uváděly, že se jedná o negativní zkušenosti:

*„Mám zkušenost jako prodavačka“ (IN19, 34 let)*

*„Tak já mám praxi v čokoládovně“ (IN24, 23 let)*

*„Po škole jsem dělala práci, ať už to byla, já nevím, prodavačka zmrzliny, prodavačka v obchodě, servírka. Jako mám x zkušeností“ (IN25, 23 let)*

*„Ano, bohaté a veskrze negativní! V mnoha tiskárnách, reklamkách, dtpkách... realitkách... Všude byli šéfové! Až na jednoho to byli arogantní ředitelé“ (IN23, 27 let)*

*„Jo samozřejmě dělala sem účetní, dělala sem ve fabrice, dělala sem všechno možný, jenže tím, jak sem individualista a potom když tam byl šéf, kterej chtěl, abych to dělala jinak a blbě nebo by to trvalo dýl“ (IN5, 50 let)*

*„Třeba tanečnice, jsem dělala učitele tanců, dělala jsem, prodávala jsem zlato, na recepci jsem pracovala, jako barmanka, jako provozní v podniku jsem byla vlastně ve stripklubu, jo.“ (IN17, 24 let)*

Ve výzkumu se taktéž objevily sexuální pracovnice, které neměly vůbec žádné zkušenosti s legálním zaměstnáním a do sexbyznysu vstoupily po škole:

*„Zkušenosti nemám žádný jiný, protože tohle sem začala dělat hned při škole a jako vyhovuje mi to, takže normálně to dělám do teď.“ (IN18, 24 let)*

Analýza rozhovorů s privátními sexuálními pracovnicemi ukázala, že jejich percepce legální práce je zkreslená. Toto zkreslení je patrné jak v případě pracovní doby, ale i samotného výdělku, kdy se domnívají, že v legálním zaměstnání je pouze omezený volný čas a měsíční výdělky jsou nižší:

*„stala bych v 8 ráno, teda dřív. Musela bych bejt v práci na 8. asi, šla bych do práce žejo, do 12ti bych makala, pak bych měla pauzu na oběd a od jedny tak do šesti bych pracovala, pak bych přišla domů, dala si vanu, navečeřela a šla asi spát. Kdybych dělala od pondělí do pátku, tak bych asi byla unavená z toho“ (IN1, 43 let)*

*„že bych chodila po brigádách, kde ti dají pár korun, děláš nějakou hroznou práci a když si chceš vydělat nějaký pěkný peníze, tak bych tam musela bejt pořád.“ (IN11, 21 let)*

*„... vstala bych v osm ráno, teda dřív. Musela bych bejt v práci na osmou asi, šla bych do práce žejo, do dvanácti bych makala, pak bych měla pauzu na oběd a od jedny tak do šesti bych pracovala...“ (IN8, 24 let).*

*„Vím, že za tuto práci bych se možná měla stydět, ale je to práce jako práce a určitě lépe placená, než abych dělala někde třeba prodavačku“ (IN28, 23 let)*

### **Odchod ze sexbyznysu?**

Rozhovory s privátními sexuálními pracovnicemi byly zaměřené i na oblast odchodu ze sexbyznysu, kdy mě zajímalo, zda již přemýšlely o odchodu z této oblasti. Na základě analýzy lze sexuální pracovnice rozdělit do třech skupin. První skupinu představují sexuální pracovnice, které nad touto možností nepřemýšlely, nebo si nepřipouští, že by mohla nastat, případně že by chtěly působit v sexbyznysu, co nejdéle to půjde:

*„No, je to taková otázka do budoucna. Jako samozřejmě, tohle to nechci dělat celej život. Ale je pravda, že ty peníze, co tu jsou a mám občas i zahraniční klientelu, takže tam ty peníze jsou opravdu velký, jo, který už jinak normálně asi nevydělám“ (IN3, 29 let)*



*„zatím ne, samozřejmě až budu starší tak už o mě asi nebude takovej zájem, cítím se že jsem teď mladá a pěkná takže zatím to neřeším“ (IN4, 28 let)*

*„To netuším, nad tím jsem nepřemejšlela.“ (IN16, 36 let)*

*„Noo tak zatím vo tom vůbec nepřemejšlím vo něčem takovym. Mě to prostě jakoby vyhovuje a chci to dělat, co nejdýl to bude a zatím si nedokážu ani představit, že bych dělala něco jinýho. Chci prostě dělat tohle.“ (IN18, 24 let)*

*„Dokud nebude mužská populace schopna vypnout svůj testosteron! Protože raději budu masírovat mužským penis za 300,- (čas cca 15–20 minut) než za podobné peníze celý den sedět za pokladnou supermarketu“ (IN23, 45 let)*

*„Po pravdě jsem nikdy zatím nepřemyslela, že bych s touto prací skončila. Mám z toho dost peněz, postavu mám taky dobrou, tak ani nevidím důvod, proč bych měla končit.“ (IN34, 25 let)*

V případě, že výše zmíněné privátní sexuální pracovnice zasadíme do modelů odchodu ze sexbyznysu, tak dle modelu Zlomení Matthewova efektu autorů Månsson a Hedin (1999) se nachází ve fázi předodtržení (prebreakway), tedy ve fázi, kdy nenastala některá z událostí, která by sexuální pracovníci přiměla přemýšlet o odchodu případně o důsledcích své práce. Dle Integrovaného modelu (Baker et. al., 2010) sexuální pracovnice jsou v první fázi, kterou autoři nazývají ponoření (immersion) v rámci, které nemají žádné vědomé potřeby k odchodu ze sexbyznysu.

Druhou skupinou jsou privátní sexuální pracovnice, které již o odchodu ze sexbyznysu přemýšlí, ale prozatím žádný krok k odchodu neučinily, přičemž své působení v sexbyznysu nevidí jako dlouhodobé:

*„O skončení této práce, co dělám sem již přemyslela. Tato práce je už teď pro mne negativní. Důvod toho je že ubývají klienti. V dnešní době už to nejní takové jako to bylo před x lety.“ (IN19, 38 let)*

*„Jednou, to bylo fakt hnusný období, ale jinak ne. Chci to dělat, co to bude. (smích)“ (IN24, 23 let)*

*„Jo, samozřejmě přemýšlela, protože jako já fakt potřebuji něco, kde mě pořádně zaměstnají, že se budu vybijet svojí energií a to, tu kreativitu, prostě dál se vzděláváním, to mi chybí.“ (IN25, 23 let)*

*„Zatím to tolik nechci, nejspíš. Pořád mě na tom lákají i ty peníze.“* (IN30, 28 let)

*„Tak to nevím, ale dlouho asi ne. Není to pro mě to pravé.“* (IN31, 25 let)

*„Není to práce, kterou bych chtěla dělat věčně.“* (IN32, 22 let)

*„Ano, ale potřebuji peníze. Jsem na mateřské dovolené a užívám si to.“* (IN36, 25 let)

V případě těchto privátních sexuálních pracovnic lze tvrdit, že se dle Role Exit modelu nachází v první fázi, kterou autorka nazývá fází prvních pochybností (first doubts), kdy sexuální pracovnice je nespokojená se svou současnou rolí a zvažuje pozitiva a negativa v případě v jejím setrvání (Fuchs Ebaugh, 1998). Jako pozitivum uváděly především finance, a jako negativum ubývání počtu klientů. Podle Integrovaného modelu se tyto sexuální pracovnice nachází ve fázi vědomého uvědomění (conscious awareness), tedy jsou u nich již patrné vědomé pocity a verbalizace o odchodu ze sexbyznysu (Baker et al., 2010).

Poslední, třetí skupinu představují sexuální pracovnice, které ze sexbyznysu odešly a opět se k poskytování sexuálních služeb vrátily, kdy ve výzkumu se objevila pouze jedna sexuální pracovnice:

*„Ano, já jsem vlastně s tím končila hodně krát a protože už je mi třicet čtyři, tak asi už je načase nějaký mimčo mít, i mamka mě do toho tlačí.“* (IN17, 24 let)

Návrat této sexuální pracovnice mohl být ovlivněn řadou věcí, nicméně dle mého názoru významný vliv mohl mít finanční aspekt práce v sexbyznysu, tedy vysoké výdělky v hotovosti a na ruku.

Zúčastněné privátní sexuální pracovnice byly taktéž konfrontovány s hypotetickou možností odchodu ze sexbyznysu a otázkou jakou profesy, nebo v jakém zaměstnání by pracovaly, pokud by ze sexbyznysu odešly. Výpovědi byly ohledně toho tématu rozdílné, kdy některé si tuto možnost představit dokázaly a uváděly i jejich případné možnosti, které zahrnovaly i těhotenství a mateřství:

*„jojo, až jednou s tím přestanu tak určitě si budu chtít pořídit děti, takže chvíli budu na mateřský, tak bych to chtěla“* (IN4, 28 let)

*„Trh práce dál, dál jako asi bych šla někam do fabriky nebo do prodejny“* (IN5, 50 let)

*„třeba sem chtěla mít vždycky kosmetické salon, víš jako starat se o tyhle věci, mě docela ta kosmetika baví, jenže nevim jak by to bylo s penězma, asi bych musela bejt furt v práci“ (IN8, 24 let)*

*„Najdu si normální práci. Nejspíše nebudu mít s tím až tak velký problém. Bavila by mě nějaká práce s lidmi a hlavně by práce měla být taková, abych rychle rostla a pak mohla být šéfkou týmu.“ (IN31, 25 let)*

Privátní sexuální pracovnice taktéž uváděly, že žádnou představu nemají, což může souviset s tím v jaké fázi odchodu se nachází, přičemž v tomto případě se může jednat o fázi, kdy nad odchodem nepřemýšlí:

*„Nevím, žiju přítomným okamžikem. Nebudu se stresovat zbytečně něčím, co by mohlo být v budoucnu“ (IN32, 22 let)*

Aktuální fáze odchodu ze sexbyznysu mohla významně ovlivnit i celkovou percepci sexuální práce.

### **5.5.5 Objektívni faktory ovlivňující vstup na legální trh práce**

Výše jsou uvedeny nejvýznamnější subjektivní faktory, které ovlivňují motivaci a setrvání v poskytování sexuálních služeb. V této podkapitole výsledků budou představeny dle mého názoru nejvýznamnější objektivní faktory, které mohou ovlivňovat odchod ze sexbyznysu, resp. vstup/návrat na legální trh práce.

Prvním objektivním faktorem může být praxe, tedy délka pracovní činnosti na legálním trhu práce. Průměrná délka působení v sexbyznysu u zúčastněných privátních sexuálních pracovnic byla pět let, přičemž některé poskytovaly sexuální služby již 10 a více let. Z hlediska délky pracovní činnosti na legálním trhu práce byly u sexuálních pracovnic zaznamenány rozdílné zkušenosti. Skupina sexuálních pracovnic měla různě dlouhé zkušenosti a druhá vstoupila do sexbyznysu ihned po ukončení/dokončení vzdělání. V případě návratu na legální trh práce se může stát, že sexuální pracovnice bude mít ve svém profesním životopise relativně dlouhé období, kdy nebyla nikde zaměstnána, případně v případě sexuálních pracovnic bez žádné zkušenosti s legálním zaměstnáním v oddílu praxe nebude mít žádné informace, což může poté, vzhledem k roku ukončení vzdělání, u personalistů vyvolávat nepříjemné otázky. Dle Kutálkové a kol. (2016) jsou se ženami, které odešly ze sexbyznysu, hledány všechny možnosti, které by mohly tuto

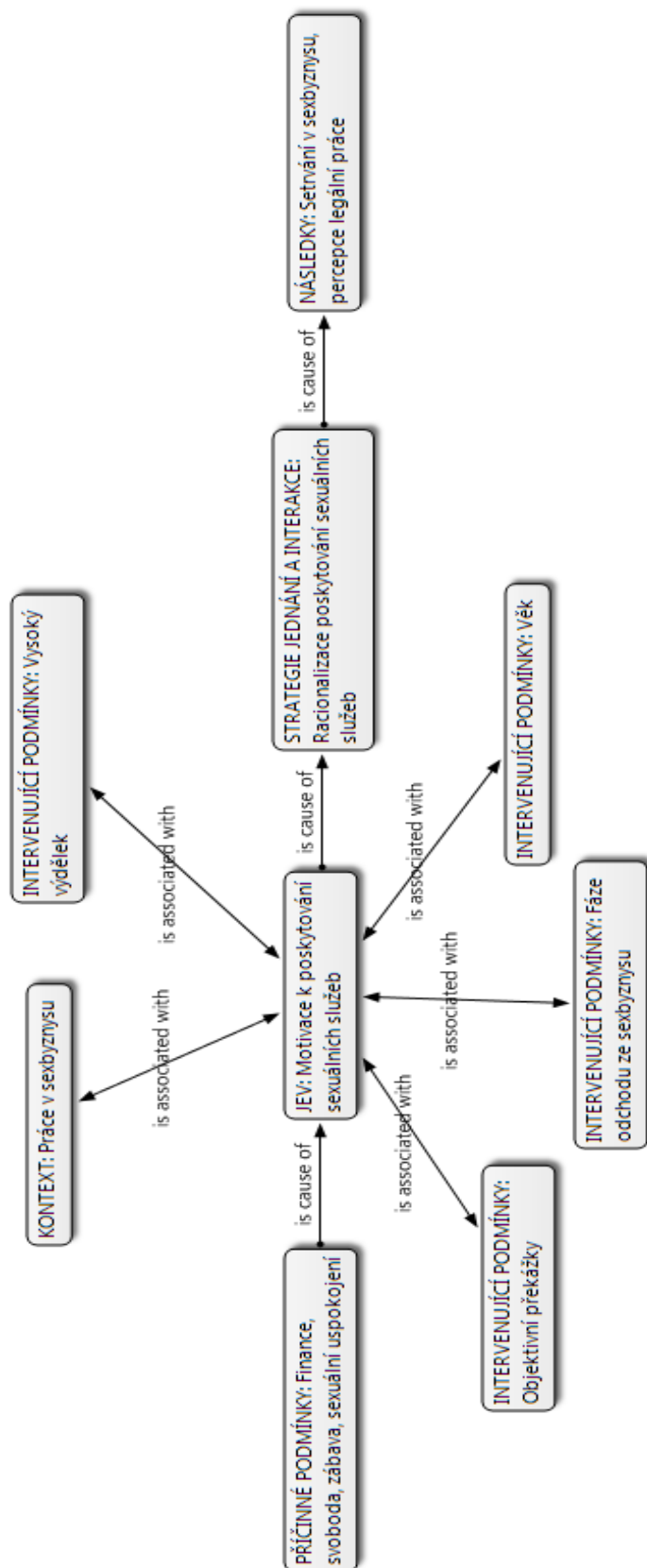
chybějící část životopisu doplnit a může se tak jednat např. o studium, zaměstnání v zahraničí, ale i znalost cizích jazyků.

Druhým objektivním faktorem může být nabízený legální výdělek. Průměrný výdělek privátních sexuálních pracovníků zapojených do výzkumu byl 30 000 Kč. Jedná se o výdělek, který je na legálním trhu práce velmi žádaný, ale i velmi podmíněný. Dle aktuálních inzerátů (leden 2020) nabízených přes portál Úřadu práce bylo v Českých Budějovicích celkem 92 nabídek v této platové oblasti, nicméně jednalo se zejména o nabídky zaměstnání v oboru IT, programátorství, elektrotechniky, instalatérství, manažerské pozice, nebo školství. 10 nabídek bylo v oblasti pohostinství, konkrétně na pozici kuchař/kuchařka, ale výdělek byl vysoký z důvodu směnného provozu a směnami o víkendech. Část z těchto nabídek (6) byla podmíněna minimální praxí v oboru 5 let, což představuje spojitost s prvním faktorem, tedy praxí, resp. jejím nedostatkem. Poslední podmínku pro tuto výši platu je tedy i vzdělání, které je nejčastěji žádané v daném nabízeném oboru. Obdobnou situaci lze nalézt i u nabídek pro Prahu, kde daný nabízený výdělek a vyšší byl zaznamenán u 4100 nabídek. Na druhou stranu v Praze bylo více nabídek zaměstnání, které nevyžadovaly praxi, případně specifické vzdělání (623).

Třetí objektivní faktor mohou představovat exekuce. Ve výzkumném šetření se objevily sexuální pracovníce, které v rozhovorech uvedly, že motivací ke vstupu do sexbyznysu, ale i důvodem k setrvání byly exekuce a dluhy, které nabyly z různých důvodů. V případě, že osoba má exekuce a je zaměstnána na legálním trhu práce, dochází k různě velkým srážkám ze mzdy, které mohou působit velmi demotivačně. O demotivaci z důvodu relativně vysokým srážkám ze mzdy v souvislosti s exekucemi hovoří např. Beran a Říhová (2017) podle kterých se jedinci mohou uchýlovat k participaci na ilegálním trhu práce, což ovšem nemusí být způsobeno nechutí nabitě dluhy splácet, ale samotnou situací, kdy dlužník se může ocitnou v situaci, kdy dluhy, které i přes srážky narůstají, není skoro možné splatit.

### **5.5.6 Paradigmatický model setrvání v sexbyznysu**

V této kapitole je představen paradigmatický model zkoumající setrvání privátních sexuálních pracovníků v sexbyznysu.



Obrázek 13 – Paradigmatický model setrvání v sexbyznysu

Zdroj: Vlastní výzkum

*Příčinné podmínky: Finance, svoboda, zábava, sexuální uspokojení*

První podmínkou, která vede ke sledovanému jevu, je finanční aspekt práce v sexbyznysu. Poskytování sexuálních služeb se vyznačuje relativně vysokými výdělky, které v privátním sexbyznysu mohou dosahovat i částek nad 35 000 Kč/měsíc., které jsou vypláceny v hotovosti. Poskytování sexuálních služeb je převážně řešením aktuální finanční situace ženy. V rozhovorech s privátními sexuálními pracovníci se objevovaly informace o dlužích a exekucích, které řešily právě vstupem do sexbyznysu. Privátní sexbyznys se vyznačuje absencí vedoucího, jako v případě legální práce, nebo kuplíře, kteří by privátní sexuální pracovníce kontrolovali a kterým by, v případě kuplíře, musely odvádět část svého výdělku. Poskytování privátních sexuálních služeb může sexuálním pracovnícům poskytovat určitou možnost hospodaření se svým časem a zvolením si pracovní doby. Z toho důvodu je třetí příčinnou podmínkou percepce sexuální práce jako zábavy a prostředku k uspokojení svých sexuálních potřeb.

*Jev: Motivace k poskytování sexuálních služeb*

Dle analýzy rozhovorů s privátními sexuálními pracovníci je zřejmé, že primární motivací privátních sexuálních pracovníc jsou finance, které využívaly k placení dluhů, podpoře své primární rodiny, partnera, přátel, ale i ke zlepšení své životní úrovně. Zároveň v rozhovorech uváděly, že se jednalo i o svobodu a zábavu.

*Kontext: Práce v sexbyznysu*

Kontext analyzovaného jevu představuje práce v privátním sexbyznysu.

*Intervenující podmínky: Objektivní překážky, fáze odchodu ze sexbyznysu, věk, vysoký výdělek*

První intervenující podmínku představují objektivní překážky legálního trhu práce, mezi které lze zařadit chybějící praktické zkušenosti v legálním zaměstnání, rozdílné nabízené výdělky, a především jejich kombinace ve spojitosti se vzděláním. Druhou intervenující podmínkou je věk sexuálních pracovníc, kdy průměrný věk privátních sexuálních pracovníc zapojených do výzkumu byl 27 let. Zároveň ohledně tohoto faktoru si jsou

vědomy, že takto pracovat nebudou dlouho, jelikož s rostoucím věkem sexuálních pracovnic může docházet k úbytku počtu klientů, kteří mají zájem především o mladé sexuální pracovnice. Za třetí intervenující podmínku lze označit fázi odchodu ze sexbyznysu, ve které se sexuální pracovnice aktuálně nachází. Dle analýzy získaných dat se privátní sexuální pracovnice nacházely v různých fázích. Poslední intervenující podmínku představuje vysoký výdělek.

#### *Strategie jednání a interakce: Racionalizace poskytování sexuálních služeb*

U privátních sexuálních pracovnic byla identifikovaná určitá racionalizace poskytování sexuálních služeb. Racionalizace mohla významně ovlivňovat percepci sexbyznysu jako svobodné práce a setrvání v něm, ale zároveň i samotnou motivaci v poskytování sexuálních služeb.

#### *Následky: Setrvání v sexbyznysu, percepcie legální práce*

Racionalizace poskytování sexuálních služeb a intervenující podmínky mají za následek, že zúčastněné privátní sexuální pracovnice i nadále setrvávají v sexbyznysu. Ve výzkumném šetření byly taktéž zaznamenány zkušenosti s odchodem a opětovným návratem, přičemž to může být způsobeno způsobem života, který se váže k práci v sexbyznysu, potřebným hospodařením s financemi a složitějším způsobem výdělku, ale i ztrátou pomyslné svobody (srov. Malinová, 2005). Zmíněná racionalizace a intervenční podmínky v kombinaci s negativními, případně žádnými, zkušenostmi s legálním trhem práce má významný vliv na percepci legální práce, která je dle analýza převážně zkreslená.

## **5.6 Analýza preventivních aktivit ve vztahu ke zdraví**

Čtvrtou oblast výzkumného šetření představovaly preventivní aktivity se zaměřením na oblast sexuálně přenosných nemocí. Identifikované kódy, kategorie a vztahy mezi nimi jsou zobrazeny v *obr. 14 – Prevence sexuálně přenosných onemocnění*, viz níže.

Z hlediska prevence sexuálně přenosných nemocí byly mezi privátními sexuálními pracovnicemi nalezeny rozdíly. Na otázku, zda při poskytování sexuálních služeb používají ochranu většina sexuálních pracovnic uvedla, že vždy používají kondom a

zároveň uvedly, že tak činní ze strachu z rizika přenosu sexuálně přenosného onemocnění:

*„mam strach, proto používám kondomy, bez kondomu tak úplně nejdu.“* (IN1, 43 let)

*„Při styku má vždy klient ochranu (kondom)“* (IN27, 23 let)

Sexuální pracovnice taktéž uvedly, že se setkávají s vyžadováním pohlavního styku bez ochrany, kdy v případě, že klient vyžaduje poskytnutí sexuálních služeb bez kondomu, domluvené služby zruší a klient musí odejít:

*„A ty lidi to ví, takže když tam přijde že chce bez kondomu tak říkám ok, tak ale vodejdi prostě.“* (IN1, 43let)

*„Mohli si vybrat, buď kondom nebo jít dom, no a co myslíte, že si vybrali (smích)“* (IN14, 30 let)

*„Vždy dodržuji ochranu. Podmínku mám, že bez kondomu nic není. To mám zásadu. Když chlap nechce kondom, tak ho vyhodím“* (IN31, 25 let)

Podobné výsledky lze nalézt ve výzkumu autorů Do Espirito Santo a Eheredge (2004), kteří zjistili během výzkumného šetření v sexpodnicích, že v řadě případů vyžadování pohlavního styku bez ochrany docházelo k odmítnutí klienta a jeho vyhození. Vysokou prevalenci vyžadování nechráněného pohlavního styku klientelou uvádí např. Sadati et al. (2017). Se žádostmi o nechráněný pohlavní styk se privátní sexuální pracovnice setkávají i přes skutečnost, že informace o používání kondomu při poskytování sexuálních služeb mohou klienti nalézt již v rámci inzerce.

Ve výzkumu se objevil se i případ, kdy sexuální pracovnice mimo kondom užívala i jiné prostředky:

*„Kondomy ano, ale jinak nedám dopustit na koloidní stříbro – vynikající věc – likviduje nejen bakterie, ale i viry. Mám s tím dlouholeté zkušenosti. Kdyby nebyl obchod se zdravím tak efektivní, mohli by vědci vyzkoušet, jestli koloidní stříbro s přehledem zabije virus HIV – vsadila bych se, že ano!“* (IN23, 27 let)

I přesto bylo v rámci analýzy zjištěno, že sexuální pracovnice poskytují sexuální služby bez ochrany, pokud se jedná o stálého klienta, případně klienta, kterého vyhodnotí jako nerizikového:



*„Jo, nebo jakoby s pár chlapama sem šla i bez kondomu. Ale to už člověk pozná, s kým jo a s kým ne. Jako poprvé jo. Ale to jsou třeba 4–5 chlapů s kým ne, ale jinak jo. Samozřejmě nechci žádný HIV nebo cokoliv takovýho. Ale když někoho znáš dýl, tak už jakoby víš“ (IN2, 23 let).*

V odborných studiích zabývající se používáním kondomu během poskytování sexuálních služeb lze nalézt, že některé studie uvádí, že sexuální pracovnice uváděly, že při poskytování sexuálních služeb používají vždy kondom (srov. Do Espirito Santo, Eheredge, 2004), ale i studie, ve kterých nalezneme informace, že sexuální pracovnice (n=149) v 16,1 % případů někdy sexuální služby poskytují bez kondomu (Mark, Plum, 1991).

Výzkumné šetření bylo taktéž zaměřené na oblast testování na sexuálně přenosné onemocnění. Frekvence testování mezi zúčastněnými privátními sexuálními pracovnicemi byla v širokém rozmezí. Ve výzkumu se tak objevily sexuální pracovnice, které uvedly, že žádné testování neabsolvovaly:

*„Ne, spoléhám na ochranu. Dávám si pozor, takže si nemyslím, že bych něco mohla chytout.“ (IN35, 23 let)*

Dále sexuální pracovnice, které mají s testováním na tyto onemocnění nepravidelné zkušenosti:

*„Ne, teď nechodím pravidelně. Ale chystám se tam zajít pro svůj klid.“ (IN36, 25 let)*

*„a na testy taky občas chodim protoze hivko fakt nechci ale ja strach nemam. Chodi ke me skoro jenom stalý zákazníci“ (IN37, 36 let)*

A sexuální pracovnice, které na testy chodí pravidelně, přičemž si jsou zároveň vědomy, symptomů a inkubační doby:

*„chodim, chodim jednou za tři měsíce“ (IN1, 43 let)*

*„Ano, testuji se pravidelně, ochrana samozřejmost, bez kondomu klienty nepřijímám, je to moje podmínka.“ (IN32, 22 let)*

*„chodím jednou za třičtvrtce roku na testy...ale mam pouze stále zákazníky už par let.“ (IN34, 25 let)*

*„Víte musím počkat protože, ty nemoci mají inkubační dobu a neprojeví se hned a vím ze se dobře chráním tak si to vždy jen potvrzuji.“ (IN36, 25 let)*

Z hlediska testování a jeho ceny sexuální pracovnice v některých případech mohou jezdit i do jiných krajů a měst:

*„Jezdí se do Prahy třeba, tam je to zadarmo, tady (Jihočeský kraj) se to musím platit“ (IN16, 36 let)*

V České republice v oblasti testování na sexuálně přenosné onemocnění, především u sexuálních pracovnic, ale i veřejnosti, je velmi aktivní organizace ROZKOŠ bez RIZIKA. Jedna sexuální pracovnice tuto organizaci zmínila právě v souvislosti s testováním:

*„... samozřejmě každý tři měsíce sem chodí z Rizika bez rozkoše jo, kde vlastně ty testy...“ (IN7, 24 let).*

Dle výroční zprávy zmíněné organizace za rok 2018 byl zaznamenán zvýšený počet testování na hepatitidu C ze 473 testů na 1101, v případě testů na HIV došlo u sexuálních pracovnic ke snížení počtu celkových testů z téměř 3000 na přibližně 2500, k mírnému poklesu počtu došlo u testů na syfilidu (TPHA) o 179 na 2412 (ROZKOŠ bez RIZIKA, 2018). Nicméně organizace uvádí, že počet testů na syfilis byl nejvyšší od roku 2005 (ROZKOŠ bez RIZIKA, 2017). Zvyšující se počet testů u sexuální pracovnic a pracovníků na sexuálně přenosné onemocnění hlásí i v Nizozemí (Verscheijden et al., 2015). Na testování na sexuálně přenosné onemocnění má velký vliv i uplatňovaný přístup státu k sexbyznysu. Např. v Rakousku, kde je poskytování sexuálních služeb legalizováno, se všechny registrované sexuální pracovnice a pracovníci pravidelně testují na všechny závažné sexuálně přenosné onemocnění (Stary, Kopp, Söltz-Szöts, 1991). Oproti tomu ve státech, kde je uplatňována kriminalizace sexbyznysu, nebo je přítomna vyšší míra stigmatizace, dochází k nízkým návštěvám a přístupu ke zdravotním službám od osob poskytující sexuální služby (srov. Lazarus et al., 2012), což může mít za následek, že tyto osoby, z důvodů strachu z restrikcí, testování využívají v nízké míře. Vliv lze nalézt i v případě forem sexbyznysu, kdy Jeal a Salisbury (2007) tvrdí, že privátní sexuální pracovnice využívají pravidelné testy na sexuálně přenosné onemocnění frekventovaněji než pouliční sexuální pracovnice.

Třetí oblastí preventivních aktivit ve vztahu ke zdraví, která úzce souvisí i se sexuálně přenosnými onemocněními, jsou gynekologická vyšetření. Privátní sexuální pracovnice

v rozhovorech o této zdravotní službě nejčastěji hovořily právě ve vztahu k sexuálně přenosným onemocněním:

„Na pravidelné prohlídky na gyndu chodím, ale na testování ne..“ (IN30, 28 let)

„samozřejmě mám gynekologa, kam pravidelně chodím.“ (IN5, 50 let)

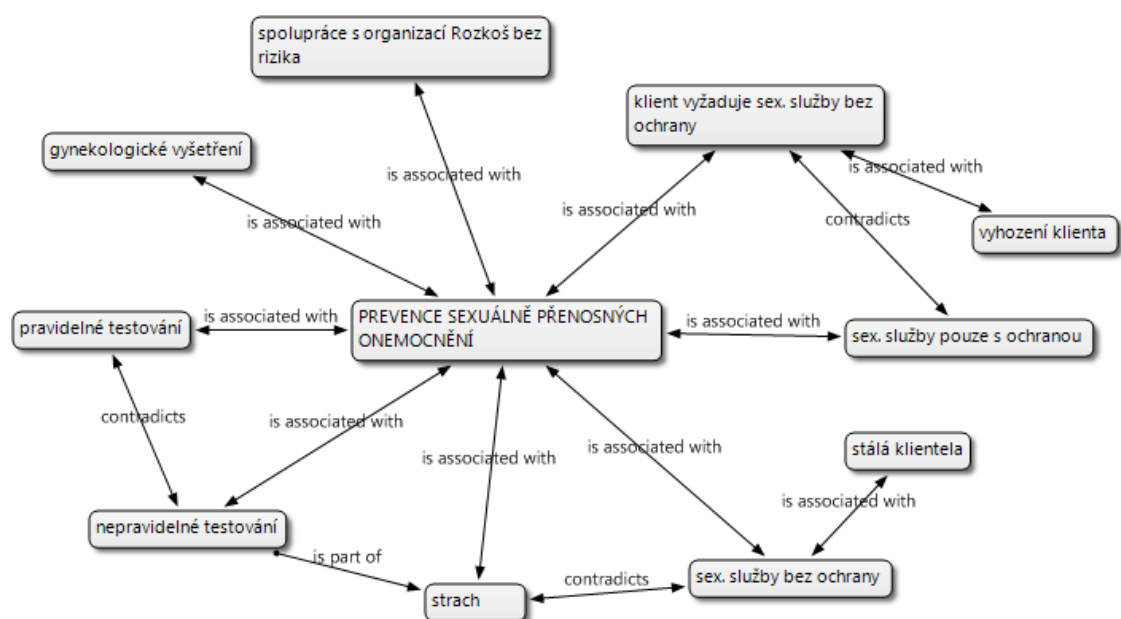
“soukromého gynekologa takže chodím do (název města)” (IN6, 30 let)

„jinak samozřejmě gynekolog pravidelně“ (IN24, 23 let)

Jedna privátní sexuální pracovnice uvedla, že měla zkušenosti s tím, že pravidelné gynekologické prohlídky byly povinně stanovené majitelem sexpodniku:

“budeš chodit tady k doktorovi dvakrát do měsíce musí holky chodit na gyndu, tady ty kluby luxusnější si to hlídaj” (IN6, 30 let)

Povinné zdravotní prohlídky jsou běžná praxe v zemích, kde je sexbyznys legalizován (Brucker, Hannen, 2013; Weitzer, 2007).

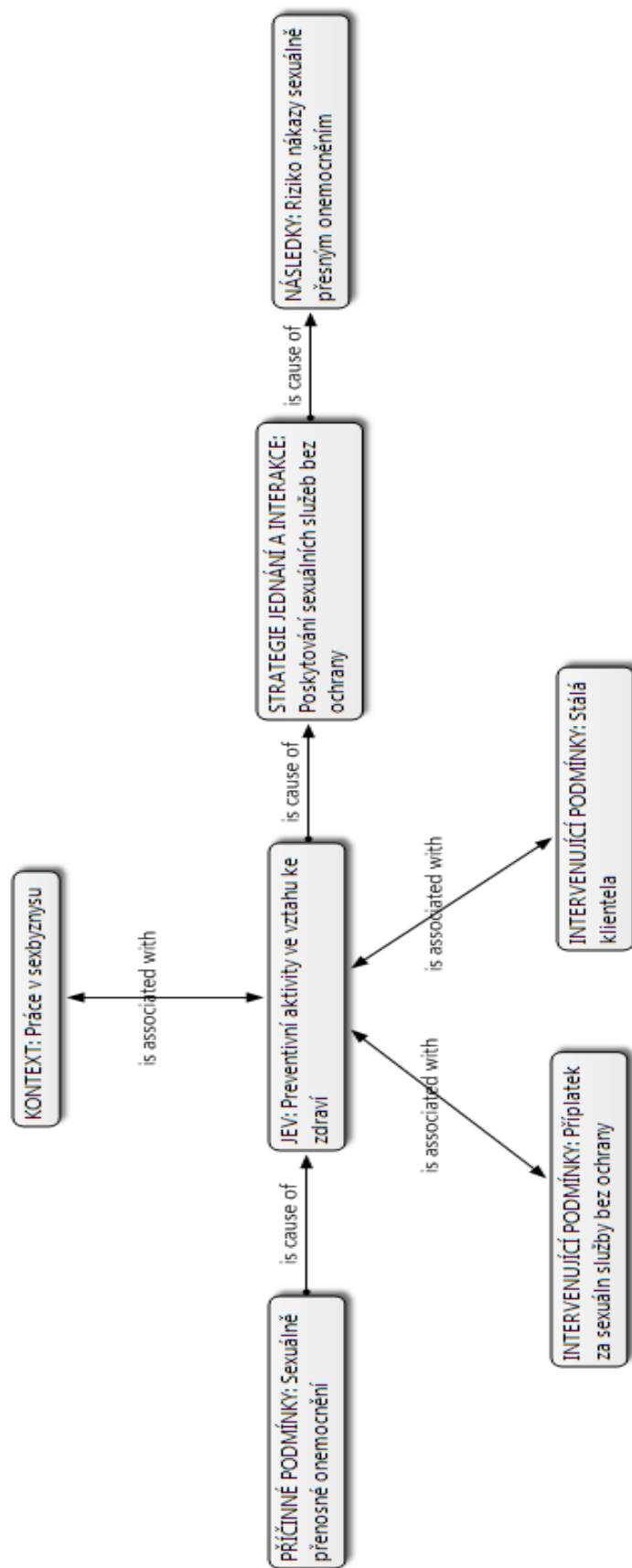


Obrázek 14 – Prevence sexuálně přenosných nemocí

Zdroj: Vlastní výzkum

### **5.6.1 Paradigmatický model preventivních aktivit ve vztahu ke zdraví**

Posledním paradigmatickým modelem je analýza preventivních aktivit ve vztahu ke zdraví, který je graficky znázorněn níže.



Obrázek 15 – Paradigmatický model preventivních aktivit ve vztahu ke zdraví

Zdroj: Vlastní výzkum

*Příčinné podmínky: Sexuálně přenosné onemocnění*

Poskytování sexuálních služeb je spojeno s vysokým rizikem nákazy sexuálně přenosnými onemocněními, které mají významný vliv na preventivní aktivity.

*Jev: Preventivní aktivity ve vztahu ke zdraví*

Analýza preventivních aktivit ve vztahu ke zdraví byla zaměřená na sexuálně přenosné onemocnění. Tuto oblast je možné rozdělit na primární prevenci, kdy privátní sexuální pracovnice, které se zúčastnily výzkumné šetření převážně uváděly, že při poskytování sexuálních služeb používají ochranu, konkrétně kondom. Z hlediska sekundární prevence se jedná především o testování na sexuálně přenosné onemocnění, které dle rozhovorů je v relativně vysoké míře pravidelně využíváno. Nicméně některé sexuální pracovnice uvedly, že testování využívají nepravidelně, případně nevyužívají vůbec, a to z důvodu používání ochrany. Do sekundární prevence lze zařadit i gynekologické vyšetření, které některé sexuální pracovnice využívají jako náhradu testování na sexuálně přenosné onemocnění.

*Kontext: Práce v sexbyznysu*

Kontext analyzovaného jevu představuje práce v privátním sexbyznysu.

*Intervenující podmínky: Příplatek za sexuální služby bez ochrany, stálá klientela*

První intervenující podmínkou jsou příplatky za sexuální služby bez ochrany, které mohou významně ovlivnit celkový výdělek privátní sexuální pracovnice. Druhou podmínkou je stálá klientela v případě, které některé privátní sexuální pracovnice konají „výjimku“ a poskytují sexuální služby bez ochrany a zároveň stálou klientelu vnímají v porovnání s novými klienty jako nerizikovou.

### *Strategie jednání a interakce: Poskytování sexuálních služeb bez ochrany*

U privátních sexuálních pracovníků bylo zjištěno, že poskytují sexuální služby bez ochrany, v případě, že se jedná o stálého klienta, klienta subjektivně vyhodnoceného jako „nerizikového“, ale i v případě, že sexuální pracovníce nabízí sexuální služby bez ochrany, za které si klient připlatí.

### *Následky: Riziko infekce sexuálně přenosným onemocněním*

Zmíněná strategie jednání a intervenující podmínky mají za následek, že privátní sexuální pracovníce se vystavují výraznému riziku nákazy sexuálně přenosným onemocněním.

## **5.7 Výsledky kvantitativní části výzkumu**

### **5.8 Analýza sociální opory u sexuálních pracovníků v privátním sexbyznysu**

Posledním cílem disertační práce je analýza sociální opory u privátních sexuálních pracovníků, proto v této výsledkové části budou prezentována, analyzována a diskutována kvantitativní data, která byla získána z dotazníkového šetření. Data od privátních sexuálních pracovníků budou komparována s daty od pouličních sexuálních pracovníků.

#### **5.8.1 Deskriptivní statistické zpracování získaných dat**

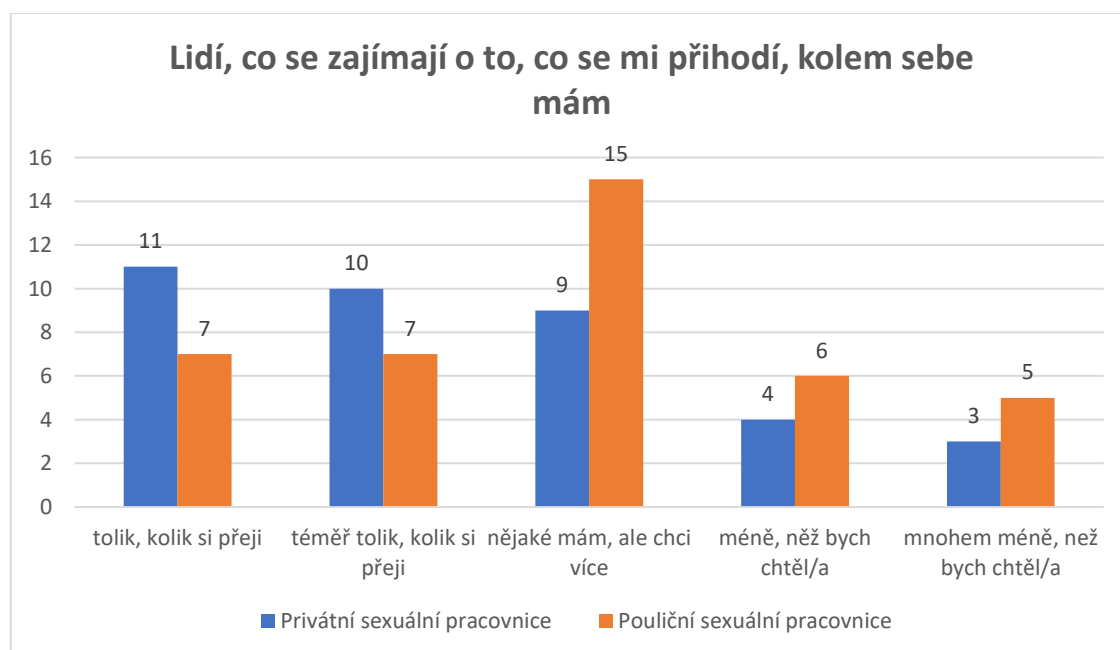
V této podkapitole budou představeny četnosti odpovědí na jednotlivé otázky z dotazníku Duke-UNS Functional Social Support Questionnaire (FSSQ). Zároveň jsou v tabulkách zobrazeny další hodnoty, jako průměr, medián atd. Data od základního souboru jsou graficky znázorněna v komparaci s komparačním souborem, tedy pouličními sexuálními pracovníci.

Na obr. 16 – *Lidi, co se zajímají o to, co se mi přihodí, kolem sebe mám*, níže, jsou znázorněny odpovědi privátních a pouličních sexuálních pracovníků na otázku č. 1. Z hlediska základního souboru byly četnosti odpovědí následující: 11 privátních sexuálních pracovníků označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, 10 privátních sexuálních

pracovnic možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, devět privátních sexuálních pracovnic možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, čtyři sexuální pracovnice možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a poslední možnost, tedy „*mnohem méně, než bych chtěl/a*“ označily celkem tři privátní sexuální pracovnice.

V rámci komparačního výzkumného souboru označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“ sedm pouličních sexuálních pracovnic, sedm pouličních sexuálních pracovnic označilo možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, 15 pouličních sexuálních pracovnic možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, šest pouličních sexuálních pracovnic možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a pět pouličních sexuálních pracovnic „*mnohem méně, než bych chtěla/a*“.

Komparace základního a komparačního výzkumného souboru ukazuje, že u privátních sexuálních pracovnic je patrné, že odpovědi se pohybovaly především v horní části škály, tedy „*tolik, kolik si přeji*“ – „*téměř tolik, kolik si přeji*“, oproti tomu u pouličních sexuálních pracovnic lze pozorovat, že odpovědi jsou především ve středu a v dolní části škály.



**Obrázek 16 – Lidí, co se zajímají o to, co se mi přihodí, kolem sebe mám**

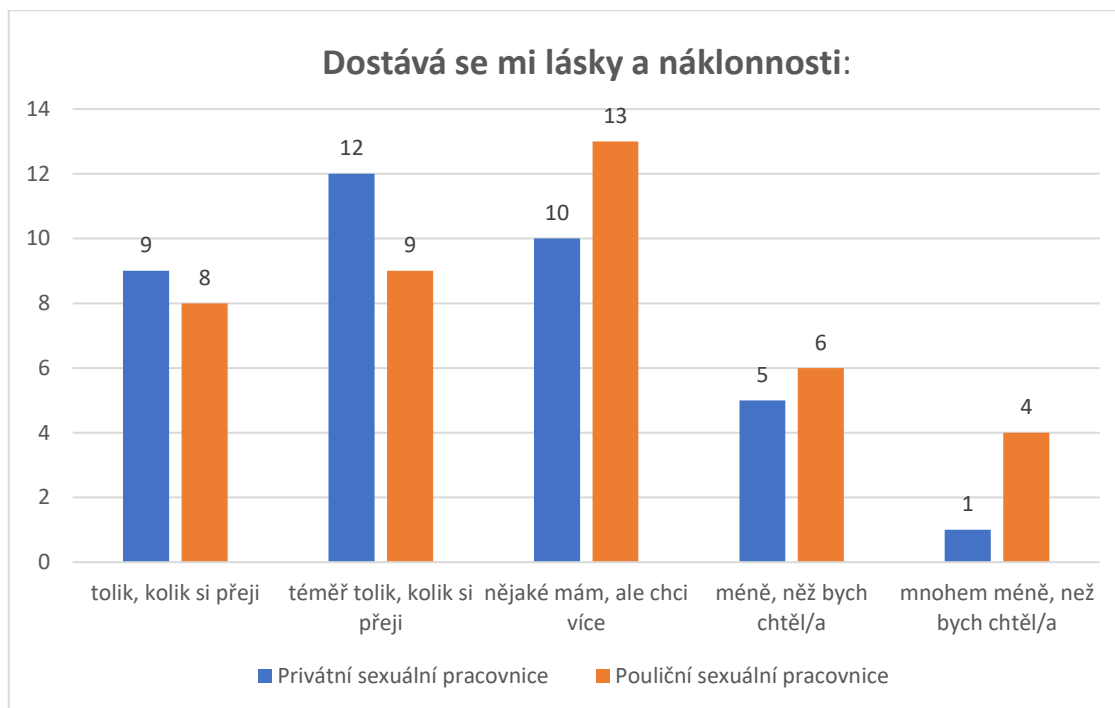
Zdroj Vlastní výzkum



Na obr. 17 – *Dostává se mi lásky a náklonnosti*, níže, jsou znázorněny odpovědi privátních a pouličních sexuálních pracovníků na otázku č. 2. U základního výzkumného souboru byly četnosti odpovědí následující: devět privátních sexuálních pracovníků označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, 12 privátních sexuálních pracovníků možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, 10 privátních sexuálních pracovníků možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, pět sexuálních pracovníků možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a pouze jedna privátní sexuální pracovníce označila poslední možnost, tedy „*mnohem méně, než bych chtěl/a*“.

U komparačního výzkumného souboru byly četnosti odpovědí následující: osm pouličních sexuálních pracovníků označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, 12 pouličních sexuálních pracovníků označilo možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, 10 pouličních sexuálních pracovníků možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, šest pouličních sexuálních pracovníků možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a čtyři pouliční sexuální pracovníce „*mnohem méně, než bych chtěla/a*“.

Komparace základního a komparačního výzkumného souboru ukazuje, že u privátních sexuálních pracovníků je patrné, že odpovědi se, podobně jako u předchozí otázky, pohybovaly především v horní části škály, tedy „*tolik, kolik si přeji*“ – „*téměř tolik, kolik si přeji*“. Největší část pouličních sexuálních pracovníků se pohybovaly také v horní části škály, nicméně v porovnání s privátními sexuálními pracovníci lze u této skupiny sledovat více četností v dolní části škály.



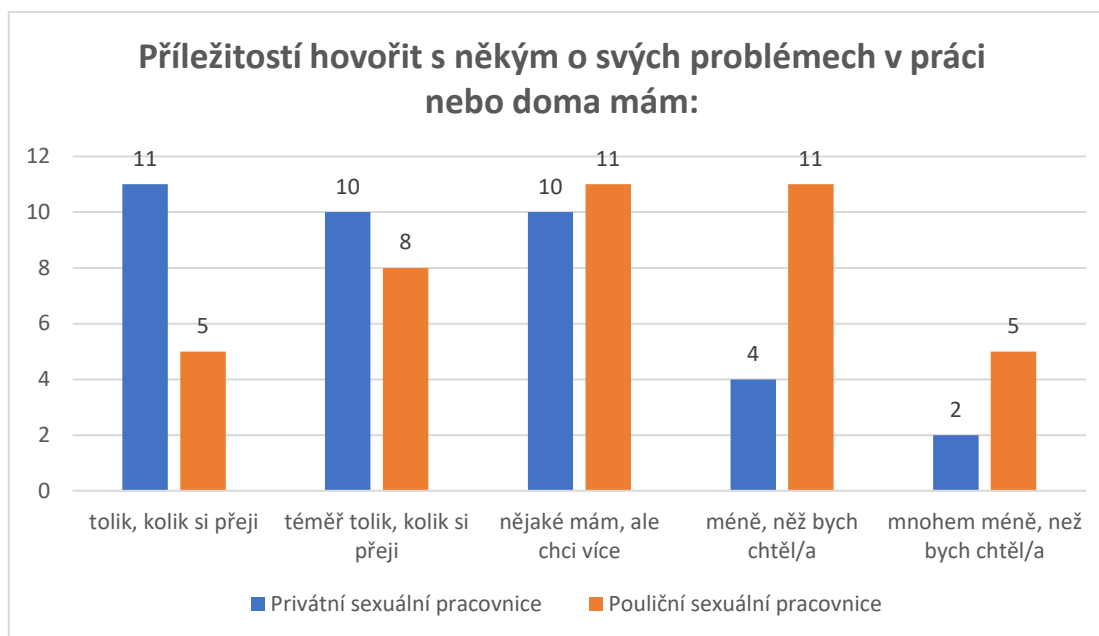
**Obrázek 17 – Dostává se mi lásky a náklonnosti**

Zdroj: Vlastní výzkum

Na obr. 18 – *Příležitostí hovořit s někým o svých problémech v práci nebo doma mám*, níže, jsou znázorněny odpovědi privátních a pouličních sexuálních pracovnic na otázku č. 3. U základního výzkumného souboru byly četnosti odpovědí následující: 11 privátních sexuálních pracovnic označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, 10 privátních sexuálních pracovnic možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, 10 privátních sexuálních pracovnic možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, čtyři sexuální pracovnice možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a dvě privátní sexuální pracovnice označily poslední možnost, tedy „*mnohem méně, než bych chtěl/a*“.

U komparačního výzkumného souboru byly odpovědi následující: pět pouličních sexuálních pracovnic označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, osm pouličních sexuálních pracovnic označilo možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, 11 pouličních sexuálních pracovnic možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, 11 pouličních sexuálních pracovnic možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a možnost „*mnohem méně, než bych chtěla/a*“ označilo pět pouličních sexuálních pracovnic

V rámci komparace základního a komparačního výzkumného souboru je možné pozorovat, že privátní sexuální pracovnice se pohybují v horní části škály, kdežto pouliční sexuální pracovnice se pohybovaly především v dolní části škály.



**Obrázek 18 – Příležitostí hovořit s někým o svých problémech v práci nebo doma mám**

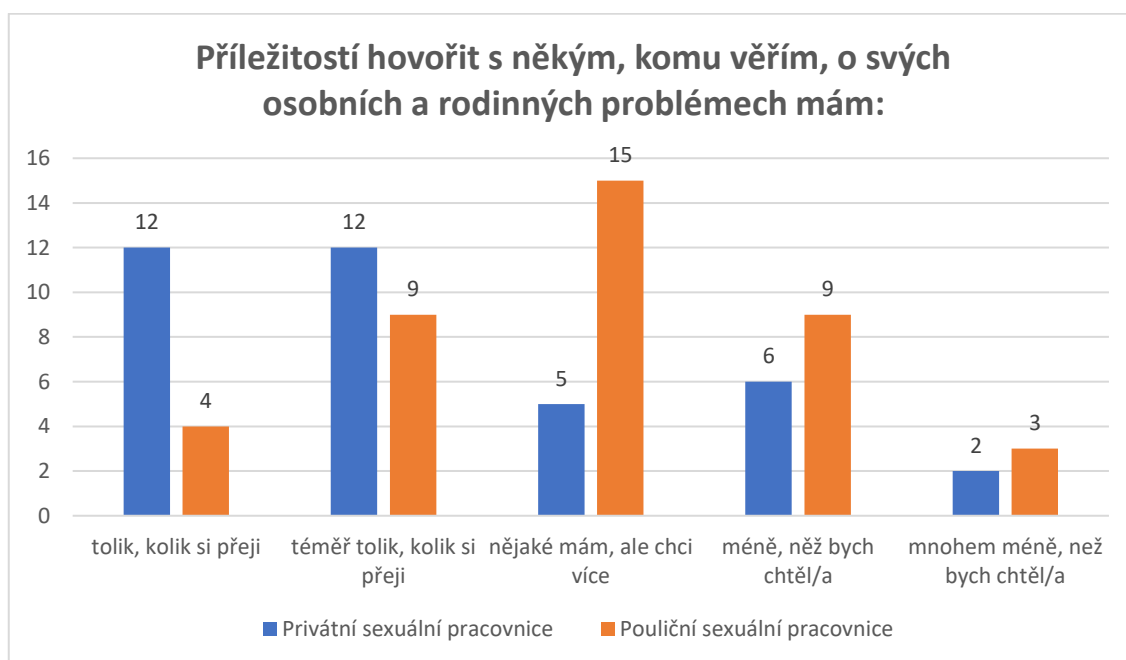
Zdroj: Vlastní výzkum

U základního výzkumného souboru byly četnosti odpovědí u otázky č. 4 *Příležitosti hovořit s někým, komu věřím, o svých osobních a rodinných problémech mám následující*: 12 privátních sexuálních pracovnic označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, 12 privátních sexuálních pracovnic možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, pět privátních sexuálních pracovnic možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, šest privátních sexuálních pracovnic možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a dvě privátní sexuální pracovnice označily poslední možnost, tedy „*mnohem méně, než bych chtěl/a*“.

Odpovědi na otázku č. 4 u komparačního výzkumného souboru byly následující: čtyři pouličních sexuálních pracovnic označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, devět pouličních sexuálních pracovnic označilo možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, 15 pouličních sexuálních pracovnic možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, devět pouličních sexuálních pracovnic možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a tři pouliční sexuální pracovnice označilo možnost „*mnohem méně, než bych chtěl/a*“.

Všechny odpovědi jsou graficky znázorněny na obr. 19, níže.

Komparace základního a komparačního výzkumného souboru ukazuje, že privátní sexuální pracovnice označovaly především možnosti „*tolik, kolik si přeji*“ a „*téměř tolik, kolik si přeji*“, oproti tomu pouliční sexuální pracovnice v rozmezí „*téměř tolik, kolik si přeji*“ až „*méně, než bych chtěl/a*“.



**Obrázku 19 – Příležitostí hovořit s někým, komu věřím, o svých osobních a rodinných problémem mám**

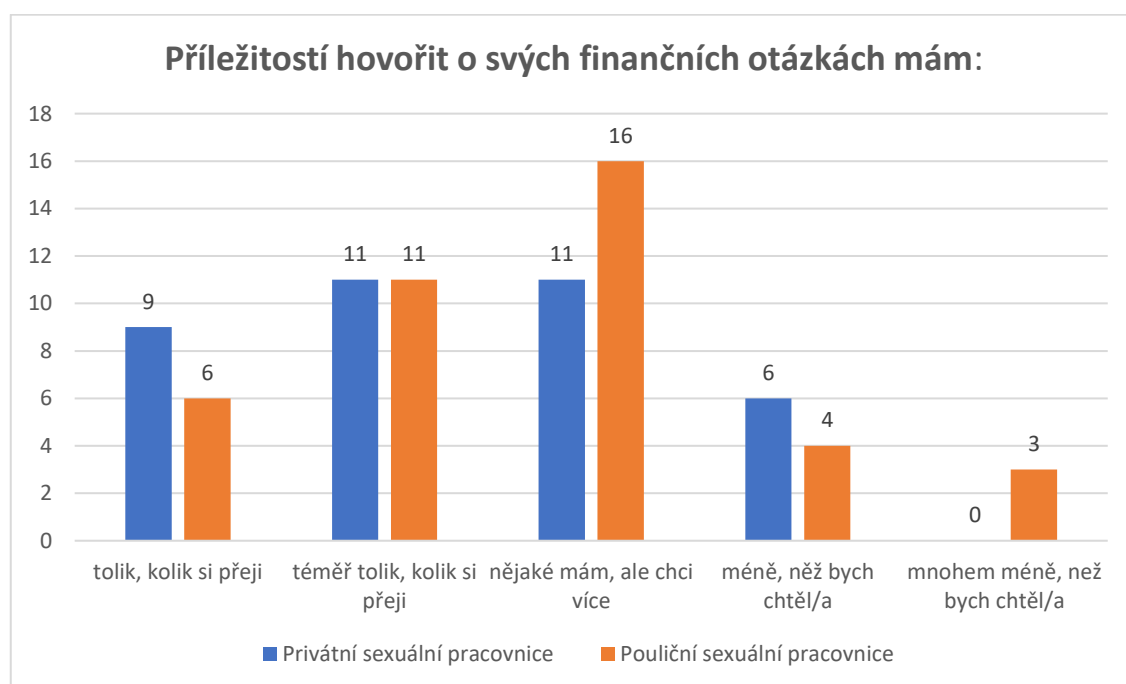
Zdroj: Vlastní výzkum

Na obr. 20 – *Příležitostí hovořit o svých finančních otázkách mám*, níže, jsou znázorněny odpovědi privátních a pouličních sexuálních pracovnic na otázku č. 5. Z hlediska základního souboru byly četnosti odpovědí následující: devět privátních sexuálních pracovnic označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, 11 privátních sexuálních pracovnic možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, 11 privátních sexuálních pracovnic možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, šest sexuálních pracovnic možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a poslední možnost, tedy „*mnohem méně, než bych chtěl/a*“ neoznačila žádná privátní sexuální pracovnice.

V rámci komparačního výzkumného souboru označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“ šest pouličních sexuálních pracovnic, 11 pouličních sexuálních pracovnic označilo možnost

„téměř tolik, kolik si přeji“, 16 pouličních sexuálních pracovníc možnost „nějaké mám, ale chci více“, čtyři pouliční sexuální pracovníce možnost „méně, než bych chtěl/a“ a tři pouliční sexuální pracovníce „mnohem méně, než bych chtěla/a“.

Komparace základního a komparačního výzkumného souboru ukazuje, že odpovědi privátních a pouličních sexuálních pracovníc se u této otázky pohybovaly v horní části škály.



**Obrázek 20 – Příležitostí hovořit o svých finančních otázkách mám**

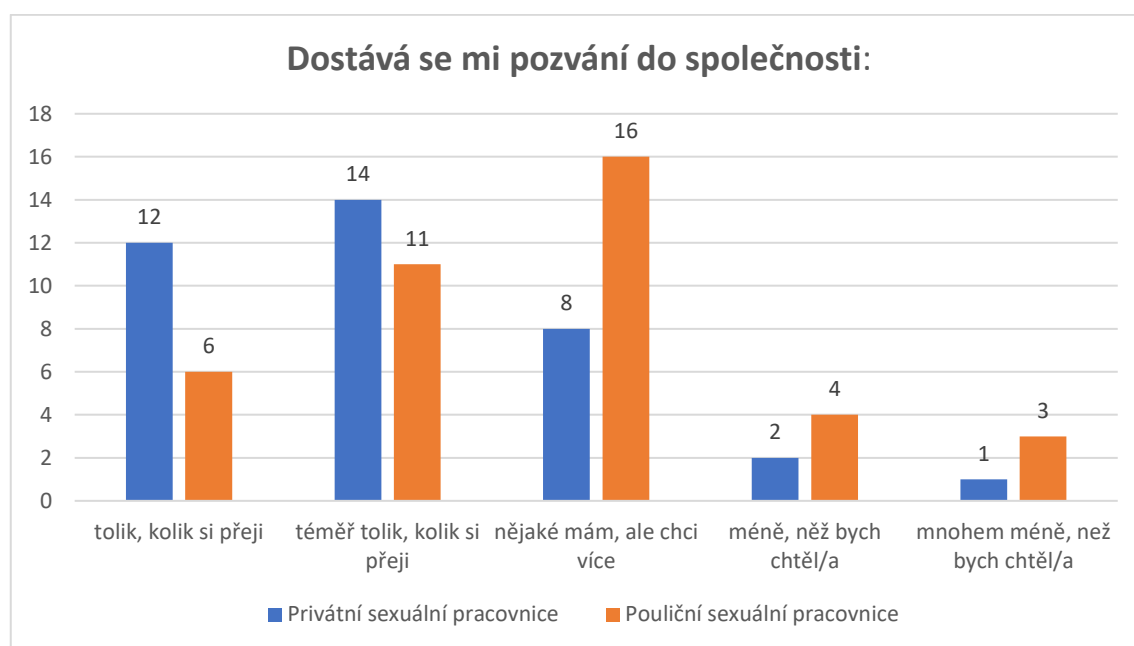
Zdroj: Vlastní výzkum

Na obr. 21 – *Dostává se mi pozvání do společnosti*, níže, jsou znázorněny odpovědi privátních a pouličních sexuálních pracovníc na otázku č. 6. Z hlediska základního souboru byly četnosti odpovědí následující: 12 privátních sexuálních pracovníc označilo možnost „tolik, kolik si přeji“, 14 privátních sexuálních pracovníc možnost „téměř tolik, kolik si přeji“, osm privátních sexuálních pracovníc možnost „nějaké mám, ale chci více“, dvě sexuální pracovníce možnost „méně, než bych chtěl/a“ a poslední možnost, tedy „mnohem méně, než bych chtěl/a“ označila pouze jedna privátní sexuální pracovníce.

V rámci komparačního výzkumného souboru označilo možnost „tolik, kolik si přeji“ šest pouličních sexuálních pracovníc, 11 pouličních sexuálních pracovníc označilo možnost

„*téměř tolik, kolik si přeji*“, 16 pouličních sexuálních pracovníček možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, čtyři pouliční sexuální pracovníčky možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a poslední možnost označily tři pouliční sexuální pracovníčky.

Komparace základního a komparačního výzkumného souboru ukazuje podobné výsledky jako v případě předešlé otázky, tedy že odpovědi privátních a pouličních sexuálních se nachází zejména v horní části škály.



**Obrázek 21 – Dostává se mi pozvání do společnosti**

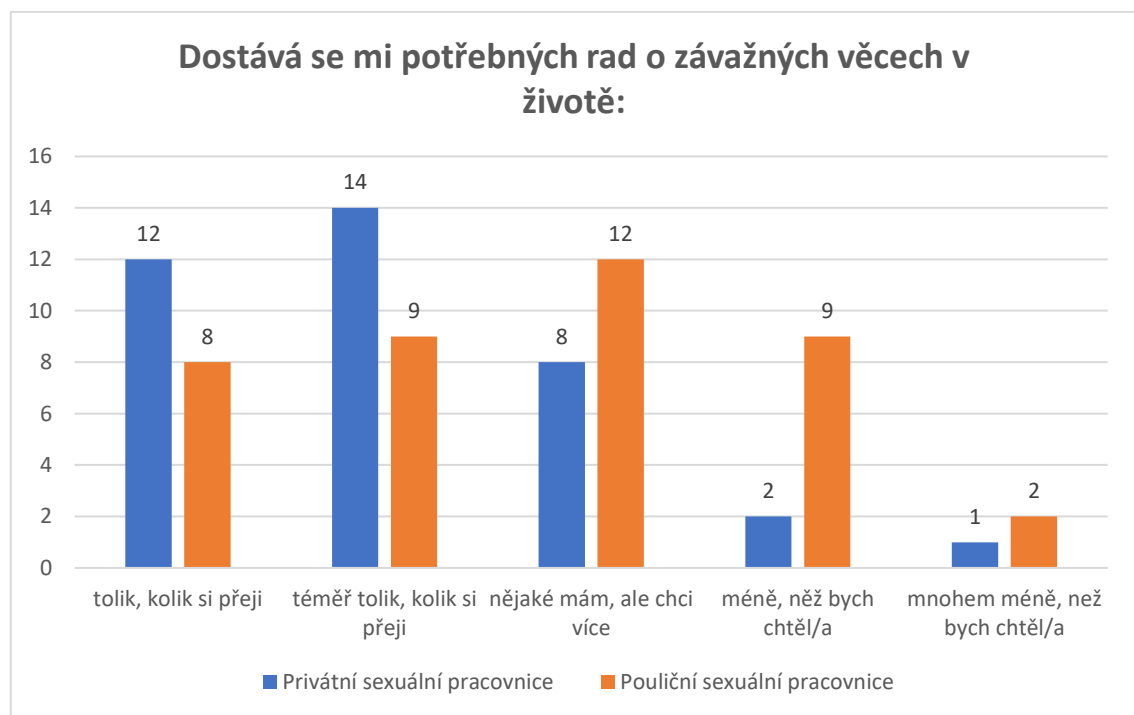
Zdroj: Vlastní výzkum

Na obr. 22 – *Dostává se mi pozvání do společnosti*, níže, jsou znázorněny odpovědi privátních a pouličních sexuálních pracovníček na otázku č. 7. U základního souboru byly četnosti odpovědí následující: 12 privátních sexuálních pracovníček označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, 14 privátních sexuálních pracovníček možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, osm privátních sexuálních pracovníček možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, dvě sexuální pracovníčky možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a poslední možnost, tedy „*mnohem méně, než bych chtěl/a*“ označila pouze jedna privátní sexuální pracovníčka.

U komparačního výzkumného souboru byly odpovědi na danou otázku: osm pouličních sexuálních pracovníček označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, devět pouličních sexuálních

pracovnic označilo možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, 12 pouličních sexuálních pracovnic možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, devět pouliční sexuální pracovnice možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a poslední možnost označily dvě pouliční sexuální pracovnice.

Komparace základního a komparačního výzkumného souboru ukazuje, že privátní sexuální pracovnice označovaly především otázky „*tolik, kolik si přeji*“ a „*téměř tolik, kolik si přeji*“. Odpovědi u pouličních sexuálních pracovnic byly téměř rovnoměrně rozložené, kromě možnosti „*mnohem méně, než bych chtěl/a*“, kterou označily pouze dvě pouliční sexuální pracovnice.



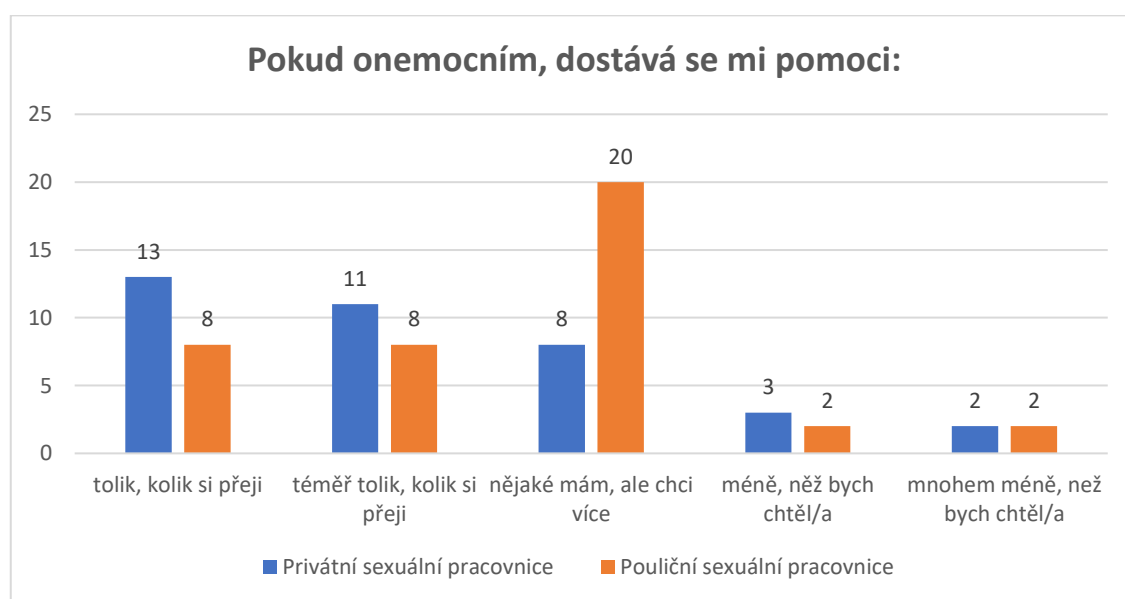
**Obrázek 22 – Dostává se mi potřebných rad o závažných věcech v životě**

Zdroj: Vlastní výzkum

Na obr. 23 – *pokud onemocním, dostává se mi pomoci*, níže, jsou znázorněny odpovědi privátních a pouličních sexuálních pracovníků na otázku č. 8. U základního souboru byly četnosti odpovědí následující: 13 privátních sexuálních pracovníků označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, 11 privátních sexuálních pracovníků možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, osm privátních sexuálních pracovníků možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, tři privátní sexuální pracovníci možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a poslední možnost, tedy „*mnohem méně, než bych chtěl/a*“ označily dvě privátní sexuální pracovníci.

U komparačního výzkumného souboru byly odpovědi na danou otázku: osm pouličních sexuálních pracovníků označilo možnost „*tolik, kolik si přeji*“, osm pouličních sexuálních pracovníků označilo možnost „*téměř tolik, kolik si přeji*“, 20 pouličních sexuálních pracovníků možnost „*nějaké mám, ale chci více*“, dvě pouliční sexuální pracovníci možnost „*méně, než bych chtěl/a*“ a poslední možnost označily taktéž dvě pouliční sexuální pracovníci.

V rámci komparace základního a komparačního výzkumného souboru lze pozorovat, že odpovědi privátních sexuálních pracovníků se pohybovaly převážně v rozmezí otázek „*tolik, kolik si přeji*“, „*téměř tolik, kolik si přeji*“, „*nějaké mám, ale chci více*“. Odpovědi u pouličních sexuálních pracovníků byly v podobném rozložení, přičemž nejvíce pouličních sexuálních pracovníků označilo možnost „*nějaké mám, ale chci více*“.



**Obrázek 23 – Pokud onemocním, dostává se mi pomoci**

Zdroj: Vlastní výzkum



V tabulce 5 níže, jsou znázorněny základní deskriptivní hodnoty u základního souboru, tedy privátních sexuálních pracovníků (n=37). U první otázky průměr činil 3,59, který zároveň byl nejnižším průměrem, Me=4, Mod=5, Min=1 a Max=5; u otázky č. 2 průměr činil 3,62, Me=4, Mod=4, Min=1, Max=5; u otázky č. 3 průměr činil 3,65, Me=4, Mod=5, Min=1, Max=5; u otázky č. 4 průměr činil 3,70, Me=4, Mod=4, Min=1, Max=5; u otázky č. 5 průměr činil 3,62, Me=4, modus byl u této otázky nejnižší a nabýval hodnoty Mod=3, Min=1, Max=5; u otázky č. 6 průměr činil 3,92, Me=4, Mod=4, Min=1, Max=5; u otázky č. 7 průměr činil 3,65; Me=4, Mod=4, Min=1, Max=5; u otázky č. 8 průměr činil 3,81, Me=4, Mod=5, Min=1, Max=5.

**Tabulka 5 – Základní deskriptivní hodnoty u základního souboru – privátní sexuální pracovníci**

|                | Otázk<br>a č. 1 | Otázk<br>a č. 2 | Otázk<br>a č. 3 | Otázk<br>a č. 4 | Otázk<br>a č. 5 | Otázk<br>a č. 6 | Otázk<br>a č. 7 | Otázk<br>a č. 8 |
|----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| <b>N</b>       | 37              | 37              | 37              | 37              | 37              | 37              | 37              | 37              |
| <b>Průměr</b>  | 3,59            | 3,62            | 3,65            | 3,70            | 3,62            | 3,92            | 3,65            | 3,81            |
| <b>Medián</b>  | 4               | 4               | 4               | 4               | 4               | 4               | 4               | 4               |
| <b>Modus</b>   | 5               | 4               | 5               | 4               | 3               | 4               | 4               | 5               |
| <b>Minimum</b> | 1               | 1               | 1               | 1               | 1               | 2               | 1               | 1               |
| <b>Maximum</b> | 5               | 5               | 5               | 5               | 5               | 5               | 5               | 5               |

Zdroj: Vlastní výzkum

V tabulce 6 níže, jsou znázorněny základní deskriptivní hodnoty u komparačního souboru, pouličních sexuálních pracovníků (n=40). U první otázky průměr činil 3,13, Me=3, Mod=5, Min=1 a Max=5; u otázky č. 2 průměr činil 3,28, Me=3, Mod=4, Min=1, Max=5; u otázky č. 3 průměr činil 2,93, přičemž ten byl u této otázky nejnižší, Me=3, Mod=5, Min=1, Max=5; u otázky č. 4 průměr činil 3,05, Me=3, Mod=4, Min=1, Max=5; u otázky č. 5 průměr činil 3,33, Me=3, Mod=3 (nejnižší u komparačního souboru), Min=1, Max=5; u otázky č. 6 průměr činil 3,50, Me=3, Mod=4, Min=1, Max=5; u otázky č. 7 průměr činil 3,30; Me=3, Mod=4, Min=1, Max=5; u otázky č. 8 průměr činil 3,45, Me=3, Mod=5, Min=1, Max=5.

**Tabulka 6 – Základní deskriptivní hodnoty u komparačního souboru – pouliční sexuální pracovníci**

|                | Otázk<br>a č. 1 | Otázk<br>a č. 2 | Otázk<br>a č. 3 | Otázk<br>a č. 4 | Otázk<br>a č. 5 | Otázk<br>a č. 6 | Otázk<br>a č. 7 | Otázk<br>a č. 8 |
|----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| <b>N</b>       | 40              | 40              | 40              | 40              | 40              | 40              | 40              | 40              |
| <b>Průměr</b>  | 3,13            | 3,28            | 2,93            | 3,05            | 3,33            | 3,50            | 3,30            | 3,45            |
| <b>Medián</b>  | 3               | 3               | 3               | 3               | 3               | 3               | 3               | 3               |
| <b>Modus</b>   | 5               | 4               | 5               | 4               | 3               | 4               | 4               | 5               |
| <b>Minimum</b> | 1               | 1               | 1               | 1               | 1               | 1               | 1               | 1               |
| <b>Maximum</b> | 5               | 5               | 5               | 5               | 5               | 5               | 5               | 5               |

Zdroj: Vlastní výzkum

### 5.8.2 Statistické ověření stanovených hypotéz

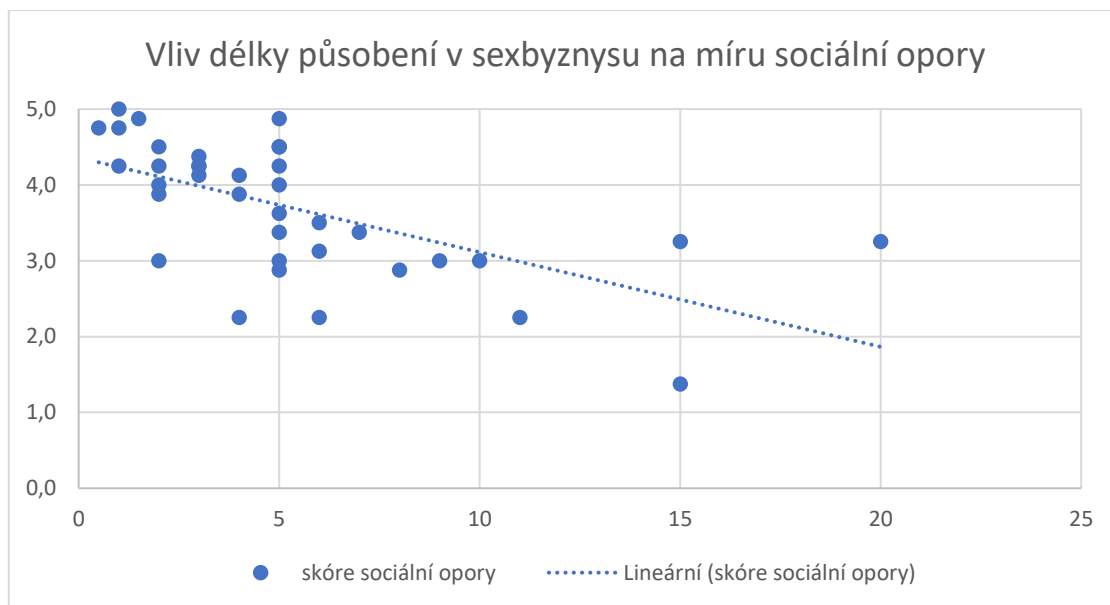
Stanovené hypotézy byly otestovány při stanovené hladině  $\alpha=0,05$  v programu IBM SPSS Statistics, verze 23.0. První testovanou hypotézou byla *H1: Na míru sociální opory privátní sexuální pracovnice má vliv délka práce v sexbyznysu*. Pro otestování této hypotézy byl použit Spearmanův korelační koeficient. Výsledek testu činil  $r=-0,675$  a dosažená hladina významnosti  $p=0,000$  viz tabulka 7 níže. Na základě této skutečnosti lze **zamítnout H0: Na míru sociální opory privátních sexuálních pracovnic nemá vliv délka praxe v sexbyznysu** a **přijmout HA**. Délka působení v sexbyznysu má statisticky významný vliv na míru sociální opory u privátních sexuálních pracovnic, kdy dle obr. 24, níže, se s délkou působení zmíněná sociální opora snižuje.

Současně byly otestovány další sociodemografické proměnné. Jednalo se o věk, kdy u této proměnné výsledek testu byl  $r=0,027$  a dosažená hladina významnosti  $p=0,873$  a u vzdělání Spearmanův korelační koeficient činil  $r=-0,100$  a dosažená hladina významnosti  $p=0,554$ . Je tedy zřejmé, že žádná z dalších sociodemografických proměnných nemá statisticky významný vliv na míru sociální opory privátních sexuálních pracovnic.

**Tabulka 7 – Korelační matice skóre sociální opory a sociodemografických proměnných**

|                 |                             |          | Skóre sociální opory | Délka působení v sexbyznysu | Vzdělání | Věk   |
|-----------------|-----------------------------|----------|----------------------|-----------------------------|----------|-------|
| Spearmanovo rho | Skóre sociální opory        | <i>r</i> | 1,000                | -0,675                      | -0,100   | 0,027 |
|                 |                             | <i>p</i> |                      | 0,000                       | 0,554    | 0,873 |
|                 |                             | N        | 37                   | 37                          | 37       | 37    |
|                 | Délka působení v sexbyznysu | <i>r</i> | -0,675               | 1,000                       | 0,067    | 0,126 |
|                 |                             | <i>p</i> | 0,000                |                             | 0,694    | 0,456 |
|                 |                             | N        | 37                   | 37                          | 37       | 37    |
|                 | Vzdělání                    | <i>r</i> | -0,100               | 0,067                       | 1,000    | 0,204 |
|                 |                             | <i>p</i> | 0,554                | 0,694                       |          | 0,226 |
|                 |                             | N        | 37                   | 37                          | 37       | 37    |
|                 | Věk                         | <i>r</i> | 0,027                | 0,126                       | 0,204    | 1,000 |
|                 |                             | <i>p</i> | 0,873                | 0,456                       | 0,226    |       |
|                 |                             | N        | 37                   | 37                          | 37       | 37    |

Zdroj: Vlastní výzkum



**Obrázek 24 – Vliv délky působení v sexbyznysu na míru sociální opory**

Zdroj: Vlastní výzkum

Druhou testovanou hypotézu představuje  $H_2$ : *U žen pracujících v privátním sexbyznysu je míra sociální opory vyšší než u žen pracujících v pouličním sexbyznysu.* Využitým neparametrickým statistickým byl Mann-Whitneyův U test. Výsledek testu činil  $U=544$  při dosažené hladině významnosti  $p=0,045$  viz tabulka 8. Je zřejmé, že existuje statisticky významný rozdíl mezi mírou sociální opory u privátních a pouličních sexuálních pracovníků, kdy u privátních sexuálních pracovníků je průměr vyšší. Na základě toho lze **zamítnout  $H_0$** : *U žen pracujících v privátním sexbyznysu je míra sociální opory stejná jako u žen pracujících v pouličním sexbyznysu* a **přijmout  $H_A$** . V tabulce 9 jsou znázorněny průměrná pořadí a jejich součet u testovaných proměnných.

**Tabulka 8 – Výsledek Mann-Whitneyova U testu – forma sexbyznysu**

| Test                                      | Hodnota      |
|---|--------------|
| Mann-Whitneyův U test ( <i>U</i> )        | 544,000      |
| Wilcoxonův test ( <i>W</i> )              | 1364,000     |
| Z   | -2,003       |
| Dosažená hladina významnosti ( <i>p</i> ) | <b>0,045</b> |

Zdroj: Vlastní výzkum

**Tabulka 9 – Mann-Whitneyův U test – Průměrné pořadí a jejich součet**

|                      | Forma sexbyznysu   | N  | Průměrné pořadí | Součet pořadí |
|----------------------|--------------------|----|-----------------|---------------|
| Skóre sociální opory | Privátní sexbyznys | 37 | 44,30           | 1639,00       |
|                      | Pouliční sexbyznys | 40 | 34,10           | 1364,00       |
|                      | Celkem             | 77 |                 |               |

Zdroj: Vlastní výzkum

V tabulce 10 níže, jsou otestované průměry privátních a pouličních sexuálních pracovníků u jednotlivých otázek dotazníku sociální opory. Statisticky významné rozdíly jsou v tabulce zvýrazněny tučně. Statisticky významný rozdíl mezi skupinami sexuálních pracovníků byl nalezen u otázky č. 3 – *Příležitostí hovořit s někým o svých problémech v práci nebo doma mám*, kdy výsledek testu byl  $U=495,500$  a dosažená hladina významnosti  $p=0,011$ . Druhý statisticky významný rozdíl byl nalezen u otázky č. 4 – *Příležitostí hovořit s někým, komu věřím, o svých osobních a rodinných problémech mám*. Výsledek testu u této otázky činil  $U=500,500$  a dosažená hladina významnosti  $p=0,012$ .

**Tabulka 10 – Výsledek Mann-Whitneyova U testu – otázky dotazníku sociální opory**

| Otázka      | Mann-Whitneyův U test (U) | Wilcoxonův test (W) | Z      | Dosažená hladina významnosti (p) |
|-------------|---------------------------|---------------------|--------|----------------------------------|
| Otázka č. 1 | 577,500                   | 1397,500            | -1,706 | 0,088                            |
| Otázka č. 2 | 624,000                   | 1444,000            | -1,220 | 0,222                            |
| Otázka č. 3 | 495,500                   | 1315,500            | -2,558 | <b>0,011</b>                     |
| Otázka č. 4 | 500,500                   | 1320,500            | -2,511 | <b>0,012</b>                     |
| Otázka č. 5 | 638,500                   | 1458,500            | -1,077 | 0,282                            |
| Otázka č. 6 | 585,500                   | 1405,000            | -1,643 | 0,100                            |
| Otázka č. 7 | 612,000                   | 1432,000            | -1,346 | 0,178                            |
| Otázka č. 8 | 581,000                   | 1401,000            | -1,693 | 0,090                            |

Zdroj: Vlastní výzkum

V tabulce 11 níže, jsou graficky znázorněna průměrná pořadí a jejich součet v rámci Mann-Whitneyova U testu u dvou sledovaných skupin, a to u sexuálních pracovníků v privátním sexbyznysu a pouličním sexbyznysu, pro jednotlivé části sociální opory.

**Tabulka 11 – Mann-Whitneyův U test – Průměrná pořadí a jejich součet**

| Otázka      | Forma sexbyznysu   | N  | Průměrné pořadí | Součet pořadí  |
|-------------|--------------------|----|-----------------|----------------|
| Otázka č. 1 | Privátní sexbyznys | 37 | 43,39           | 1605,50        |
|             | Pouliční sexbyznys | 40 | 34,94           | 1397,50        |
| Otázka č. 2 | Privátní sexbyznys | 37 | 42,14           | 1559,00        |
|             | Pouliční sexbyznys | 40 | 36,10           | 1444,00        |
| Otázka č. 3 | Privátní sexbyznys | 37 | <b>45,61</b>    | <b>1687,50</b> |
|             | Pouliční sexbyznys | 40 | <b>32,89</b>    | <b>1315,50</b> |
| Otázka č. 4 | Privátní sexbyznys | 37 | 45,47           | 1682,50        |
|             | Pouliční sexbyznys | 40 | 33,01           | 1320,50        |
| Otázka č. 5 | Privátní sexbyznys | 37 | 41,74           | 1544,50        |
|             | Pouliční sexbyznys | 40 | 36,46           | 1458,50        |
| Otázka č. 6 | Privátní sexbyznys | 37 | 43,19           | 1598,00        |
|             | Pouliční sexbyznys | 40 | 35,13           | 1405,00        |
| Otázka č. 7 | Privátní sexbyznys | 37 | 42,46           | 1571,00        |
|             | Pouliční sexbyznys | 40 | 35,80           | 1432,00        |
| Otázka č. 8 | Privátní sexbyznys | 37 | 43,30           | 1602,00        |
|             | Pouliční sexbyznys | 40 | 35,03           | 1401,00        |

Zdroj: Vlastní výzkum



### ***Shrnutí výsledků kvantitativní části výzkumu***

Dle statistického testování bylo zjištěno, že existuje statisticky významný rozdíl v míře sociální opory u privátní a pouličních sexuálních pracovníků. Výsledky ukazují, že míra sociální opory je vyšší u privátních sexuálních pracovníků oproti pouličním sexuálním pracovníkům. Otestovány byly i jednotlivé části zkoumané sociální opory, kdy v rámci komparace byly u privátních sexuálních pracovníků zaznamenány relativně vysoké průměrné hodnoty, přičemž některé byly i statisticky významně rozdílné, a které dle výsledků byly nižší u pouličních sexuálních pracovníků. Jednalo se o otázky, které byly zaměřené na možnost svěřit se a hovořit s někým ohledně svých osobních a rodinných problémů, ale i o problémech v práci, což je vzhledem k povaze práce velmi důležité. Souvislost s takovými výsledky může mít sociální izolace sexuálních pracovníků. Dle výsledků studie Koken (2012) jsou patrné rozdíly v sociální opoře u sexuálních pracovníků, kdy u sexuálních pracovníků, které se svěřily o své práci, byl zaznamenán větší přístup k sociální opoře než u sexuálních pracovníků, které práci před okolím tajily, a které se tak častěji cítily sociálně izolované.

Výsledky taktéž ukázaly, že na míru sociální opory u privátních sexuálních pracovníků má vliv délka působení v sexbyznysu. Podobné výsledky lze nalézt ve studii Mo et al. (2018), kde autoři uvádí, že percepce poskytované sociální opory korelovala s dobou působení v sexbyznysu a věkem. V rámci tohoto výzkumu nebyl u věku prokázán statisticky významný vztah. Důvodem může být, že anonymita, která se pojí k poskytování sexuálních služeb, může v začátcích působit na sexuální pracovníci pozitivně tím, že sexuální pracovníci udržuje své sociální kontakty. V průběhu času, se zvyšující se klientelou, častější inzercí, ale i možným záměrným, či nezáměrným odtajením svého působení v sexbyznysu, může docházet k sociálnímu distancování, snížení počtu sociálních kontaktů a sociální izolaci a tím ke snížení sociální opory.

Dále dle závěrů studie Ma a Loke (2019) sociální opora může mít významný vliv na schopnost vypořádat se se stigmatizací, která je se sexbyznysem spojena a nízká sociální opora může tak negativně ovlivnit copingové strategie sexuální pracovníce. Autoři dále uvádí, že sociální opora u sexuálních pracovníků zásadně snižuje míru strachu, ale také stresu. Z toho je zřejmé, že sociální opora je velmi důležitý aspekt, který může velmi pozitivně ovlivnit celkovou kvalitu života sexuální pracovníce.

## 6 Závěr

Disertační práce se zabývala vybranými zdravotními a sociálními aspekty práce v privátním sexbyznysu. Z hlediska získaných dat a jejich analýzy lze říci, že privátní sexuální pracovnice představují heterogenní skupinu, a to téměř ve všech analyzovaných oblastech.

První oblast, na kterou byl výzkum, konkrétně kvalitativní část, disertační práce zaměřen, byla sociální izolace. Sociální izolace byla zjišťována prostřednictvím analýzy sociálních vztahů. Tyto vztahy byly rozděleny celkem do třech úrovní a jednalo se o vztahy s primární rodinou a partnerem, vztahy v práci, s přáteli a sousedy a poslední úrovní byly vztahy se společností. Bylo zjištěno, že privátní sexuální pracovnice jsou v různé míře izolovány, přičemž mezi projevy této izolace lze zařadit především narušené vztahy s primární rodinou, partnerem, případně přáteli. Sociální izolaci ovlivňuje i vztah společnosti k privátním sexuálním pracovnícím projevující se stigmatizací, které si jsou pracovnice vědomy. Zároveň u některých sexuálních pracovnic byla zaznamenána nezredukováná, případně v nízké míře, sociální síť. Se sociální izolací, resp. se sociálními vztahy úzce souvisí sociální opora, na kterou byla zaměřena kvantitativní výzkumná část disertační práce. Výsledky ukázaly, že sociální opora u privátních sexuálních pracovnic je v porovnání s pouličními sexuálními pracovnícemi statisticky významně vyšší. Dále bylo taktéž zjištěno, že na sociální oporu má statisticky významný vliv délka působení v sexbyznysu. Nicméně jelikož se nejednalo o reprezentativní výzkumný soubor, nelze dosažené výsledky generalizovat na celou populaci privátních sexuálních pracovnic.

Třetí analyzovanou oblastí byly preventivní aktivity ve vztahu ke zdraví se zaměřením na prevenci sexuálně přenosných nemocí. V rámci této oblasti, podobně jako v oblasti sociální izolace, byly zaznamenány rozdíly. Většina privátních sexuálních pracovnic při poskytování sexuálních služeb využívá ochranu (kondom). Na druhou stranu byly identifikovány případy, kdy některé sexuální pracovnice ochranu nepoužívají. Jedná se o případ zaplacení příplatku za poskytnutí sexuálních služeb bez ochrany, nebo v případě stále klientely. Heterogenita preventivních aktivit se projevovala také v oblasti testování na sexuálně přenosné nemoci.

Čtvrtou oblastí disertační práce byla analýza subjektivních a objektivních faktorů, které ovlivňují setrvání v sexbyznysu a vstup na legální trh práce. I přes identifikovanou rozdílnost v předešlých oblastech, byly v této oblasti nalezeny podobné, nebo shodné

znaky. Prvním subjektivním faktorem je samotná percepce sexbyznysu, kdy privátní sexuální pracovnice sexbyznys vnímají jako práci, či zaměstnání. Druhý subjektivní faktor je vnímání sexbyznysu jako svobodného zaměstnání, které se vyznačuje volbou pracovní doby, absencí nadřízené osoby, volbou počtu klientů a možností jejich odmítnutí. Je však nutné konstatovat, že percepce svobody může být výrazně ovlivněna racionalizací, kdy privátní sexuální pracovnice svůj denní harmonogram převážně podřizují časovým možnostem klientů, jejich objednávkám. Na percepci sexbyznysu může mít významný vliv i fáze odchodu ze sexbyznysu, ve které se sexuální pracovnice nachází. Jako další faktor byla identifikována percepce legální práce, která je v porovnání se sexbyznysem vnímaná negativně a zkresleně. Posledním faktorem je finanční aspekt práce v sexbyznysu. Jedná se o subjektivní, ale i objektivní faktor, protože poskytování privátních sexuálních služeb se vyznačuje relativně rychlými a vysokými výdělky, které jsou na legálním trhu práce podmíněny několika faktory. Tyto objektivní faktory představuje vzdělání, a především pak délka praxe, které je v případě privátních sexuálních pracovnic velmi omezená, případně žádná.

Výzkum byl zaměřen i na analýzu nabídky privátních sexuálních služeb v Jihočeském kraji a Praze. Z výsledků této analýzy vyplynulo, že v období od roku 2017-2019 se nabídka těchto služeb stále zvyšuje. Zároveň bylo zjištěno, že nabídka podléhá výkyvům, které jsou patrné zejména v období letních měsíců a které jsou způsobeny mobilitou sexuálních pracovnic vyznačují se přechodem mezi formami sexbyznysu, regionální migrací a specifickou skupinou sexuálních pracovnic – studentkami.

Disertační práce poskytuje vhled do dané oblasti tohoto stále se rozvíjejícího odvětví sexbyznysu. Přínosem této práce je tak rozšíření poznatků o této specifické oblasti sexbyznysu, o vztahové oblasti privátních sexuálních pracovnic, sociální opoře, využívaných preventivních aktivitách ve vztahu k sexuálně přenosným nemocem a subjektivních a objektivních překážkách ovlivňující setrvání v poskytování sexuálních služeb a návrat na legální trh práce.

Mezi doporučení pro další výzkum v této oblasti doporučuji rozšířit výzkumný soubor, aby byl naplněn reprezentativní vzorek, což však může být vzhledem k anonymitě, na kterou je ze strany sexuálních pracovnic kladen důraz, velmi obtížné. Také doporučuji zaměřit se i na oblast poptávky, na kterou se výzkumné studie soustředí pouze výjimečně. Výsledky, zejména z oblasti percepce sexbyznysu, ukázaly vliv racionalizace a aktuální

fáze odchodu ze sexbyznysu, což je potřeba reflektovat i při odborné práci s touto cílovou skupinou.

Disertační práci mohou využít především sociální pracovníci a pracovnice, resp. organizace, které se věnují osobám pracujícím v sexbyznysu, proto výsledky této práce budou nabídnuty všem daným organizacím. Výsledky disertační práce mohou být využity v dalších navazujících výzkumných studiích. Dále pak při výuce o marginalizovaných skupinách, sociologii a sociální práci.

## 7 Seznam použitých zdrojů

1. ABEL, G., 2014. A Decade of Decriminalization: Sex Work ‘Down Under’ But Not Underground. *Criminology & Criminal Justice*. 14(5), 580–92, doi: 10.1177/1748895814523024.
2. ACEIJAS, C., STIMSON, G. V., HICKMAN, M., RHODES, T., 2004. Global overview of injecting drug use and HIV infection among injecting drug users. *Aids*. 18(17), 2295-2303, doi: 10.1097/00002030-200411190-00010.
3. ACKERMAN, N. C., 2014. *The female prostitute in ancient Rome: An Identity* [online]. Researchgate.net. [cit. 2018-08-20]. Dostupné z: [https://www.researchgate.net/publication/288826973\\_The\\_female\\_prostitute\\_in\\_a\\_ncient\\_Rome\\_An\\_Identity](https://www.researchgate.net/publication/288826973_The_female_prostitute_in_a_ncient_Rome_An_Identity).
4. ADULT MEDUCATION, 2006. *FSSQ Duke-UNC Functional Social Support Questionnaire* [online] Adult Meducation [cit. 2019-10-09]. Dostupné z: [http://www.adultmeducation.com/AssessmentTools\\_4.html](http://www.adultmeducation.com/AssessmentTools_4.html).
5. AINSW. 2020. [online]. *All India Network of Sex Workers (AINSW)* [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <http://www.ainsw.in/>
6. ALEXANDER, P., 1992. Key issues in sex work-related HIV/AIDS/STD prevention interventions. *AIDS Health Promot Exch*. 1, 4–6. ISSN 1013-7785.
7. AMERICAN JOURNAL OF PUBLIC HEALTH, 2001. Sharing of drug preparation equipment as a risk factor for hepatitis C. *American Journal of Public Health*. 91(1), 42-46, doi: 10.2105/ajph.91.1.42.
8. ANDERSON, B., O’CONNELL DAVIDSON, J., 2003. Is Trafficking in Human Beings Demand Driven? A Multi-Country Pilot Study. *Geneva: International Organization for Migration*. 50 p. ISSN 1607-338X.

9. ANDRADE, L. F., CARROLL, K. M., PETRY, N. M., 2013. Marijuana use is associated with risky sexual behaviors in treatment-seeking polysubstance abusers. *The American Journal Of Drug And Alcohol Abuse*, 39(4), 266-271. doi: 10.3109/00952990.2013.803112.
10. ANKLESARIA, A., GENTILE, J. P., 2012. Psychotherapy with Women Who Have Worked in the “Sex Industry”. *Innovations In Clinical Neuroscience*, 9(10), 27-33. ISSN 2158-8341.
11. ARCIDIECÉZNÍ CHARITA PRAHA, 2020. *Poradna Magdala* [online]. Praha: [cit. 2018-09-28]. Dostupné z: <http://praha.charita.cz/sluzby/magdala/>
12. ARRIOLA, K. J., SPAULDING, A. C., BOOKER, C. A. et al., 2013. Understanding the relationship between social support and physical and mental well-being among jail detainees living with HIV. *Journal of Health Psychology*. 20(1), 3–12. doi:10.1177/1359105313496447.
13. ASWA. 2020. [online]. *African Sex Workers Alliance*. [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <https://aswaalliance.org/>
14. AYUSTE, A., GIJÓN, M., PAYÁ, M., RUBIO, L., 2016. Social work and prostitution: an approach to educational practices. *European Journal of Social Work*, 19(2), 204-218. doi: 10.1080/13691457.2015.1024202.
15. BAKER, L. M., CASE, P., POLICICCHIO, D. L., 2003. General health problems of inner-city sex workers: a pilot study. *Journal of the Medical Library Association*. 91(1), 67–71. ISSN1536-5050.
16. BAKER, L. M., WILSON, F. L., WINEBARGER, A., 2004. An exploratory study of the health problems, stigmatization, life satisfaction, and literacy skills of urban, street-level sex workers. *Women Health*. 39(2), 83–96. doi: 10.1300/J013v39n02\_06

17. BAKER, L. M., DALLA, R. L., WILLIAMSON, C., 2010. Exiting prostitution: An integrated model. *Violence Against Women*. 16(5), 579–600. doi: 10.1177/1077801210367643.
18. BARRY, K., 1995. *The prostitution of sexuality*. New York: New York University Press. ISBN 80-3654-16-10.
19. BASSERMANN, L., 1993. *Nejstarší řemeslo – Kulturní dějiny prostituce*. Praha: Mladá fronta. 326 s. ISBN 80-204-0363-9.
20. BAUMEISTER, B. F., LEARY, M. R., 2007. The Need to Belong: Desire for Interpersonal Attachments as a Fundamental Human Motivation. *Psychological Bulletin*. In: LAURSEN, B., ZUKAUSKIENE, R. (Eds). *Interpersonal Development*. Aldershot: Ashgate, 117(3), 497–529. doi: 10.1037/0033-2909.117.3.497.
21. BAWS, 2020. *Navigating COVID19 For Sex Workers & Allies: Info & Support Guide*. [online]. BAWS. [cit. 2020-05-30]. Dostupné z: <https://bayareaworkerssupport.org/covid19>
22. BELLHOUSE, C., CREBBIN, S., FAIRLEY, C. K., & BILARDI, J. E., 2015. The Impact of Sex Work on Women’s Personal Romantic Relationships and the Mental Separation of Their Work and Personal Lives: A Mixed-Methods Study. *PLOS ONE*. 10(10), doi: 10.1371/journal.pone.0141575.
23. BENOIT, C., JANSSON, M. et al., 2017. “Well, it should be changed for one, because it’s our bodies”: Sex workers’ views on Canada’s punitive approach towards sex work. *Social Sciences*. 6(2), 52, doi: 10.3390/socsci6020052.
24. BENOIT, C., JANSSON, S. M., SMITH, M., FLAGG, J., 2018. Prostitution Stigma and Its Effect on the Working Conditions, Personal Lives, and Health of Sex Workers. *The Journal of Sex Research*. 55(4-5), 457-471, doi: 10.1080/00224499.2017.1393652.

25. BENSON, C., MATTHEWS, R., 1995. Street prostitution: Ten facts in search of a policy. *International Journal of the Sociology of Law*. 23(4), 395-415, doi: 10.1016/S0194-6595(05)80005-X.
26. BĚLÍK, V., HOFERKOVÁ, S., KRAUS, B., 2017. *Slovník sociální patologie*. Praha: Grada. 120 s. ISBN 978-80-271-0599-1.
27. BERAN, V., ŘÍHOVÁ, L., 2017. *Dostupnost dat mezi zainteresovanými institucemi v oblasti exekucí*. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí. [online]. Mapa exekucí. [cit. 2020-06-12]. Dostupné z: <http://mapaexekuci.cz/wpcontent/uploads/2018/01/Zpr%C3%A1va-o-exekuc%C3%ADch-FINAL.pdf>
28. BERG, H., 2014. Working for love, loving for work: Discourses of labor in feminist sex-work activism. *Feminist Studies*, 40(3), 693-721. ISSN 0046-3663.
29. BERKMAN, L. F., GLASS, T., BRISSETTE, I., SEEMAN, T. E., 2005. From social integration to health: Durkheim in the new millennium. *Social Science & Medicine*. 51(6), 843-57, doi:10.1016/s0277-9536(00)00065-4.
30. BERNSTEIN, E., 2007. *Temporarily yours: Intimacy, authenticity, and the commerce of sex*. Chicago: University of Chicago Press. 288 p. doi: 10.1177/0891243209355283.
31. BHATTACHARJEE, P., CAMPBELL, L., THALINJA, R., NAIR, S., DODDAMANE, M., RAMANAİK, S., ISAC, S., BEATTIE, S. T., 2018. Understanding the Relationship Between Female Sex Workers and Their Intimate Partners: Lessons and Initial Findings From Participatory Research in North Karnataka, South India. *Health Education & Behavior*. 45(5), 824-835, doi: 10.1177/1090198118763934.
32. BIERNACKI, P., WALDORF, D. 1981. Snowball sampling: Problems and techniques of chain referral sampling. *Sociological methods & research*. 10(2), 141-163, doi: 10.1177/004912418101000205.



33. BIRCH, P., 2015. *Why Men Buy Sex: Examining Sex Worker Clients*. London: Routledge. 198 s. doi: 10.4324/9781315817293.
34. BISSCHOP, P., KASTORYANO, S., VAN DER KLAUW, B., 2017. Street prostitution zones and crime. *American Economic Journal: Economic Policy*. 9(4), 28–63. doi: 10.1257/pol.20150299.
35. BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ, 2020. *Poslání a činnost* [online]. Praha: Bílý kruh bezpečí.cz. [cit. 2018-09-28]. Dostupné z: <https://www.bkb.cz/o-nas/poslani-a-cinnost/>
36. BRENTS, B. G., HAUSBECK, K., 2005. Violence and Legalized Brothel Prostitution in Nevada: Examining Safety, Risk and Prostitution Policy. *Journal of Interpersonal Violence*. 20(3), 270–95, doi: 10.1177/0886260504270333.
37. BROADHEAD, E. W. et al., 1988. The Duke-UNC Functional Social Support Questionnaire: Measurement of Social Support in Family Medicine Patients. *Medical Care*. 26(7), 709-723. ISSN 0025-7079.
38. BRÜCKNER, M., 2008. Women in prostitution and social responsibility. *Social Work & Society*, 6(2), 315-323. ISSN 1613-8953.
39. BRUCKERT, C., HANNEM, S., 2013. Rethinking the Prostitution Debates: Transcending Structural Stigma in Systemic Responses to Sex Work. *Canadian Journal of Law and Society*. 28(1), 43–63, doi: 10.1017/CLS.2012.2.
40. BUCERIUS, M. S., TONRY, H. M. (Eds), 2012. *The Oxford Handbook of Ethnicity, Crime, and Immigration*. Oxford: Oxford University Press, 960 s. ISBN 978-0199859016.

41. BUTTRAM, M. E., SURRATT, H. L., KURTZ, S. P., 2014. Risk and protective factors associated with personal mastery Among sexual minority African-American female sex workers. *Journal of Gay & Lesbian Social Services*, 26(4), 407–425. doi:10.1080/10538720.2014.956242.
42. CAMPBELL, R., O'NEILL, M., 2006. *Sex work now*. Cullompton: Willan. 320 p. Available from: <https://doi.org/10.1177/1057567707310564>
43. CARL, S. V., 1995. *The health of women working in the sex industry a moral and ethical perspective*. *Sex Marital Ther.* 10(2), 201–213. ISSN 0092-623X.
44. CARLSON, C. E., WITTE, S. S., PALA, A. N. et al., 2017. The Impact of Violence, Perceived Stigma, and Other Work-Related Stressors on Depressive Symptoms Among Women Engaged in Sex Work. *Global Social Welfare*, 4, 51-57, doi:10.1007/s40609-017-0085-5.
45. CASTLE, T., LEE, J., 2008. Ordering sex in cyberspace: a content analysis of escort websites. *International Journal of Cultural Studies*. 11(1), 107–121. doi: <https://doi.org/10.1177/1367877907086395>
46. CLARKSON, FA., 1939. History of prostitution. *Canadian Medical Association Journal*. 41(3), 296–301. ISSN 0820-3946.
47. CLEMENTS, T. M., 1996. Prostitution and the American Health Care System: Denying Access to a Group of Women in Need. *Berkeley Journal of Gender, Law & Justice*. 11(1), 49-98. ISSN 1933-1045.
48. COBBINA, J. E., OSELIN, S. S., 2011. It's Not Only for the Money: An Analysis of Adolescent versus Adult Entry into Street Prostitution. *Sociological Inquiry*. 81, 310–332, doi: 10.1111/j.1475-682x.2011.00375.x
49. CONNELL, R. W., 1987. *Gender and Power*. USA: Stanford university Press. 352 p. ISBN 9780804714303

50. CONNER, P. S., 2017. Prostitution in Paris. In: CHAUMONT, J. M., GARCÍA, M. R., SERVAIS, P., (Eds.). *Trafficking in women 1924-1926. The Paul Kinsie Reports for the League of Nations vol. II*. Geneva: United Nations Publication. 488 s. ISBN 9789211015027.
51. CORRIGAN, P., MATTHEWS, A., 2003. Stigma and disclosure: Implications for coming out of the closet. *Journal of Mental Health*. 12, 235–248. doi:10.1080/0963823031000118221.
52. COX, K. S., 2012. Happiness and unhappiness in the developing world: Life satisfaction among sex workers, dump-dwellers, urban poor, and rural peasants in Nicaragua. *Journal of Happiness Studies*, 13(1), 103–128. doi:10.1007/s10902-011-9253-y.
53. CROSBIE, T., MOORE, J., 2004. Work-life Balance and Working from Home. *Social Policy and Society*. 3(3), 223–233, doi: 10.1017/S1474746404001733
54. CUNNINGHAM, A. S., KENDALL, T. D., 2011. Prostitution 2.0: The Changing Face of Sex Work. *Journal of Urban Economics*. 69(3), 273-287. ISSN 0094-1190.
55. CUSICK, L., 2002. Youth Prostitution: A Literature Review. *Child Abuse Review*. 11(4), 230–251. ISSN 0952-9136.
56. CUSICK, L., 2009. Female Prostitution in Glasgow: Drug Use and Occupational Sector. *Journal of Addiction Research and Therapy*. 6(2), 115–130. ISSN 2639-9938.
57. CUTRONA, C. E., SUBR, J. A., 1992. Controllability of stressful events and satisfaction with spouse support behaviors. *Communication Research*, 19(2), 154-174. ISSN 0093-6502.

58. CZARNECKI, D. et al., 2014. *Prostitution in Germany – A Comprehensive Analysis of Complex Challenges* [online]. Berlin: SPI Research. [cit. 2018-08-20]. Dostupné z: [https://www.spi-research.eu/wp-content/uploads/2014/11/ProstitutioninGermanyEN\\_main.pdf](https://www.spi-research.eu/wp-content/uploads/2014/11/ProstitutioninGermanyEN_main.pdf)
59. ČESKÁ SPOLEČNOST AIDS POMOC, 2019. *Checkpointy – místa, kde se nechat testovat na HIV* [online]. ČESKÁ SPOLEČNOST AIDS POMOC [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: <https://www.aids-pomoc.cz/checkpointy-mista-kde-se-nechat-testovat-na-hiv.html>
60. DAALDER, A. L., 2007. *Prostitution in the Netherlands since the lifting of the brothel ban*. Den Haag: Boom Juridische uitgevers, WODC. 103 p. ISBN 978 90 5454 932 1.
61. DAALDER, AL., 2015. *Prostitution in the Netherlands in 2014* [online]. Wodc.nl: Cahier. [cit. 2018-08-20]. Dostupné z: [https://www.wodc.nl/binaries/cahier-2015-1a-full-text\\_tcm28-73289.pdf](https://www.wodc.nl/binaries/cahier-2015-1a-full-text_tcm28-73289.pdf)
62. DALLA, R. L., 2001. Et tu brute? A qualitative analysis of streetwalking prostitutes' interpersonal support networks. *Journal of Family Issues*. 22(8), 1066-1085. ISSN 0192-513X.
63. DAVIDSON, J.O.C., 1995. The Anatomy of Free Choice Prostitution. *Gender, Work & Organization*. 2(1), 1-10, doi: 10.1111/j.1468-0432.1995.tb00022.x.
64. DARLING, K., GLOOR, E., ANSERMET-PAGOT, A. et al., 2013. Suboptimal access to primary healthcare among street-based sex workers in southwest Switzerland. *Postgraduate Medical Journal*. 89(1053), 371–375. doi: 10.1136/postgradmedj-2012-131001.

65. DE GRAAF, R., VANWESENBEECK, I., VAN ZESSEN, G., STRAVER, C.J., VISSER, JH., 1995. Alcohol and drug use in heterosexual and homosexual prostitution, and its relation to protection behaviour. *AIDS Care*. 7(1), 35–47. doi: 10.1080/09540129550126948.
66. DE JONG GIERVELD, J., VAN TILBURG, T. G., DYKSTRA, P. A., 2016. Social isolation and loneliness. In: PERLMAN, D., VANGELISTI, A. (Eds.). *The Cambridge handbook of personal relationships*. S. 485-500. ISBN 978-65413289.
67. DELANEY, T., 2017. *Social Deviance*. Rowman & Littlefield. 480 p. ISBN 978-1442252523.
68. DE MEIS, C., 2002. House and Street: Narratives of Identity in a Liminal Space among Prostitutes in Brazil. *Journal of the Society for Psychological Anthropology*, 30(1–2), 3–24, doi: 10.1525/eth.2002.30.1-2.3.
69. DEMLEITNER, N., 1994. Forced prostitution: naming an international offense. *Fordham International Law Journal*. 18(1), 163–196. ISSN 0747-9395.
70. DEPARTMENT OF HEALTH, SOCIAL SERVICES AND PUBLIC SAFETY, 2015. *Leaving Prostitution: a strategy for help and support* [online].. [cit. 2020-05-07]. 29 p. Dostupné z: <https://www.health-ni.gov.uk/sites/default/files/consultations/dhssps/leaving-prostitution-strategy.PDF>
71. DEVÓGLIO, LL., CORRENTE, JE., BORGATO, MH., GODOY, I., 2017. Smoking among female sex workers: prevalence and associated variables. *Jornal Brasileiro de Pneumologia*. 43(1), 6–13, doi: 10.1590/S1806-37562016000000162
72. DI NICOLA, A., CAUDURO, A., LOMBARDI, M., RUSPINI, P., (Eds.), 2009. *Prostitution and Human Trafficking Focus on Clients*. New York, NY: Springer. 255 s. ISBN 978-0-387-73630-3.

73. DITMORE, M. H., 2006. *Encyclopedia of prostitution and sex work*. Greenwood publishing group. 376 p. ISBN 0313329699
74. DO ESPIRITO SANTO, M. E. G., ETHEREDGE, G. D., 2004. And then I became a prostitute... Some aspects of prostitution and brothel prostitutes in Dakar, Senegal. *The Social Science Journal*. 41(1), 137-146. doi: 10.1016/j.soscij.2003.10.013.
75. DODILLET, S., ÖSTERGREN, P., 2011. *The Swedish sex purchase act: Claimed success and documented effects* [online]. Conference paper presented at the International Workshop: Decriminalizing Prostitution and Beyond: Practical Experiences and Challenges. The HAGUE. [cit. 2018-08-20]. Dostupné z: <http://www.nswp.org/sites/nswp.org/files/Impact%20of%20Swedish%20law.pdf>
76. DÜLMEN, van R., 2003. *Bezectní lidé. O katech, děvkách a mlynářích: Nepočestnost a sociální izolace v raném novověku*. Praha: Dokořán. 108 s. ISBN 80-86569-43-8.
77. DZÚROVÁ, D., SPILKOVÁ, J., VRANÝ, M., 2016. Substance misuse and its risk perception in European teenagers. *Children's Geographies*. 14(2), 203–216. ISSN 1473-3285.
78. EBAUGH, H. R., 1988. *Becoming an ex: The process of role exit*. Chicago: University of Chicago Press. 268 p. ISBN: 9780226180700.
79. EDWARDS, C., 1997. Unspeakable professions: Public performance and prostitution in ancient Rome. In: HALLETT, P. J., SKINNER, B. M. (Eds). *Roman sexualities*. New Jersey: Princeton University Press, p. 66–95. ISBN 069101796.

80. EERNSTMAN-MONGARD, H., 1996. *Školení pro streetworkery*. In: *Ulice – silnice – dálnice = Strassen und Grenzwege*. Praha: ProFem a Rozkoš bez rizika.
81. EHRLICHOVÁ, A., 2014. *Dějiny neřesti*. Praha: Ikar, Euromedia Group. 240 s. ISBN 978-80-249-2508-0.
82. EISENHAUER, L., WYNADEN, D., 2001. Ethics in qualitative research. *Journal of Nursing Scholarship*. 33(1), 93–96. ISSN 1527-6546.
83. FARLEY, M., 2003. Prostitution and Trafficking in 9 Countries: Update on Violence and Posttraumatic Stress Disorder. *Journal of Trauma Practice*. 2(3/4), 33–74. doi: 10.1300/J189v02n03\_03.
84. FARLEY, M., 2009. Theory versus Reality: Commentary on four Articles about Trafficking for Prostitution. *Women's Studies International Forum*. 32(4), 311–315. doi: 10.1016/j.wsif.2009.07.001.
85. FARLEY, M., 2015. Men who buy sex have much in common with sexually coercive men, new study shows. *Journal of Interpersonal Violence*. 1–25. doi: 10.1177/0886260515600874.
86. FARLEY, M., 2018. Risks of Prostitution: When the Person Is the Product. *Journal of the Association for Consumer Research*. 3(1), 97–108. ISSN 2378-1815.
87. FARLEY, M., KENNETH, F., KENNEDY, MA., 2014. Online Prostitution and Trafficking. *Albany Law Review*. 77(3), 1039–1094. ISSN 0002-4678.
88. FARLEY, M., LYNNE, J., COTTON, A. J., 2005. Prostitution in Vancouver: Violence and the colonization of First Nations women. *Transcultural psychiatry*, 42(2), 242-271. ISSN 1363-4615.

89. FARLEY, M., GOLDING, J. M., SCHUCKMAN MATTHEWS, E. et al., 2017. Comparing Sex Buyers with Men Who Do Not Buy Sex: New Data on Prostitution and Trafficking. *Journal of Interpersonal Violence*. 32(3), 3601–2625. doi: 10.1177/0886260515600874.
90. FARLEY M., SCHUCKMAN, E., GOLDING, J. M., HOUSER, K., JARRETT, L., QUALLIOTINE, P., DECKER, M., 2011. *Comparing Sex Buyers with Men Who Don't Buy Sex: „You can have a good time with the servitude“ vs. „You're supporting a system of degradation.“* Paper presented at Psychologists for Social Responsibility annual meeting. Boston, Massachusetts.
91. FARAONE, C. A., MCCLURE, L. K. (Eds.), 2008. *Prostitutes and courtesans in the ancient world*. University of Wisconsin Press. 360 s. ISBN 978-0299213145.
92. FEDERAL MINISTRY FOR FAMILY AFFAIRS, SENIOR CITIZENS, WOMEN AND YOUTH, 2007. *Report by the Federal Government on the Impact of the Act Regulating the Legal Situation of Prostitutes (Prostitution Act)* [online]. Berlin [cit. 2020-02-18]. Dostupné z: [https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/federal\\_government\\_report\\_of\\_the\\_impact\\_of\\_the\\_act\\_regulating\\_the\\_legal\\_situation\\_of\\_prostitutes\\_2007\\_en\\_1.pdf](https://ec.europa.eu/anti-trafficking/sites/antitrafficking/files/federal_government_report_of_the_impact_of_the_act_regulating_the_legal_situation_of_prostitutes_2007_en_1.pdf)
93. FELDBLUM, P. J., NASUTION, M. D., HOKE, T. H. et al., 2007. Pregnancy among sex workers participating in a condom intervention trial highlights the need for dual protection. *Contraception*, 76(2), 105-110, doi: 10.1016/j.contraception.2007.04.009.
94. FINDLAW, 2018. *New York Prostitution Laws* [online]. [statelaws.findlaw.com](http://statelaws.findlaw.com). [cit. 2018-08-20]. Dostupné z: <https://statelaws.findlaw.com/new-york-law/new-york-prostitution-laws.html>
95. FLOWERS, B. R., 1998. *The Prostitution of Women and Girls*. McFarland & Company, Inc. 253 p. ISBN 0-7864-0490-6.



96. FORSYTH, C. J., COPES, H., 2014. *Encyclopedia of social deviance*. Sage Publications. 864 p. ISBN 9781483364698.
97. FREEMAN, J. (1996). The feminist debate over prostitution reform. IN: DWORKIN, A., MACKINNON, C, FREEMAN, J., et al. (Eds). *Applications of Feminist Legal Theory to Women's Lives, Sex, Violence, Work and Reproduction*, 241, 246. ISBN 978-13-5623-879.
98. FRIEDMAN, R., 1982. Behavior and Menstrual Cycle. *Psychological Medicine*. 13(4), 942 p. doi: 10.1017/S0033291700051886.
99. FRÝBERT, J., 2013. Ulice: Ženy věnující se pouliční prostituci a možnost legálního zaměstnání. In: ŠÍDOVÁ L., POLÁKOVÁ, J., MALINOVÁ H., et al. (Eds). *Ze sexbyznysu na trh práce? Přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce*. [online]. Praha: Sportpropag – Rozkoš bez rizika, s. 103–105 [cit. 2020-02-23]. Dostupné z: [https://www.researchgate.net/publication/333561249\\_Zeny\\_venuujici\\_se\\_poulicni\\_prostituci\\_a\\_moznost\\_legalniho\\_zamestnani](https://www.researchgate.net/publication/333561249_Zeny_venuujici_se_poulicni_prostituci_a_moznost_legalniho_zamestnani)
100. GARCÍA, M. R., 2017. Prostitution in New York City [online]. In: CHAUMONT, J-M., GARCÍA, M. R., SERVAIS, P. (Eds). *Trafficking in women 1924–1926 – the Paul Kinisie reports for the league of nations vol 2*. Geneva: United Nations. [cit. 2018-08-20]. Dostupné z: [https://dial.uclouvain.be/pr/boreal/object/boreal%3A187897/datastream/PDF\\_01/view#page=159](https://dial.uclouvain.be/pr/boreal/object/boreal%3A187897/datastream/PDF_01/view#page=159)
101. GHASEMI, A., ZAHEDIASL, S., 2012. Normality Tests for Statistical Analysis: A Guide for Non-Statisticians. *International Journal of Endocrinol Metabolism*. 10(2), 486-489. doi:10.5812/ijem.3505.
102. GILCHRIST, G., CAMERON, J., SCOULAR, J., 2005. Crack and cocaine use among female prostitutes in Glasgow: Risky business. *Drugs: Education, Prevention and Policy*. 12(5), 381–391. ISSN 0968-7637.

103. GILLNEROVÁ, I., KEBZA, V., RYMEŠ, M., 2011. *Psychologické aspekty změn v české společnosti: člověk na přelomu tisíciletí*. Praha: Grada. 256 s. ISBN 978-80-247-2798-1.
104. GOVERNMENT OF THE NETHERLANDS, 2011. WODC: *Relations between pimps and prostitutes complicates the investigation of human trafficking* [online]. [cit. 2020-04-28]. Dostupné z: <https://www.government.nl/latest/news/2011/05/26/wodc-relations-between-pimps-and-prostitutes-complicates-the-investigation-of-human-trafficking>
105. GREEN, A., DAY, S., WARD, H., 2000. Crack cocaine and prostitution in London in the 1990s. *Sociology of Health & Illness*. 22(1), 27–39. doi: 10.1111/1467-9566.00190
106. HAGAN, H., THIEDE, H., WEISS, NS. et al., 2002. Sharing of drug preparation equipment as a risk factor for hepatitis C. *American Journal of Public Health*. 91(1), 42–46. doi: 10.2105/ajph.91.1.42.
107. HAIL-JARES, K., CHOI, S., DUO, L. et al., 2016. Occupational and demographic factors associated with drug use among female sex workers at the China–Myanmar border. *Drug Alcohol Depend* 161, 42–49, doi:10.1016/j.drugalcdep.2016.01.026.
108. HAM, J., 2016. *Sex Work, Immigration and Social Difference* Routledge Studies in Criminal Justice, Borders and Citizenship. Oxon: Routledge, 176 s. ISBN 131740723.
109. HAMDAN, A. N., 2014. *Prostitution in the United States*. Law School Student Scholarship. [online] [cit. 2018-08-20]. Dostupné z: [https://scholarship.shu.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.cz/&httpsredir=1&article=1622&context=student\\_scholarship](https://scholarship.shu.edu/cgi/viewcontent.cgi?referer=https://scholar.google.cz/&httpsredir=1&article=1622&context=student_scholarship)

110. HANTZAROULA, P., 2017. Prostitution in Athens. In: CHAUMONT, JM., GARCÍA, M. R., SERVAIS, P., (Eds.). *Trafficking in women 1924-1926*. The Paul Kinsie Reports for the League of Nations vol. II. Geneva: United Nations Publication. 488 s. ISBN 9789211015027.
111. HARCOURT, C., DONOVAN, B., 2005. *What Are the Different Types of Prostitution?* [online]. Procon.org. [cit. 2018-08-25]. Dostupné z: <https://prostitution.procon.org/view.answers.php?questionID=000096>
112. HARCOURT, C., DONOVAN, B., 2005. The many faces of sex work. *Sexually transmitted infections*. 81(3), 201-206, doi: 10.1136/sti.2004.012468.
113. HARRINGTON, C., 2012. Prostitution policy models and feminist knowledge politics in New Zealand and Sweden. *Sexuality Research and Social Policy*. 9(4), 337–349. doi: 10.1007/s13178-012-0083-4
114. HARRIS, V., 2010. *Selling Sex in the Reich: Prostitutes in German Society, 1914-1945*. Oxford; NY: Oxford University Press. 210 s. ISBN 9780199578573.
115. HARTNOLL, R., 2005. *Drogy a drogové závislosti: Propojování výzkumu, politiky a praxe*. Praha: Úřad vlády České republiky. 96 s. ISBN 80-86734-45-5.
116. HAUKE, J., KOSSOWSKI, T., 2011. Comparison of values of Pearson's and Spearman's correlation coefficients on the same sets of data. *Quaestiones geographicae*. 30(2), 87-93. doi:10.2478/v10117-011-0021-1.
117. HEDIN, U. C., MÅNSSON, S. A., 2004. The importance of supportive relationships among women leaving prostitution. *Journal of Trauma Practice*, 2(3-4), 223-237. ISSN 1536-2930.
118. HEINEMAN, J., MACFARLANE, R. T., BRENTS, B. G., 2012. *Sex industry and sex workers in Nevada* [online]. Nevada: UNLV [cit. 2018-08-09]. Dostupné z: <https://esplerp.org/wp-content/uploads/2013/02/sexindustry.pdf>

119. HENDL, J., 2016. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha: Portál. 440 s. ISBN 978-80-262-0982-9.
120. HEUMANN, I. A., 2010. Das Selbstbild von Sexarbeiterinnen mit Migrationshintergrund als Mütter. Zürich: ZHAW Zürcher Hochschule für Angewandte Wissenschaften, Masterarbeit. Angewandte Psychologie.
121. HUANG, A. L., 2016. De-stigmatizing sex work: Building knowledge for social work. *Social Work & Social Sciences Review*. 18(1), 83-96. ISSN 0953-5225.
122. HUANG, Y., HENDERSON, H. E., PAN, S., COHEN, M. S., 2004. HIV/AIDS risk among brothel-based female sex workers in China: assessing the terms, content, and knowledge of sex work. *Sexually Transmitted Diseases*. 31(11), 695–700. doi: 10.1097/01.olq.0000143107.06988.ea.
123. HUGHES, D. M., 2000. The “Natasha” Trade: The Transnational Shadow Market of Trafficking in Women. *Journal of International Affairs*. 53(2), 625–651. ISSN 0022-197X.
124. HUGHES, D. M., DE COMPOSTELA, S., 2004. *Prostitution: Causes and solutions*. In: *Paper delivered at the Conference on Female*. Spain: Santiago de Compostela, Galicia. 1-7.
125. CHANG, H. H., WENG, Y., 2012. What is more important for prostitute price? Physical appearance or risky sex behaviour? *Economics Letters*. 117(2), 480–483. ISSN 0165-1765.
126. CHMELÍK, J. et al., 2003. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. Praha: Portál. 216 s. ISBN 80-7178-739-6.
127. CHO, S. Y., DREHER, A., NEUMAYER, E., 2013. Does legalized prostitution increase human trafficking? *World Development*. 41(1), 67–82, doi: 10.1016/j.worlddev.2012.05.023.

128. CHOI, H., KLEIN, C., SHIN, M. S., LEE, H. J., 2009. Posttraumatic stress disorder (PTSD) and disorders of extreme stress (DESNOS) symptoms following prostitution and childhood abuse. *Violence against women*, 15(8), 933-951, doi: 10.1177/1077801209335493.
129. CHOW, E. P. et al., 2014. Testing commercial sex workers for sexually transmitted infections in Victoria, Australia: an evaluation of the impact of reducing the frequency of testing. *PloS one*, 9(7), e103081. ISSN 1932-6203.
130. CHUDAKOV, B., ILAN, K., BELMAKER, R. H., CWIKEL, J., 2002. The Motivation and Mental Health of Sex Workers. *Journal of Sex and Marital Therapy*. 28(4), 305–315. doi: 10.1080/00926230290001439.
131. CHROMÝ, J., 2014. *Práce s empirickými daty*. Praha: Nakladatelství Karolinum. 76 s. ISBN 978-80-246-2801-1.
132. ISHØY, T., ISHØY, PL., OLSEN, LR., 2005. Street prostitution and drug addiction. *Ugeskrift for Læger*. 167(39), 3692–3696. ISSN 0041-5782.
133. JACOBSON, M., 2002. *Why do men buy sex?: The Interview: Professor Sven-Axel Mansson, Sweden* [online]. NIKK magasin. [cit. 2018-05-01]. Dostupné z: [http://www.popcenter.org/problems/trafficked\\_women/pdfs/jacobson\\_2002.pdf](http://www.popcenter.org/problems/trafficked_women/pdfs/jacobson_2002.pdf)
134. JAHNSEN, S., SKILBREI, M. L., 2018. Leaving no stone unturned: The borders and orders of transnational prostitution. *The British Journal of Criminology*. 58(2), 255-272, doi: 10.1093/bjc/azx028.
135. JEAL, N., SALISBURY, C. A., 2004. Health needs assessment of street-based prostitutes: cross-sectional survey. *Journal of Public Health*. 26(2), 147–151. doi: 10.1093/pubmed/fdh124.

136. JEAL, N., SALISBURY, C. A., 2007. Health needs and service use of parlour-based prostitutes compared with street-based prostitutes: a cross-sectional survey. *BJOG: An International Journal of Obstetrics & Gynaecology*. 114(7), 875–881. doi: 10.1111/j.1471-0528.2007.01379.x.
137. JEAL, N., PATEL, R., REDMOND, N. M. et al., 2018. Drug use in street sex workers (DUSSK) study protocol: a feasibility and acceptability study of a complex intervention to reduce illicit drug use in drug-dependent female street sex workers. *BMJ open*, 8(11). 1-8. doi: 10.1136/bmjopen-2018-022728.
138. JEFFREY, L., MACDONALD, G. 2006. *Sex workers in the Maritimes talk back*. Vancouver, Canada: UBC Press. 288 s. ISBN 0774840307.
139. JESSEN, L., 1998. *Early Entry into Prostitution*. Oslo: Pro Sentret.
140. JIN, X., CHAN, S., DING, G. et al., 2011. Prevalence and risk behaviours for Chlamydia trachomatis and Neisseria gonorrhoeae infection among female sex workers in an HIV/AIDS high-risk area. *International Journal of STD & AIDS*, 22(2), 80-84, doi: 10.1258/ijsa.2010.010289.
141. JORDAN, J., 2005. *The sex industry in New Zealand: A literature review*. Wellington: Ministry of Justice. 97 s. ISBN 0-478-20198-2.
142. JOSHI, S. K., KHAREL, J., SUWAL, B., WIJMA, B., & SWAHNBERG, K., 2012. I have been to hell: rescued Nepalese girls and women's experiences of trafficking to brothels in India. *GEXCEL WORK IN PROGRESS REP*, 12, 101-116. ISSN 1654-806X.
143. KAJANOVÁ, A., DVOŘÁČKOVÁ, O., STRÁNSKÝ, P., 2017. *Metodologie výzkumu v oblasti sociálních věd*. České Budějovice: Zdravotně sociální fakulta, Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. 106 s. ISBN 978-80-7394-639-5.
144. KAJANOVÁ, A., MRHÁLEK, T., 2016. Proč nám informanti "lžou"? (Why do the informants "lie" to us?) In: Zborník abstraktov 2016: MASARYK R.,

LÁŠTICOVÁ, B., „Pätnásť rokov kvality? Kritický pohľad na stav kvalitatívneho výskumu“ ("Fifteen years of quality? Critical view of the status of qualitative research "). Bratislava: Vydavateľství Univerzity Komenského v Bratislavě.

145. KAJANOVÁ, A., MUTLOVÁ, M., 2012. Prostituce jako profese (pohled žen pracujících v sexbyznysu). *Kontakt*. 14(2), 171–176. doi: 10.32725/kont.2012.019.
146. KAPPARIS, K., 2017. *Prostitution in the ancient Greek world*. Walter de Gruyter GmbH & Co KG. 421 s. ISBN 978-3110556759.
147. KARANDIKAR, S., GEZINSKI, L. B., MESHELEMIAN, J. C. A., 2013. A qualitative examination of women involved in prostitution in Mumbai, India: The role of family and acquaintances. *International Social Work*. 56(4), 496–515. Available from: <https://doi.org/10.1177/0020872811425804>
148. KATONA, M., 2012. *Pimps or boyfriends? The negotiation of intimacy and economic transfer by hungarian sex workers in the kurfürstenstraße* [online]. Budapest, Hungary. Central European University Department of Sociology and Social Anthropology. Central European Univerzity, Department of Sociology and Social Anthropology. [cit. 2018-08-10]. Dostupné z: [http://www.etd.ceu.hu/2012/katona\\_noemi.pdf](http://www.etd.ceu.hu/2012/katona_noemi.pdf)
149. KILVINGTON, J., DAY, S., WARD, H., 2001. Prostitution policy in Europe: A time of change? *Feminist Review*. 67(1), 78–93. ISSN 0141-7789.
150. KIM, T. H., CONNOLLY, J. A., TAMIM, H., 2014. The effect of social support around pregnancy on postpartum depression among Canadian teen mothers and adult mothers in the maternity experiences survey. *BMC Pregnancy Childbirth*. 14:162, doi: 10.1186/1471-2393-14-162.
151. KINSEY, A. C., POMEROY, W. B., MARTIN, C. E., 1948. *Sexual Behavior in the Human Male*. Philadelphia: W. B. Saunders Company. 804 s. doi: 10.2105/ajph.93.6.894.

152. KLABOUC, J., 1962. *Manželství a rodina v minulosti*. Praha: Orbis. 281 s. ISBN 978-5563-22-34.
153. KLEINHENZ, C. (Ed.), 2017. *Routledge Revivals: Medieval Italy (2004): An Encyclopedia-Volume II (Vol. 2)*. Taylor & Francis. 702 s. ISBN 978-1138063310.
154. KOKEN, J. A., 2012. Independent female escort's strategies for coping with sex work related stigma. *Sexuality & culture*. 16(3), 209-229. doi:10.1007/s12119-011-9120-3.
155. KÖNIG-HOLLERWÖGER, R., 2009. *Na ulici... u silnice: Rakousko–Česko*. Brno: Littera. 193 s. ISBN 978-80-85763-50-8.
156. KOVAŘÍK, M., 1993. *Šlapky šlapou do Evropy*. Praha: Magnet-press. 95 s. ISBN 80-85434-79-2.
157. KRAMER, L. A., 2004. Emotional Experiences of Performing Prostitution. *Journal of Trauma Practice*. 2(3–4), 186–197. ISSN 1536-2922.
158. KURTZ, SP., SURRATT, HL., KILEY, MC., INCIARDI JA., 2005. Barriers to health and social services for street-based sex workers. *J Health Care Poor Underserved*. 16(2), 345–361. doi: 10.1353/hpu.2005.0038.
159. KUTÁLKOVÁ, P., MALINOVÁ, H., POLÁKOVÁ, J., ŠÍDOVÁ, L., LOSENICKÝ, I., 2016. *Tak tohle ne! Analýza v sexbyznysu a jeho řešení*. Brno: Rozkoš bez rizika. 196 s. ISBN 978-80-260-9628-3.
160. LANTZ, S., 2004. Sex work and study: the new demands facing young people and their implications for health and well being. *Traffic*. 3, 31–50. ISSN 0810-770X.



161. LA STRADA, 2006. *Obchodování se ženami a nucená prostituce* [online]. La Strada – Podklady pro prevenční lekce. [cit. 2018-08-26]. Dostupné z: [http://www.strada.cz/images/Publikace/Prevence/obchodovani\\_se\\_zenami\\_a\\_nucena\\_prostituce.pdf](http://www.strada.cz/images/Publikace/Prevence/obchodovani_se_zenami_a_nucena_prostituce.pdf)
162. LA STRADA, 2015. *Poslání* [online]. Česká republika: strada.cz. [cit. 2018-09-28]. Dostupné z: <http://www.strada.cz/cz/advokacni-a-lobby-aktivity>
163. LAU, J. T., MUI, L. W., TSUI, H. Y., WONG, E., HO, S. P., 2007. Prevalence of induced abortion and associated factors among Chinese female sex workers in Hong Kong. *Journal of sex & marital therapy*, 33(1), 19-29, doi: 10.1080/00926230600998441.
164. LAZARUS, L., DEERING, K. N., NABESS, R. et al., 2012. Occupational stigma as a primary barrier to health care for street-based sex workers in Canada. *Culture, health & sexuality*, 14(2), 139-150. doi: 10.1080/13691058.2011.628411.
165. LE, L. N. et al., 2015. Correlates of HIV infection among female sex workers in Vietnam: Injection drug use remains a key risk factor. *Drug and Alcohol Dependence*. 150, 46-53. ISSN 0376-8716.
166. LEJČKOVÁ, P., MRAVČÍK, V., RADIMECKÝ, J., 2002. *Srovnání užívání drog a jeho dopadů v krajích České republiky v roce 2002*. Praha: Úřad vlády České republiky. 94 s. ISBN 80-86734-14-5.
167. LENDEROVÁ, M., 2002. *Chytila patrola aneb prostituce za Rakouska i republiky*. Praha: Nakladatelství Karolinum. 222 s. ISBN 80-246-0379-9.
168. LI, Q., LI, X., STANTON, B., 2010. Alcohol Use Among Female Sex Workers and Male Clients: An Integrative Review of Global Literature. *Alcohol and Alcoholism (Oxford, Oxfordshire)*. 45(2), 188–199, doi: 10.1093/alcalc/agg095.

169. LIU, L., PANG, R., SUN, W. et al., 2013. Functional social support, psychological capital, and depressive and anxiety symptoms among people living with HIV/AIDS employed full-time. *BMC Psychiatry*, 13:324, doi:10.1186/1471-244X-13-324.
170. LLOYD-SMITH, E., KERR, T., HOGG, R. S. et al., 2005. Prevalence and correlates of abscesses among a cohort of injection drug users. *Harm Reduction Journal*. 24(2). doi: 10.1186/1477-7517-2-24.
171. LONG, B., 2012. Freedom for Women in the Sex Work Occupation: Twenty-Three Reasons Why Prostitution Should Be Legalized In America. *International Journal of Humanities and Social Science*. 2(16), 24–33. ISSN 2220-8488.
172. LUTNICK, A., COHAN, D., 2009. Criminalization, legalization or decriminalization of sex work: what female sex workers say in San Francisco, USA. *Reproductive Health Matters*. 17(34), 38-46, doi: 10.1016/S0968-8080(09)34469-9.
173. MA, H., LOKE, A. Y., 2019. A qualitative study into female sex workers' experience of stigma in the health care setting in Hong Kong. *International Journal for Equity in Health*. 18(1), doi: 10.1186/s12939-019-1084-1.
174. MACDOWELL, D. M., 1986. *The law in classical Athens*. Cornell University Press. 280 s. ISBN 978-0801493652.
175. MAK, R. P., PLUM, J. R., 1991. Do prostitutes need more health education regarding sexually transmitted diseases and the HIV infection? Experience in a Belgian city. *Specific health services for sex workers*. 33(8), 963-66. doi:10.1016/0277-9536(91)90267-g.
176. MALINOVÁ, H., 2005. Sociální práce se ženami, které poskytují placené sexuální služby. In: MATOUŠEK, O. a kol. (Eds). *Sociální práce v praxi*. Praha: Portál, s. 251–266. ISBN 978-80-7367-818-0.

177. MALINOVÁ, H., 2008. *Kdo chodí za holkama? Aneb zákazníci sexuálních pracovníc*. Praha: Rozkoš bez rizika.
178. MALINOVÁ, H., 2010. Sociální práce se ženami, které poskytují placené sexuální služby. In: MATOUŠEK, O., KODYMOVÁ, P., KOLÁČKOVÁ, J. (Eds). *Sociální práce v praxi: Specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. Praha: Portál, s. 251-266. ISBN 978-80-7367-818-0.
179. MALINOVÁ, H., 2011. O nás ale s námi aneb Co si myslí sexuální pracovníce o „Návrhu Zákona o regulaci prostituce“. In: VEČERKA, K. (Ed.). *Propojení teorie a praxe při studiu sociálních deviací*. Praha: MČSS, s. 127–133. ISBN 8090354181.
180. MALINOVÁ, H., 2013. Cesty do sexbyznysu. In: ŠÍDOVÁ L., POLÁKOVÁ, J., MALINOVÁ H. et al. (Eds). *Ze sexbyznysu na trh práce? Přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce*. Praha: Sportpropag – Rozkoš bez rizika, s. 46–71. ISBN 978-80-260-4963-0.
181. MALINOVÁ, H., 2016. *Facka ubližuje!* In: VEČERKA, K. (Ed.). *Úvahy nad sociální patologií – 2016*. Praha: Česká sociologická společnost.
182. MÁNSSON, S. A., 2004. *Men's Practices in Prostitution and Their Implications for Social Work* [online]. In: MÁNSSON, SA., PROVEYER, C. (Eds). *Social work in Cuba and Sweden: Achievements and Prospects*. Göteborg/Havanna: Department of Social Work/Department of Sociology. [cit. 2018-09-06]. Dostupné z:  
<http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.645.745&rep=rep1&type=pdf>
183. MÁNSSON, S. A., HEDIN, U. C., 1999. Breaking the Matthew effect on women leaving prostitution. *International Journal of Social Welfare*. 8(1), 67–77. ISSN 1468-2397.

184. MARLOW, H. M., SHELLENBERG, K., YEGON, E., 2014. Abortion services for sex workers in Uganda: successful strategies in an urban clinic. *Culture, health & sexuality*, 16(8), 931-943, doi: 10.1080/13691058.2014.922218.
185. MASTROCOLA, E. L., TAYLOR, A. K., CHEW-GRAHAM, C., 2015. Access to healthcare for long-term conditions in women involved in street-based prostitution: a qualitative study. *BMC family practice*. 16(1), 118. ISSN 1471-2296.
186. MAY, T., HAROCOPOS, A., HOUGH, M., 2000. *For love or money: pimps and the management of sex work (Home Office Police Research Series Paper No. 134)*. London: Home Office, 68 s. ISBN 1-84082-544-8.
187. MAYRING, P., 2002. *Einführung in die qualitative Sozialforschung: eine Anleitung zu qualitativem Denken*. Beltz: Weinheim und Basel. 170 s. ISBN 978-3-407-29452-4.
188. MCCLANAHAN, S. F., MCCLELLAND, G. M., ABRAM, K. M., TEPLIN, L. A., 1999. Pathways into prostitution among female jail detainees and their implications for mental health services. *Psychiatric Services*. 50(12), 1606–1613. doi: 10.1176/ps.50.12.1606.
189. MCGINN, T. A. J., 1998. *Prostitution, Sexuality, and the Law in Ancient Rome*. New York: Oxford University Press. 436 s. ISBN 9781280532658.
190. MCKEGANEY, N., BARNARD, M., 1996. *Sex Work on the Streets: Prostitutes and their Clients*. Buckingham: Open University Press. 114 s. ISBN 0335194001.
191. MIKO, V., 2016. *Prostituce v nacistických táborech*. Praha: Petrklíč. 124 s. ISBN 978-80-7229595-1.

192. MILLER, J., 1993. "Your Life is on the Line Every Night You're on the Streets": Victimization and the Resistance among Street Prostitutes. *Humanity & Society*. 17(4), 422–446, doi: 10.1177/016059769301700404.
193. MIOVSKÝ, M., 2006. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. Praha: Grada. 332 s. ISBN 8024713624.
194. MISRA, G., MAGAL, A., SHAH, R., 2000. Protecting the rights of sex workers: the Indian experience. *Health Hum Rights*. 5, 88–115. ISSN 1079-0969.
195. MO, P. K. et al., 2018. Threats during sex work and association with mental health among young female sex workers in Hong Kong. *AIDS care*, 30(8), 1031-1039. ISSN 1360-0451.
196. MOFFATT, P. G., 2005. *Economics of prostitution*. In: BOWMAKER, SW. (Ed.). *Economics uncut: A complete guide to life, death and misadventure*. s. 193–228. ISBN 978-1845425807.
197. MOFFATT, P. G., PETERS, S. A., 2004 Pricing Personal Services: An Empirical Study of Earnings in the UK Prostitution Industry. *Scottish Journal of Political Economy*. 51(5), 675-690, doi: 10.1111/j.0036-9292.2004.00327.x.
198. MÓRÓ, L., SIMON, K., SÁROSI, P., 2013. Drug use among sex workers in Hungary. *Social Science & Medicine*. 93, 64–69. doi: 10.1016/j.socscimed.2013.06.004.
199. MULIERI, I., SANTI, F., COLUCCI, A. et al., 2014. Sex workers clients in Italy: results of a phone survey on hiv risk behaviour and perception. *Annali Dell'Istituto Superiore Di Sanita*. 50, 363–368, doi: 10.4415/ANN\_14\_04\_12.
200. MURPHY, A. K., VENKATESH, S. A., 2006. Vice careers: The changing contours of sex work in New York City. *Qualitative Sociology*. 29(2), 129–154, doi: 10.1007/s11133-006-9012-2.

201. MURPHY, L. S., 2010. Understanding the social and economic contexts surrounding women engaged in street-level prostitution. *Issues in Mental Health Nursing*. 31(12), 775-784, doi: 10.3109/01612840.2010.524345.
202. MVČR, 2020. *Prostituce a obecně závazné vyhlášky obcí* [online]. MVČR. [cit. 2020-05-30]. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/prostituce-a-obecne-zavazne-vyhlasky-obci.aspx>
203. MYERS, R. C., 1950. A study of rationalization. *Journal of Educational Psychology*. 41(3), 149–160. ISSN 0022-0663.
204. MYŠKA, M., 2006. *Kněžky Venušiny, aneb, z historie prostituce v průmyslovém velkoměstě*. Ostrava: Repronis, 40 s. ISBN 80-7329-117-7.
205. MZČR, 2014. *Zdraví 2020 – Národní strategie ochrany a podpory zdraví a prevence nemocí* [online]. MZČR. [cit. 2020-05-30]. Dostupné z: <https://www.mzcr.cz/Verejne/Soubor.ashx?souborID=19545&typ=application/pdf&nazev=N%C3%A1rodn%C3%AD%20strategie%20Zdrav%C3%AD%2020.pdf>
206. NADERIFAR, M., GOLI, H., GHALJAIE, F., 2017. Snowball sampling: A purposeful method of sampling in qualitative research. Strides in JOHNSON, T. P. *Development of Medical Education, Snowball sampling: introduction*. Wiley *StatsRef: Statistics Reference Online*. 2014. 14(3).
207. NÁRODNÍ REFERENČNÍ LABORATOŘ PRO HIV-AIDS, 2020. *Trendy vývoje a výskyt HIV/AIDS v ČR v roce 2019* [online]. ÚZIS. [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: [http://www.szu.cz/uploads/documents/CeM/HIV\\_AIDS/rocní\\_zpravy/2019/Tiskova\\_zprava\\_NRL\\_pro\\_HIV\\_AIDS\\_Trendy\\_vyvoje\\_a\\_vyskyt\\_HIV\\_AIDS\\_v\\_CR\\_v\\_roce\\_2019.pdf](http://www.szu.cz/uploads/documents/CeM/HIV_AIDS/rocní_zpravy/2019/Tiskova_zprava_NRL_pro_HIV_AIDS_Trendy_vyvoje_a_vyskyt_HIV_AIDS_v_CR_v_roce_2019.pdf)
208. NEIDEEN, T., BRASEL, K., 2007. Understanding statistical tests. *Journal of surgical education*. 64(2), 93-96. doi: 10.1016/j.jsurg.2007.02.001.

209. NELSON-BUTLER, C., 2015. A Critical Race Feminist Perspective on Prostitution & Sex Trafficking in America. *Yale Journal of Law & Feminism*. 27(1), 95–139. ISSN 1043-9366.
210. NEW YORK LEGISLATURE, 2018. *New York State Penal Law 2018*. New York. 363 p. ISBN 978-1983039041.
211. NIDA. 2020. Mental Health Effects. [online]. National Institute of Drug Abuse. [cit. 2020-05-30]. Dostupné z: <https://www.drugabuse.gov/drug-topics/health-consequences-drug-misuse/mental-health-effects> on 2020, June 14
212. NORTON-HAWK, M., 2003. Social class, drugs, gender and the limitations of the law: Contrasting the elite prostitute with street prostitute. *Studies in Law Politics and Society*. 29, 123–142. ISSN 1059-4337.
213. NOY, C., 2008. Sampling knowledge: The hermeneutics of snowball sampling in qualitative research. *International Journal of social research methodology*. 11(4), 327-344, doi: 10.1080/13645570701401305.
214. NSWP, 2014. *Global Network of Sex Work Projects and UNAIDS joint statement*. [online]. NSWP. [cit. 2020-05-30]. Dostupné z: <https://www.nswp.org/page/covid-19>
215. NSWP. 2020. [online]. *Who we are*. [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <https://www.nswp.org/who-we-are>
216. NUTTAVUTHISIT, K., 2007. Branding Thailand: Correcting the negative image of sex tourism. *Place Branding and Public Diplomacy*. 3(1), 21–30. ISSN 1751-8040.

217. OLSON, K., 2006. Matrona and Whore: Clothing and Definition in Roman Antiquity. In: FARAONE, CHA., MCCLUER, L. (Eds). *Prostitutes and Courtesans in the Ancient World. Wisconsin: The University of Wisconsin Press*, s. 186–204. ISBN 978-0299213145.
218. ONDRÁŠEK, S., KAJANOVÁ, A., 2017. „Je to takový hodně svobodný zaměstnání.“ Vybrané aspekty životního stylu žen v privátním sexbyznysu. *Kontakt*. 19(1), 73–78. ISSN 1804-7122.
219. ONDRÁŠEK S., KAJANOVÁ A., 2020. Are the Private Sex Workers Really Free? *Journal of Nursing, Social Studies, Public Health and Rehabilitation*, v tisku.
220. ONDRÁŠEK, S., KAJANOVÁ, A., ŘIMNÁČOVÁ, Z., 2017. Women in private sex business from the perspective of relationship level. *Journal of Exceptional People*. 2(11), 73-81. ISSN 1805-4986.
221. ONDRÁŠEK, S., KAJANOVÁ, A., KOZUBÍK, M., 2018. Social Work Challenge: Sex Workers and their Families in Prague and South Bohemia Region. *Clinical Social Work and Health Intervention*. 9(2), 75–80, doi: 10.22359/cswhi\_9\_2\_11.
222. ONDRÁŠEK, S., ŘIMNÁČOVÁ, Z., KAJANOVÁ, A., 2018a. „It s also a kind of adrenalin competition.“ – Selected aspects of the sex trade as viewed by clients. *Human Affairs*. 28(1), 24–33. ISSN 1210-305.
223. ONDRÁŠEK, S., ŘIMNÁČOVÁ, Z., KAJANOVÁ, A., 2018b.. *Životní styl žen v privátním sexbyznysu a jejich (sebe)reflexe*. 120 s. ISBN 978-80-7422-672-4
224. OSO CASAS, L., 2010. Money, sex, love and the family: Economic and affective strategies of latin American sex workers in Spain. *Journal of Ethnic and Migration Studies*, 36(1), 47–65. ISSN 1369-183X.



225. OVERS, C., 2002. *Sex workers: part of the solution – An analysis of HIV prevention programming to prevent HIV transmission during commercial sex in developing countries* [online]. who.int. [cit. 2018-08-20]. Dostupné z: [http://www.who.int/hiv/topics/vct/sw\\_toolkit/115solution.pdf](http://www.who.int/hiv/topics/vct/sw_toolkit/115solution.pdf)
226. PADGETT, K. D., 2017. *Qualitative Methods in Social Work Research. Third edition*. CA: SAGE Publications. 352 s. ISBN 9781452256702.
227. PANDO, M. A., BERINI, C., BIBINI, M., FERNÁNDEZ, M. et al., 2006. Prevalence of HIV and other sexually transmitted infections among female commercial sex workers in Argentina. *The American Journal Of Tropical Medicine And Hygiene*, 74(2), 233-238, doi: 10.4269/ajtmh.2006.74.233
228. PAZ-BAILEY, G., NOBLE, M., SALO, K., TREGGAR, S. J., 2016. Prevalence of HIV among US female sex workers: systematic review and meta-analysis. *AIDS and Behavior*. 20(10), 2318–2331, doi: 10.1007/s10461-016-1332-y.
229. PELTZER, K., SEOKA, P., RAPHALA, S., 2004. Characteristics of female sex workers and their HIV/AIDS/STI knowledge, attitudes and behaviour in semi-urban areas in South Africa. *Curationis*. 27(1), 4–11, doi: 10.4102/curationis.v27i1.945.
230. PERKINS, R., LOVEJOY, F., 2007. *Call Girls: Private Sex Workers in Australia*. Crawley: Univ. W. Aust. Press. 177 p. ISBN 9781920694913.
231. PERŠAK, N., VERMEULEN, G., 2014. *Reframing Prostitution: From Discourse to Description, from Moralisation to Normalisation*. Portland: International Specialized Book Services. 326 s. ISBN 978-90-466-0673-5.
232. PINEDO GONZÁLES, R., PALACIOS PICOS A., DE LA IGLESIA GUTIÉRREZ, M., 2018. “Surviving the Violence, Humiliation, and Loneliness Means Getting High”: Violence, Loneliness, and Health of Female Sex Workers. *Journal of Interpersonal Violence*. doi: 10.1177/0886260518789904.

233. PLUMRIDGE, L., ABEL, G., 2001. A 'segmented' sex industry in New Zealand: sexual and personal safety of female sex workers. *Australian and New Zealand Journal of Public Health*. 25(1), 78-83, doi: 10.1111/j.1467-842X.2001.tb00555.x.
234. POLÁKOVÁ, J., 2013. *Sexbyznys v České republice*. In: ŠÍDOVÁ L., POLÁKOVÁ, J., MALINOVÁ H. et al. *Ze sexbyznysu na trh práce? Přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce*. Praha: Sportpropag – Rozkoš bez rizika, s. 46–71. ISBN 978-80-260-4963-0 .
235. POLÁKOVÁ, J., 2016. *Sexuální práce v praxi a v zákonech: Analýza situace v ČR*. In: KUTLÁKOVÁ P., MALINOVÁ, H., POLÁKOVÁ, J., ŠÍDOVÁ, L., LOSINECKÝ, J. (Eds). *Tak tohle ne! Analýza násilí v sexbyznysu a jeho řešení*. Brno: Rozkoš bez rizika, s. 21–53. ISBN 978-80-260-9628-3.
236. PORTÁL, 2003. *Historie prostituce* [online]. nakladatelstvi.portal.cz 2003. [cit. 2018-08-20]. Dostupné z: <https://nakladatelstvi.portal.cz/nakladatelstvi/aktuality/79667>
237. PROCTOR, T. M., 2003. *Female intelligence: women and espionage in the First World War*. NYU Press. 205 s. ISBN 978-0814766934.
238. PYETT, P., WARR, D., 1997. Vulnerability on the streets: female sex workers and HIV risk. *AIDS Care*. 9, 539–47, doi: 10.1080/713613193.
239. PYETT, P., WARR, D., 1999. Women at risk in sex work: strategies for survival. *Journal of Sociology*. 35(2), 183-197, doi: 10.1177/144078339903500204.
240. QIAO, S., LI, X., ZHANG, C., ZHOU, Y. et al., 2014. Social support and condom use among female sex workers in China. *Health Care for Women International*, 36, 834–850, doi:10.1080/07399332.2014.971952.

241. QUALLS-CORBETT, N., 2004. *Posvátná prostitutka: věčný aspekt ženství*. Brno: Nakladatelství Tomáše Janečka. 186 s. ISBN 80-85880-31-8.
242. RAPHAEL, J., SHAPIRO, D. L., 2004. Violence in indoor and outdoor prostitution venues. *Violence Against Women*. 10(2), 126–139. ISSN 1077-8012.
243. RAYMOND, J. G., HUGHES, D. M., GOMEZ, C. J., 2001. *Sex Trafficking of Women in the United States. International and Domestic Trends. Report to Coalition Against Trafficking in Women*. University of Massachusetts, Amherst and University of Rhode Island. Supported by the National Institute of Justice (NIJ), Grant #98-WT-VX-0032.
244. RED LIGHT UNITED. 2020. *About us*. [online]. [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <https://redlightunited.wordpress.com/over/>
245. REKART, M. L., 2005. Sex-work harm reduction. *Lancet*. 366(9503), 2123-2134, doi: 10.1016/S0140-6736(05)67732-X.
246. RIGG, R., 2010. The Not-So-Risky Business of High-End Escorts and the Internet in the 21st Century. *Richmond Journal of Law and Technology*. 17(1), 1-28. ISSN 1091-7322.
247. RICHARDS, J., 1994. *Sex, dissidence and damnation: minority groups in the Middle Ages*. Psychology Press. 212 s. ISBN 978-0415071475.
248. RINGDAL, NJ., 2004. *Love for Sale: A World History of Prostitution*. New York, NY: Grove Press. 435 s. ISBN 978-0-8021-1745-8.
249. ROBERTS, R., BERGSTRÖM, S., LA ROOY, D., 2007. Sex work and students: An exploratory study. *Journal of Further and Higher Education*. 31(4), 323-334, doi: 10.1080/03098770701625720.

250. RODRÍGUEZ, E. M., GUTIERREZ, R., VEGA, L., 2003. Drug consumption in women prostitutes: the area of La Merced. *Salud Mental*. 26(5), 73–81. ISSN 0185-3325.
251. ROMERO-DAZA, N., WEEKS, M., SINGER, M., 2003. “Nobody gives a damn if I live or die”: Violence, drugs, and street-level prostitution in inner-city Hartford, Connecticut. *Medical Anthropology*, 22(3), 233–259, doi:10.1080/01459740306770.
252. ROSSIAUD, J., 1996. *Medieval Prostitution*. Barnes & Noble Books. ISBN 978-0760701195.
253. ROXBURGH, A., DEGENHARDT, L., BREEN, C., 2005. Drug use and risk behaviours among injecting drug users: a comparison between sex workers and non-sex workers in Sydney, Australia. *Harm Reduction Journal*. 2(7), doi: 10.1186/1477-7517-2-7.
254. ROXBURGH, A., DEGENHARDT, L., COPELAND, J., LARANCE, B., 2008. Drug dependence and associated risks among female street-based sex workers in the greater Sydney area, Australia. *Substance use & misuse*. 43(8-9), 1202-1217, doi: 10.1080/10826080801914410.
255. ROZKOŠ BEZ RIZIKA, z.s., © 2010. *Legislativa a sexbyznys v ČR* [online]. Praha: Rozkoš bez rizika. [cit. 2018-06-15]. Dostupné z: <https://www.poradna-rr.cz/o-sexbyznysu/legislativa-a-sexbyznys-v-cr/>
256. ROZKOŠ BEZ RIZIKA, z.s., © 2015. *Legislativa a sexbyznys v ČR* [online]. [cit. 5.5.2018]. Dostupné z: <https://www.poradna-rr.cz/o-sexbyznysu/legislativa-a-sexbyznys-v-cr/>
257. ROZKOŠ BEZ RIZIKA, z.s., © 2017. *Výroční zpráva 2017* [online]. Praha: Rozkoš bez rizika. [cit. 2018-07-15]. Dostupné z: <http://rozkosbezrizika.cz/file/vyrocnizprava-r-r-za-rok-2017/>

258. ROZKOŠ BEZ RIZIKA, z.s., © 2018. *Výroční zpráva za rok 2018* [online]. 39 s. [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: <https://rozkosbezrizika.cz/?edmc=11292>
259. ROZKOŠ BEZ RIZIKA, z.s., © 2020. *Co nabízíme?* [online]. Brno, [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <https://rozkosbezrizika.cz/co-nabizime/>
260. ROZKOŠ BEZ RIZIKA, z.s., © 2020. *Doporučení pro sexuální pracovnice a pracovníky aneb jak se chovat v době koronavirové* [online]. Brno, [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <https://rozkosbezrizika.cz/doporuceni-pro-sexualni-pracovnice-a-pracovniky-aneb-jak-se-chovat-v-dobe-koronavirove/>
261. ROZKOŠ BEZ RIZIKA, z.s., © 2020. *Pro ženy (klientky)* [online]. Rozkoš bez Rizika. [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: <https://rozkosbezrizika.cz/co-nabizime/>
262. RUPS ZEELAND EN WEST-BRABANT, 2020. *About RUPS* [online]. RUPS. [cit. 2020-05-07-]. Dostupné z: <https://www.rups.nu/en/about-rups/index.html>
263. SADATI, A. K., ZAREI, N., JOULAEI, H. et al., 2017. Clients bargaining for having unprotected sex with female prostitutes. *International Journal of High Risk Behaviors and Addiction*. 6(4). doi:10.5812/ijhrba.63208.
264. SANDERS, T., 2004. A Continuum of Risk? The Management of Health, Physical and Emotional Risks by Female Sex Workers. *Sociology of Health and Illness*. 26(5):557–74. doi: 10.1111/j.0141-9889.2004.00405.x.
265. SANDY, L., 2009. Behind Closed Doors?: Debt-Bonded Sex Workers in Sihanoukville, Cambodia. *The Asia Pacific Journal of Anthropology*. 10(3), 216–230. ISSN 1444-2213.

266. SANEP, 2015. *Prostituce, kterou podle většiny Čechů nelze vymýtit a je vnímána jako velký problém naší země, by měla být podle většiny domácí populace zlegalizována* [online]. Praha: Parlamentní listy [cit 2019-11-12]. Dostupné z: <http://www.parlamentnilisty.cz/profily-sprava/user-data/06B091AE/file/60244-SANEP%20legalizace%20prostituce%20-%20m%C3%A9dia.pdf>
267. SANGER, W. W., 2018. *The history of prostitution*. Seltzer Books via PublishDrive. 270 s. ISBN 978-15141-918-04.
268. SARAFIAN, I., 2012. Process assessment of a peer education programme for HIV prevention among sex workers in Dhaka, Bangladesh. A social support framework. *Social Science & Medicine*, 75(4), 668–675. doi:10.1016/j.socscimed.2011.09.003.
269. SARKAR, S., ISLAM, N., DURANDIN, F. et al., 1998. Low HIV and high STD among commercial sex workers in a brothel in Bangladesh: scope for prevention of larger epidemic. *International Journal of STD & AIDS*, 9(1), 45-47, doi: 10.1258/0956462981920856.
270. SCAMBLER, G., SCAMBLER A., 1997. *Rethinking Prostitution: Purchasing Sex in the 1990s*. Routledge: Psychology Press. 222 p. ISBN 9780415122269.
271. SCORGIE, F., NAKATO, D., HARPER, E. et al., 2013. 'We are despised in the hospitals': sex workers' experiences of accessing health care in four African countries. *Culture, health & sexuality*, 15(4), 450-465, doi: 10.1080/13691058.2012.763187.
272. SCOTT, G. R., 2016. *A History of Prostitution: From Antiquity to the Present Day*. New York, NY: Routledge. 354 s. ISBN 9781138971806.
273. SCOTT, M. S. 2002. *Street Prostitution*. 2. issue. U.S. Department of Justice, Office of Community Oriented Policing Services. 76 p. ISBN: 1-932582-72-X.

274. SCOTT, M., DEDEL, K., 2006. *Street Prostitution*. 2. issue. Washington, DC: US Department of Justice, Office of Community Oriented Policing Services. 90 s. ISBN: 1-932582-72-X.
275. SCHUMM, J. A., BRIGGS-PHILLIPS, M., HOBFOLL, S. E., 2006. Cumulative interpersonal traumas and social support as risk and resiliency factors in predicting PTSD and depression among inner-city women. *Journal of Traumatic Stress*, 19(6), 825–836, doi:10.1002/jts.20159.
276. SEGRAVE, M., 2009. Order at the Border: The Repatriation of Victims of Trafficking. *Women's Studies International Forum*. 32(4), 251–260. ISSN 0277-5395.
277. SHIVELY, M., KLIORYS, K., WHEELER, K., HUNT, D., 2012. *A national overview of prostitution and sex trafficking demand reduction efforts*. 78 p. Dostupné z: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/238796.pdf>
278. SHOHAM, S. G., RAHAV, G., MARKOVSKI, R., BER, I., CHARD, F., RACHAMIN, Y., a BILL, C., 1983. Family Variables and Stigma among Prostitutes in Israel. *The Journal of Social Psychology*. 120(1), 57-62, doi: 10.1080/00224545.1983.9712010.
279. SIEGEL, D., 2012. Mobility of sex workers in European cities. *European journal on criminal policy and research*, 18(3), 255-268, doi: 10.1007/s10610-011-9168-5.
280. SILBERT, M. H., PINES, A. M., 1982. Entrance into prostitution. *Youth & Society*. 13(4), 471-500, NCJ Number: 84083.
281. ŚLEŹAK, I., 2016. Causes and strategies of limiting psychoactive substance use by female escort agency sex workers. *Alcoholism and Drug Addiction*. 29(3), 103–129, doi: 10.1016/j.alkona.2016.10.003.

282. SPECIAL COMMITTEE ON PORNOGRAPHY AND PROSTITUTION, 1985. *Pornography and Prostitution in Canada: Report of Special Committee on Pornography and Prostitution*. Canada: Minister of Supply and Services. 753 s. ISBN 9780660118093.
283. STARY, A., KOPP, W., SÖLTZ-SZÖTS, J., 1991. Medical health care for Viennese prostitutes. *Sexually transmitted diseases*. 18(3), 159-65. doi:10.1097/00007435-199107000-00007.
284. STEELE, C. M., 1988. *The psychology of self-affirmation: Sustaining the integrity of the self*. In: BERKOWITZ, L. (Ed.). *Advances in Experimental Social Psychology*. Academic Press. 21, 261–302. Dostupné z: [https://doi.org/10.1016/S0065-2601\(08\)60229-4](https://doi.org/10.1016/S0065-2601(08)60229-4)
285. STEFFAN, E., KAVEMANN, B., NETZELMANN, TA., HELFFERICH, C., 2015. *Final Report from the study of the federal model project* [online]. Federal Ministry for Family Affairs, Senior Citizens, Women and Youth. [cit. 2018-09-10]. Dostupné z: <https://www.bmfsfj.de/blob/95444/7d89f5d8919ba71ed051abf5fb7abfcd/unterstuetzung-des-ausstiegs-aus-der-prostitution-kurzfassung-englisch-data.pdf>
286. STRAUSS, A. L., CORBIN, J. M., 1999. *Základy kvalitativního výzkumu: postupy a techniky metody zakotvené teorie*. Translated by Stanislav Ježek. Vyd. 1. Brno: Sdružení Podané ruce, 196 s. ISBN 808583460X.
287. STRONG, A. K., 2016. *Prostitutes and Matrons in the Roman World*. Cambridge University Press. 316 s. ISBN 978-1316602645.
288. ŠÍDOVÁ, L., POLÁKOVÁ, J., MALINOVÁ, H. (Eds.) 2013. *Ze sexbyznysu na trh práce? Přenos znalostí v oblasti legálního uchopení prostituce a jeho dopad na trh práce*. Praha: Rozkoš bez rizika. 195 s. ISBN 978-80-260-4963-0.
289. ŠVARŤÍČEK., R., ŠEĐOVÁ, K. et al., 2007. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Karolinum. 384 s. ISBN 978-80-7367-313-0.



290. TAVAKOLI, H., 2013. *A Dictionary of Research Methodology and Statistics in Applied Linguistics*. Tehran: Rahnama Press. 766 s. ISBN 9643675084.
291. TALOR, S. E., 2011. Social support: A review. In: FRIEDMAN, S. H. (Ed.). *Oxford library of psychology. The Oxford handbook of health psychology* (p. 189–214). Oxford University Press.
292. THOMPSON, S. E., 1999. *Prostitution-A choice ignored*. Women's Rts. L. Rep. 21(3), 218 p. ISSN 0085-8269.
293. TOMAZIN, F., 2020. *'I'm clean and safe': Brothels close but sex workers still ply trade*. [online]. Sydney, [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <https://www.smh.com.au/national/i-m-clean-and-safe-brothels-close-but-sex-workers-still-ply-trade-20200327-p54ehx.html>
294. TOMORI, C., SRIKRISHNAN, AK., RIDGEWAY, K. et al., 2016. Friends, Sisters, and Wives: Social Support and Social Risks in Peer Relationships Among Men Who Have Sex With Men (MSM) in India. *AIDS Education and Prevention*. 28(2), 153-164. doi:10.1521/aeap.2016.28.2.153.
295. ULICE PLZEŇ, 2018. *Ulice* [online]. Plzeň: ulice-plzen.com. [cit. 2018-09-28]. Dostupné z: <https://www.ulice-plzen.com/>
296. ULLMANN, W., 2003. *A short history of the papacy in the Middle Ages*. 2. issue. London: Routledge. 412 p. ISBN 978-0415302272.
297. UNAIDS, © 2020. *Saving lives, leaving no one behind*. [online]. UNAIDS. [cit. 2020-05-07]. Dostupné z: <https://www.unaids.org/en/howeare/about>

298. UNITED NATIONS OFFICE ON DRUGS AND CRIME, 2004. *United nations convention against transnational organized crime and the protocols thereto* [online]. UNITED NATIONS, New York. [cit. 2020-05-07]. 82 p. Dostupné z: <https://www.unodc.org/documents/treaties/UNTOC/Publications/TOC%20Convention/TOCebook-e.pdf>
299. URADA, L. A., STRATHDEE, S. A., MORISKY, D. E. et al., 2014. Sex work and its associations with alcohol and methamphetamine use among female bar and spa workers in the Philippines. *Asia-Pacific Journal of Public Health*. 26(2), 138–146. doi: 10.1177/1010539512471969.
300. VAN BRUNSCHOT, E. G., SYDIE, R. A., KRULL, C., 2000. Images of Prostitution: The Prostitute and Print Media. *Women and Criminal Justice*. 10(4), 47–72, doi: 10.1300/J012v10n04\_03.
301. VANÍČKOVÁ, E., 2007. *Dětská prostituce*. 2. vydání. Praha: Grada. 144 s. ISBN 978-80-247-2218-4.
302. VANWESENBEECK, I., 1994. *Prostitutes' Well-Being and Risk*. Amsterdam: VU University Press. 412 s. ISBN 978-59693562.
303. VANWESENBEECK, I., 2001. Another Decade of Social Scientific Work on Sex Work: A Review of Research 1990–2000. *Annual Review of Sex Research*. 12(1), 242–289, doi: 10.1080/10532528.2001.10559799.
304. VANWESENBEECK, I., 2013. Prostitution push and pull: Male and female perspectives. *Journal of Sex Research*. 50(1), 11–16, doi: 10.1080/00224499.2012.696285.
305. VERSCHEIJDEN, M. M., WOESTENBERG, P. J., GÖTZ, H. M. et al., 2015. Sexually transmitted infections among female sex workers tested at STI clinics in the Netherlands, 2006–2013. *Emerging themes in epidemiology*. 12(1), 12. doi:10.1186/s12982-015-0034-7.

306. VIRASIN, R., 2018. *Sex crimes in Thailand* [online]. Siam-legal.com. [cit. 2018-08-20]. Dostupné z: <https://www.siam-legal.com/thailand-law/sex-crimes-in-thailand/>
307. VOLLSTEDT, M., REZAT, S. An introduction to grounded theory with a special focus on axial coding and the coding paradigm. In: KEISER, G., PRESMEG, N., *Compendium for Early Career Researchers in Mathematics Education*. Cham: Springer. 2019. s. 81-100. ISBN 978-3-030-15635-0.
308. VOGT, M. T., PERZ, J. F., VAN HOUTEN, C. K. et al., 2006. An outbreak of hepatitis B virus infection among methamphetamine injectors: the role of sharing injection drug equipment. *Addiction*. 101(5), 726–730. doi: 10.1111/j.1360-0443.2006.01407.x.
309. VOYNOVSKAYA, N., 2020. *Sex Workers Are Moving Online, Supporting Each Other During Coronaviru* [online]. s. San Francisco, [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <https://www.kqed.org/arts/13877250/sex-workers-are-moving-online-supporting-each-other-during-coronavirus>
310. VRANGALOVA, Z., 2014. *Do Sex Workers Have More Mental Health Problems?* [online]. Psychology Today. [cit. 2018-09-28]. Dostupné z: <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/strictly-casual/201410/do-sex-workers-have-more-mental-health-problems>
311. WAGENAAR, H., ALTINK, S., AMESBERGER, H., 2013. *Final Report of the International Comparative Study of Prostitution Policy: Austria and the Netherlands* [online]. Platform31. [cit. 2018-08-20]. Dostupné z: [http://sekswerkexpertise.nl/wpcontent/uploads/2015/07/P31\\_prostitution\\_policy\\_report.pdf](http://sekswerkexpertise.nl/wpcontent/uploads/2015/07/P31_prostitution_policy_report.pdf)
312. WAGENAAR H., AMESBERGER, H., ALTINK, S., 2017. *Designing Prostitution Policy: Intention and Reality in Regulating the Sex Trade*. Bristol, UK: Policy Press. 216 s. ISBN 9781447335191.

313. WAHAB, S., ABEL, G., 2016. The prostitution reform act (2003) and social work in Aotearoa/New Zealand. *Affilia: Journal of Women & Social Work*, 31(4), 418-433. ISSN 0886-21099.
314. WALLACE-HADRILL, A., 2005. Public honour and private shame: the urban texture of Pompeii. In: CORNELL, T.J., LOMAS, K. (Eds). *Urban Society in Roman Italy*. Routledge, s. 49–74. ISBN 978-1857280333.
315. WALTMAN, M., 2011. Prohibiting sex purchasing and ending trafficking: The Swedish prostitution law. *Mich J Int L*. 33(1), 133–157. ISSN 1052-2867.
316. WANG, H., WANG, N., CHEN, R. Y. et al., 2008. Prevalence and predictors of herpes simplex virus type 2 infection among female sex workers in Yunnan Province, China. *International Journal Of STD & AIDS*, 19(9), 635-639, doi: 10.1258/ijsa.2008.008013.
317. WEIDNER RR., 2001. *“I Won’t Do Manhattan”*: Causes and Consequences of a Decline in Street Prostitution. LFB Scholarly Pub. 240 p. ISBN 1-931202-10-9.
318. WEISS, P. et al., 2010. *Sexuologie*. Praha: Grada. 744 s. ISBN 978-80-2472-492-8.
319. WEITZER, R., 1999. Prostitution control in America: Rethinking public policy. *Crime, Law & Social Change*, 32 (1), 83–102, doi: 10.1023/A:1008305200324.
320. WEIZTER, R., 2005. New directions in research on prostitution. *Crime, Law and Social Change*, 43(4-5), 211-235, doi: 10.1007/s10611-005-1735-6.
321. WEITZER, R., 2007. Prostitution: Facts and fictions. *Contexts*. 6(4), 28-33. ISSN 1536-5042.
322. WEITZER, R., 2010. *Sex for sale: Prostitution, pornography and the sex industry*. New York: Routledge. 374 S. ISBN 9780415996051.

323. WEITZER, R., 2012. *Legalizing Prostitution: From Illicit Vice to Lawful Business*. New York: New York University Press. 288 p. ISBN 0814794637.
324. WILLIAMSON, C., CLUSE-TOLAR, T., 2002. Pimp-controlled prostitution: Still an integral part of street life. *Violence Against Women*. 8(9), 1074–1092. ISSN 1077-8012.
325. WILSON, N. (Ed.), 2013. *Encyclopedia of ancient Greece*. Routledge. 832 s. ISBN 978-0415873963.
326. WILSON, J. M., DALTON, E., 2007. *Human Trafficking in Ohio: Markets, Responses, and Considerations*. Santa Monica, CA: Rand Corporation. 108 p. ISBN 978-0-8330-4296-5.
327. WOLF VAN DER, M., 2020. [online]. *Amsterdam's Red-Light District to Remain Closed*. [cit. 2020-05-28]. Dostupné z: <https://www.voanews.com/covid-19-pandemic/amsterdams-red-light-district-remain-closed>
328. WOLOSHIN, S., SCHWARTZ, L. M., KATZ, S. J., WELCH, H. G., 1997. Is language a barrier to the use of preventive services? *Journal of General Internal Medicine*. 12(8), 472–477, doi: 10.1046/j.1525-1497.1997.00085.x.
329. XANTIDIS, L., MCCABE, M. P., 2000. Personality Characteristics of Male Clients of Female Commercial Sex Workers in Australia. *Archives of Sexual Behavior*. 29(2), 165–176, doi: 10.1023/a:1001907806062.
330. XU, C., 2009. Fracture, development and reconstruction: A study on the social support networks of female sex workers. *Journal of Macao Polytechnic Institute* 1, 76–84. ISSN 0874-1824.
331. YOUNG, A., BOYD, C., HUBBELL, A., 2000. Prostitution, drug use, and coping with psychological distress. *Journal of Drug Issues*. 30(4), 789–800. ISSN 0022-0426.

332. Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, 1991. [online]. [cit. 2020-04-28]. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 87. s. 2122-2160. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>
333. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní řízení), 2000. [online]. [cit. 2020-04-28]. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 38/2000. s. 1738-1764. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>
334. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, 2009. [online]. [cit. 2020-04-28]. In: *Sbírka zákonů České republiky*, částka 11/2009. s. 354-461. ISSN 1211-1244. Dostupné z: <https://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/start.aspx>
335. ZEGLIN, R. J., 2014. Participation in Prostitution: Associated Outcomes Within Familial Relationships. *Sexuality Research and Social Policy*. 11(1), 50-62, doi: 10.1007/s13178-013-0143-4.
336. ZEHNDER, M., MUTSCHLER, J., RÖSSLER, W., RUFER, M., RÜSCH, N., 2019. Stigma as a Barrier to Mental Health Service Use Among Female Sex Workers in Switzerland. *Frontiers in Psychiatry*. 10, doi: 10.3389/fpsy.2019.00032.

## **8 Seznam zkratk**

HIV – Human Immunodeficiency Virus

MVČR – Ministerstvo vnitra České republiky

MZČR – Ministerstvo zdravotnictví České republiky

PTSD – Posttraumatická stresová porucha

SNP – Sexuálně přenosné nemoci

SPSS – Statistical Package for the Social Sciences

THC – Tetrahydrokanabinol

WHO – Světová zdravotnická organizace

## 9 Přílohy

### Příloha 1

#### Vzor otázek

1) Vyprávějte mi o tom, jak vypadá váš běžný den od chvíle, kdy se vzbudíte po moment, kdy jdete spát.

2) A jak by váš běžný den vypadal, kdybyste dělala úplně jinou práci (a co za práci by to bylo)?

Máte možnost se někomu ohledně téhle práce svěřit? S někým si o tom popovídat? Kamarádky, rodina, partner atd.?

Ví o tomhle Vaše okolí? Sousedí.?

Když se tě někdo zeptá, co děláte za práci, co jim odpovíte?

Jak by to vypadalo, kdybyste šla dělat jinou práci a co by to bylo?

Jaká by měla pozitiva a negativa oproti té, co děláte?

Přemýšlela jste někdy nad tím, že byste s tím skončila?

Máte nějaké pracovní zkušenosti mimo tenhle obor?

Jak vnímáte svou současnou práci?

Jaká má pozitiva a negativa?

Jak dlouho myslíte, že budete moct takhle pracovat?

Co budete dělat, až nebudete moct takhle pracovat?



## Příloha 2

### Vzor dotazníku Duke-UNC Functional Social Support Questionnaire (FSSQ)

#### 1) Lidí, co se zajímají o to, co se mi přihodí, kolem sebe mám:

|                          |                                |                              |                           |                                  |
|--------------------------|--------------------------------|------------------------------|---------------------------|----------------------------------|
| 5                        | 4                              | 3                            | 2                         | 1                                |
| tolik,<br>kolik si přeji | téměř tolik,<br>kolik si přeji | nějaké mám,<br>ale chci více | méně,<br>než bych chtěl/a | mnohem méně,<br>než bych chtěl/a |

#### 2) Dostává se mi lásky a náklonnosti:

|                          |                                |                              |                           |                                  |
|--------------------------|--------------------------------|------------------------------|---------------------------|----------------------------------|
| 5                        | 4                              | 3                            | 2                         | 1                                |
| tolik,<br>kolik si přeji | téměř tolik,<br>kolik si přeji | nějaké mám,<br>ale chci více | méně,<br>než bych chtěl/a | mnohem méně,<br>než bych chtěl/a |

#### 3) Příležitostí hovořit s někým o svých problémech v práci nebo doma mám:

|                          |                                |                              |                           |                                  |
|--------------------------|--------------------------------|------------------------------|---------------------------|----------------------------------|
| 5                        | 4                              | 3                            | 2                         | 1                                |
| tolik,<br>kolik si přeji | téměř tolik,<br>kolik si přeji | nějaké mám,<br>ale chci více | méně,<br>než bych chtěl/a | mnohem méně,<br>než bych chtěl/a |

#### 4) Příležitostí hovořit s někým, komu věřím, o svých osobních a rodinných problémech mám:

|                          |                                |                              |                           |                                  |
|--------------------------|--------------------------------|------------------------------|---------------------------|----------------------------------|
| 5                        | 4                              | 3                            | 2                         | 1                                |
| tolik,<br>kolik si přeji | téměř tolik,<br>kolik si přeji | nějaké mám,<br>ale chci více | méně,<br>než bych chtěl/a | mnohem méně,<br>než bych chtěl/a |

#### 5) Příležitostí hovořit o svých finančních otázkách mám:

|   |   |   |   |   |
|---|---|---|---|---|
| 5 | 4 | 3 | 2 | 1 |
|---|---|---|---|---|

|                          |                                |                              |                           |                                  |
|--------------------------|--------------------------------|------------------------------|---------------------------|----------------------------------|
| tolik,<br>kolik si přeji | téměř tolik,<br>kolik si přeji | nějaké mám,<br>ale chci více | méně,<br>než bych chtěl/a | mnohem méně,<br>než bych chtěl/a |
|--------------------------|--------------------------------|------------------------------|---------------------------|----------------------------------|

**6) Dostává se mi pozvání do společnosti:**

|                          |                                |                              |                           |                                  |
|--------------------------|--------------------------------|------------------------------|---------------------------|----------------------------------|
| 5                        | 4                              | 3                            | 2                         | 1                                |
| tolik,<br>kolik si přeji | téměř tolik,<br>kolik si přeji | nějaké mám,<br>ale chci více | méně,<br>než bych chtěl/a | mnohem méně,<br>než bych chtěl/a |

**7) Dostává se mi potřebných rad o závažných věcech v životě:**

|                          |                                |                              |                           |                                  |
|--------------------------|--------------------------------|------------------------------|---------------------------|----------------------------------|
| 5                        | 4                              | 3                            | 2                         | 1                                |
| tolik,<br>kolik si přeji | téměř tolik,<br>kolik si přeji | nějaké mám,<br>ale chci více | méně,<br>než bych chtěl/a | mnohem méně,<br>než bych chtěl/a |

**8) Pokud onemocním, dostává se mi pomoci:**

|                          |                                |                              |                           |                                  |
|--------------------------|--------------------------------|------------------------------|---------------------------|----------------------------------|
| 5                        | 4                              | 3                            | 2                         | 1                                |
| tolik,<br>kolik si přeji | téměř tolik,<br>kolik si přeji | nějaké mám,<br>ale chci více | méně,<br>než bych chtěl/a | mnohem méně,<br>než bych chtěl/a |

Věk:

Vzdělání:

Bydliště:

Délka působení v sexbyznysu:

## Příloha 3

### Seznam kódů a kategorií

| Kategorie                           | Seznam kódů  |
|-------------------------------------|--|
| Reakce rodiny na práci v sexbyznysu | první fáze → šok; rodina to ví; smíření se situací; distanc; tolerance; naléhání k nalezení běžné práce  |
| Vztahy s primární rodinou           | strach z nepochopení; rodina to neví; rodina bydlí daleko; rozvedená primární rodina; nevím, jak jim to říct; odsoudili by mě; kontakt s rodinou=povinnost; minimální kontakt s primární rodinou; žádná komunikace s rodinou; komunikace s rodinou |
| Vztahy s matkou (subkategorie)      | schválení sexuální práce matkou; matka o tom ví  |
| Vztahy s otcem (subkategorie)       | otec by to nepochopil; otec mě k tomu dostal; otec odešel od rodiny; otec zkrachoval →potřeboval finanční výpomoc  |
| Vztahy s partnerem                  | o práci v sexbyznysu ví; rozchod s partnerem; partner sexbyznys toleruje; finanční profit partnera; utajování práce před partnerem; partnera nemá; partnera nechce; nedůvěra k mužům; kvůli budoucímu partnerovi odchod ze sexbyznysu              |
| Vztahy s kolegyněmi                 | kamarádky v práci; konflikty s kolegyněmi  |
| Vztahy s přáteli                    | přátelé o práci ví; finanční podpora kamarádky; uvažování o vstupu do sexbyznysu; nabídka od kamarádky   |

|   |   |
|---|---|
| Vztahy se společností                   | přístup státu k sexbyznysu; názor společnosti na sexbyznys; stigmatizace; odborný diskurz; rodina se podílí na stigmatizaci; reprodukce stigmatizujících označení; nesvěřuje se nikomu; redukovaný počet sociálních kontaktů  |
| Motivace                                | nuda; volná pracovní doba; nezávislost; žádný vedoucí; vysoká potřeba sexu; cizinka bez zaměstnání; špatná zkušenost s normální prací; finanční podpora primární rodiny; přivýdělek při škole; manžel přišel o práci; peníze; vysoké dluhy; rozvod; partner nepracuje |
| Práce v sexbyznysu                      | zábava; jako OSVČ; snadný výdělek; příjemné zaměstnání; lépe placená práce; normální práce; potřeba vnímat jako práci; součást mého života  |
| Prevence sexuálně přenosných onemocnění | spolupráce s organizací Rozkoš bez rizika; klient vyžaduje sex. služby bez ochrany; vyhození klienta; sex. služby pouze s ochranou; stálá klientela; sex. služby bez ochrany; strach; nepravidelné testování; pravidelné testování; gynekologické vyšetření           |

Zdroj: Vlastní výzkum

## Příloha 4

### Příklad profilu/inzerátu na erotických inzertních stránkách

privát, Praha

privát  
Praha

Privát  
Hlavní město Praha

Server eroticke-privaty.cz je součástí skupiny SEX.cz. Při kontaktování tohoto privátu prosíme uveďte, že voláte ze SEX.cz.

Právě teď je olevfeno Provozní doba privátu: **Po - Pá: 18:30-23:00, So - Ne: Non-Stop**

Na sms už nereaguji, prosím pouze volat. Děkuji ....  
Ahoj, jsem vážná brunetka s přírodními trojkami. Zvu tě do svého bytčku hned u ...  
Pokud chceš něco bez kondomu, pokračuj v hledání. Myslím, že je dost slečen, co zdraví neřeší :-)  
Mé Motto: hygiena a zdraví na 1. místě.  
Proto si vážím všech, co to mají nastavené stejně jako já. Budu se těšit na příjemné strávené chvíle :-). Jsem zaměstnaná u firmy mimo Prahu, proto respektujte pracovní dobu. Děkuji :-)\*

V privátu: **privát je 1 holka**

Zdroj: Erotické priváty, 2020 - <http://www.eroticke-privaty.cz/nicolbrumlovkaprivat-privat-praha>)

## Příloha 5

### Příklad inzerátu s informacemi o uzavření kvůli riziku nákazy COVID-19 a související karanténě

Divky Podnik má jednu dívku [zobrazit dívky](#)

ID 730

**Základní info o privátu**

Pěkný den, PO DOBU KARANTÉNY NEPRACUJI. Nechci riskovat mé ani vaše zdraví, ani zdraví vašich blízkých, za to nestojí žádné peníze. Kdokoliv z nás může být v inkubační době bez příznaků. Ráda se s vámi setkám, ale až to bude pro nás všechny bezpečné. Do té doby ráda pošlu alespoň info, kontakt... [Více >](#)

**Otevírací doba**

|         |               |        |               |
|---------|---------------|--------|---------------|
| Pondělí | 13:00 - 18:00 | Sobota | 13:00 - 18:00 |
| Úterý   | 13:00 - 18:00 | Neděle | 13:00 - 18:00 |
| Středa  | 13:00 - 18:00 |        |               |
| Čtvrtek | 13:00 - 18:00 |        |               |
| Pátek   | 13:00 - 18:00 |        |               |

Věk: 32 let Prsa: 6.3  
Výška: 168 cm Váha: 56 kg  
Vlasy: Blond

Pěkný den, PO DOBU KARANTÉNY NEPRACUJI. Nechci riskovat mé ani vaše zdraví, ani zdraví vašich blízkých, za to nestojí...

Vzrušující zážitek na webce  
Sexchat.cz

Zdroj: Naprivat, 2020 - <https://www.naprivat.cz/eroticky-privat-privat-sofie-730>

## Příloha 6

### Seznam publikovaných výstupů

1. ONDRÁŠEK, S., KAJANOVÁ, A., 2017a. „Je to takový hodně svobodný zaměstnání.“: Vybrané aspekty životního stylu žen v privátním sexbyznysu. *KONTAKT*. 19(1), 73–78. ISSN 1212-4117.
2. ONDRÁŠEK, S., KAJANOVÁ, A., 2017b. Selected aspects of life style of women in private sex business. *4<sup>th</sup> International Multidisciplinary Scientific Conference on Social Sciences and Arts. Science & Society, Conference Proceeding*. Volume 1, s. 567–572. ISBN 978-45625310.
3. ONDRÁŠEK, S., KAJANOVÁ, A., 2018. Financial aspect of working in sex business. In: *Sborník z Mezinárodní vědecké konference Hospodářská a sociální politika*.
4. ONDRÁŠEK, S., KAJANOVÁ, A., ŘIMNÁČOVÁ, Z., 2017. Women in private sex business from the perspective of relationship level. *Journal of Exceptional People*. 2(11), 73. ISSN 1805-4978.
5. ONDRÁŠEK, S., KAJANOVÁ, A., KOZUBÍK, M., 2018. Social Work Challenge: Sex Workers and their Families in Prague and South Bohemia Region. *Clinical Social Work and Health Intervention*. 9(2), 75–80. ISSN 2222-386X.
6. ONDRÁŠEK, S., ŘIMNÁČOVÁ, Z., KAJANOVÁ, A., 2018a. „It s also a kind of adrenalin competition.“ – Selected aspects of the sex trade as viewed by clients. *Human Affairs*. 28(1), 24–33. ISSN 1210-305
7. ONDRÁŠEK, S., ŘIMNÁČOVÁ, Z., KAJANOVÁ, A., 2018b. *Životní styl žen v privátním sexbyznysu a jejich (sebe)reflexe*. 120 s. ISBN 978-80-7422-672-4
8. ONDRÁŠEK S., KAJANOVÁ A., 2020. Are the Private Sex Workers Really Free? *Journal of Nursing, Social Studies, Public Health and Rehabilitation*, v tisku.